

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-114-21

Druk nr 2022
Warszawa, 21 lutego 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

Projekt został opracowany w związku z pakietem unijnych rozporządzeń regulujących zasady wdrażania polityki spójności. Jednocześnie te akty prawa unijnego (wskazane w odnośniku nr 1 do tytułu projektowanej ustawy) są aktami o bezpośrednim skutku, a projektowana ustawa jedynie służy ich stosowaniu (wprowadza na poziomie krajowym odpowiednie regulacje umożliwiające optymalne stosowanie rozporządzeń unijnych).

Dodatkowo informuję, że brakujące projekty aktów wykonawczych zostaną przekazane niezwłocznie po ich opracowaniu.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Funduszy i Polityki Regionalnej.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027^{1), 2)}

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2021–2027, podmioty uczestniczące w realizacji tych programów i polityki, oraz tryb współpracy między nimi.

¹⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159 oraz Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, str. 58);
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 60 oraz Dz. Urz. UE L 13 z 20.01.2022, str. 74);
- 3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 21 oraz Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021, str. 75);
- 4) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021, str. 74);
- 5) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 94).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, ustawę z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ustawę z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji

2. Ustawy nie stosuje się do:

- 1) programów, o których mowa w art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ...);
- 2) programów, o których mowa w art. 2 pkt 17 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818);
- 3) programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2021–2027 z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonych na zwalczanie deprivacji materialnej, o których mowa w art. 7 ust. 5 oraz art. 10 rozporządzenia EFS+;
- 4) środków pomocy technicznej w programie Interreg.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) beneficjent – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 9 rozporządzenia ogólnego;
- 2) decyzja o dofinansowaniu projektu – decyzję podjętą przez jednostkę sektora finansów publicznych, która stanowi podstawę dofinansowania projektu, w przypadku gdy ta jednostka jest jednocześnie instytucją udzielającą dofinansowania oraz wnioskodawcą;
- 3) dofinansowanie – finansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, przyznane na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu, lub ze środków funduszy celowych, o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu;
- 4) finansowanie UE:
 - a) środki pochodzące z budżetu środków europejskich, o którym mowa w art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz.

Pracy, ustawę z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ustawę z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, ustawę z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, ustawę z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, ustawę z dnia 7 lipca 2017 r. o wykonywaniu zadań z zakresu promocji polskiej gospodarki przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu Spółka Akcyjna, ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, ustawę z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawę z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, ustawę z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju, ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, ustawę z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych oraz ustawę z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw.

305, z późn. zm.³⁾), oraz podlegające refundacji przez Komisję Europejską środki budżetu państwa przeznaczone na realizację projektów pomocy technicznej, wypłacane na rzecz beneficjenta na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu albo wydatkowane przez państwową jednostkę budżetową w ramach projektu – w przypadku krajowego lub regionalnego programu,

- b) środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej, o którym mowa w art. 10 rozporządzenia Interreg, pochodzące z budżetu programu Interreg, wypłacane na rzecz beneficjenta w ramach projektu – w przypadku programu Interreg;
- 5) fundusze strukturalne – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny Plus, o których mowa w art. 1 rozporządzenia ogólnego;
- 6) Fundusz Spójności – Fundusz Spójności, o którym mowa w art. 1 rozporządzenia ogólnego;
- 7) Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji – Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, o którym mowa w art. 1 rozporządzenia ogólnego;
- 8) instrument finansowy – instrument finansowy, o którym mowa w art. 2 pkt 16 rozporządzenia ogólnego;
- 9) instytucja audytowa – instytucję audytową, o której mowa w art. 71 rozporządzenia ogólnego lub w art. 45 i art. 46 rozporządzenia Interreg;
- 10) instytucja pośrednicząca – podmiot, któremu w drodze porozumienia albo umowy zawartych z instytucją zarządzającą została powierzona realizacja zadań w ramach krajowego programu lub regionalnego programu;
- 11) instytucja wdrażająca – podmiot, któremu w drodze porozumienia albo umowy zawartych z instytucją pośredniczącą została powierzona realizacja zadań w ramach krajowego programu lub regionalnego programu;
- 12) instytucja zarządzająca – instytucję zarządzającą, o której mowa w art. 71 rozporządzenia ogólnego lub w art. 46 rozporządzenia Interreg;
- 13) korekta finansowa – kwotę, o jaką pomniejsza się finansowanie UE dla projektu lub programu w związku z nieprawidłowością indywidualną lub systemową;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1236, 1535, 1773, 1927, 1981, 2054 i 2270 oraz z 2022 r. poz.

- 14) krajowy kontroler – kontrolera wyznaczonego zgodnie z art. 46 ust. 4 rozporządzenia Interreg;
- 15) krajowy program – program służący realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności w rozumieniu art. 5 pkt 7a lit. a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uchwalony przez Radę Ministrów i przyjęty przez Komisję Europejską, odzwierciedlający cele zawarte w umowie partnerstwa, które mają być osiągnięte za pomocą funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności lub Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, będący podstawą realizacji określonych w nim działań, stanowiący program, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia ogólnego;
- 16) kryteria wyboru projektów – kryteria umożliwiające ocenę projektu, zatwierdzone przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 38 rozporządzenia ogólnego;
- 17) nieprawidłowość indywidualna – nieprawidłowość, o której mowa w art. 2 pkt 31 rozporządzenia ogólnego;
- 18) nieprawidłowość systemowa – nieprawidłowość, o której mowa w art. 2 pkt 33 rozporządzenia ogólnego;
- 19) portal – portal internetowy, o którym mowa w art. 46 lit. b rozporządzenia ogólnego;
- 20) program – krajowy program, program Interreg lub regionalny program;
- 21) program Interreg – program, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia Interreg, na przystąpienie do którego wyraziła zgodę Rada Ministrów, przyjęty przez Komisję Europejską, będący podstawą realizacji działań w nim określonych; w przypadku programów Interreg realizowanych na granicach zewnętrznych Unii Europejskiej zgoda Rady Ministrów dotyczy również umowy w sprawie finansowania, o której mowa w art. 59 rozporządzenia Interreg;
- 22) projekt – przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte finansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności albo Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach programu;
- 23) regionalny program – program służący realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności w rozumieniu art. 5 pkt 7a lit. a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uchwalony przez zarząd województwa i przyjęty przez Komisję Europejską, odzwierciedlający cele zawarte w umowie partnerstwa, które mają być osiągnięte za pomocą funduszy strukturalnych, lub w zakresie wynikającym z umowy partnerstwa, również za pomocą Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, będący

podstawą realizacji określonych w nim działań, stanowiący program, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia ogólnego;

- 24) rozporządzenie EFRR i Funduszu Spójności – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 60, z późn. zm.⁴⁾);
- 25) rozporządzenie EFS+ – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 21, z późn. zm.⁵⁾);
- 26) rozporządzenie FST – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 1, z późn. zm.⁶⁾);
- 27) rozporządzenie Interreg – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 94);
- 28) rozporządzenie ogólne – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.⁷⁾);
- 29) system teleinformatyczny – system, w którym rejestruje się i przechowuje w formie elektronicznej dane, zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. e rozporządzenia ogólnego, w tym centralny system teleinformatyczny;

⁴⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 13 z 20.01.2022, str. 74.

⁵⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021, str. 75.

⁶⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021, str. 74.

⁷⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, str. 58.

- 30) system zarządzania i kontroli – system, o którym mowa w tytule VI rozdziale I rozporządzenia ogólnego;
- 31) szczegółowy opis priorytetów programu – dokument przygotowany i przyjęty przez instytucję zarządzającą krajowym programem albo regionalnym programem, określający w szczególności zakres działań realizowanych w ramach poszczególnych priorytetów programu;
- 32) umowa o dofinansowanie projektu:
 - a) umowę zawartą między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierającą co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w tym umowę o finansowaniu, o której mowa w art. 59 ust. 5 rozporządzenia ogólnego,
 - b) porozumienie, o którym mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zawarte między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania,
 - c) umowę lub porozumienie zawarte między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania w ramach programu Interreg;
- 33) umowa partnerstwa – umowę partnerstwa, o której mowa w art. 5 pkt 9a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- 34) wnioskodawca – podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu;
- 35) wsparcie warunkowe – wsparcie, o którym mowa w art. 2 pkt 43 rozporządzenia ogólnego;
- 36) wspólny sekretariat – wspólny sekretariat, o którym mowa w art. 46 ust. 2 rozporządzenia Interreg;
- 37) współfinansowanie krajowe z budżetu państwa – środki z budżetu państwa niepochodzące z budżetu środków europejskich, o którym mowa w art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wypłacane na rzecz beneficjenta na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu, albo wydatkowane przez państwową jednostkę budżetową w ramach projektu, z wyłączeniem podlegających refundacji przez Komisję Europejską środków budżetu państwa przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej i projektów Interreg;
- 38) wytyczne – instrument prawny określający ujednolicone warunki i procedury wdrażania funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji skierowane do instytucji uczestniczących w realizacji programów oraz

stosowane przez te instytucje na podstawie właściwego porozumienia, kontraktu programowego, o którym mowa w art. 5 pkt 4d ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, albo umowy oraz przez beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu.

Art. 3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonuje, o ile ustawa nie stanowi inaczej, zadania państwa członkowskiego określone w przepisach rozporządzenia ogólnego.

Rozdział 2

Koordinacja realizacji programów

Art. 4. 1. Za koordynację realizacji programów odpowiada minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego.

2. Koordinacja, o której mowa w ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) reprezentowaniu Rzeczypospolitej Polskiej w kontaktach z Komisją Europejską w zakresie związanym z realizacją programów;
- 2) wydawaniu wytycznych dotyczących wdrażania funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji;
- 3) monitorowaniu realizacji programów oraz wydawaniu rekomendacji dotyczących celów finansowych i rzeczowych wydatkowania środków w ramach programów na kolejne lata oraz monitorowaniu realizacji tych celów w perspektywie finansowej 2021–2027;
- 4) weryfikacji zgodności programów i dokumentów stanowiących podstawę systemu realizacji programów, z wyłączeniem przepisów prawa powszechnie obowiązującego, z umową partnerstwa i ustawą oraz, w przypadku regionalnych programów, z kontraktem programowym, o którym mowa w art. 5 pkt 4d ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- 5) zapewnieniu systemu informacji i promocji w zakresie programów, w tym prowadzeniu portalu;
- 6) zapewnieniu centralnego systemu teleinformatycznego wspierającego realizację programów.

Art. 5. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji programów z prawem Unii Europejskiej w zakresie wdrażania funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz spełniania wymagań określanych przez Komisję

Europejską w tym zakresie, a także w celu zapewnienia jednolitości sposobu realizacji programów i prawidłowości realizacji zadań i obowiązków określonych ustawą, może wydać wytyczne dotyczące:

- 1) ewaluacji programów;
- 2) kwalifikowalności wydatków w ramach programów;
- 3) trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów;
- 4) kontroli realizacji programów;
- 5) wyboru projektów;
- 6) szczegółowego opisu priorytetów programu;
- 7) warunków księgowania wydatków oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w ramach programów;
- 8) korekt finansowych w ramach programów;
- 9) warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej;
- 10) systemu informacji i promocji w zakresie programów;
- 11) wykorzystania środków pomocy technicznej;
- 12) innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów.

2. Wytyczne mogą dotyczyć wszystkich programów lub wybranych programów.

3. Projekt wytycznych i ich zmian jest przekazywany do zaopiniowania:

- 1) instytucjom zarządzającym;
- 2) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych;
- 3) ogólnopolskim organizacjom jednostek samorządu terytorialnego, tworzącym stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, o której mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759);
- 4) organizacjom związkowym i organizacjom pracodawców, reprezentatywnym w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z 2020 r. poz. 568 i 2157 oraz z 2021 r. poz. 2445);
- 5) organizacjom pozarządowym, ich związkom i porozumieniom, których przedstawiciele wchodzi w skład Rady Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 35 ustawy

z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z 2021 r. poz. 1038, 1243, 1535 i 2490 oraz z 2022 r. poz. ...).

4. Podmioty, o których mowa w ust. 3, przekazują swoje opinie w terminie wyznaczonym przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego, nie krótszym niż 14 dni, licząc od dnia otrzymania projektu wytycznych albo ich zmian. Nieprzedstawienie opinii w terminie oznacza rezygnację z prawa jej wyrażenia.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego:

- 1) podaje do publicznej wiadomości, na portalu, wytyczne oraz ich zmiany;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o adresie portalu, na którym zostały zamieszczone wytyczne oraz ich zmiany.

6. Wytyczne i ich zmiany są stosowane od dnia ogłoszenia komunikatu, o którym mowa w ust. 5 pkt 2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, po ogłoszeniu komunikatu, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, podaje do publicznej wiadomości, na portalu, informacje o terminie, od którego wytyczne lub ich zmiany są stosowane.

Rozdział 3

System realizacji programu

Art. 6. 1. System realizacji programu zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programów, obejmujące w szczególności zarządzanie, monitorowanie, sprawozdawczość, kontrolę, nakładanie korekt finansowych, odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, ewaluację oraz sposób koordynacji działań podejmowanych przez instytucje.

2. Podstawę systemu realizacji programu mogą stanowić w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne, szczegółowy opis priorytetów programu, opis systemu zarządzania i kontroli oraz instrukcje wykonawcze zawierające procedury działania właściwych instytucji.

Art. 7. Instytucja zarządzająca podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej oraz na portalu szczegółowy opis priorytetów programu oraz jego zmiany, a także termin, od którego szczegółowy opis priorytetów programu oraz jego zmiany są stosowane.

Rozdział 4

System instytucjonalny

Art. 8. 1. Instytucją zarządzającą jest:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w przypadku krajowego programu oraz w przypadku programu Interreg, jeżeli instytucja zarządzająca została ustanowiona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zarząd województwa – w przypadku regionalnego programu.

2. Do zadań instytucji zarządzającej należy w szczególności:

- 1) przygotowanie propozycji kryteriów wyboru projektów, spełniających warunki określone w art. 73 rozporządzenia ogólnego;
- 2) wybór projektów do dofinansowania – w przypadku krajowego programu albo regionalnego programu;
- 3) zawieranie z wnioskodawcami umów o dofinansowanie projektu lub podejmowanie decyzji o dofinansowaniu projektu;
- 4) zlecanie płatności, o których mowa w art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, oraz zlecanie wypłaty współfinansowania krajowego z budżetu państwa w ramach krajowego programu lub regionalnego programu na rzecz beneficjentów, a w przypadku programu Interreg – dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów;
- 5) w przypadku regionalnych programów zapewnienie środków stanowiących równowartość dofinansowania w przypadku korekt finansowych będących efektem działań lub zaniechań instytucji zarządzającej, instytucji pośredniczącej lub instytucji wdrażającej;
- 6) zapewnienie aktualności i poprawności danych służących do monitorowania realizacji programu;
- 7) wykonywanie zadań, o których mowa w art. 76 rozporządzenia ogólnego;
- 8) prowadzenie kontroli realizacji programu, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, z zastrzeżeniem art. 24 ust. 8 i 9;
- 9) nakładanie korekt finansowych;
- 10) odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia

2009 r. o finansach publicznych albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu, w tym:

- a) wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - b) wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań, o których mowa w art. 61 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - c) rozpatrywanie odwołań od decyzji, o których mowa w lit. a i b, wydawanych w pierwszej instancji przez instytucję pośredniczącą albo instytucję wdrażającą – w przypadkach, o których mowa odpowiednio w art. 9 ust. 1 albo 2;
- 11) ewaluacja programu;
 - 12) monitorowanie postępów realizacji programu;
 - 13) zapewnianie informacji o programie i jego promocja;
 - 14) publikacja na stronie internetowej danych zbiorczych dotyczących programu przekazywanych do Komisji Europejskiej, o których mowa w art. 42 rozporządzenia ogólnego;
 - 15) wspieranie działań komitetu monitorującego w zakresie, o którym mowa w art. 75 rozporządzenia ogólnego.

Art. 9. 1. Instytucja zarządzająca może powierzyć instytucji pośredniczącej, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją krajowego programu albo regionalnego programu, z zastrzeżeniem ust. 7, w tym:

- 1) wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 2) wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań, o których mowa w art. 61 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 3) rozpatrywanie odwołań od decyzji, o których mowa w pkt 1 i 2, wydawanych w pierwszej instancji przez instytucję wdrażającą – w przypadku, o którym mowa w ust. 2.

2. Za zgodą instytucji zarządzającej instytucja pośrednicząca może powierzyć instytucji wdrażającej, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją krajowego programu albo regionalnego programu, w tym:

- 1) wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 2) wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań, o których mowa w art. 61 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

3. Porozumienie albo umowa, o których mowa w ust. 1 i 2, zawierają w szczególności zobowiązanie do stosowania wytycznych przez instytucję, której powierzono zadania.

4. Powierzenie instytucji wdrażającej zadań, o których mowa w ust. 2, nie wyłącza odpowiedzialności instytucji pośredniczącej za ich realizację.

5. Instytucja zarządzająca lub, za jej zgodą, instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca może zlecać usługi związane z realizacją swoich zadań innym podmiotom, z wyłączeniem usług polegających na prowadzeniu kontroli systemowych, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1.

6. Zlecanie usług związanych z realizacją programu, o których mowa w ust. 5, nie wyłącza odpowiedzialności instytucji zlecającej usługi za ich realizację.

7. Instytucja zarządzająca nie może powierzyć zadań, o których mowa w art. 76 rozporządzenia ogólnego, ani zlecać usług polegających na realizacji tych zadań.

8. Powierzenie zadań lub zlecenie usług związanych z realizacją programu nie wyłącza odpowiedzialności instytucji zarządzającej za ich realizację.

Art. 10. 1. Instytucja zarządzająca programem Interreg może powierzyć, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją programu Interreg wspólnemu sekretariatowi lub instytucji pośredniczącej, o której mowa w art. 45 ust. 5 rozporządzenia Interreg, zwanej dalej „instytucją pośredniczącą Interreg”.

2. Przepisy art. 9 ust. 5–8 stosuje się odpowiednio.

Art. 11. 1. W przypadkach nieprawidłowej realizacji przez instytucję pośredniczącą, instytucję wdrażającą, instytucję pośredniczącą Interreg, wspólny sekretariat lub krajowego kontrolera, zadań powierzonych zgodnie z art. 9 ust. 1 lub 2, art. 10 ust. 1 lub art. 12 ust. 2,

nieprzestrzegania przez te instytucje przepisów prawa lub działania niezgodnie z systemem realizacji programu, lub zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 103 rozporządzenia ogólnego, zwanych dalej „uchybieniami”, instytucja powierzająca zadania lub instytucja zarządzająca może:

- 1) wydać zalecenia instytucji, której powierzono zadania:
 - a) wskazujące uchybienia, które powinny zostać usunięte, oraz wskazać termin na ich usunięcie,
 - b) zobowiązując instytucję, której powierzono zadania, do podjęcia określonych działań naprawczych oraz wskazać termin ich wykonania;
- 2) wstrzymać albo wycofać część albo całość dofinansowania z pomocy technicznej dla instytucji, która dopuściła się uchybień, nie usunęła ich w terminie lub nie wykonała działań naprawczych.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 26 ust. 10 pkt 1, anulowanie części albo całości dofinansowania w wyniku nałożenia korekty finansowej nie zwalnia instytucji, która dopuściła się uchybień, lub instytucji obowiązanej do wypłaty dofinansowania z obowiązku wypłaty równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 26 ust. 10 pkt 1, instytucja, która dopuściła się uchybień, jest obowiązana do zapewnienia środków na wypłatę równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi lub zwrotu kwoty równej kwocie dofinansowania już wypłaconego beneficjentowi.

4. Zasady odpowiedzialności finansowej instytucji, o których mowa w ust. 1, może określać porozumienie albo umowa, o których mowa w art. 9 ust. 1 lub 2, w art. 10 ust. 1 albo w art. 12 ust. 2.

Art. 12. 1. Koordynatorem programów Interreg jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadania państwa członkowskiego związane z realizacją programu Interreg, określone w rozporządzeniu ogólnym lub rozporządzeniu Interreg, zwany dalej „koordynatorem programów Interreg”.

2. Koordynator programów Interreg może powierzyć krajowemu kontrolerowi, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją programu Interreg.

3. Przepisy art. 9 ust. 3–8 stosuje się odpowiednio.

Art. 13. 1. Instytucją audytową jest Szef Krajowej Administracji Skarbowej, z wyłączeniem programu Interreg Polska–Rosja.

2. Instytucją audytową dla programu, o którym mowa w ust. 1, jest Wojewoda Lubelski.

Art. 14. 1. Instytucja zarządzająca krajowym programem albo regionalnym programem jest obowiązana powołać, spośród swoich pracowników, Rzecznika Funduszy Europejskich, zwanego dalej „Rzecznikiem”.

2. Rzecznika może powołać, spośród swoich pracowników, także instytucja uczestnicząca w realizacji programów, inna niż instytucja zarządzająca.

3. Do zadań Rzecznika należy w szczególności:

- 1) przyjmowanie zgłoszeń dotyczących utrudnień i propozycji usprawnień w zakresie realizacji programu przez właściwą instytucję;
- 2) analizowanie zgłoszeń, o których mowa w pkt 1;
- 3) udzielanie wyjaśnień w zakresie zgłoszeń, o których mowa w pkt 1;
- 4) dokonywanie okresowych przeglądów procedur w ramach programu obowiązujących we właściwej instytucji;
- 5) formułowanie propozycji usprawnień dla właściwej instytucji;
- 6) realizowanie funkcji mediacyjnej w kontaktach podmiotu przekazującego zgłoszenie, o którym mowa w pkt 1, z właściwą instytucją.

4. Właściwa instytucja jest obowiązana zapewnić, że osoba pełniąca funkcję Rzecznika nie będzie wykonywać zadań, które mogłyby bezpośrednio lub pośrednio wpływać na sposób realizacji przez nią zadań, o których mowa w ust. 3.

5. Rzecznik powołany przez instytucję zarządzającą może żądać od Rzecznika powołanego przez instytucję, o której mowa w ust. 2, informacji w zakresie realizacji zadań, o których mowa w ust. 3.

6. Rzecznik powołany przez instytucję, o której mowa w ust. 2, przekazuje informacje w zakresie realizacji zadań, o których mowa w ust. 3, w sposób i w terminie wskazanych przez Rzecznika powołanego przez instytucję zarządzającą.

7. Rzecznik sporządza, w terminie do dnia 31 marca, roczny raport ze swojej działalności za poprzedni rok i przedkłada go instytucji, przez którą został powołany. Właściwa instytucja zamieszcza zbiorczy roczny raport na swojej stronie internetowej.

8. Przepisów ust. 3 i 5–7 nie stosuje się do procedury odwoławczej.

9. Do realizacji zadań przez Rzecznika nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052), z wyjątkiem działu VIII, który stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5

Komitet monitorujący

Art. 15. Realizacja programu podlega monitorowaniu przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 38 rozporządzenia ogólnego.

Art. 16. 1. Dla każdego programu instytucja zarządzająca powołuje komitet monitorujący:

- 1) w drodze zarządzenia – w przypadku krajowego programu albo
- 2) w drodze uchwały – w przypadku regionalnego programu.

2. W skład komitetu monitorującego wchodzi:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego;
- 2) instytucja zarządzająca;
- 3) wskazane przez instytucję zarządzającą instytucje pośredniczące lub wdrażające właściwe dla danego programu, jeśli je powołano;
- 4) partnerzy w rozumieniu art. 8 rozporządzenia ogólnego;
- 5) minister właściwy do spraw finansów publicznych.

3. Komitetowi monitorującemu przewodniczy przedstawiciel instytucji zarządzającej.

Art. 17. 1. Instytucja zarządzająca zaprasza do składu komitetu monitorującego:

- 1) ogólnopolskie organizacje jednostek samorządu terytorialnego tworzące stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, o której mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej;
- 2) organizacje związkowe i organizacje pracodawców, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego;
- 3) organizacje pozarządowe w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wyłonione w postępowaniu prowadzonym przez:
 - a) Radę Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w odniesieniu do komitetu monitorującego krajowy program oraz w odniesieniu do komitetu

monitorującego regionalny program, jeżeli w danym województwie nie utworzono Wojewódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego,

- b) właściwą Wojewódzką Radę Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 41a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w odniesieniu do komitetu monitorującego regionalny program, jeżeli w danym województwie utworzono Wojewódzką Radę Działalności Pożytku Publicznego

– z zastrzeżeniem art. 18 ust 4.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, odpowiadają na zaproszenie instytucji zarządzającej w terminie 14 dni od jego otrzymania. Brak odpowiedzi w terminie oznacza odrzucenie zaproszenia do składu komitetu monitorującego.

3. Instytucja zarządzająca może zaprosić do składu komitetu monitorującego inne podmioty, w tym podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L 74 z 14.03.2014, str. 1). Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Na wniosek wojewody przekazany w formie pisemnej lub drogą elektroniczną instytucja zarządzająca właściwym regionalnym programem włącza wojewodę do składu komitetu monitorującego.

5. Instytucja zarządzająca oraz, na jej wniosek, podmiot wchodzący w skład komitetu monitorującego wyznacza co najmniej jednego przedstawiciela w charakterze członka komitetu monitorującego, z zastrzeżeniem ust. 6 i 7.

6. Podmioty, o których mowa w ust. 3, na wniosek instytucji zarządzającej wyznaczają co najmniej jednego przedstawiciela w charakterze członka komitetu monitorującego albo obserwatora.

7. Wojewoda wyznacza swojego przedstawiciela w charakterze obserwatora.

8. Wyłączenie podmiotu ze składu komitetu monitorującego lub zmiana przedstawiciela danego podmiotu w Komitecie monitorującym następuje na wniosek tego podmiotu oraz w przypadkach określonych w regulaminie komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 38 ust. 2 rozporządzenia ogólnego.

Art. 18. 1. Warunki udziału w postępowaniu, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3, oraz jego zasady określa Rada Działalności Pożytku Publicznego, uwzględniając zasadę

przejrzystości oraz potrzebę wyłonienia organizacji pozarządowych o odpowiednim potencjale do realizacji zadań wynikających z włączenia do składu komitetu monitorującego.

2. Postępowanie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3, prowadzone jest na wniosek właściwej instytucji zarządzającej, która uwzględniając art. 4 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, określa liczbę i rodzaj organizacji pozarządowych, które mają zostać wyłonione w tym postępowaniu.

3. Rada Działalności Pożytku Publicznego albo Wojewódzka Rada Działalności Pożytku Publicznego przekazują informację o wyłonionych organizacjach pozarządowych właściwej instytucji zarządzającej nie później niż w terminie 45 dni od otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 2.

4. W przypadku uchybienia terminowi, o którym mowa w ust. 3, albo w przypadku gdy wyłoniono organizacje innego rodzaju lub w innej liczbie niż określono we wniosku, organizacje pozarządowe zapraszane do składu komitetu monitorującego określa właściwa instytucja zarządzająca z zachowaniem zasady bezstronności oraz zgodnie z art. 39 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia ogólnego.

Art. 19. Komitet monitorujący realizuje zadania, o których mowa w art. 40 rozporządzenia ogólnego, w szczególności zatwierdza kryteria wyboru projektów dla danego programu.

Art. 20. Przepisów art. 16–19 nie stosuje się do programów Interreg.

Rozdział 6

Przepływy finansowe i system rozliczeń

Art. 21. 1. Podstawą do wyliczenia wkładu unijnego, wynikającego z art. 112 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, są całkowite wydatki kwalifikowalne, o których mowa w art. 112 ust. 2 lit. a rozporządzenia ogólnego.

2. W programie Interreg podstawą do wyliczenia wkładu unijnego, wynikającego z art. 112 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, mogą być kwalifikowalne wydatki publiczne, o których mowa w art. 112 ust. 2 lit. b rozporządzenia ogólnego.

Art. 22. 1. Instytucja audytowa przekazuje instytucji zarządzającej wyniki zakończonych audytów systemów, audytów operacji i audytów zestawień wydatków.

2. Instytucja zarządzająca uwzględnia w projekcie rocznego zestawienia wydatków, o którym mowa w art. 98 ust. 1 lit. a rozporządzenia ogólnego, ostateczne wyniki audytów, o których mowa w ust. 1, przekazane do dnia 15 listopada roku, w którym kończy się rok obrachunkowy, o których mowa w art. 77 ust. 1 rozporządzenia ogólnego.

3. Instytucja zarządzająca przekazuje instytucji audytowej projekt rocznego zestawienia wydatków w terminie do dnia 30 listopada roku, w którym kończy się rok obrachunkowy, którego dotyczy ten projekt.

4. Instytucja audytowa przekazuje instytucji zarządzającej projekt sprawozdania, o którym mowa w art. 77 ust. 3 lit. b rozporządzenia ogólnego oraz art. 48 ust. 6 rozporządzenia Interreg, do dnia 15 stycznia roku następującego po roku obrachunkowym, którego dotyczą te dokumenty.

5. Instytucja zarządzająca przekazuje instytucji audytowej roczne zestawienie wydatków oraz deklaracje zarządczą w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku obrachunkowym, którego dotyczą te dokumenty.

6. Instytucja zarządzająca i instytucja audytowa mogą w uzasadnionych przypadkach ustalić inne terminy na przekazanie dokumentów niż określone w ust. 4 i 5, w szczególności z uwagi na istotność ustaleń lub potrzebę zasięgnięcia opinii właściwego organu lub instytucji.

Art. 23. 1. Procentowy udział środków współfinansowania krajowego z budżetu państwa w wydatkach kwalifikowalnych projektu realizowanego w ramach krajowego programu albo regionalnego programu nie może przekraczać minimalnego procentowego udziału środków współfinansowania krajowego dla danego priorytetu wynikającego z art. 112 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

2. Na wniosek instytucji zarządzającej, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, może wyrazić zgodę na zastosowanie wyższego niż określony w ust. 1 procentowego udziału środków współfinansowania krajowego z budżetu państwa w wydatkach kwalifikowalnych projektu, uwzględniając stan finansów państwa, w tym w szczególności:

- 1) wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz dług sektora finansów publicznych;
- 2) znaczenie projektu dla możliwości osiągnięcia celów programu;
- 3) interes publiczny oraz zakres społecznego oddziaływania projektu.

3. Wniosek oraz zgoda, o których mowa w ust. 2, mogą dotyczyć więcej niż jednego projektu.

4. Procentowy udział środków współfinansowania krajowego z budżetu państwa w wydatkach kwalifikowalnych projektu realizowanego w ramach programu Interreg nie może przekraczać minimalnego procentowego udziału środków współfinansowania krajowego dla danej osi priorytetowej wynikającego z programu Interreg. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 7

Kontrola i nieprawidłowości

Art. 24. 1. Kontrola i audyt programu obejmują:

- 1) kontrole realizacji programu służące zapewnieniu, że system zarządzania i kontroli programu działa prawidłowo, a wydatki w ramach programu są ponoszone zgodnie z prawem, zasadami krajowymi i unijnymi oraz umową o dofinansowanie projektu lub decyzją o dofinansowaniu projektu;
- 2) audyty, o których mowa w art. 77 ust. 1 rozporządzenia ogólnego oraz art. 48 ust. 2 rozporządzenia Interreg, wykonywane przez instytucję audytową zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 422, z późn. zm.⁸⁾), z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 2;
- 3) kontrole wykonywane przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego działającego jako państwo członkowskie, służące:
 - a) zapewnieniu zgodności realizacji programów z przepisami unijnymi i krajowymi, w tym z ustawą oraz umową partnerstwa i kontraktem programowym, o którym mowa w art. 5 pkt 4d ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
 - b) stwierdzeniu, czy nieprawidłowość wystąpiła na skutek działania lub zaniechania ze strony właściwej instytucji.

2. Kontrole, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują:

- 1) kontrole systemowe, służące sprawdzeniu prawidłowości realizacji zadań przez instytucje, którym instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca lub koordynator programów Interreg powierzyli, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją programu;

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 464, 694, 802, 815, 954, 1003, 1005, 1718, 2076 i 2105 oraz z 2022 r. poz.

- 2) kontrole projektów, w tym wydatków, służące sprawdzeniu ich zgodności z prawem, programem, zasadami krajowymi i unijnymi oraz umową o dofinansowanie projektu lub decyzją o dofinansowaniu projektu; kontrole te obejmują w szczególności:
- a) weryfikację składanego przez beneficjenta wniosku o płatność,
 - b) kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego,
 - c) kontrole w zakresie zasad udzielania pomocy publicznej oraz w zakresie stosowania właściwych procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych,
 - d) kontrole krzyżowe służące zapewnieniu, że wydatki ponoszone w projektach nie są podwójnie finansowane:
 - w ramach jednego programu,
 - z kilku różnych funduszy polityki spójności lub instrumentów wsparcia Unii Europejskiej lub z tego samego funduszu polityki spójności w ramach co najmniej dwóch programów, dla których instytucja zarządzająca została ustanowiona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - w ramach programu i programu finansowanego w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego lub Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury,
 - e) kontrole na zakończenie realizacji projektu, służące sprawdzeniu kompletności dokumentów potwierdzających właściwą ścieżkę audytu, o której mowa w art. 69 ust. 6 rozporządzenia ogólnego, w odniesieniu do zrealizowanego projektu,
 - f) kontrole trwałości, o której mowa w art. 65 rozporządzenia ogólnego.

3. Kontrole, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą obejmować kontrole zdolności wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w sposób niekonkurencyjny lub beneficjentów realizujących projekty wybrane do dofinansowania w ten sposób, do prawidłowej i efektywnej realizacji projektu, polegające w szczególności na weryfikacji procedur obowiązujących w zakresie realizacji projektu.

4. Częstotliwość i zakres kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z wyłączeniem ust. 2 pkt 2 lit. e, są proporcjonalne do ryzyk zidentyfikowanych uprzednio przez instytucję zarządzającą lub koordynatora programów Interreg lub ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego.

5. Instytucja zarządzająca lub koordynator programów Interreg identyfikuje i analizuje ryzyka, o których mowa w ust. 4, co najmniej raz w roku. Na podstawie zidentyfikowanych

ryzyk, na każdy rok obrachunkowy instytucja zarządzająca lub koordynator programów Interreg sporządza roczne założenia kontroli realizacji programu.

6. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przeprowadzając kontrole, o których mowa w ust. 1 pkt 3, w przypadku stwierdzenia uchybień lub nieprawidłowości może wydać zalecenia kontrolowanej instytucji:

- 1) wskazując uchybienia lub nieprawidłowości, które powinny zostać usunięte, oraz wskazać termin na ich usunięcie;
- 2) zobowiązując kontrolowaną instytucję, do podjęcia określonych działań naprawczych oraz wskazać termin ich wykonania.

7. Kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 3, podlega instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca, instytucja wdrażająca, krajowy kontroler oraz wspólny sekretariat.

8. Za prowadzenie kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 1, odpowiada instytucja zarządzająca, z zastrzeżeniem kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. d tiret drugie, za których prowadzenie odpowiada minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego.

9. W przypadku programu Interreg podział zadań w zakresie kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 1, i odpowiedzialności za ich realizację pomiędzy instytucją zarządzającą a koordynatorem programów Interreg jest zgodny z podziałem przyjętym w programie Interreg na podstawie art. 46 ust. 3 lub art. 54 ust. 1 rozporządzenia Interreg.

10. Do kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, d i e, oraz do kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. c, prowadzonych w trakcie procedury oceny projektu, nie stosuje się przepisów art. 27, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 9.

11. Do kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. c i ust. 3, przepisy art. 25 ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio.

12. Instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające, instytucja pośrednicząca Interreg, koordynator programów Interreg, krajowy kontroler, wspólny sekretariat, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, zwane dalej „instytucjami kontrolującymi”, w związku z przeprowadzaną kontrolą, współpracują ze sobą, wymieniając na wniosek informacje o przeprowadzonych kontrolach i ich wynikach, informacje pokontrolne oraz dokumentację kontroli.

Art. 25. 1. Beneficjent jest obowiązany poddać się kontrolom, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, wykonywanym przez instytucje kontrolujące lub na zlecenie tych instytucji.

2. Beneficjent jest obowiązany poddać się audytom lub kontrolom wykonywanym przez instytucję audytową, Komisję Europejską, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), Europejski Trybunał Obrachunkowy, inne podmioty do tego uprawnione na podstawie odrębnych przepisów, lub na zlecenie tych instytucji.

3. Wnioskodawca jest obowiązany poddać się kontroli w zakresie, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2 lit. c i ust. 3.

4. Czynności kontrolne mogą być wykonywane przez osoby niebędące pracownikami instytucji kontrolującej w przypadku:

- 1) zlecenia usług, o którym mowa w art. 9 ust. 5, związanych z realizacją zadań, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 8;
- 2) wyznaczenia eksperta, o którym mowa w art. 80.

5. Kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego przeprowadza się na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

6. Kontrole, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, mogą być prowadzone od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie projektu do dnia wskazanego w umowie o dofinansowanie albo decyzji o dofinansowaniu projektu.

7. Kontrole, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, mogą być prowadzone:

- 1) w siedzibie instytucji kontrolującej lub w innym miejscu świadczenia przez osoby kontrolujące pracy lub usług na rzecz instytucji kontrolującej;
- 2) w siedzibie podmiotu kontrolowanego;
- 3) w każdym miejscu związanym z realizacją projektu.

8. Beneficjent jest obowiązany:

- 1) udostępnić instytucji kontrolującej dokumenty związane bezpośrednio z realizacją projektu, w szczególności dokumenty umożliwiające potwierdzenie kwalifikowalności wydatków – z zachowaniem przepisów o tajemnicy prawnie chronionej;
- 2) zapewnić dostęp do pomieszczeń i terenu realizacji projektu lub pomieszczeń kontrolowanego projektu, zapewnić dostęp do związanych z projektem systemów teleinformatycznych, w tym baz danych, kodów źródłowych i innych dokumentów elektronicznych wytworzonych w ramach projektu;
- 3) umożliwić sporządzenie, a na żądanie osoby kontrolującej sporządzić kopie, odpisy lub wyciągi z dokumentów oraz zestawienia lub obliczenia sporządzane na podstawie dokumentów związanych z realizacją projektu;

4) udzielić wszelkich wyjaśnień dotyczących realizacji projektu.

9. Jeżeli jest to konieczne do stwierdzenia kwalifikowalności wydatków ponoszonych w ramach realizacji projektu, beneficjent jest obowiązany udostępnić instytucji kontrolującej również dokumenty niezwiązane bezpośrednio z jego realizacją.

10. Instytucja kontrolująca, w celu potwierdzenia prawidłowości i kwalifikowalności poniesionych wydatków, w związku z podejrzeniem wystąpienia nadużycia finansowego lub złożenia przez beneficjenta niewystarczających wyjaśnień, może zwrócić się o złożenie wyjaśnień do innych niż beneficjent podmiotów lub osób zaangażowanych w realizację projektu, w tym uczestników projektu, grantobiorców, ostatecznych odbiorców, wykonawców lub podwykonawców. Podmioty te lub osoby są obowiązane udzielić wszelkich wyjaśnień lub udostępnić instytucji kontrolującej dokumenty dotyczące realizacji projektu.

11. W ramach kontroli w miejscu realizacji projektu mogą być przeprowadzane oględziny. Oględziny przeprowadza się w obecności beneficjenta lub osoby reprezentującej beneficjenta. Obecność beneficjenta lub osoby reprezentującej beneficjenta nie jest konieczna, w przypadku gdy:

- 1) instytucja kontrolująca posiada informacje wskazujące na możliwość popełnienia przez podmiot kontrolowany nadużycia finansowego w rozumieniu art. 136 ust. 1 lit. d (i) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1);
- 2) beneficjent lub osoba reprezentująca beneficjenta nie stawili się na czynność oględzin pomimo powiadomienia ich o terminie i miejscu prowadzenia tych czynności;
- 3) beneficjent wyraził zgodę na przeprowadzenie oględzin bez jego udziału lub bez udziału osoby go reprezentującej, co należy odnotować w protokole z oględzin.

12. Z czynności kontrolnej polegającej na oględzinach oraz przyjęciu ustnych wyjaśnień lub oświadczeń sporządza się protokół. Protokół podpisują osoba kontrolująca i pozostałe osoby uczestniczące w tej czynności. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez osoby uczestniczące w tej czynności osoba kontrolująca umieszcza w protokole adnotację o przyczynach odmowy podpisania protokołu.

13. Z czynności kontrolnej niewymienionej w ust. 12, która ma istotne znaczenie dla ustaleń kontroli, sporządza się notatkę podpisaną przez osobę kontrolującą.

14. Instytucja kontrolująca może wystąpić do właściwego miejscowo komendanta Policji z wnioskiem o pomoc, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia kontroli. Na wniosek instytucji kontrolującej właściwy miejscowo komendant Policji zapewnia pomoc przy przeprowadzaniu kontroli.

15. Weryfikacja faktycznego stanu realizacji projektu może odbywać się z wykorzystaniem zaawansowanych technologicznie narzędzi analitycznych oraz narzędzi rejestrujących obraz i dźwięk, w tym danych satelitarnych.

Art. 26. 1. Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej albo nieprawidłowości systemowej, zwanych dalej „nieprawidłowościami”, powoduje powstanie obowiązku podjęcia przez właściwą instytucję odpowiednich działań, o których mowa w ust. 8 lub 10.

2. Niestwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości w toku wcześniejszej kontroli przeprowadzonej przez uprawniony podmiot nie stanowi przesłanki odstąpienia od odpowiednich działań, o których mowa w ust. 8 lub 10, w przypadku późniejszego stwierdzenia jej wystąpienia.

3. Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości oraz nałożenie korekty finansowej jest poprzedzone czynnościami wyjaśniającymi prowadzonymi przez właściwą instytucję, podczas których instytucja ta może uwzględnić wyniki kontroli przeprowadzonych przez inne uprawnione podmioty.

4. Do stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości, pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność złożonym przez beneficjenta, nałożenia korekty finansowej, a także w przypadkach, o których mowa w ust. 10 i 12, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

5. Wartość korekty finansowej wynikającej ze stwierdzonej nieprawidłowości indywidualnej jest równa kwocie wydatków poniesionych nieprawidłowo w części odpowiadającej kwocie finansowania UE.

6. Wartość korekty finansowej albo wartość wydatków poniesionych nieprawidłowo stanowiąca pomniejszenie, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, mogą zostać obniżone, jeżeli Komisja Europejska określi możliwość obniżania tych wartości.

7. Przepis ust. 5 nie narusza zasad odzyskiwania środków związanych ze stwierdzoną nieprawidłowością indywidualną, pochodzących z innych źródeł.

8. W przypadku stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej w ramach krajowego lub regionalnego programu:

- 1) przed zatwierdzeniem wniosku o płatność – instytucja zatwierdzająca wniosek o płatność dokonuje pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność złożonym przez beneficjenta o kwotę wydatków poniesionych nieprawidłowo;
- 2) po zatwierdzeniu wniosku o płatność – właściwa instytucja nakłada korektę finansową.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, jeżeli beneficjent nie zgadza się ze stwierdzeniem wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej oraz pomniejszeniem wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych w złożonym wniosku o płatność, może zgłosić umotywowane zastrzeżenia. Przepisy art. 27 ust. 2–12 stosuje się odpowiednio.

10. W przypadku gdy nieprawidłowość indywidualna wynika bezpośrednio z działania lub zaniechania:

- 1) właściwej instytucji lub
- 2) organów państwa

– korygowanie wydatków następuje przez pomniejszenie wydatków ujętych w deklaracji wydatków oraz we wniosku o płatność i w rocznym zestawieniu wydatków, przekazywanych do Komisji Europejskiej, o kwotę odpowiadającą oszacowanej wartości korekty finansowej wynikającej z tej nieprawidłowości.

11. W przypadku uzasadnionego podejrzenia wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 10 pkt 1, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wszczyna kontrolę, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 3 lit. b.

12. Zaistnienie okoliczności, o których mowa w ust. 10, stwierdza minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego.

Art. 27. 1. Po zakończeniu kontroli sporządza się informację pokontrolną, która po podpisaniu jest doręczana kontrolowanemu wnioskodawcy, beneficjentowi lub kontrolowanej instytucji, zwanym dalej „podmiotami kontrolowanymi”.

2. Podmiot kontrolowany ma prawo do zgłoszenia, na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej lub w postaci papierowej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu informacji pokontrolnej, podpisanych, umotywowanych zastrzeżeń do tej informacji.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2, może być przedłużony przez instytucję kontrolującą na czas oznaczony, na wniosek podmiotu kontrolowanego, złożony przed upływem terminu zgłoszenia zastrzeżeń. Jeżeli do informacji pokontrolnej nie zgłoszono zastrzeżeń, ostatecznej informacji pokontrolnej nie sporządza się.

4. Instytucja kontrolująca ma prawo poprawienia w informacji pokontrolnej oraz w ostatecznej informacji pokontrolnej, w każdym czasie, z urzędu lub na wniosek podmiotu kontrolowanego, oczywistych omyłek. Informację o zakresie sprostowania przekazuje się bez zbędnej zwłoki podmiotowi kontrolowanemu.

5. Zastrzeżenia do informacji pokontrolnej rozpatruje instytucja kontrolująca w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia otrzymania tych zastrzeżeń. Podjęcie przez instytucję kontrolującą, w trakcie rozpatrywania zastrzeżeń, czynności lub działań, o których mowa w ust. 7, każdorazowo przerywa bieg tego terminu.

6. Zastrzeżenia, o których mowa w ust. 5, mogą zostać w każdym czasie wycofane. Zastrzeżenia, które zostały wycofane, pozostawia się bez rozpatrzenia.

7. W trakcie rozpatrywania zastrzeżeń instytucja kontrolująca ma prawo przeprowadzić dodatkowe czynności kontrolne lub żądać przedstawienia dokumentów lub złożenia dodatkowych wyjaśnień.

8. Instytucja kontrolująca, po rozpatrzeniu zastrzeżeń, sporządza w terminie nie dłuższym niż 10 dni ostateczną informację pokontrolną, zawierającą skorygowane ustalenia kontroli lub pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem odmowy skorygowania ustaleń. Ostateczna informacja pokontrolna lub pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń są niezwłocznie doręczane podmiotowi kontrolowanemu.

9. Informację pokontrolną oraz ostateczną informację pokontrolną w razie potrzeby uzupełnia się o zalecenia pokontrolne.

10. Informacja pokontrolna oraz ostateczna informacja pokontrolna zawiera termin przekazania instytucji kontrolującej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia. Termin wyznacza się, uwzględniając charakter tych zaleceń.

11. Do ostatecznej informacji pokontrolnej oraz do pisemnego stanowiska wobec zgłoszonych zastrzeżeń nie przysługuje prawo do złożenia zastrzeżeń.

12. Podmiot kontrolowany w wyznaczonym terminie informuje instytucję kontrolującą o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.

Rozdział 8

Monitorowanie postępu finansowego i rzeczowego

Art. 28. 1. Monitorowanie i ocena postępu rzeczowego programu są prowadzone w szczególności w oparciu o dane pochodzące z systemu teleinformatycznego oraz w

uzasadnionych przypadkach są uzupełniane przez wyniki badań statystycznych oraz wyniki analiz i ewaluacji programu. Monitorowanie postępu rzeczowego programu jest prowadzone równoległe z analizą postępu finansowego, na podstawie danych zebranych z poziomu projektów, obejmujących wartości osiągnięte sprawozdawane w szczególności we wnioskach o płatność oraz, w przypadku:

- 1) Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji również na podstawie danych uczestników projektów;
- 2) Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, również wartości docelowe wymienione w umowach o dofinansowanie projektu albo w decyzjach o dofinansowaniu projektu.

2. W celu zapewnienia spójności monitorowania postępu rzeczowego w krajowych i regionalnych programach minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, we współpracy z instytucjami zarządzającymi, ustala listę oraz katalog definicji wskaźników kluczowych dla projektów realizowanych w ramach poszczególnych celów polityki oraz pomocy technicznej.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego podaje do publicznej wiadomości na portalu listę wskaźników oraz katalog definicji, o których mowa w ust. 2, oraz jej zmiany, a także termin, od którego lista lub jej zmiany są stosowane.

4. Instytucja zarządzająca może ustalić i monitorować dodatkowe wskaźniki dla danego programu. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego podaje do publicznej wiadomości na portalu dodatkowe wskaźniki dla danego programu oraz ich zmiany, a także termin, od którego dodatkowe wskaźniki lub ich zmiany są stosowane.

5. Dla wskaźników produktu określonych w programie instytucja zarządzająca ustala wartości pośrednie na 2024 r. oraz wartości docelowe na 2029 r. Dla wskaźników produktu określonych w szczegółowym opisie priorytetów programu instytucja zarządzająca ustala wyłącznie wartości docelowe na 2029 r.

6. Dla wskaźników rezultatu określonych w programie instytucja zarządzająca może ustalić wartości pośrednie na 2024 r. oraz ustala wartości docelowe na 2029 r. Dla wskaźników rezultatu określonych w szczegółowym opisie priorytetów programu instytucja zarządzająca ustala wyłącznie wartości docelowe na 2029 r.

7. Niewykonanie wskaźnika w projekcie może stanowić przesłankę do stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej.

Art. 29. 1. Wniosek o płatność, w ramach którego beneficjent:

- 1) wnioskuje o przekazanie dofinansowania w formie zaliczki lub refundacji,
- 2) wykazuje wydatki związane z realizacją projektu,
- 3) przekazuje informację o postępie realizacji projektu

– oraz dokumenty niezbędne do rozliczenia projektu określone w umowie o dofinansowanie projektu lub w decyzji o dofinansowaniu projektu, w szczególności w zakresie monitoringu rzeczowo-finansowego, harmonogramów finansowych i trwałości projektu, są składane przez beneficjenta za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

2. W przypadku gdy z powodów technicznych złożenie dokumentów, o których mowa w ust. 1, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie jest możliwe, beneficjent, za zgodą właściwej instytucji, składa je w inny sposób wskazany przez tę instytucję.

Rozdział 9

Pomoc publiczna

Art. 30. 1. W zakresie, w jakim w ramach programów jest udzielana pomoc publiczna w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub pomoc de minimis, zastosowanie mają szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy.

2. Podmiotami udzielającymi pomocy, o której mowa w ust. 1, są instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające lub beneficjenci, a także inne podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743).

3. Podmiotami udzielającymi pomocy mogą być również inne podmioty określone w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie ust. 4.

4. Właściwy minister, a w zakresie regionalnych programów oraz w zakresie programu Interreg, dla którego instytucja zarządzająca została ustanowiona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, a także podmioty udzielające tej pomocy, uwzględniając konieczność zapewnienia zgodności tej pomocy z rynkiem wewnętrznym, efektywnego i skutecznego jej wykorzystania oraz przejrzystości jej udzielania, w przypadku gdy odrębne przepisy nie określają szczegółowego przeznaczenia, warunków lub trybu udzielania tej pomocy.

5. Szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, nieobjętej przepisami, o których mowa w ust. 4, lub innymi przepisami określa umowa o dofinansowanie projektu, decyzja o dofinansowaniu projektu lub akt będący podstawą jej udzielenia.

Rozdział 10

Instrumenty finansowe

Art. 31. Instytucja zarządzająca może zapewnić wkład finansowy ze środków programu na rzecz instrumentów finansowych na zasadach określonych w tytule V w rozdziale II w sekcji II rozporządzenia ogólnego oraz w ustawie.

Art. 32. 1. Środki finansowe, po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu przypisane do dofinansowania, oraz odsetki i inne przychody, a także zyski powstałe na skutek obrotu tymi środkami podlegają zwrotowi na rachunek wskazany przez właściwą instytucję, a następnie są ponownie wykorzystywane:

- 1) w okresie kwalifikowalności – zgodnie z art. 62 ust. 1 rozporządzenia ogólnego;
- 2) w okresie co najmniej 8 lat po okresie kwalifikowalności – zgodnie z art. 62 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, w formie wsparcia zwrotnego, o którym mowa w art. 5 pkt 12 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- 3) w okresie następującym po okresie, o którym mowa w pkt 2 – w formie wsparcia zwrotnego, o którym mowa w art. 5 pkt 12 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, na realizację celów wynikających z programów rozwoju, o których mowa w tej ustawie lub innych programów rządowych lub samorządowych.

2. Dysponentem środków finansowych, o których mowa w ust. 1, jest:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w odniesieniu do środków pochodzących z krajowego programu;
- 2) zarząd województwa – w odniesieniu do środków pochodzących z regionalnego programu.

3. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, nie stanowią dochodu dysponenta ani podmiotów, którym mogą być przekazywane w celu ponownego wykorzystania zgodnie z ust. 1.

4. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, są wydatkowane i rozliczane przez podmioty, którym środki te mogą być przekazywane w celu ponownego wykorzystania zgodnie

z ust. 1, na warunkach określonych w umowach lub porozumieniach zawieranych przez dysponenta z tymi podmiotami.

5. Środki finansowe, o których mowa w ust. 2 pkt 1, wykorzystywane na działalność poręczeniową lub gwarancyjną, po okresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zostają przekazane na pokrycie kosztów i wydatków, o których mowa w art. 34g ust. 2 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2021 r. poz. 442, 1535, 2133 i 2232 oraz z 2022 r. poz. ...), z zastrzeżeniem art. 62 ust. 2 rozporządzenia ogólnego.

6. Umowy lub porozumienia, o których mowa w ust. 4, określają w szczególności:

- 1) cele, na jakie zostaną przeznaczone środki finansowe, o których mowa w ust. 1;
- 2) okres realizacji umowy lub porozumienia;
- 3) mechanizmy zapewniające efektywność wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 1;
- 4) warunki wycofania środków finansowych, o których mowa w ust. 1;
- 5) koszty zarządzania środkami finansowymi, o których mowa w ust. 1, i opłaty za zarządzanie tymi środkami finansowymi;
- 6) obowiązki sprawozdawcze wobec dysponenta w zakresie wskazanym w art. 37a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

7. W celu ponownego wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 1, dysponent otwiera w Banku Gospodarstwa Krajowego albo w innym banku wybranym na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych rachunek do obsługi tych środków.

8. Obsługa finansowa rachunku, o którym mowa w ust. 7, jest prowadzona przez Bank Gospodarstwa Krajowego albo inny bank, o którym mowa w ust. 7, zgodnie z umową zawartą między dysponentem a Bankiem Gospodarstwa Krajowego albo innym bankiem.

9. Środki finansowe zgromadzone na rachunku, o którym mowa w ust. 7, są uruchamiane przez Bank Gospodarstwa Krajowego albo inny bank, o którym mowa w ust. 7, na wniosek dysponenta w celu ich ponownego wykorzystania zgodnie z ust. 1.

Rozdział 11

Wsparcie warunkowe

Art. 33. 1. Instytucja zarządzająca może zapewnić wkład finansowy ze środków programu w formie wsparcia warunkowego na zasadach określonych w art. 57 rozporządzenia ogólnego.

2. Środki finansowe stanowiące wsparcie warunkowe, po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu podlegają zwrotowi zgodnie z art. 57 ust. 2 rozporządzenia ogólnego na rachunek właściwej instytucji wraz z odsetkami i innymi przychodami oraz zyskami powstałymi na skutek obrotu tymi środkami w terminie do dnia 31 grudnia 2030 r.

3. Dysponentem środków finansowych, o których mowa w ust. 2, jest:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w odniesieniu do środków pochodzących z krajowego programu;
- 2) zarząd województwa – w odniesieniu do środków pochodzących z regionalnego programu.

4. Środki finansowe, o których mowa w ust. 2, są ponownie wykorzystywane zgodnie z art. 57 ust. 3 rozporządzenia ogólnego w formie wsparcia zwrotnego, o którym mowa w art. 5 pkt 12 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przez:

- 1) dysponenta;
- 2) podmiot pełniący funkcję właściwej instytucji;
- 3) inny podmiot.

5. Środki finansowe, o których mowa w ust. 2, nie stanowią dochodu podmiotów, o których mowa w ust. 4, którym mogą być przekazywane w celu ponownego wykorzystania zgodnie z ust. 4.

6. Środki finansowe, o których mowa w ust. 2, w przypadkach, o których mowa w ust. 4 pkt 2 i 3, są wydatkowane i rozliczane na warunkach określonych w umowach lub porozumieniach zawieranych przez dysponenta odpowiednio z podmiotem pełniącym funkcję właściwej instytucji lub z innym podmiotem, o którym mowa w ust. 4 pkt 3.

7. Umowy lub porozumienia, o których mowa w ust. 6, określają w szczególności:

- 1) cele, na jakie zostaną przeznaczone środki finansowe, o których mowa w ust. 2;
- 2) okres realizacji umowy lub porozumienia;

- 3) mechanizmy zapewniające efektywność wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 2;
- 4) warunki wycofania środków finansowych, o których mowa w ust. 2;
- 5) koszty zarządzania środkami finansowymi, o których mowa w ust. 2, i opłaty za zarządzanie tymi środkami finansowymi;
- 6) obowiązki sprawozdawcze wobec dysponenta w zakresie wskazanym w art. 37a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

8. W celu ponownego wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 2, w przypadkach określonych w ust. 4 pkt 1 i 3, dysponent otwiera w Banku Gospodarstwa Krajowego albo w innym banku wybranym na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych rachunek do obsługi tych środków.

9. W przypadkach określonych w ust. 4 pkt 1 i 3 dysponent przekazuje środki, o których mowa w ust. 1, na rachunek, o którym mowa w ust. 8, w terminie do dnia 31 grudnia 2030 r.

10. W celu ponownego wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 2, w przypadku określonym w ust. 4 pkt 2, środki te są przechowywane na oddzielnym rachunku podmiotu pełniącego funkcję właściwej instytucji albo wydzielane za pomocą kodów księgowych i są uruchamiane w celu ponownego wykorzystania w terminie do dnia 31 grudnia 2030 r.

11. Obsługa finansowa rachunku, o którym mowa w ust. 8, jest prowadzona przez Bank Gospodarstwa Krajowego albo inny bank, o którym mowa w ust. 8, zgodnie z umową zawartą między dysponentem a Bankiem Gospodarstwa Krajowego albo innym bankiem.

12. Środki finansowe zgromadzone na rachunku, o którym mowa w ust. 8, są uruchamiane przez Bank Gospodarstwa Krajowego albo inny bank, o którym mowa w ust. 8, na wniosek dysponenta w celu ich ponownego wykorzystania zgodnie z ust. 4.

Rozdział 12

Szczególne instrumenty realizacji programów

Art. 34. 1. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, zwane dalej „ZIT”, są instrumentem rozwoju terytorialnego, o którym mowa w art. 28–30 rozporządzenia ogólnego oraz w art. 9 i art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności.

2. ZIT są realizowane w miejskich obszarach funkcjonalnych wskazanych jako obszary strategicznej interwencji w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1

ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834).

3. W celu realizacji ZIT zasięg terytorialny miejskiego obszaru funkcjonalnego, o którym mowa w ust. 2, może zostać zmieniony lub, w przypadku braku wskazania takiego obszaru w strategii rozwoju województwa, wyznaczony, po pozytywnym zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w drodze uchwały zarządu województwa.

4. ZIT są realizowane w wybranych obszarach tematycznych, wskazanych w regionalnych lub krajowych programach.

5. ZIT są zarządzane przez związek ZIT utworzony w jednej z form współpracy jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 64, art. 74 i art. 84 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834 oraz z 2022 r. poz. ...) albo w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2021 r. poz. 1277 i 1927), a w przypadku udziału w związku ZIT powiatu stosuje się również przepisy art. 5 ust. 2, art. 72a, art. 73 i art. 75 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834).

6. Warunkami realizacji ZIT są:

- 1) powołanie związku ZIT, o którym mowa w ust. 5;
- 2) opracowanie i uchwalenie przez podmioty, o których mowa w ust. 5, strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, zwanej dalej „strategią ZIT”, z zastrzeżeniem ust. 9, oraz jej pozytywne zaopiniowanie przez właściwą instytucję zarządzającą programem w terminie 60 dni od dnia otrzymania – w zakresie możliwości finansowania strategii ZIT w ramach tego programu;
- 3) opracowanie i uchwalenie do dnia 31 grudnia 2025 r. strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w przypadku miejskiego obszaru funkcjonalnego, o którym mowa w ust. 2, miasta będącego siedzibą władz samorządowych województwa lub wojewody, a do czasu jej uchwalenia opracowanie i uchwalenie strategii ZIT.

7. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego opiniuje strategię ZIT dla miejskiego obszaru funkcjonalnego objętego wsparciem w krajowych programach pod względem jej zgodności z umową partnerstwa w terminie 60 dni od dnia jej otrzymania.

8. Strategia ZIT jest spójna ze strategią rozwoju ponadlokalnego, jeśli taka została przyjęta, o której mowa w art. 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, obejmującą miejski obszar funkcjonalny, o którym mowa w ust. 2.

9. Strategii ZIT można nie sporządzać, w przypadku gdy dla miejskiego obszaru funkcjonalnego, o którym mowa w ust. 2, obowiązuje strategia rozwoju ponadlokalnego, o ile zawiera elementy, o których mowa w ust. 15.

10. Dla strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ust. 9, lista projektów, o której mowa w ust. 15 pkt 3, może być przyjęta odrębną uchwałą związku ZIT.

11. W przypadku strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ust. 9, w zakresie jej elementów objętych wsparciem ZIT, przepisy ust. 6 pkt 2 oraz ust. 7 stosuje się odpowiednio.

12. Podmioty, o których mowa w ust. 5, biorą udział w wyborze do dofinansowania, o którym mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, projektów wynikających ze strategii ZIT lub strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ust. 9, w szczególności przez umieszczenie w tych strategiach listy projektów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach właściwego programu.

13. Sposób wyboru do dofinansowania projektów, o których mowa w ust. 12, określa zgodnie z art. 44 właściwa instytucja zarządzająca.

14. Strategia ZIT oraz jej zmiany są przyjmowane przez związek ZIT w trybie właściwym dla wybranej formy współpracy, o której mowa w ust. 5.

15. Strategia ZIT określa w szczególności:

- 1) syntezę diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
- 2) cele, jakie mają być zrealizowane w ramach ZIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązane z realizacją właściwego programu;
- 3) listę projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
- 4) źródła jej finansowania;
- 5) warunki i procedury obowiązujące w realizacji strategii ZIT;
- 6) opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i

niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii ZIT oraz sprawozdanie z jej konsultacji społecznych.

16. Do strategii ZIT nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

17. Lista projektów, o której mowa w ust. 15 pkt 3, może wynikać z porozumienia terytorialnego, o którym mowa w art. 14rb ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Art. 35. 1. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, zwany dalej „RLKS”, jest instrumentem rozwoju, o którym mowa w art. 28 i art. 31–34 rozporządzenia ogólnego oraz art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności, oraz art. 14 rozporządzenia EFS+.

2. Realizacja RLKS odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1167 oraz z 2022 r. poz. 88), a w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie – na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Art. 36. 1. Inne instrumenty terytorialne, zwane dalej „IIT”, są instrumentem rozwoju terytorialnego, o którym mowa w art. 28 i art. 29 rozporządzenia ogólnego oraz w art. 9 i art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności.

2. W ramach programu, IIT mogą być realizowane zgodnie z warunkami określonymi w umowie partnerstwa na obszarach wyznaczonych przez właściwą instytucję zarządzającą, a w przypadku działań z zakresu rewitalizacji, na obszarach wskazanych w gminnych programach rewitalizacji.

3. IIT są realizowane w wybranych obszarach tematycznych, wskazanych w programie.

4. Warunkiem realizacji IIT jest opracowanie przez gminę lub powiat lub ich partnerstwo utworzone w jednej z form współpracy jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 64, art. 74 i art. 84 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz w art. 5 ust. 2, art. 72a, art. 73 i art. 75 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, zwanej dalej „strategią IIT”, oraz jej pozytywne zaopiniowanie w terminie 60 dni od dnia otrzymania przez właściwą instytucję zarządzającą programem – w zakresie możliwości finansowania strategii IIT w ramach tego programu.

5. Podmioty, o których mowa w ust. 4, biorą udział w wyborze do dofinansowania projektów wynikających ze strategii IIT przez umieszczenie w strategii IIT listy projektów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach właściwego programu.

6. Sposób wyboru do dofinansowania projektów, o których mowa w ust. 5, określa zgodnie z art. 44 właściwa instytucja zarządzająca.

7. Strategia IIT oraz jej zmiany są przyjmowane przez radę gminy, radę powiatu albo w trybie właściwym dla wybranej formy współpracy, o której mowa w ust. 4.

8. Strategia IIT określa w szczególności:

- 1) syntezę diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
- 2) cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
- 3) listę projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
- 4) opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT.

9. Strategii IIT można nie sporządzać, w przypadku gdy dla obszaru, o którym mowa w ust. 2, opracowano i uchwalono w szczególności strategię rozwoju gminy, o której mowa w art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, lub strategię rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g tej ustawy, lub gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485), o ile zawierają elementy, o których mowa w ust. 8.

10. Dla strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, o których mowa w ust. 9, lista projektów, o której mowa w ust. 8 pkt 3, może być przyjęta odrębną uchwałą podmiotów, o których mowa w ust. 4.

11. W przypadkach, o których mowa w ust. 9, w zakresie elementów objętych wsparciem IIT, przepisy ust. 4 stosuje się odpowiednio.

12. Do strategii IIT nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

13. Lista projektów, o której mowa w ust. 8 pkt 3, może wynikać z porozumienia terytorialnego, o którym mowa w art. 14rb ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Art. 37. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do programów Interreg.

Rozdział 13

Projekty

Art. 38. Cele programu są osiągane przez realizację projektów objętych dofinansowaniem.

Art. 39. 1. W celu wspólnej realizacji projektu, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą krajowym programem albo instytucję zarządzającą regionalnym programem, może zostać utworzone partnerstwo przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej „projektem partnerskim”, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie.

2. Podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, 1598, 2054 i 2269 oraz z 2022 r. poz. 25 i ...), inicjujący projekt partnerski, dokonuje wyboru partnerów spośród podmiotów innych niż wymienione w art. 4 tej ustawy, z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania. Podmiot ten, dokonując wyboru, jest obowiązany w szczególności do:

- 1) ogłoszenia otwartego naboru partnerów na swojej stronie internetowej wraz ze wskazaniem co najmniej 21-dniowego terminu na zgłaszanie się partnerów;
- 2) uwzględnienia przy wyborze partnerów zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa oraz doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze;
- 3) podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji partnera.

3. Przepisów ust. 2 pkt 1 i 2 nie stosuje się w przypadku wyboru podmiotów realizujących zadania objęte projektem partnerskim na podstawie praw szczególnych lub wyłącznych.

4. Wybór partnerów jest dokonywany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.

5. W przypadkach uzasadnionych koniecznością zapewnienia prawidłowej i terminowej realizacji projektu, za zgodą właściwej instytucji, może nastąpić zmiana partnera. Do zmiany partnera przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

6. W przypadkach uzasadnionych koniecznością zapewnienia prawidłowej i terminowej realizacji projektu, w związku z wystąpieniem okoliczności, które nie mogły być znane wnioskodawcy ani właściwej instytucji na dzień zawarcia umowy o dofinansowanie projektu lub podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu, za zgodą właściwej instytucji, może nastąpić wybór partnera po zawarciu umowy o dofinansowanie projektu lub po podjęciu decyzji o dofinansowaniu projektu. Do wyboru partnera przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

7. Do wyboru partnerów z innych niż Rzeczpospolita Polska państw w ramach współpracy ponadnarodowej nie stosuje się przepisów ust. 2 pkt 1 i ust. 4.

8. Podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, niebędący podmiotem inicjującym projekt partnerski, po przystąpieniu do realizacji projektu partnerskiego podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej informację o rozpoczęciu realizacji projektu partnerskiego wraz z uzasadnieniem przyczyn przystąpienia do jego realizacji oraz wskazaniem partnera wiodącego w tym projekcie.

9. Porozumienie oraz umowa o partnerstwie określają w szczególności:

- 1) przedmiot porozumienia albo umowy;
- 2) prawa i obowiązki stron;
- 3) zakres i formę udziału poszczególnych partnerów w projekcie, w tym zakres realizowanych przez nich zadań;
- 4) partnera wiodącego uprawnionego do reprezentowania pozostałych partnerów projektu;
- 5) sposób przekazywania dofinansowania na pokrycie kosztów ponoszonych przez poszczególnych partnerów projektu, umożliwiający określenie kwoty dofinansowania udzielonego każdemu z partnerów;
- 6) sposób postępowania w przypadku naruszenia lub niewywiązania się stron z porozumienia lub umowy.

10. Stroną porozumienia oraz umowy o partnerstwie nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie odrębnych przepisów.

11. Partnerem wiodącym w projekcie partnerskim może być wyłącznie podmiot o potencjale ekonomicznym zapewniającym prawidłową realizację projektu partnerskiego.

12. Partnerem wiodącym w projekcie partnerskim może być wyłącznie podmiot inicjujący projekt partnerski.

13. Udział partnerów w projekcie partnerskim nie może polegać wyłącznie na wniesieniu zasobów, o których mowa w ust. 1, do jego realizacji.

14. Zadania realizowane przez poszczególnych partnerów w ramach projektu partnerskiego nie mogą polegać na oferowaniu towarów, świadczeniu usług lub wykonywaniu robót budowlanych na rzecz pozostałych partnerów.

15. Przepisów ust. 1–8 nie stosuje się do projektu hybrydowego, o którym mowa w art. 40 ust. 1, ani w przypadku, gdy odrębne przepisy przewidują inny sposób wyboru podmiotów wspólnie realizujących projekt.

Art. 40. 1. Projekt hybrydowy polega na wspólnej realizacji projektu przez partnerstwo publiczno-prywatne, o którym mowa w art. 2 pkt 15 rozporządzenia ogólnego.

2. Do wyboru partnera prywatnego w celu realizacji projektu hybrydowego stosuje się odrębne przepisy.

Art. 41. 1. W ramach programów mogą być realizowane projekty grantowe.

2. Projektem grantowym jest projekt, którego beneficjent udziela grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu tego projektu przez grantobiorców.

3. Grantobiorcą jest podmiot publiczny albo prywatny, inny niż beneficjent projektu grantowego albo partner projektu partnerskiego, wybrany w drodze otwartego naboru ogłoszonego przez beneficjenta projektu grantowego w ramach realizacji projektu grantowego.

4. Grantobiorcą nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie odrębnych przepisów.

5. Grantem są środki finansowe programu, które beneficjent projektu grantowego przekazał grantobiorcy na realizację zadań, o których mowa w ust. 2.

6. Wartość grantu przekazanego grantobiorcy nie może przekroczyć równowartości 200 000 euro.

7. Umowa o powierzenie grantu zawierana między beneficjentem projektu grantowego a grantobiorcą określa w szczególności:

- 1) cel projektu grantowego i zadania grantobiorcy objęte grantem;
- 2) kwotę grantu i wkładu własnego grantobiorcy;
- 3) warunki przekazania i rozliczenia grantu, w tym warunki rozliczania wydatków przez grantobiorcę;

- 4) zobowiązanie do zwrotu grantu w przypadku wykorzystania go niezgodnie z celami projektu grantowego;
- 5) zobowiązanie do poddania się kontrolom lub audytom prowadzonym przez beneficjenta projektu grantowego lub uprawnione podmioty, o których mowa w art. 25 ust. 1 i 2.

8. Beneficjent projektu grantowego odpowiada w szczególności za:

- 1) realizację projektu grantowego zgodnie z założonym celem;
- 2) przygotowanie i przekazanie właściwej instytucji propozycji kryteriów wyboru grantobiorców;
- 3) dokonywanie wyboru grantobiorców w oparciu o określone kryteria, z zapewnieniem zasady przejrzystości, rzetelności, bezstronności i równego traktowania podmiotów;
- 4) zawieranie z grantobiorcami umów o powierzenie grantu;
- 5) rozliczanie wydatków poniesionych przez grantobiorców;
- 6) monitorowanie realizacji zadań przez grantobiorców;
- 7) kontrolę realizacji zadań przez grantobiorców;
- 8) odzyskiwanie grantów w przypadku ich wykorzystania niezgodnie z umową o powierzenie grantu.

9. W przypadku gdy projekt grantowy jest jednocześnie projektem partnerskim, beneficjent może powierzyć partnerom realizację części zadań związanych z wyborem grantobiorców.

10. Właściwa instytucja zatwierdza procedury dotyczące realizacji projektu grantowego opracowane przez beneficjenta projektu grantowego.

Rozdział 14

Wybór projektów

Art. 42. Objęty dofinansowaniem może być wyłącznie projekt wybrany do dofinansowania.

Art. 43. Wybrany do dofinansowania może zostać wyłącznie projekt spełniający kryteria wyboru projektów.

Art. 44. 1. Właściwa instytucja wybiera projekty do dofinansowania w sposób konkurencyjny lub niekonkurencyjny.

2. W sposób niekonkurencyjny mogą być wybrane projekty, których wnioskodawcami, ze względu na charakter lub cel projektu, będą podmioty jednoznacznie określone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu oraz które:

- 1) polegają na realizacji zadań publicznych wynikających z właściwych przepisów, lub
- 2) mają strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju, regionu lub obszaru objętego realizacją ZIT, IIT lub terytorialnego planu sprawiedliwej transformacji, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia FST, lub
- 3) będą realizowane w formie instrumentu finansowego, lub
- 4) dotyczą pomocy technicznej.

Art. 45. 1. Właściwa instytucja przeprowadza postępowanie w zakresie wyboru projektów do dofinansowania w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny.

2. Właściwa instytucja zapewnia równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania oraz równe traktowanie wnioskodawców.

Art. 46. Właściwa instytucja może wymagać od wnioskodawców wyłącznie informacji i dokumentów niezbędnych do oceny projektu lub objęcia projektu dofinansowaniem.

Art. 47. 1. W toku postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, w toku procedury odwoławczej oraz przy udzielaniu dofinansowania właściwa instytucja:

- 1) nie może żądać zaświadczeń oraz dokumentów na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli są one znane instytucji z urzędu albo są możliwe do ustalenia przez instytucję na podstawie:
 - a) posiadanych przez nią ewidencji,
 - b) rejestrów publicznych posiadanych przez inne podmioty publiczne, do których właściwa instytucja ma dostęp w drodze elektronicznej na zasadach określonych w ustawie lub w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070),
 - c) wymiany informacji z innym podmiotem publicznym na zasadach określonych w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne,
 - d) przedstawionych przez wnioskodawcę do wglądu dokumentów urzędowych;
- 2) może wymagać złożenia przez wnioskodawcę oświadczeń na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, niezbędnych do oceny projektu lub objęcia go dofinansowaniem.

2. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Oświadczenia zawierają klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za

złożenie fałszywych oświadczeń”. Klauzula ta zastępuje pouczenie właściwej instytucji o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Art. 48. 1. Dokumenty i informacje przedstawiane przez wnioskodawców nie podlegają udostępnieniu przez właściwą instytucję w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176 oraz z 2021 r. poz. 1598 i 1641) oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 i 2389).

2. Dokumenty i informacje wytworzone lub przygotowane przez właściwe instytucje w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez wnioskodawców nie podlegają, do czasu zakończenia postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, udostępnieniu w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Art. 49. 1. Instytucja zarządzająca, nie później niż sześć miesięcy od zatwierdzenia programu przez Komisję Europejską, zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu harmonogram naborów, o którym mowa w art. 49 ust. 2 rozporządzenia ogólnego.

2. Harmonogram naborów dotyczy naborów, których ogłoszenie planowane jest w ciągu 12 miesięcy od dnia zamieszczenia harmonogramu, oraz może dotyczyć naborów, których ogłoszenie planowane jest po upływie 12 miesięcy od dnia zamieszczenia harmonogramu.

3. Instytucja zarządzająca w harmonogramie naborów wskazuje dodatkowo:

- 1) priorytet programu lub numer i nazwę działania, w ramach których planowany jest nabór;
- 2) typy projektów podlegających dofinansowaniu w naborze;
- 3) instytucję odpowiedzialną za ogłoszenie naboru;
- 4) sposób wyboru projektów do dofinansowania.

4. Instytucja zarządzająca aktualizuje harmonogram naborów nie rzadziej niż na koniec każdego kwartału. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Instytucja zarządzająca zamieszcza niezwłocznie na swojej stronie internetowej oraz na portalu zaktualizowany harmonogram naborów.

Art. 50. 1. W celu wyboru projektów do dofinansowania właściwa instytucja przeprowadza nabór wniosków o dofinansowanie projektu, zwany dalej „naborem”.

2. Warunkiem przeprowadzenia naboru przez właściwą instytucję jest:

- 1) przyjęcie regulaminu wyboru projektów oraz
- 2) udostępnienie regulaminu wyboru projektów potencjalnym wnioskodawcom.

3. Udostępnienie regulaminu wyboru projektów, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, w przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów, następuje w formie ogłoszenia o naborze upublicznianego na stronie internetowej właściwej instytucji oraz na portalu.

4. Ogłoszenie o naborze zawiera nazwę właściwej instytucji, przedmiot naboru, informację o potencjalnych wnioskodawcach, termin składania wniosków o dofinansowanie projektu, regulamin wyboru projektów oraz dane do kontaktu.

Art. 51. 1. Regulamin wyboru projektów określa w szczególności:

- 1) kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów;
- 2) maksymalny, dopuszczalny poziom dofinansowania projektu lub maksymalną, dopuszczalną kwotę dofinansowania projektu;
- 3) kryteria wyboru projektów;
- 4) wskazanie sposobu wyboru projektów do dofinansowania oraz jego opis;
- 5) właściwy system teleinformatyczny, w którym można złożyć wniosek o dofinansowanie projektu oraz sposób dostępu do formularza wniosku o dofinansowanie projektu;
- 6) termin składania wniosków o dofinansowanie projektu;
- 7) załączniki do wniosku o dofinansowanie projektu, o ile wymagane jest ich złożenie, oraz sposób, formę i termin ich przedłożenia;
- 8) zakres, w jakim możliwe jest uzupełnianie lub poprawianie wniosków o dofinansowanie projektu;
- 9) sposób komunikacji między wnioskodawcą a właściwą instytucją;
- 10) czynności, które powinny zostać dokonane przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu lub podjęciem decyzji o dofinansowaniu projektu oraz termin ich dokonania.

2. W przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów regulamin wyboru projektów określa dodatkowo:

- 1) typy projektów podlegających dofinansowaniu;
- 2) opis procedury oceny projektów, w tym wskazanie, czy ocena jest podzielona na etapy;
- 3) wzór umowy o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu;
- 4) informację o przysługujących wnioskodawcy środkach odwoławczych oraz instytucjach właściwych do ich rozpatrzenia.

3. Właściwa instytucja może zmieniać regulamin wyboru projektów, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4. Właściwa instytucja nie może zmieniać regulaminu wyboru projektów w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4.

5. Właściwa instytucja może zmieniać regulamin wyboru projektów w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, wyłącznie w sytuacji, w której w ramach danego postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania nie złożono jeszcze wniosku o dofinansowanie projektu. Zmiana ta skutkuje odpowiednim wydłużeniem terminu składania wniosków o dofinansowanie projektu.

6. Przepisów ust. 4 i 5 nie stosuje się, jeżeli konieczność dokonania zmian wynika z odrębnych przepisów.

7. Po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania właściwa instytucja nie może zmieniać regulaminu wyboru projektów.

8. Właściwa instytucja udostępnia zmiany regulaminu wyboru projektów wraz z ich uzasadnieniem i terminem, od którego są stosowane, w taki sam sposób jak regulamin wyboru projektów.

Art. 52. 1. Wnioski o dofinansowanie projektu składane są za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

2. Nabór rozpoczyna się w dniu udostępnienia formularza wniosku o dofinansowanie projektu w systemie teleinformatycznym w sposób umożliwiający składanie wniosków o dofinansowanie projektu.

3. Nabór, w przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów, trwa co najmniej 10 dni i kończy się nie wcześniej niż po 40 dniach od dnia upublicznienia ogłoszenia o naborze.

Art. 53. 1. W celu dokonania oceny projektów właściwa instytucja powołuje komisję oceny projektów oraz określa regulamin jej pracy.

2. W skład komisji oceny projektów wchodzi pracownicy właściwej instytucji, posiadający wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub wymagane uprawnienia w dziedzinie objętej programem, w ramach której jest dokonywany wybór projektów.

3. W skład komisji oceny projektów mogą wchodzić eksperci, o których mowa w art. 80.

4. Przewodniczącym komisji oceny projektów jest pracownik właściwej instytucji.

5. Właściwa instytucja sprawuje nadzór nad komisją oceny projektów w zakresie zgodności postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania z przepisami prawa, regulaminem wyboru projektów oraz regulaminem pracy komisji oceny projektów.

Art. 54. 1. Komisja oceny projektów ocenia projekty w zakresie spełniania kryteriów wyboru projektów.

2. Ocena projektów może być podzielona na etapy.

3. Niezakwalifikowanie projektu do kolejnego etapu może wynikać wyłącznie z zatwierdzenia wyniku oceny stanowiącego negatywną ocenę projektu, o której mowa w art. 56 ust. 5.

4. W przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów, po każdym etapie oceny właściwa instytucja niezwłocznie zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu informację o projektach zakwalifikowanych do kolejnego etapu.

Art. 55. 1. Na wezwanie właściwej instytucji, wnioskodawca może uzupełnić lub poprawić wniosek o dofinansowanie projektu w zakresie określonym w wezwaniu, zgodnie z regulaminem wyboru projektów. Właściwa instytucja w trakcie uzupełniania lub poprawiania wniosku o dofinansowanie projektu zapewnia równe traktowanie wnioskodawców.

2. Wezwanie, o którym mowa w ust. 1, przekazywane jest drogą elektroniczną. Termin określony w wezwaniu liczy się od dnia następującego po dniu przekazania wezwania.

3. W razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie projektu oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej właściwa instytucja może poprawić ją z urzędu, informując o tym wnioskodawcę.

Art. 56. 1. Komisja oceny projektów przedstawia właściwej instytucji wyniki oceny projektów.

2. Właściwa instytucja zatwierdza wyniki oceny projektów.

3. Zatwierdzenie wyniku oceny niestanowiącego oceny negatywnej, o której mowa w ust. 5 i 6, oznacza wybór projektu do dofinansowania albo zakwalifikowanie projektu do kolejnego etapu oceny.

4. Właściwa instytucja przekazuje niezwłocznie wnioskodawcy w formie pisemnej lub w formie elektronicznej, informację o zatwierdzonym wyniku oceny projektu oznaczającym wybór projektu do dofinansowania albo stanowiącym ocenę negatywną, o której mowa w ust. 5 i 6. Do doręczenia informacji stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

5. Negatywną oceną jest każda ocena w zakresie spełniania przez projekt kryteriów wyboru projektów, na skutek której projekt nie może być zakwalifikowany do kolejnego etapu oceny lub wybrany do dofinansowania.

6. Negatywna ocena, o której mowa w ust. 5, obejmuje także przypadek, w którym projekt nie może być wybrany do dofinansowania z uwagi na wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w danym naborze.

7. W przypadku negatywnej oceny, o której mowa w ust. 5 i 6, informacja, o której mowa w ust. 4, zawiera uzasadnienie wyniku oceny, a w przypadku projektów wybieranych w sposób konkurencyjny także pouczenie o możliwości wniesienia protestu na zasadach i w trybie, o których mowa w art. 64, określające:

- 1) termin do wniesienia protestu;
- 2) instytucję, do której należy wnieść protest;
- 3) wymogi formalne protestu, o których mowa w art. 64 ust. 2;
- 4) formę wniesienia protestu z uwzględnieniem art. 72 ust. 2.

Art. 57. 1. Właściwa instytucja dla każdego postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej oraz na portalu informację o projektach wybranych do dofinansowania oraz o projektach, które otrzymały ocenę negatywną, o której mowa w art. 56 ust. 5 i 6. W przypadku projektów wybranych do dofinansowania w informacji podaje się również wysokość przyznanej kwoty dofinansowania wynikającą z wyboru projektu do dofinansowania.

2. Zakończenie naboru oraz opublikowanie informacji, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do wszystkich projektów objętych danym postępowaniem w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, oznacza zakończenie tego postępowania.

3. W przypadku zmian w zakresie informacji, o której mowa w ust. 1, właściwa instytucja podaje do publicznej wiadomości zaktualizowaną informację na swojej stronie internetowej oraz na portalu.

4. Po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania właściwa instytucja niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej oraz na portalu informację o składzie komisji oceny projektów, ze wskazaniem osób, które uczestniczyły w ocenie projektów w charakterze ekspertów, o których mowa w art. 80.

5. Po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania właściwa instytucja może zgodnie z regulaminem wyboru projektów wybrać do

dofinansowania projekty, które zostały negatywnie ocenione z uwagi na wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w tym postępowaniu, pod warunkiem dostępności kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w ramach działania albo kategorii regionu, jeżeli w ramach działania kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów jest podzielona na kategorie regionów.

Art. 58. 1. Właściwa instytucja unieważnia postępowanie w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, jeżeli:

- 1) w terminie składania wniosków o dofinansowanie projektu nie złożono żadnego wniosku lub
- 2) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór projektów do dofinansowania nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć, lub
- 3) postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną.

2. Właściwa instytucja podaje do publicznej wiadomości informację o unieważnieniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania w sposób konkurencyjny oraz jego przyczynach na swojej stronie internetowej oraz na portalu. Informacja ta nie stanowi podstawy do wniesienia protestu, o którym mowa w art. 63.

Art. 59. Do postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem art. 24 i art. 57 § 1–4, o ile ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 60. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do programów Interreg oraz do wyboru podmiotów wdrażających instrument finansowy w rozumieniu rozporządzenia ogólnego.

Rozdział 15

Umowa o dofinansowanie projektu i decyzja o dofinansowaniu projektu

Art. 61. 1. W celu objęcia projektu dofinansowaniem, właściwa instytucja, po wybraniu go do dofinansowania, zawiera z jego wnioskodawcą umowę o dofinansowanie projektu albo podejmuje decyzję o dofinansowaniu projektu.

2. W przypadku projektu partnerskiego umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana z partnerem wiodącym, o którym mowa w art. 39 ust. 9 pkt 4, będącym beneficjentem odpowiedzialnym za przygotowanie i realizację projektu.

3. Umowa o dofinansowanie projektu nie może być zawarta, a decyzja o dofinansowaniu projektu nie może być podjęta, w przypadku gdy:

- 1) wnioskodawca nie dokonał czynności, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 10;
- 2) wnioskodawca został wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) wnioskodawca zrezygnował z dofinansowania;
- 4) doszło do unieważnienia postępowania w zakresie wyboru projektów.

4. W uzasadnionych przypadkach właściwa instytucja może odmówić zawarcia umowy o dofinansowanie projektu albo odmówić podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu, jeżeli zachodzi obawa wyrządzenia szkody w mieniu publicznym w następstwie zawarcia umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu, w szczególności gdy w stosunku do wnioskodawcy będącego osobą fizyczną lub członka organów zarządzających wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną toczy się postępowanie karne lub karne skarbowe za przestępstwo składania fałszywych zeznań, przekupstwa, przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, obrotowi gospodarczemu, systemowi bankowemu, albo inne związane z wykonywaniem działalności gospodarczej lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, w związku z dofinansowaniem, które zostało udzielone ze środków publicznych na realizację projektu temu wnioskodawcy, podmiotowi powiązanemu z nim osobowo lub kapitałowo lub członkowi organów zarządzających tego wnioskodawcy lub podmiotu.

5. Przez podmioty powiązane należy rozumieć podmioty, między którymi występują powiązania, o których mowa w art. 3 ust. 3 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.⁹⁾), niezależnie od tego, czy na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu ma być udzielona pomoc publiczna.

6. W razie powzięcia informacji o okolicznościach wskazujących na możliwość popełnienia przez wnioskodawcę będącego osobą fizyczną lub członka organów wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną, przestępstwa, o którym mowa w ust. 4, właściwa instytucja niezwłocznie informuje właściwy organ ścigania.

⁹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 329 z 15.12.2015, str. 28, Dz. Urz. UE L 149 z 07.06.2016, str. 10, Dz. Urz. UE L 156 z 20.06.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 236 z 14.09.2017, str. 28, Dz. Urz. UE L 215 z 07.07.2020, str. 3, Dz. Urz. UE L 89 z 16.03.2021, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 270 z 29.07.2021, str. 39.

7. Właściwa instytucja informuje wnioskodawcę o przyczynach braku możliwości zawarcia umowy o dofinansowanie projektu lub podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu w przypadku:

- 1) niedokonania czynności, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 10;
- 2) wykluczenia go z możliwości otrzymania dofinansowania;
- 3) unieważnienia postępowania w zakresie wyboru projektów;
- 4) wystąpienia sytuacji, o której mowa w ust. 4.

8. Jeżeli właściwa instytucja po wybraniu projektu do dofinansowania a przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu albo podjęciem decyzji o dofinansowaniu projektu poweźmie wiedzę o okolicznościach mogących mieć negatywny wpływ na wynik oceny projektu, ponownie kieruje projekt do oceny w stosownym zakresie, o czym informuje wnioskodawcę. Przepisy rozdziału 14 i rozdziału 16 stosuje się odpowiednio.

Art. 62. Projekt objęty dofinansowaniem może być zmieniony za zgodą właściwej instytucji, jeżeli:

- 1) zmiany nie wpłynęłyby na wynik oceny projektu w sposób, który skutkowałby negatywną oceną projektu, albo
- 2) zmiany wynikają z wystąpienia okoliczności niezależnych od beneficjenta, których nie mógł przewidzieć działając z należytą starannością, oraz zmieniony projekt w wystarczającym stopniu będzie przyczyniał się do realizacji celów programu.

Rozdział 16

Procedura odwoławcza

Art. 63. Wnioskodawcy, w przypadku negatywnej oceny projektu, o której mowa w art. 56 ust. 5 i 6, wybieranego w sposób konkurencyjny, przysługuje prawo wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego przez niego wniosku w zakresie spełniania kryteriów wyboru projektów.

Art. 64. 1. Wnioskodawca może wnieść protest w terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji, o której mowa w art. 56 ust. 4.

2. Protest zawiera:

- 1) oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu;
- 2) oznaczenie wnioskodawcy;
- 3) numer wniosku o dofinansowanie projektu;

- 4) wskazanie kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem;
- 5) wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem wnioskodawcy naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem;
- 6) podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy.

3. W przypadku wniesienia protestu niespełniającego wymogów formalnych, o których mowa w ust. 2, właściwa instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1, wzywa wnioskodawcę do jego uzupełnienia, w terminie 7 dni licząc od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia protestu bez rozpatrzenia. Po bezskutecznym upływie terminu właściwa instytucja przekazuje wnioskodawcy informację o pozostawieniu jego protestu bez rozpatrzenia, pouczając go o możliwości wniesienia w tym zakresie skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73.

4. W przypadku stwierdzenia oczywistej omyłki we wniesionym proteście właściwa instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1, może poprawić ją z urzędu, informując o tym wnioskodawcę.

5. Uzupełnienie protestu, o którym mowa w ust. 3, może nastąpić wyłącznie w odniesieniu do wymogów formalnych, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3 i 6.

6. Wezwanie, o którym mowa w ust. 3, powoduje zawieszenie biegu terminu, o którym mowa w art. 67 ust. 2 i art. 68, do czasu uzupełnienia protestu.

7. Na prawo wnioskodawcy do wniesienia protestu nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia, o którym mowa w art. 56 ust. 7.

Art. 65. 1. Wnioskodawca może wycofać protest do czasu zakończenia rozpatrywania protestu przez właściwą instytucję, o której mowa w art. 66.

2. Wycofanie protestu następuje przez złożenie właściwej instytucji, o której mowa odpowiednio w art. 44 ust. 1 albo w art. 66, oświadczenia o wycofaniu protestu.

3. W przypadku wycofania protestu przez wnioskodawcę właściwa instytucja pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym wnioskodawcę. W przypadku, jeżeli oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, zostało złożone do instytucji, o której mowa w art. 44 ust. 1, instytucja ta przekazuje oświadczenie o wycofaniu protestu do właściwej instytucji, o której mowa w art. 66, jeżeli skierowała protest do tej instytucji.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 zdanie drugie, właściwa instytucja, o której mowa w art. 66, pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym wnioskodawcę.

5. W przypadku wycofania protestu ponowne jego wniesienie jest niedopuszczalne.

6. W przypadku wycofania protestu wnioskodawca nie może wnieść skargi do sądu administracyjnego.

Art. 66. Protest jest rozpatrywany przez instytucję:

- 1) zarządzającą albo
- 2) pośredniczącą – jeżeli została ustanowiona dla danego programu i instytucja zarządzająca powierzyła jej zadania w tym zakresie na podstawie porozumienia albo umowy, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Art. 67. 1. Protest jest wnoszony za pośrednictwem instytucji, o której mowa w art. 44 ust. 1.

2. Instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1, w terminie 14 dni od dnia otrzymania protestu weryfikuje wyniki dokonanej przez siebie oceny projektu w zakresach, o których mowa w art. 64 ust. 2 pkt 4 i 5, i:

- 1) dokonuje zmiany podjętego rozstrzygnięcia, co skutkuje zakwalifikowaniem projektu do kolejnego etapu oceny albo wybraniem projektu do dofinansowania, i aktualizacji informacji, o której mowa w art. 57 ust. 1, albo
- 2) kieruje protest wraz z otrzymaną od wnioskodawcy dokumentacją do właściwej instytucji, o której mowa w art. 66, uzasadniając brak podstaw zmiany wyniku oceny, oraz informuje wnioskodawcę o przekazaniu protestu.

3. Przepisów ust. 1 i 2 oraz art. 65 ust. 3 zdanie drugie nie stosuje się, jeżeli instytucją właściwą do rozpatrzenia protestu jest instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1. W takim przypadku protest jest wnoszony bezpośrednio do tej instytucji.

Art. 68. Właściwa instytucja, o której mowa w art. 66, rozpatruje protest, weryfikując prawidłowość oceny projektu w zakresach, o których mowa w art. 64 ust. 2 pkt 4 i 5, w terminie nie dłuższym niż 21 dni, licząc od dnia jego otrzymania. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy w trakcie rozpatrywania protestu konieczne jest skorzystanie z pomocy ekspertów, termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony, o czym właściwa instytucja informuje wnioskodawcę. Termin rozpatrzenia protestu nie może przekroczyć łącznie 45 dni od dnia jego otrzymania.

Art. 69. 1. Właściwa instytucja, o której mowa w art. 66, informuje wnioskodawcę o wyniku rozpatrzenia jego protestu. Informacja ta zawiera w szczególności:

- 1) treść rozstrzygnięcia polegającego na uwzględnieniu albo nieuwzględnieniu protestu, wraz z uzasadnieniem;
- 2) w przypadku nieuwzględnienia protestu – pouczenie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73.

2. Uwzględnienie protestu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, przez właściwą instytucję, o której mowa w art. 66, polega na:

- 1) zakwalifikowaniu projektu do kolejnego etapu oceny albo wybraniu projektu do dofinansowania i aktualizacji informacji, o której mowa w art. 57 ust. 1, albo
- 2) przekazaniu sprawy instytucji, o której mowa w art. 44 ust. 1, w celu przeprowadzenia ponownej oceny projektu, jeżeli instytucja rozpatrująca protest stwierdzi, że doszło do naruszeń obowiązujących procedur i konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na wynik oceny.

3. Ponowna ocena projektu polega na powtórnej weryfikacji projektu w zakresach, o których mowa w art. 64 ust. 2 pkt 4 i 5.

4. Instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1:

- 1) w przypadku pozytywnej ponownej oceny projektu – informuje wnioskodawcę odpowiednio o zakwalifikowaniu jego projektu do kolejnego etapu oceny albo o wybraniu jego projektu do dofinansowania;
- 2) w przypadku negatywnej ponownej oceny projektu – informuje o tym wnioskodawcę pouczając go o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73.

5. Przepisów ust. 2 pkt 2 oraz ust. 3 i 4 nie stosuje się, jeżeli instytucją właściwą do rozpatrzenia protestu jest instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1.

Art. 70. 1. Protest pozostawia się bez rozpatrzenia, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w art. 56 ust. 7, został wniesiony:

- 1) po terminie;
- 2) przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) bez spełnienia wymogów określonych w art. 64 ust. 2 pkt 4;
- 4) przez podmiot niespełniający wymogów, o których mowa w art. 63.

2. O pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia właściwa instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1, za pośrednictwem której wniesiono protest, albo właściwa instytucja, o której mowa w art. 66, informuje wnioskodawcę, pouczając go o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73.

Art. 71. W rozpatrywaniu protestu, w weryfikacji, o której mowa w art. 67 ust. 2, a także w ponownej ocenie, o której mowa w art. 69 ust. 3, nie mogą brać udziału osoby, które były zaangażowane w przygotowanie projektu, którego protest dotyczy, lub w jego ocenę.

Art. 72. 1. Do procedury odwoławczej nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem art. 24 oraz przepisów dotyczących doręczeń i sposobu obliczania terminów, które stosuje się odpowiednio.

2. Protest, oświadczenie, o którym mowa w art. 65 ust. 2, oraz informacje przekazywane wnioskodawcy w trakcie procedury odwoławczej przez właściwą instytucję, a w szczególności informacja, o której mowa w art. 65 ust. 3 i 4, w art. 69 ust. 1 i 4, w art. 70 ust. 2 i w art. 77 ust. 2 pkt 1, wymagają odpowiednio podpisu własnoręcznego albo opatrzenia kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Art. 73. 1. W przypadku nieuwzględnienia protestu, negatywnej ponownej oceny projektu lub pozostawienia protestu bez rozpatrzenia na podstawie art. 64 ust. 3, art. 70 ust. 1 lub art. 77 ust. 2 pkt 1, wnioskodawca może w tym zakresie wnieść skargę do sądu administracyjnego, zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329).

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest wnoszona przez wnioskodawcę w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 64 ust. 3, art. 69 ust. 1 pkt 2 albo ust. 4 pkt 2, art. 70 ust. 2 albo art. 77 ust. 2 pkt 1, wraz z kompletną dokumentacją w sprawie bezpośrednio do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Skarga podlega wpisowi stałemu.

3. Kompletna dokumentacja, o której mowa w ust. 2, obejmuje:

- 1) wniosek o dofinansowanie projektu,
- 2) informację o wynikach oceny projektu, o której mowa w art. 56 ust. 4,
- 3) wniesiony protest,
- 4) informację, o której mowa w art. 69 ust. 1 albo ust. 4 pkt 2, art. 70 albo art. 77 ust. 2 pkt

1

– wraz z ewentualnymi załącznikami.

4. Kompletna dokumentacja jest wnoszona przez wnioskodawcę w oryginale lub w postaci uwierzytelnionej kopii.

5. Sąd rozpoznaje skargę w zakresie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia wniesienia skargi.

6. Wniesienie skargi:

- 1) po terminie, o którym mowa w ust. 2,
- 2) bez kompletnej dokumentacji,
- 3) bez uiszczenia wpisu stałego w terminie, o którym mowa w ust. 2
– powoduje odrzucenie skargi, z zastrzeżeniem ust. 7.

7. W przypadku wniesienia skargi bez kompletnej dokumentacji lub bez uiszczenia wpisu stałego sąd wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia dokumentacji lub uiszczenia wpisu w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem odrzucenia skargi. Wezwanie wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa w ust. 5.

8. W wyniku rozpoznania skargi sąd może:

- 1) uwzględnić skargę, stwierdzając, że:
 - a) ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i naruszenie to miało istotny wpływ na wynik oceny, przekazując jednocześnie sprawę właściwej instytucji w celu ponownego rozpatrzenia podjętego przez nią rozstrzygnięcia w przedmiocie nieuwzględnienia protestu, o którym mowa w art. 69 ust. 1 pkt 2, albo w przedmiocie negatywnej ponownej oceny, o której mowa w art. 69 ust. 4 pkt 2,
 - b) pozostawienie protestu bez rozpatrzenia było nieuzasadnione, przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia właściwej instytucji, która pozostawiła protest bez rozpatrzenia;
- 2) oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia;
- 3) umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli jest ono bezprzedmiotowe.

Art. 74. 1. Skargę kasacyjną może wnieść bezpośrednio do Naczelnego Sądu Administracyjnego:

- 1) wnioskodawca,
- 2) właściwa instytucja, o której mowa w art. 66,
- 3) właściwa instytucja, o której mowa w art. 44 ust. 1 – w przypadku pozostawienia protestu bez rozpatrzenia albo dokonania negatywnej ponownej oceny projektu przez tę instytucję
– w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia wojewódzkiego sądu administracyjnego; przepisy art. 73 ust. 3, 4, 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest rozpatrywana w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia.

Art. 75. Na prawo wnioskodawcy do wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia, o którym mowa w art. 69 ust. 1 pkt 2 albo ust. 4 pkt 2, art. 70 ust. 2 albo art. 77 ust. 2 pkt 1.

Art. 76. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do postępowania przed sądami administracyjnymi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi dotyczące aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4, z wyłączeniem art. 52–55, art. 61 § 3–6, art. 115–122, art. 146, art. 150 i art. 152 tej ustawy.

Art. 77. 1. Prawomocne rozstrzygnięcie sądu, z wyłączeniem uwzględnienia skargi, o którym mowa w art. 73 ust. 8 pkt 1, kończy procedurę odwoławczą oraz procedurę wyboru projektu.

2. W przypadku gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej zostanie wyczerpana kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach działania albo kategorii regionu, jeżeli w ramach działania kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów jest podzielona na kategorie regionów:

- 1) właściwa instytucja, do której wpłynął protest, pozostawia go bez rozpatrzenia, informując o tym wnioskodawcę, pouczając jednocześnie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73;
- 2) sąd, uwzględniając skargę, stwierdza tylko, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i naruszenie to miało istotny wpływ na wynik oceny, nie przekazując sprawy do ponownego rozpatrzenia.

3. Przez wyczerpanie kwoty, o której mowa w ust. 2, należy rozumieć sytuację, w której środki przeznaczone na cel, o którym mowa w ust. 2, zostały rozdysponowane na projekty objęte dofinansowaniem, w rozumieniu art. 61 ust. 1, oraz wybrane do dofinansowania w rozumieniu art. 43 w związku z art. 56 ust. 3, z zastrzeżeniem art. 61 ust. 3 i 4.

4. Właściwa instytucja niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej oraz na portalu informację o wyczerpaniu kwoty, o której mowa w ust. 2.

Art. 78. Procedura odwoławcza, o której mowa w art. 63–77, nie wstrzymuje zawierania umów o dofinansowanie z wnioskodawcami, których projekty zostały wybrane do dofinansowania.

Art. 79. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do programów Interreg.

Rozdział 17

Eksperci

Art. 80. 1. Właściwa instytucja może wyznaczyć eksperta do udziału w wykonywaniu jej zadań:

- 1) związanych z wyborem projektów do dofinansowania;
- 2) wynikających z umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu;
- 3) związanych z procedurą odwoławczą.

2. Właściwa instytucja określa rolę eksperta wyznaczonego do udziału w wykonywaniu jej zadań, o których mowa w ust. 1.

3. Właściwa instytucja może wyznaczyć wyłącznie eksperta wpisanego do wykazu ekspertów.

Art. 81. 1. Właściwa instytucja może prowadzić wykaz ekspertów, który jest zamieszczany na jej stronie internetowej oraz na portalu.

2. Wykaz ekspertów zawiera:

- 1) imię i nazwisko eksperta;
- 2) adres poczty elektronicznej eksperta;
- 3) wskazanie dziedziny, w której ekspert ma wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub uprawnienia.

3. Do wykazu wpisany zostaje ekspert, który:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) nie został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub za umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) posiada wymaganą wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub uprawnienia w określonej dziedzinie.

4. Ekspert składa właściwej instytucji oświadczenie w zakresie spełnienia wymogów określonych w ust. 3 pkt 1–3 oraz w zakresie prawdziwości i zgodności z prawdą dokumentów składanych w odniesieniu do wymogów określonych w ust. 3 pkt 4. Oświadczenie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, o czym należy eksperta pouczyć przed złożeniem oświadczenia.

5. Właściwa instytucja niezwłocznie informuje eksperta o wpisie do wykazu ekspertów.

Art. 82. 1. Ekspert niezwłocznie informuje właściwą instytucję o wszelkich okolicznościach, które powodują zaprzestanie spełnienia wymogów, o których mowa w art. 81 ust. 3.

2. Właściwa instytucja niezwłocznie wykreśla eksperta z wykazu ekspertów, o którym mowa w art. 81 ust. 1, w przypadku:

- 1) zaprzestania spełniania wymogów, o których mowa w art. 81 ust. 3;
- 2) złożenia przez eksperta wniosku na piśmie lub drogą elektroniczną.

3. Właściwa instytucja niezwłocznie informuje eksperta o wykreśleniu z wykazu ekspertów.

Art. 83. 1. Udział eksperta w wykonywaniu zadań właściwej instytucji odbywa się na podstawie umowy zawartej z nim przez właściwą instytucję.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności zakres obowiązków eksperta, w tym obowiązek informowania właściwej instytucji o znanych mu okolicznościach, które mogą budzić wątpliwości co do jego bezstronności.

3. Niewłaściwa realizacja umowy przez eksperta lub rozwiązanie jej z przyczyn leżących po jego stronie może stanowić przesłankę wykreślenia eksperta z wykazu ekspertów w zakresie określonym przez właściwą instytucję. W przypadku wykreślenia eksperta z wykazu stosuje się art. 82 ust. 3.

Art. 84. 1. Informacje o umowach, o których mowa w art. 83 ust. 1, zamieszcza się w rejestrze, o którym mowa w art. 34a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwanym dalej „rejestrem”.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, zamieszcza się w rejestrze niezależnie od wartości przedmiotu umowy.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1, zamieszcza się w rejestrze bez zbędnej zwłoki po rozwiązaniu za zgodą stron umowy, odstąpieniu od niej, jej wypowiedzeniu lub wygaśnięciu, nie później jednak niż w terminie 14 dni, najpóźniej jednak po 2 latach od jej zawarcia.

Art. 85. 1. Do eksperta stosuje się odpowiednio przepisy art. 24 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

2. Ekspert składa właściwej instytucji oświadczenie, że nie zachodzi żadna z okoliczności powodujących wyłączenie go z możliwości wykonywania zadań, o których mowa w art. 80 ust. 1, ustalonych na podstawie ust. 1. Oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności

karnej za składanie fałszywych oświadczeń, o czym należy pouczyć składającego przed złożeniem oświadczenia.

3. Jeżeli zostanie uprawdopodobnione istnienie okoliczności innych niż ustalone na podstawie ust.1, które mogą wywołać wątpliwości co do bezstronności eksperta, właściwa instytucja wyłącza eksperta z udziału w wykonywaniu zadań, o których mowa w art. 80 ust. 1, albo je ujawnia.

Art. 86. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do programów Interreg.

Rozdział 18

Przetwarzanie danych osobowych i dostęp do rejestrów

Art. 87. 1. W celach określonych w art. 4 rozporządzenia ogólnego, na zasadach określonych w ustawie, rozporządzeniu ogólnym, rozporządzeniu EFS+ oraz rozporządzeniu FST, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, minister właściwy do spraw finansów publicznych, instytucje zarządzające, wspólny sekretariat, koordynator programów Interreg, kontroler krajowy, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające, instytucja pośrednicząca Interreg, beneficjenci i wnioskodawcy przetwarzają dane osobowe pozyskiwane bezpośrednio od osób, których dane dotyczą, z systemu teleinformatycznego, lub z rejestrów publicznych, o których mowa w art. 92 ust. 2.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, obejmują:

- 1) dane identyfikujące osoby fizyczne, takie jak imię i nazwisko, adres, adres e-mail, firma i adres, login, numer telefonu, numer faxu, PESEL, NIP, REGON lub inne identyfikatory funkcjonujące w danym państwie, forma prawna prowadzonej działalności, forma własności mienia tej osoby, płeć, wiek, wykształcenie, identyfikatory internetowe;
- 2) dane związane z zakresem uczestnictwa osób fizycznych w projekcie, niewskazane w pkt 1, takie jak wymiar czasu pracy, stanowisko, kwota wynagrodzenia, obywatelstwo, obszar według stopnia urbanizacji (DEGURBA), status mieszkaniowy, data rozpoczęcia udziału w projekcie lub wsparciu, data zakończenia udziału w projekcie lub wsparciu, status na rynku pracy, data założenia działalności gospodarczej, kwota przyznanych środków na założenie działalności gospodarczej, PKD założonej działalności gospodarczej, forma i okres zaangażowania w projekcie, planowana data zakończenia edukacji w placówce edukacyjnej, w której skorzystano ze wsparcia;

- 3) dane osób fizycznych niewskazane w pkt 1, które widnieją na dokumentach potwierdzających kwalifikowalność wydatków, w tym kwota wynagrodzenia, numer rachunku bankowego, numer działki, gmina, obręb, numer księgi wieczystej, numer przyłącza gazowego, numer uprawnień budowlanych, oraz dane dotyczące szczególnych potrzeb osób, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062 oraz z 2022 r. poz. ...).

3. W przypadku osób otrzymujących wsparcie z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i osób ubiegających się o wsparcie w ramach projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, podmioty wskazane w ust. 1 mogą również przetwarzać dane dotyczące pochodzenia rasowego lub etnicznego lub zdrowia, o których mowa w art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.¹⁰⁾), oraz dane dotyczące dat zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności przez osoby skazane, o których mowa w art. 10 tego rozporządzenia, odnoszące się do tych osób, w celach określonych w art. 4 rozporządzenia ogólnego. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych są zobowiązane do zachowania tajemnicy zawodowej.

Art. 88. Podmioty, o których mowa w art. 87 ust. 1, są administratorami w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia, o którym mowa w art. 87 ust. 3.

Art. 89. 1. Dostęp do danych osobowych i informacji gromadzonych przez administratorów, o których mowa w art. 87 ust. 1, przysługuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego wykonującemu zadania państwa członkowskiego, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, instytucjom zarządzającym, instytucjom pośredniczącym, instytucjom wdrażającym, instytucji pośredniczącej Interreg, wspólnemu sekretariatowi, koordynatorowi programów Interreg, kontrolerowi krajowemu, instytucji audytowej, a także podmiotom, którym wymienione podmioty powierzają realizację zadań na podstawie odrębnej umowy, w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań wynikających z przepisów ustawy.

¹⁰⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

2. Dane dotyczące osób otrzymujących wsparcie z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus mogą zostać udostępnione, w zakresie niezbędnym, Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w związku z realizacją zadań, o których mowa w ust. 1, na zasadach i w celach określonych w art. 50 ust. 3a i 3c ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.¹¹⁾).

Art. 90. 1. Administratorzy, o których mowa w art. 87 ust. 1, mogą gromadzić i przetwarzać dane osobowe w systemach teleinformatycznych.

2. Podmioty, o których mowa w art. 89, udostępniają sobie nawzajem dane osobowe niezbędne do realizacji ich zadań, w szczególności przy pomocy systemów teleinformatycznych.

Art. 91. Dane osobowe są przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów określonych w art. 87 ust. 1.

Art. 92. 1. W zakresie niezbędnym do realizacji celów, o których mowa w art. 87 ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, minister właściwy do spraw finansów publicznych, instytucje zarządzające, wspólny sekretariat, koordynator programów Interreg, kontroler krajowy, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające, instytucja pośrednicząca Interreg oraz instytucja audytowa, mają dostęp do informacji, w tym danych osobowych, zawartych w rejestrach, w tym rejestrach publicznych.

2. Rejestry, o których mowa w ust. 1, obejmują:

- 1) Krajowy Rejestr Sądowy;
- 2) Centralną Ewidencję i Informację o Działalności Gospodarczej;
- 3) Krajowy Rejestr Zadłużonych;
- 4) Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych;
- 5) centralny rejestr danych podatkowych;
- 6) rejestr podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymywania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich;
- 7) system udostępniania danych o pomocy publicznej;
- 8) system harmonogramowania, rejestracji i monitorowania pomocy publicznej;
- 9) Biuletyn Zamówień Publicznych;

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 432, 619, 1621, 1834, 1981 i 2105 oraz z 2022 r. poz. ...

- 10) centralny rejestr ubezpieczonych;
- 11) centralny rejestr płatników składek;
- 12) krajowy rejestr urzędowy podziału terytorialnego kraju;
- 13) system informatyczny prokuratury LIBRA.

3. Podmioty, o których mowa w ust. 1, są uprawnione do nieodpłatnego dostępu do informacji zawartych w rejestrach, o których mowa w ust. 2.

4. Podmioty, o których mowa w ust. 1, zawierają porozumienia z gestorami rejestrów, o których mowa w ust. 2, w których określa się warunki przekazywania, udostępniania lub wymiany informacji, w drodze teletransmisji lub przez usługę sieciową, chyba że porozumienie takie nie jest wymagane.

5. Porozumienie, o którym mowa w ust. 4, określa w szczególności:

- 1) zakres i sposób przekazywania lub udostępniania informacji, w tym danych osobowych zawartych w rejestrze;
- 2) podmioty, które będą mieć dostęp do informacji i przetwarzać dane osobowe przekazane lub udostępnione z rejestru;
- 3) sposób wykorzystania informacji przekazanych lub udostępnionych z rejestru przez podmioty, o których mowa w pkt 2;
- 4) wymagania w zakresie sposobu zabezpieczenia informacji przez podmioty, o których mowa w pkt 2;
- 5) warunki kontroli sposobu korzystania z informacji przez podmioty, o których mowa w pkt 2.

6. Informacje zawarte w rejestrach, o których mowa w ust. 2, do których dostęp mają podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować tajemnice prawnie chronione. W takim przypadku dostęp może być ograniczony do informacji wytworzonych na podstawie informacji zawartych w tych rejestrach w zakresie nienaruszającym tajemnicy uregulowanej w przepisach odrębnych.

7. Udostępnienie danych zawartych w rejestrze, o którym mowa w ust. 2 pkt 6, podmiotom, o których mowa w ust. 1, oraz ich przetwarzanie przez te podmioty nie stanowi naruszenia przepisów o tajemnicy skarbowej, o których mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, 1598, 2076, 2105, 2262 i 2328).

Art. 93. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może na podstawie porozumienia udzielać dostępu do informacji i danych pochodzących z rejestrów, o których mowa w art. 92 ust. 2, również podmiotom innym niż wskazane w art. 92 ust. 1, w celu

weryfikacji przez te podmioty statusu przedsiębiorstwa, w tym jego wielkości, dla potrzeb udzielania pomocy publicznej, pomocy de minimis lub pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie – w zakresie niezbędnym do dokonania tej weryfikacji.

2. Warunkiem uzyskania dostępu przez podmioty, o których mowa w ust. 1, jest uprzednie zawarcie przez te podmioty porozumień z gestorami rejestrów, o których mowa w art. 92 ust.

2. Przepisy art. 92 ust. 4–7 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 19

Zmiany w przepisach

Art. 94. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10f w ust. 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa.”;
- 2) w art. 10g:
 - a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. W celu przygotowania i realizacji strategii rozwoju ponadlokalnego jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć w szczególności związek międzygminny, o którym mowa w art. 64, lub związek powiatowo-gminny, o którym mowa w 72a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834), lub stowarzyszenie, o którym mowa w art. 84, lub zawierać porozumienie międzygminne, o którym mowa w art. 74.”;
 - b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:
„4a. Organ stanowiący związku międzygminnego albo stowarzyszenia, w drodze uchwały, określa szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju ponadlokalnego, w tym tryb konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.
4b. W przypadku opracowywania strategii rozwoju ponadlokalnego przez porozumienie międzygminne szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju ponadlokalnego, w tym tryb konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jest przyjmowany przez organ stanowiący jednostki samorządu

terytorialnego, której powierzono opracowanie projektu strategii rozwoju ponadlokalnego.”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Projekt strategii rozwoju ponadlokalnego opracowuje odpowiednio wójt albo starosta wskazany w porozumieniu międzygminnym, organ wykonawczy związku międzygminnego albo stowarzyszenia oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.”,

d) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Strategia rozwoju ponadlokalnego podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna obszaru objętego strategią albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju ponadlokalnego stosuje się ust. 4a–8 oraz art. 10e ust. 2–4.”;

3) w art. 73b w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„W takim przypadku następuje przekształcenie związku międzygminnego w związek powiatowo-gminny, o którym mowa w art. 72a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.”;

4) w art. 74 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Stroną porozumienia międzygminnego, o którym mowa w art. 10g ust. 4, może być również powiat.”.

Art. 95. W ustawie z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2135 oraz z 2021 r. poz. 234 i 1718) w art. 26 w ust. 2 skreśla się wyrazy „ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie stwierdzenia zgodności z ustaleniami koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,”.

Art. 96. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.¹²⁾) w art. 21 w ust. 1:

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1163, 1243, 1551, 1574, 1834, 1981, 2071, 2105, 2133, 2232, 2269, 2270, 2328, 2376, 2427, 2430 i 2490 oraz z 2022 r. poz. 1, 24, 64 i 138.

1) pkt 114 otrzymuje brzmienie:

„114) wartość otrzymanych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych oraz wartość świadczeń rzeczowych (w naturze) finansowanych lub współfinansowanych ze środków budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego, ze środków agencji rządowych, agencji wykonawczych lub ze środków pochodzących od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych, w ramach rządowych programów oraz programów służących realizacji umowy partnerstwa i programów rozwoju, o których mowa w przepisach dotyczących wdrażania funduszy unijnych;”;

2) pkt 137 otrzymuje brzmienie:

„137) środki finansowe otrzymane przez uczestnika projektu jako pomoc udzielona w ramach programu finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1, 2 i 4, pkt 5 lit. a i b i pkt 5a–5d ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;”.

Art. 97. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, 1927, 2105, 2106, 2269 i 2427) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4a po pkt 30a dodaje się pkt 30b w brzmieniu:

„30b) alternatywnej spółce inwestycyjnej wdrażającej instrument finansowy – oznacza to alternatywną spółkę inwestycyjną, za pośrednictwem której podmiot wdrażający instrument finansowy, o którym mowa w rozdziale 10 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) lub w rozdziale 10 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...), dokonuje wdrożenia instrumentu finansowego poprzez wniesienie wkładu pieniężnego do tej spółki;”;

2) w art. 17 w ust. 1:

a) pkt 53 i 53a otrzymują brzmienie:

„53) środki finansowe otrzymane przez uczestnika projektu jako pomoc udzielona w ramach programu finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1, 2 i 4, pkt 5 lit. a i b i pkt 5a–5d ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;

53a) przychody podmiotu wdrażającego instrument finansowy, o którym mowa w rozdziale 10 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 lub w rozdziale 10 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, w szczególności odsetki, opłaty gwarancyjne, dywidendy i inne przychody osiągnięte z inwestycji realizowanych przez ten podmiot – w części zwiększającej wkład finansowy z programów służących realizacji umowy partnerstwa;”;

b) po pkt 58a dodaje się pkt 58b w brzmieniu:

„58b) dochody (przychody) alternatywnych spółek inwestycyjnych wdrażających instrument finansowy uzyskane w roku podatkowym z tytułu zysków kapitałowych osiągniętych w związku z wdrożeniem instrumentu finansowego w części zwiększającej wkład finansowy z programów służących realizacji umowy partnerstwa;”.

Art. 98. W ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 2268 oraz z 2021 r. poz. 802, 1005, 1595, 2328 i 2427) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 39n w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przewidywaną sumę środków przeznaczonych do refundacji dla:

- a) inwestycji realizowanych w ramach programów ujętych w wykazie, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przekazywanych z budżetu państwa oraz
- b) inwestycji realizowanych w ramach planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ...);”;

2) po art. 39n dodaje się art. 39na w brzmieniu:

„Art.39na. Środki przekazywane do Krajowego Funduszu Drogowego na inwestycje realizowane w ramach planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, mogą pochodzić wyłącznie ze środków budżetu środków europejskich, o których mowa w art. 141l ust. 1 tej ustawy.”.

Art. 99. W ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2021 r. poz. 442, 1535, 2133 i 2232) w art. 34g w ust. 3 po pkt 1a dodaje się pkt 1b brzmieniu:

„1b) środków finansowych, o których mowa w art. 32 ust. 5 ustawy z dnia..... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...);”.

Art. 100. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 po ust. 4b dodaje się ust. 4ba w brzmieniu:

„4ba. Uczniowie szkół ponadpodstawowych lub studenci do ukończenia 26 lat, którzy pobierają stypendium finansowane z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego lub Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w okresie odbywania szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych, na które zostali skierowani przez inne niż powiatowy urząd pracy podmioty kierujące na szkolenie, staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych, nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.”;

2) w art. 50:

a) ust. 3a–3c otrzymują brzmienie:

„3a. Dane zgromadzone na koncie ubezpieczonego będącego uczestnikiem w rozumieniu załącznika I lub II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470, z późn.zm.¹⁴⁾) w odniesieniu do projektu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego lub w rozumieniu załącznika I lub II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 21, z późn. zm.¹⁵⁾) w odniesieniu do projektu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 432, 619, 1621, 1834, 1981 i 2105.

¹⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 126 z 21.05.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 330 z 03.12.2016, str. 9 oraz Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1.

¹⁵⁾ Patrz odnośnik nr 5.

ubezpieczonego będącego beneficjentem w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/691 z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG) oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 1309/2013 (Dz. Urz. UE L 153 z 03.05.2021, str. 48, z późn. zm.¹⁶⁾) w odniesieniu do projektu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, o których mowa w art. 40, i na koncie płatnika składek, o których mowa w art. 45, mogą być udostępniane, w zakresie niezbędnym, ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, ministrowi właściwemu do spraw pracy, ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego oraz marszałkowi województwa w celu realizacji obowiązków wynikających z tych rozporządzeń dotyczących:

- 1) wyliczania wartości wskaźników odnoszących się do Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Inicjatywy Na Rzecz Zatrudnienia Ludzi Młodych oraz Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji,
- 2) weryfikacji kwalifikowalności uczestników projektów Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz Inicjatywy Na Rzecz Zatrudnienia Ludzi Młodych lub beneficjentów Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji

– w zakresie gromadzonym w systemie teleinformatycznym, o którym mowa odpowiednio w art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) oraz w art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...) wraz z informacją o okresie zatrudnienia, kodzie tytułu zatrudnienia i wysokości składek odprowadzanych z tego tytułu.

3b. Dane, o których mowa w ust. 3a, mogą być, za zgodą uczestnika projektu, udostępniane, w zakresie niezbędnym, beneficjentowi projektu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego lub Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz, za zgodą beneficjenta, udostępniane realizatorowi

¹⁶⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 224 z 24.06.2021, str. 42.

projektu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji w celu, o którym mowa w ust. 3a pkt 2.

3c. Dane zgromadzone na koncie ubezpieczonego, o których mowa w art. 40, i na koncie płatnika składek, o których mowa w art. 45, w tym niebędącego uczestnikiem programów finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatywy Na Rzecz Zatrudnienia Ludzi Młodych lub Europejskiego Funduszu Społecznego Plus lub beneficjentem Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, mogą być udostępniane, w zakresie niezbędnym, ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w celu realizacji obowiązków związanych z ewaluacją programu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatywy Na Rzecz Zatrudnienia Ludzi Młodych, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus lub Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, wynikających z przepisów unijnych.”,

b) po ust. 3e dodaje się ust. 3ea w brzmieniu:

„3ea. Dane zgromadzone na koncie ubezpieczonego, o których mowa w art. 40, i na koncie płatnika składek, o których mowa w art. 45, mogą być bezpłatnie udostępniane podmiotom udzielającym pomocy publicznej, pomocy de minimis lub pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie – w celu weryfikacji możliwości udzielenia pomocy.”.

Art. 101. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2020 r. poz. 299) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w ust. 1a wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Agencja uczestniczy w realizacji programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. z 2022 r. poz. 260), w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ...), w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), i programów, o których mowa w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...)”;

2) w art. 6a:

a) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

- „4) nie są podmiotami, o których mowa w ust. 1a, art. 6b ust. 3 pkt 1, 2 i pkt 3 lit. a i b.”,
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. O wpis do rejestru, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8, nie mogą ubiegać się podmioty, które:
- 1) zostały z niego wykreślone z przyczyn, o których mowa w ust. 3,
 - 2) są powiązane osobowo lub kapitałowo, w rozumieniu art. 6c ust. 2 pkt 1–3, z podmiotami, o których mowa w pkt 1 – przez okres 2 lat od dnia wykreślenia.”,
- c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:
- „3a. Agencja wykreśla również podmiot z rejestru, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8, na jego wniosek.
- 3b. W przypadku stwierdzenia przez Agencję okoliczności uprawdopodobniających zaistnienie wobec podmiotu wpisanego do rejestru, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8, co najmniej jednej z okoliczności, o których mowa w ust. 3, Agencja dokonuje zmiany wpisu w rejestrze, poprzez odpowiednio:
- 1) wstrzymanie możliwości publikowania przez ten podmiot informacji o usługach rozwojowych lub
 - 2) zablokowanie opublikowanych przez ten podmiot informacji o usługach rozwojowych
- na czas nie dłuższy niż 6 miesięcy.”,
- d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Do postępowania w sprawie wpisu, zmiany, w tym sprostowania, wstrzymania, zablokowania lub wykreślenia z rejestru, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052).”,
- e) w ust. 5 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) szczegółowy sposób i tryb dokonywania wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8, zmiany, w tym sprostowania, wstrzymania, zablokowania oraz wykreślenia wpisu.”;
- 3) w art. 6aa ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Dane, o których mowa w ust. 3, mogą być udostępniane instytucjom zarządzającym w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11

lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 oraz w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.”;

4) w art. 6b:

a) w ust. 1:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przedsiębiorcom oraz pracownikom przedsiębiorców;”,

– w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) osobom fizycznym, w tym zamierzającym podjąć działalność gospodarczą.”,

b) w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) nagród, o których mowa w:

a) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006,

b) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia

Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.¹⁷⁾).”,

- c) po ust. 10a dodaje się ust. 10b i 10c w brzmieniu:

„10b. Właściwy minister pełniący funkcję instytucji zarządzającej programem, o którym mowa w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez Agencję pomocy finansowej w ramach tego programu, uwzględniając konieczność realizacji celów w nim określonych, efektywnego i skutecznego wykorzystania tej pomocy oraz zapewnienia przejrzystości jej udzielania.

10c. Właściwy minister pełniący funkcję instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, o której mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez Agencję pomocy finansowej w ramach tej inwestycji, uwzględniając konieczność efektywnego i skutecznego wykorzystania tej pomocy oraz zapewnienia przejrzystości jej udzielania.”.

Art. 102. W ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 630 oraz z 2022 r. poz. 24) w art. 17:

- 1) w ust. 1:

- a) po pkt 4a dodaje się pkt 4b w brzmieniu:

„4b) współpraca z jednostkami organizacyjnymi uczestniczącymi w realizacji operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) przeznaczonych na zwalczanie deprywacji materialnej zgodnie z działem IIIB ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;”,

- b) po pkt 5b dodaje się pkt 5c w brzmieniu:

„5c) wykonywanie badań laboratoryjnych próbek artykułów rolno-spożywczych na potrzeby realizacji operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) przeznaczonych na zwalczanie deprywacji

¹⁷⁾ Patrz odnośnik nr 7.

materialnej zgodnie z działem IIIB ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej zleczanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w ramach zawartego porozumienia;”;

2) w ust. 3a w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) pkt 5c, współpracuje z jednostkami organizacyjnymi uczestniczącymi w realizacji operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) przeznaczonych na zwalczanie deprywacji materialnej.”.

Art. 103. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, 2127 i 2269) w art. 400b ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Za zgodą instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej w rozumieniu ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) i ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...) Narodowy Fundusz może powierzać wojewódzkim funduszom, na podstawie porozumień, zadania związane z realizacją krajowego programu operacyjnego lub krajowego programu w rozumieniu tych ustaw.”.

Art. 104. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 oraz z 2021 r. poz. 1038, 1243, 1535 i 2490) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) umowy partnerskiej określonej w art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ...), porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) i porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...).”;

2) w art. 35 w ust. 2 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) organizowanie wyborów przedstawicieli organizacji pozarządowych do składu komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o

zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 i postępowania w celu wyłonienia organizacji pozarządowych do składu komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 16 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.”;

3) w art. 41a w ust. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) organizowanie wyborów przedstawicieli organizacji pozarządowych do składu komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 i postępowania w celu wyłonienia organizacji pozarządowych do składu komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 16 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.”.

Art. 105. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 i 2270 oraz z 2022 r. poz. 1 i 66) po dziale IIIA dodaje się dział IIIB w brzmieniu:

„DZIAŁ IIIB

Realizacja działań finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu

Społecznego Plus przeznaczonych na zwalczanie deprivacji materialnej

Art. 134n. 1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego:

- 1) pełni funkcję instytucji zarządzającej Programem dotyczącym zwalczania deprivacji materialnej, zwanym dalej: „Programem”, w rozumieniu art. 72 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.¹⁸⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem ogólnym”;
- 2) opracowuje treść Programu i przedkłada go do akceptacji Komisji Europejskiej;

¹⁸⁾ Patrz odnośnik nr 7.

- 3) opracowuje i przekazuje do Komisji Europejskiej dane zbiorcze z realizacji Programu, zgodnie art. 42 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, oraz końcowe sprawozdanie z wykonania Programu zgodnie art. 43 rozporządzenia ogólnego, oraz przeprowadza ewaluację Programu zgodnie z art. 44 ust. 1 rozporządzenia ogólnego;
- 4) przeprowadza ustrukturyzowane badanie odbiorców końcowych Programu, o którym mowa w art. 23 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 21, z późn. zm.¹⁹⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem EFS+”;
- 5) dokonuje wyboru beneficjentów-organizacji partnerskich dystrybuujących artykuły żywnościowe osobom korzystającym z pomocy określonej w Programie, zwanych dalej „beneficjentami-organizacjami partnerskimi”, w sposób zapewniający spełnienie warunków, o których mowa w art. 73 rozporządzenia ogólnego;
- 6) sporządza i udostępnia instytucji pośredniczącej, o której mowa w art. 134o ust. 1 pkt 1, oraz beneficjentom w rozumieniu art. 2 pkt 9 lit. a rozporządzenia ogólnego, wytyczne dotyczące realizacji Programu, w tym wytyczne dotyczące spełnienia przez wydatki poniesione w ramach Programu kryteriów kwalifikowalności danej operacji;
- 7) zawiera i rozlicza z Krajowym Ośrodkiem umowę o:
 - a) dofinansowanie projektu, która określa szczegółowe warunki dofinansowania projektu zgodnie z art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - b) dotację na współfinansowanie krajowe i pomoc techniczną, zawierającą w szczególności postanowienia, o których mowa w art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 8) zleca płatności, o których mowa w art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, oraz zleca wypłaty współfinansowania krajowego z budżetu państwa w ramach Programu na rzecz Krajowego Ośrodka;
- 9) przeprowadza kontrole:

¹⁹⁾ Patrz odnośnik nr 5.

- a) systemowe w Krajowym Ośrodku jako instytucji pośredniczącej w rozumieniu art. 2 pkt 8 rozporządzenia ogólnego,
 - b) prawidłowości realizacji zadań przez beneficjentów w rozumieniu art. 2 pkt 9 lit. a rozporządzenia ogólnego w ramach operacji finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonych na zwalczanie deprywacji materialnej, zgodnie z systemem realizacji Programu;
- 10) nakłada korekty finansowe i odzyskuje kwoty podlegające zwrotowi na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych albo w umowie o dofinansowanie projektu oraz wydaje decyzje o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzje o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2. Do kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 9, stosuje się odpowiednio przepisy art. 25 ust. 1–3 i 5–15 oraz art. 27 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...).

Art. 134o. 1. Krajowy Ośrodek uczestniczy w realizacji Programu jako:

- 1) instytucja pośrednicząca w rozumieniu art. 2 pkt 8 rozporządzenia ogólnego;
 - 2) beneficjent w rozumieniu art. 2 pkt 9 lit. a rozporządzenia ogólnego.
2. Do zadań Krajowego Ośrodka należy w szczególności:
- 1) przygotowanie i przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy artykułów spożywczych do magazynów beneficjentów-organizacji partnerskich;
 - 2) zawieranie z beneficjentami-organizacjami partnerskimi i rozliczanie umów o dofinansowanie projektów, które określają szczegółowe warunki dofinansowania projektów zgodnie z art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
 - 3) realizacja wypłat:
 - a) dla wykonawców z tytułu zakupu żywności, o którym mowa w art. 22 ust. 1 lit. a rozporządzenia EFS+,
 - b) dla beneficjentów-organizacji partnerskich, z tytułu kosztów:
 - administracyjnych, transportu i magazynowania, o których mowa w art. 22 ust. 1 lit. c rozporządzenia EFS+,

- gromadzenia, transportu, magazynowania i dystrybucji darów żywnościowych oraz koszt bezpośrednio z tym związanych działań podnoszących świadomość społeczną, o których mowa w art. 22 ust. 1 lit. d rozporządzenia EFS+;
 - środków towarzyszących, o których mowa w art. 22 ust. 1 lit. e rozporządzenia EFS+;
- 4) opracowanie procedur dokonywania czynności w ramach realizacji Programu;
 - 5) przeprowadzanie kontroli u beneficjentów-organizacji partnerskich w zakresie realizacji operacji finansowanych w ramach Programu;
 - 6) odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych wykonawcom i beneficjentom-organizacjom partnerskim, a także nakładanie korekt finansowych w rozumieniu art. 2 pkt 13 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027;
 - 7) sprawozdawczość do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
 - 8) realizacja działań w ramach widoczności, przejrzystości i komunikacji, o których mowa w art. 46–48 rozporządzenia ogólnego;
 - 9) zlecanie Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych badań laboratoryjnych próbek artykułów rolno-spożywczych na potrzeby realizacji operacji realizowanych w ramach Programu.

3. Do działań określonych w ust. 2 pkt 5 i 6 stosuje się odpowiednio art. 24 ust. 2 pkt 2 lit. a, b i e, art. 25 ust. 1–3 oraz ust. 5–15, art. 26 ust. 1–6 oraz ust. 8 i 9, art. 27 i art. 28 ust. 7 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.

4. Zadania, o których mowa w ust. 2, są wykonywane przez Krajowy Ośrodek na podstawie porozumienia o powierzeniu zadań instytucji pośredniczącej, zawartego z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, zawierającego w szczególności zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 134n ust. 1 pkt 6.

5. Powierzone zadania Krajowy Ośrodek wykonuje zgodnie z systemem realizacji Programu zawierającym warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji Programu, obejmujące w szczególności zarządzanie, monitorowanie, sprawozdawczość, kontrolę, nakładanie korekt finansowych, odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, ewaluację oraz sposób koordynacji działań podejmowanych

przez instytucje. Podstawę systemu realizacji Programu mogą stanowić w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne, o których mowa w art. 134n ust. 1 pkt 6, dokumenty określające system zarządzania i kontroli oraz procedury działania właściwych instytucji.

6. Umowy, o których mowa w ust. 2 pkt 2, są zawierane po przedłożeniu przez beneficjentów-organizacje partnerskie wniosków:

- 1) o dofinansowanie projektów z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania,
- 2) o dofinansowanie projektów z tytułu środków towarzyszących,
- 3) o dofinansowanie projektów z tytułu kosztów gromadzenia, transportu, magazynowania i dystrybucji darów żywnościowych oraz kosztu bezpośrednio z tym związanych działań podnoszących świadomość społeczną

– zawierających w szczególności planowane do osiągnięcia w danym okresie wartości wskaźników dystrybucji artykułów spożywczych i wskaźników realizacji działań na rzecz włączenia społecznego, z uwzględnieniem wytycznych przekazanych przez instytucję zarządzającą.

7. W przypadkach nieprawidłowej realizacji przez Krajowy Ośrodek zadań powierzonych zgodnie z ust. 4, nieprzestrzegania przepisów prawa lub działania niezgodnie z systemem realizacji Programu, w tym z Programem lub wytycznymi instytucji zarządzającej, a także zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 103 rozporządzenia ogólnego, zwanych dalej „uchybieniami”, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może:

- 1) wydać Krajowemu Ośrodkowi rekomendacje wskazujące uchybienia, które powinny zostać usunięte, oraz wskazać termin na ich usunięcie;
- 2) zobowiązać Krajowy Ośrodek do podjęcia określonych działań naprawczych oraz wskazać termin ich wykonania;
- 3) wstrzymać albo wycofać część albo całość dofinansowania z pomocy technicznej dla Krajowego Ośrodka, jeżeli dopuścił się uchybień, nie usunął ich w terminie lub nie wykonał działań naprawczych.

Art. 134p. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zatwierdza opracowane przez Krajowy Ośrodek procedury dokonywania czynności w ramach powierzonych Krajowemu Ośrodkowi zadań.

Art. 134q. Minister właściwy do spraw finansów publicznych wykonuje funkcje:

- 1) instytucji odpowiedzialnej za otrzymywanie płatności od Komisji Europejskiej oraz
- 2) instytucji wykonującej zadania w zakresie księgowania wydatków w rozumieniu art. 76 rozporządzenia ogólnego.

Art. 134r. 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wykonuje funkcje instytucji audytowej w rozumieniu art. 71 ust. 2 rozporządzenia ogólnego i prowadzi audyt w oparciu o ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 422, z późn. zm.²⁰⁾).

2. Audyt może być prowadzony w podmiotach i instytucjach Programu, w szczególności:

- 1) u ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 2) u ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 3) w Krajowym Ośrodku;
- 4) u beneficjentów Programu;
- 5) u beneficjentów-organizacji partnerskich dystrybuujących artykuły żywnościowe osobom korzystającym z pomocy określonej w Programie.

3. Audyt jest realizowany na zasadach stosowanych przy audycie krajowego programu operacyjnego i krajowego programu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 134s. 1. Do beneficjentów-organizacji partnerskich mogą być dostarczane wyłącznie produkty pochodzące z terytorium Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub od podmiotów zagranicznych z państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, które mogą korzystać ze swobody przedsiębiorczości na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi.

2. Wymogów, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się do żywności dostarczanej do beneficjentów-organizacji partnerskich pochodzącej z darów żywnościowych, o których mowa w art. 22 ust. 1 lit. d rozporządzenia EFS+.

Art. 134t. Do wyboru przez instytucję zarządzającą beneficjentów-organizacji partnerskich stosuje się odpowiednio przepisy art. 45–49, art. 51 ust. 1 pkt 3, 4 i 6–9, ust. 2 pkt 2–4, ust. 3–6 i ust. 8, art. 53, art. 54 ust. 1, art. 55–59, art. 63–65, art. 68, art. 69 ust.

²⁰⁾ Patrz odnośnik nr 8.

1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 70–78 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, przy czym instytucją właściwą do wyboru beneficjentów-organizacji partnerskich oraz do rozpatrzenia protestu jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 134u. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rynków rolnych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez Krajowy Ośrodek wypłat w ramach Programu, uwzględniając konieczność realizacji celów w nim określonych, efektywnego i skutecznego wykorzystania pomocy finansowej oraz zapewnienia przejrzystości jej udzielania.

Art. 134v. 1. Beneficjenci-organizacje partnerskie oraz Krajowy Ośrodek przetwarzają dane osobowe osób korzystających z pomocy określonej w Programie obejmujące:

- 1) imię i nazwisko, liczbę osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego, w tym w podziale na płeć, wiek i przynależność do grupy docelowej Programu;
- 2) dochód osoby lub rodziny;
- 3) powody udzielenia pomocy na podstawie art. 7.

2. Wypełnienie obowiązków informacyjnych określonych w przepisach o ochronie danych osobowych, w toku udzielania pomocy określonej w Programie, następuje przez udostępnienie informacji o przetwarzaniu danych osobowych:

- 1) w przypadku beneficjentów-organizacji partnerskich – w widocznym miejscu w budynku, w którym udzielana jest pomoc;
- 2) w przypadku Krajowego Ośrodka – w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Krajowego Ośrodka lub na jego stronie internetowej.

3. Zabezpieczenia stosowane przez administratora danych w celu ochrony danych osobowych polegają co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
- 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy.

4. Podmioty i osoby realizujące zadania określone w Programie obowiązane są do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji i danych, które uzyskały przy realizacji zadań.

Art. 134w. Ośrodki pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centra usług społecznych, mogą przetwarzać, w tym przekazywać beneficjentom-organizacjom partnerskim dane osobowe, o których mowa w art. 134v ust. 1, odbiorców końcowych zakwalifikowanych do pomocy określonej w Programie, za zgodą tych osób.”.

Art. 106. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100, z późn. zm.²¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 pkt 26a otrzymuje brzmienie:

„26a) projektach współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego – oznacza to projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego lub Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, realizowane przez powiatowe urzędy pracy na podstawie umowy zawartej pomiędzy zarządem województwa a ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, prefinansowane w całości ze środków Funduszu Pracy przeznaczonych w roku budżetowym na realizację przez samorządy powiatowe programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej;”;

2) po art. 5a dodaje się art. 5b w brzmieniu:

„Art. 5b. 1. W celach monitorowania, sprawozdawczości, komunikacji i promocji, oceny, zarządzania finansami, weryfikacji i audytów, określenia kwalifikowalności wydatków oraz beneficjentów obejmowanych wsparciem określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/691 z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwolnianych Pracowników (EFG) oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1309/2013 (Dz. Urz. UE L 153 z 03.05.2021, str. 48, z późn. zm.²²⁾), minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, minister właściwy do spraw pracy oraz wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy przetwarzają dane osobowe beneficjentów objętych wsparciem.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, obejmują:

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1162, 1621, 2270, 2317 i 2445 oraz z 2022 r. poz. 91.

²²⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 224 z 24.06.2021, str. 42.

- 1) dane identyfikujące osoby fizyczne:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) adres i adres e-mail,
 - c) nazwa podmiotu, który zatrudniał beneficjenta, i adres tego podmiotu,
 - d) numer telefonu,
 - e) PESEL, NIP, REGON,
 - f) płeć, wiek, wykształcenie,
 - g) identyfikatory internetowe;
- 2) dane związane z zakresem uczestnictwa osób fizycznych w projekcie, niewskazane w pkt 1, takie jak rodzaj beneficjenta, rodzaj przyznanego wsparcia, obywatelstwo, obszar według stopnia urbanizacji (DEGURBA), data rozpoczęcia udziału w projekcie, data zakończenia udziału w projekcie, status na rynku pracy, sytuacja osoby po zakończeniu udziału w projekcie;
- 3) dane osób fizycznych, niewskazane w pkt 1 i 2, które widnieją na dokumentach potwierdzających kwalifikowalność wydatków.

3. Dane, o których mowa w ust. 2, są przekazywane odpowiednio pomiędzy ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego wykonującym zadania państwa członkowskiego, ministrem właściwym do spraw pracy oraz wojewódzkimi i powiatowymi urzędami pracy.

4. Podmioty, o których mowa w ust. 3, są administratorami w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²³⁾).”;

- 3) w art. 9:
 - a) w ust. 1 pkt 20 otrzymuje brzmienie:

„20) realizowanie projektów w zakresie promocji zatrudnienia, w tym przeciwdziałania bezrobociu, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych i osób poszukujących pracy, wynikających z programów operacyjnych finansowanych z udziałem środków Europejskiego

²³⁾ Patrz odnośnik nr 10.

Funduszu Społecznego lub programów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Funduszu Pracy;”,

b) ust. 2d otrzymuje brzmienie:

„2d. Starosta może przeznaczyć środki Funduszu Pracy, w ramach kwoty przyznanej na finansowanie innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, na finansowanie kosztów zarządzania realizowanymi projektami współfinansowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego do wysokości 3% kwoty przyznanej ze środków Funduszu Pracy na realizację zadań współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Pracy. Środki, o których mowa w zdaniu pierwszym, nie stanowią wydatków projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 26a.”;

4) w art. 46 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przyznać bezrobotnemu lub poszukującemu pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, którzy w okresie ostatnich 3 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o przyznanie środków pozostawali bez zatrudnienia i nie wykonywali innej pracy zarobkowej, jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia;”;

5) w art. 61e w pkt 2 lit. b i c otrzymują brzmienie:

„b) poszukującym pracy, niezatrudnionym i niewykonyującym innej pracy zarobkowej,
c) studentom ostatniego roku studiów, niezatrudnionym i niewykonyującym innej pracy zarobkowej;”;

6) po art. 61e dodaje się art. 61ea w brzmieniu:

„Art. 61ea. Ze środków Funduszu Pracy i środków Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2021–2027 i kolejnych mogą być finansowane:

- 1) pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej poszukującym pracy, których średniomiesięczne przychody z okresu ostatnich trzech miesięcy przed miesiącem złożenia wniosku o pożyczkę nie przekraczały przeciętnego wynagrodzenia za pracę;
- 2) usługi doradcze i szkoleniowe skierowane do osób, o których mowa w pkt 1, którym udzielono pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej.”;

- 7) w art. 61f po wyrazach „art. 61e” dodaje się wyrazy „i art. 61ea”;
- 8) w art. 61h:
 - a) po ust. 2b dodaje się ust. 2c w brzmieniu:

„2c. Oprocentowanie pożyczki na utworzenie stanowiska pracy nie może być mniejsze niż 0 %.”;
 - b) w ust. 5 skreśla się wyrazy „w równych ratach, płatnych”;
- 9) w art. 61i:
 - a) w ust. 1 po wyrazach „o której mowa w art. 61e pkt 2” dodaje się wyrazy „lub art. 61ea pkt 1”;
 - b) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Oprocentowanie pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej nie może być mniejsze niż 0%.”;
- 10) w art. 61j uchyla się ust. 3;
- 11) w art. 61k w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) nieposiadającym nieuregulowanych w terminie zobowiązań cywilnoprawnych;”;
- 12) w art. 61l:
 - a) we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „o których mowa w art. 61e pkt 2”, dodaje się wyrazy „i art. 61ea pkt 1”;
 - b) w pkt 1 skreśla się wyrazy „lub ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary”;
 - c) uchyla się pkt 2,
 - d) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) nieprowadzącym działalności gospodarczej i niepozostającym w okresie zawieszenia wykonywania tej działalności w okresie 12 miesięcy przed złożeniem wniosku o udzielenie pożyczki;”;
 - e) dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) nieposiadającym nieuregulowanych w terminie zobowiązań publicznoprawnych lub cywilnoprawnych.”;
- 13) w art. 61m w ust. 1 po wyrazach „o których mowa w art. 61e pkt 1–2” dodaje się wyrazy „oraz art. 61ea pkt 1”;
- 14) art. 61n otrzymuje brzmienie:

„Art. 61n. 1. Do obowiązków osoby, która otrzymała pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej należy:

- 1) prowadzenie działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy;
- 2) niezawieszanie działalności gospodarczej łącznie na okres dłuższy niż 6 miesięcy;
- 3) rozliczenie pożyczki na podstawie opłaconych faktur lub innych równoważnych dokumentów księgowych.

2. Do okresu prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie wlicza się okresu zawieszenia działalności gospodarczej oraz trwającej dłużej niż 3 miesiące przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej z powodu choroby lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego.

3. Do okresu prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wlicza się okres prowadzenia przedsiębiorstwa przez zarządcę sukcesyjnego lub właściciela przedsiębiorstwa w spadku.

4. Do obowiązków osoby, która otrzymała pożyczkę na utworzenie stanowiska pracy, o którym mowa w art. 61e pkt 1, należy:

- 1) zatrudnienie łącznie przez okres 24 miesięcy na utworzonym stanowisku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy bezrobotnego lub zatrudnienie łącznie przez okres 12 miesięcy na utworzonym stanowisku pracy poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, w wymiarze określonym w umowie, nie mniejszym niż połowa wymiaru czasu pracy;
- 2) rozliczenie pożyczki na podstawie opłaconych faktur lub innych równoważnych dokumentów księgowych.

5. Do obowiązków osoby, która otrzymała pożyczkę na utworzenie stanowiska pracy, o którym mowa w art. 61e pkt 1a, należy:

- 1) zatrudnienie łącznie przez okres 12 miesięcy na utworzonym stanowisku pracy, w wymiarze określonym w umowie, nie mniejszym niż połowa wymiaru czasu pracy, bezrobotnego, poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, lub poszukującego pracy absolwenta;
- 2) rozliczenie pożyczki na podstawie opłaconych faktur lub innych równoważnych dokumentów księgowych.”;

15) w art. 61o:

- a) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Pożyczkobiorca jest obowiązany dokonać zwrotu niespłaconej kwoty pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, lub na utworzenie stanowiska pracy, o którym mowa w art. 61e pkt

1a, pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej polegającej na prowadzeniu żłobka lub klubu dziecięcego z miejscami integracyjnymi lub na świadczeniu usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, w tym usług mobilnych, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia wezwania do jej zwrotu, proporcjonalnie do okresu, jaki pozostał do 12 miesięcy zatrudnienia na utworzonym stanowisku pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli zatrudniał na utworzonym stanowisku lub prowadził działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy. Pozostała część pożyczki jest spłacana według nowego harmonogramu, na warunkach określonych w umowie. Przepisów ust. 2 i 3 nie stosuje się.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku gdy pożyczkobiorca, z zastrzeżeniem ust. 1, który utworzył stanowisko pracy z wykorzystaniem pożyczki, o której mowa w art. 61e pkt 1, nie utrzyma na utworzonym stanowisku pracy zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy bezrobotnego, w tym bezrobotnego skierowanego przez powiatowy urząd pracy, łącznie przez okres 24 miesięcy, spłaca pozostały do spłaty kapitał pożyczki wraz z odsetkami równymi stopie referencyjnej, o której mowa w ust. 2, obowiązującej w dniu podpisania umowy, zgodnie z przyjętym harmonogramem spłaty pożyczki. Odsetki naliczane są od dnia likwidacji utworzonego stanowiska pracy lub nieutrzymania zatrudnienia na tym stanowisku pracy.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku śmierci pożyczkobiorcy korzystającego z pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej przed upływem 12 miesięcy jej prowadzenia i nieustanowienia zarządu sukcesyjnego, osoba zobowiązana do spłaty pożyczki spłaca pozostały do spłaty kapitał pożyczki, zgodnie z przyjętym harmonogramem spłaty pożyczki. Przepisów ust. 1–2 nie stosuje się.”,

d) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. W przypadku śmierci pożyczkobiorcy korzystającego z pożyczki na utworzenie stanowiska pracy przed upływem 24 miesięcy utrzymania zatrudnienia na utworzonym stanowisku pracy i nieustanowienia zarządu sukcesyjnego, osoba zobowiązana do spłaty pożyczki spłaca pozostały do spłaty kapitał pożyczki, zgodnie z przyjętym harmonogramem spłaty pożyczki. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się.

6. Spłata rat pożyczki po terminie wynikającym z harmonogramu spłat pożyczki powoduje konieczność zapłaty odsetek równych stopie referencyjnej, o której mowa w ust. 2, naliczonych od daty spłaty wynikającej z harmonogramu.”;

16) w art. 61p:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw pracy, na wniosek pożyczkobiorcy, może umorzyć jednorazowo należność z tytułu udzielonej pożyczki na utworzenie pierwszego stanowiska pracy dla bezrobotnego skierowanego przez powiatowy urząd pracy, pożyczkobiorcy korzystającemu jednocześnie z pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej oraz pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego skierowanego przez powiatowy urząd pracy, wraz z odsetkami obliczonymi na dzień spełnienia warunku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Z dniem wpływu wniosku, o którym mowa w ust. 1, do pośrednika finansowego, spłata pożyczki na utworzenie pierwszego stanowiska pracy dla skierowanego przez powiatowy urząd pracy bezrobotnego ulega zawieszeniu.”,

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku stwierdzenia braku przesłanek, o których mowa w ust. 2, pożyczkobiorca jest obowiązany do spłaty zaległych rat pożyczki wraz z odsetkami zgodnie z harmonogramem ustalonym przez pośrednika finansowego.”;

17) po art. 61p dodaje się art. 61pa w brzmieniu:

„Art. 61pa. 1. Pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej udzielona osobie uprawnionej do otrzymania jednorazowo środków, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2, podlega jednorazowo, na wniosek pożyczkobiorcy, umorzeniu przez pośrednika finansowego w części równej 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia, jednak nie wyższej niż 50% wartości pożyczki.

2. Warunkami umorzenia, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) prowadzenie przez pożyczkobiorcę działalności gospodarczej przez co najmniej 12 miesięcy;
- 2) niezaleganie ze spłatą rat pożyczki;
- 3) nieotrzymanie jednorazowych środków, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2.

3. Przeciętne wynagrodzenie jest przyjmowane w wysokości obowiązującej w dniu zawarcia umowy pożyczki.

4. Umorzenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy pożyczek współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.”;

18) w art. 61q wyrazy „o których mowa w art. 61e pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „o których mowa w art. 61e pkt 1–2 lub art. 61ea pkt 1”;

19) w art. 61r po wyrazach „Umorzenie, o którym mowa w art. 61p” dodaje się wyrazy „i art. 61pa”;

20) w art. 61s w ust. 4 po wyrazach „ze środków, o których mowa w art. 61e” dodaje się wyrazy „lub art. 61ea”;

21) art. 61t otrzymuje brzmienie:

„Art. 61t. Bank Gospodarstwa Krajowego zarządza środkami, o których mowa w art. 109e ust. 1 i art. 109g ust. 1, oraz pełni funkcję koordynatora realizacji pożyczek oraz świadczenia usług doradczych i szkoleniowych, o których mowa w art. 61e i art. 61ea.”;

22) w art. 61v:

a) w pkt 5 po wyrazach „udzielonych pożyczek” dodaje się wyrazy „o którym mowa w art. 61p i art. 61q”,

b) w pkt 6 po wyrazach „udzielonych pożyczek” dodaje się wyrazy „o którym mowa art. 61q”,

c) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) umarzanie pożyczek w zakresie, o którym mowa w art. 61pa;”;

23) w art. 61w pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wydawaniu zaświadczeń potwierdzających posiadanie statusu bezrobotnego lub poszukującego pracy, w tym poszukującego pracy, o którym mowa w art. 49 pkt 7, przez osoby ubiegające się o pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej;”;

24) w art. 108 po ust. 1j dodaje się ust. 1k w brzmieniu:

„1k. Ze środków Funduszu Pracy mogą być współfinansowane pożyczki oraz usługi doradcze i szkoleniowe, o których mowa w art. 61e pkt 2 i 3 oraz art. 61ea, wraz z kosztami związanymi z udzielaniem i obsługą pożyczek.”;

25) w art. 109 uchyla się ust. 7g;

26) w art. 109e:

a) w ust. 1:

– we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „na finansowanie” dodaje się wyrazy „lub współfinansowanie”;

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pożyczek na utworzenie stanowiska pracy, o których mowa w art. 61e pkt 1 i 1a, lub pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej, o których mowa w art. 61e pkt 2 i art. 61ea pkt 1, oraz usług doradczych i szkoleniowych, o których mowa w art. 61e pkt 3 i art. 61ea pkt 2;”;

b) w ust. 3:

- w pkt 1 po wyrazach „art. 61e” dodaje się wyrazy „i art. 61ea”,
- w pkt 5 po wyrazach „art. 61e” dodaje się wyrazy „pkt 3 i art. 61ea pkt 2”;

27) art. 109f otrzymuje brzmienie:

„Art. 109 f. 1. Powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy mogą finansować projekty ze środków innych niż środki Funduszu Pracy, w szczególności projekty finansowane z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, inne niż projekty określone w art. 2 ust. 1 pkt 26a. W ramach tych projektów zadania mogą być realizowane w zakresie i w celu określonym w art. 1 ust. 2.

2. Środki Funduszu Pracy na finansowanie form pomocy przez wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy mogą być przeznaczone, jako wkład własny, na realizację projektów, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W ramach wkładu własnego, o którym mowa w ust. 2, finansowana jest pomoc dla bezrobotnych, poszukujących pracy lub innych osób uprawnionych, wyłącznie w wysokości i na zasadach określonych w ustawie.”;

28) w art. 109g:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, może przekazać na wyodrębniony rachunek bankowy w Banku Gospodarstwa Krajowego środki Unii Europejskiej na finansowanie pożyczek na utworzenie stanowiska pracy lub pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej oraz usług doradczych i szkoleniowych, a także kosztów związanych z udzielaniem i obsługą pożyczek.”;

b) uchyla się ust. 2,

c) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Minister właściwy do spraw pracy uzgadnia z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego treść umowy, o której mowa w art. 109e ust. 2, oraz wysokość środków Unii Europejskiej przekazywanych na podstawie ust. 1.

4. Środki Funduszu Pracy mogą stanowić współfinansowanie krajowe do Programów lub projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w ust. 1. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 107. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.²⁴⁾) w art. 75 w ust. 9a część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– korzystający z publicznych środków wspólnotowych i publicznych środków krajowych na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. z 2022 r. poz. 260), ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ...), w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) albo w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 108. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057) wprowadza się następujące zmiany:

1) do tytułu ustawy dodaje się odnośnik nr 1 w brzmieniu:

„¹⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17 oraz Dz. Urz. UE L 410 z 18.11.2021, str. 197);
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1755 z dnia 6 października 2021 r. ustanawiającego pobrexitową rezerwę dostosowawczą (Dz. Urz. UE L 357 z 08.10.2021, str. 1).”;

2) w art. 3a pkt 1aa otrzymuje brzmienie:

„1aa) podejmowanie inicjatyw, opracowywanie lub koordynowanie opracowywania i negocjowanie, o ile ustawa nie stanowi inaczej, planu rozwojowego;”;

3) po art. 3aa dodaje się art. 3ab w brzmieniu:

²⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1292, 1559, 1773, 1834, 1981, 2105, 2120, 2232, 2270, 2427 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 64 i 91.

„Art. 3ab. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może udzielać pomocy publicznej lub pomocy de minimis w ramach działań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 3a pkt 1b, jako podmiot udzielający pomocy publicznej w rozumieniu art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743), w związku z realizacją umowy zawartej między Unią Europejską a państwem lub państwami członkowskimi Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

2. W przypadku gdy udzielenie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego pomocy publicznej następuje w związku z realizacją umowy zawartej między Unią Europejską a państwem lub państwami członkowskimi Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i tryb udzielania pomocy publicznej,
- 2) szczegółowe przeznaczenie pomocy publicznej, jeżeli wynika to z umowy, na podstawie której pomoc jest udzielana
– uwzględniając wszystkie źródła pochodzenia środków niepodlegających zwrotowi przekazywanych jako pomoc publiczna w związku z realizacją umowy, konieczność zapewnienia przejrzystości udzielania tej pomocy oraz zgodność udzielanej pomocy publicznej z warunkami jej dopuszczalności.”;
- 4) w art. 3b w pkt 2 dodaje się przecinek i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) instrumentów finansowych oraz wsparcia warunkowego, o których mowa w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...), podlegających ponownemu wykorzystaniu”;
- 5) w art. 5:
 - a) w pkt 7a lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) w zakresie polityki spójności – programy realizowane z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz Funduszu Spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, z wyłączeniem programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej,”;
 - b) pkt 7aa otrzymuje brzmienie:

„7aa) plan rozwojowy – dokument, o którym mowa w art. 17 ust. 1 rozporządzenia 2021/241, stanowiący podstawę realizacji reform i inwestycji objętych wsparciem ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;”;

c) w pkt 12 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

„13) rozporządzenie 2021/241 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.²⁵⁾).”;

6) rozdział 2aa otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 2aa

Plan rozwojowy

Art. 14la. Użyte w niniejszym rozdziale określenia oznaczają:

- 1) instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji – ministra kierującego działem administracji rządowej, któremu zgodnie z planem rozwojowym zostało powierzone zadanie realizacji inwestycji;
- 2) instytucja odpowiedzialna za realizację reformy – ministra kierującego działem administracji rządowej albo inny podmiot, któremu zgodnie z planem rozwojowym zostało powierzone zadanie realizacji reformy;
- 3) inwestycja – inwestycję w rozumieniu rozporządzenia 2021/241, odpowiadającą inwestycji, programowi, projektowi, projektowi indywidualnemu, działaniu, lub ich zespołowi, wskazanym w ramach planu rozwojowego, zmierzającą do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji;
- 4) jednostka wspierająca plan rozwojowy – podmiot, któremu w drodze porozumienia albo umowy zawartych z instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji, została powierzona realizacja części zadań związanych z realizacją inwestycji, w szczególności samorząd województwa;
- 5) kamienie milowe – kamienie milowe, o których mowa w art. 2 pkt 4 rozporządzenia 2021/241;
- 6) ostateczny odbiorca wsparcia – podmiot realizujący przedsięwzięcie;

²⁵⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 410 z 18.11.2021, str. 197.

- 7) podwójne finansowanie – deklarowanie do rozliczenia w ramach planu rozwojowego wydatków zadeklarowanych wcześniej w ramach tego planu lub jako kwalifikowalne w innych programach unijnych;
- 8) przedsięwzięcie – element inwestycji realizowany przez ostatecznego odbiorcę wsparcia, zmierzający do osiągnięcia założonego celu inwestycji;
- 9) reforma – reformę w rozumieniu rozporządzenia 2021/241, zmierzającą do osiągnięcia założonego celu określonego kamieniami milowymi, o których mowa w art. 2 pkt 4 rozporządzenia 2021/241, w dziedzinie objętej określonym działem lub działami administracji rządowej;
- 10) system teleinformatyczny – system teleinformatyczny służący wymianie danych dotyczących reform i inwestycji między instytucją odpowiedzialną za realizację reformy lub instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji a ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, udostępniony przez tego ministra;
- 11) wskaźniki – wartości docelowe, o których mowa w art. 2 pkt 4 rozporządzenia 2021/241.

Art. 14lb. 1. Projekt planu rozwojowego opracowuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego we współpracy z właściwymi ministrami, zarządami województw oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi. Plan rozwojowy jest przyjmowany przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

2. Przy opracowywaniu projektu planu rozwojowego uwzględnia się strategię rozwoju, o których mowa w art. 9.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany planu rozwojowego.

Art. 14lc. 1. W zakresie, w jakim w ramach planu rozwojowego jest udzielana:

- 1) pomoc publiczna w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - 2) pomoc de minimis lub
 - 3) pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie
- zastosowanie mają szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy.

2. Podmiotami udzielającymi pomocy, o której mowa w ust. 1, są instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji lub jednostki wspierające plan rozwojowy, a

także inne podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Podmiotami udzielającymi pomocy mogą być również inne podmioty określone w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie ust. 4.

4. Właściwy minister pełniący funkcję instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji w zakresie, w jakim pomoc, o której mowa w ust. 1, ma być udzielana w ramach inwestycji, może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania tej pomocy, a także podmioty jej udzielające, uwzględniając konieczność zapewnienia zgodności tej pomocy z rynkiem wewnętrznym, efektywnego i skutecznego jej wykorzystania oraz przejrzystości jej udzielania, w przypadku gdy odrębne przepisy nie określają szczegółowego przeznaczenia, warunków lub trybu udzielania tej pomocy.

5. Szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, nieobjętej przepisami, o których mowa w ust. 4, lub innymi przepisami określa akt będący podstawą jej udzielenia.

Art. 14ld. 1. Podstawę systemu realizacji planu rozwojowego stanowią w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego określające procedury działania podmiotów uczestniczących w realizacji planu rozwojowego, w tym realizacji reform lub inwestycji, oraz plan rozwojowy.

2. Reforma lub inwestycja są realizowane na podstawie przepisów właściwych dla działu administracji rządowej, w ramach którego jest realizowana reforma lub inwestycja.

3. W zakresie nieuregulowanym w przepisach właściwych, o których mowa w ust. 2, do realizacji reformy lub inwestycji lub ich części stosuje się przepisy ustawy.

Art. 14le. 1. Za koordynację realizacji planu rozwojowego odpowiada minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

2. Koordynacja, o której mowa w ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) reprezentowaniu Rzeczypospolitej Polskiej w kontaktach z Komisją Europejską i innymi instytucjami europejskimi w zakresie związanym z realizacją planu rozwojowego;
- 2) zawieraniu porozumień o realizacji reform i porozumień o realizacji inwestycji odpowiednio z instytucjami odpowiedzialnymi za realizację reform i instytucjami odpowiedzialnymi za realizację inwestycji;

- 3) monitorowaniu realizacji planu rozwojowego oraz wydawaniu zaleceń dotyczących osiągnięcia kamieni milowych i wskaźników w ramach poszczególnych reform i inwestycji;
 - 4) wydawaniu wytycznych dotyczących warunków i procedur wdrażania planu rozwojowego, skierowanych do instytucji odpowiedzialnych za realizację inwestycji, instytucji odpowiedzialnych za realizację reformy oraz jednostek wspierających plan rozwojowy;
 - 5) występowaniu do Polskiego Funduszu Rozwoju Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, zwanego dalej „PFR”, o wstrzymanie wypłat instytucjom odpowiedzialnym za realizację inwestycji w przypadku braku realizacji lub niepełnej realizacji zaleceń, o których mowa w pkt 3;
 - 6) występowaniu do ministra właściwego do spraw finansów publicznych o wstrzymanie wypłat instytucjom odpowiedzialnym za realizację inwestycji, których realizacja jest finansowana z wykorzystaniem środków pożyczki, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/241, w przypadku braku realizacji lub niepełnej realizacji zaleceń, o których mowa w pkt 3;
 - 7) przygotowywaniu we współpracy z ministrem właściwym do spraw gospodarki sprawozdań z realizacji planu rozwojowego i ich przekazywaniu do Komisji Europejskiej na zasadach określonych w art. 27 rozporządzenia 2021/241;
 - 8) wnioskowaniu o płatności do Komisji Europejskiej na zasadach określonych w art. 24 ust. 2 rozporządzenia 2021/241;
 - 9) sporządzaniu i przekazywaniu do Komisji Europejskiej, zgodnie z art. 22 ust. 2 lit. c rozporządzenia 2021/241, deklaracji zarządczej oraz podsumowania przeprowadzonych audytów;
 - 10) opracowaniu strategii promocji i informacji w związku z realizacją planu rozwojowego, w tym prowadzenie strony internetowej dedykowanej planowi rozwojowemu.
3. Porozumienia, o których mowa w ust. 2 pkt 2, zawierają w szczególności:
- 1) wskazanie reformy lub inwestycji oraz terminy osiągnięcia kamieni milowych i wskaźników, a w przypadku inwestycji także cele na jakie mają zostać przeznaczone środki;
 - 2) opis działań wykonywanych bezpośrednio przez instytucję odpowiedzialną za realizację reformy albo przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji lub

- jednostkę wspierającą plan rozwojowy, w ramach realizowanej przez tą instytucję lub jednostkę reformy albo inwestycji;
- 3) harmonogram wydatków ponoszonych na realizację działań, o których mowa w pkt 2, przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji lub jednostkę wspierającą plan rozwojowy;
 - 4) wysokość środków przeznaczonych na realizację inwestycji, w tym wysokość środków przeznaczonych na wydatki ponoszone na realizację działań, o których mowa w pkt 2, przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji lub jednostkę wspierającą plan rozwojowy;
 - 5) termin i sposób weryfikacji realizacji reform i kamieni milowych albo inwestycji i wskaźników;
 - 6) warunki i terminy zwrotu środków przeznaczonych na wydatki ponoszone na realizację działań, o których mowa w pkt 2, przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji pobranych a niewydatkowanych.

4. W przypadku realizacji inwestycji finansowanej w formie wsparcia zwrotnego, w tym wsparcia zwrotnego w formie pożyczek, o których mowa w art. 141l ust. 2 pkt 1, porozumienie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, określa także zasady realizacji tego rodzaju inwestycji.

5. W przypadku gdy minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego jest instytucją odpowiedzialną za realizację reformy lub instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji, podejmuje decyzję o realizacji reformy lub decyzję o realizacji inwestycji. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 141f. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonuje, o ile ustawa nie stanowi inaczej, zadania państwa członkowskiego określone w przepisach rozporządzenia 2021/241, w tym w zakresie negocjacji i podpisania umowy, o której mowa w art. 15 ust. 2 rozporządzenia 2021/241, oraz umowy, o której mowa w art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2021/241.

Art. 141g. Do zadań instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy należy w szczególności:

- 1) realizacja reformy zgodnie z ustalonymi kamieniami milowymi;
- 2) zapewnienie aktualności i poprawności danych służących do monitorowania realizacji reformy;
- 3) prowadzenie kontroli realizacji reformy;

- 4) zapewnienie, aby wszystkie podmioty zaangażowane w realizację reformy poddały się kontroli i realizowały obowiązki wynikające z rozporządzenia 2021/241;
- 5) przekazywanie informacji niezbędnych do audytu reformy zgodnie z wymogami wynikającymi z rozporządzenia 2021/214;
- 6) zapewnienie mechanizmów zapobiegania konfliktowi interesów, korupcji i nadużyciom finansowym;
- 7) monitorowanie realizacji reformy i inwestycji związanych z reformą.

Art. 14lh. Do zadań instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji należy w szczególności:

- 1) realizacja inwestycji zgodnie z ustalonymi wskaźnikami;
- 2) zapewnienie aktualności i poprawności danych służących do monitorowania realizacji inwestycji;
- 3) prowadzenie kontroli realizacji inwestycji;
- 4) zapewnienie, aby wszystkie podmioty zaangażowane w realizację inwestycji poddały się kontroli i realizowały obowiązki wynikające z rozporządzenia 2021/241;
- 5) przekazywanie informacji niezbędnych do audytu inwestycji zgodnie z wymogami wynikającymi z rozporządzenia 2021/241;
- 6) wybór przedsięwzięć do objęcia wsparciem ze środków planu rozwojowego;
- 7) zawieranie z ostatecznymi odbiorcami wsparcia umów o objęcie wsparciem ze środków planu rozwojowego;
- 8) zapewnienie mechanizmów zapobiegania konfliktowi interesów, korupcji i nadużyciom finansowym;
- 9) stosowanie mechanizmów unikania podwójnego finansowania;
- 10) wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację przedsięwzięć;
- 11) monitorowanie postępów realizacji inwestycji;
- 12) zapewnienie skutecznej realizacji obowiązków, o których mowa w art. 129 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1).

Art. 14li. 1. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji może powierzyć, w drodze porozumienia lub umowy, realizację części zadań związanych z realizacją inwestycji jednostce wspierającej plan rozwojowy. Porozumienie lub umowa mogą być zawierane z więcej niż jedną jednostką wspierającą plan rozwojowy.

2. Porozumienie lub umowa, o których mowa w ust. 1, określają w szczególności szczegółowy zakres powierzonych zadań oraz zasady odpowiedzialności za ich nieprawidłową realizację.

3. Powierzenie jednostce wspierającej plan rozwojowy zadań, o których mowa w ust. 2, nie wyłącza odpowiedzialności instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji.

Art. 14lj. 1. W przypadku inwestycji finansowanych w formie wsparcia zwrotnego, w tym wsparcia zwrotnego w formie pożyczek, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1, zadania związane z realizacją inwestycji realizuje:

- 1) instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji;
- 2) Bank Gospodarstwa Krajowego, na podstawie i w zakresie umowy zawartej z instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji;
- 3) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, na podstawie i w zakresie umowy zawartej z instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji – w zakresie inwestycji finansowanych w formie pożyczek, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, określa w szczególności:

- 1) strategię inwestycyjną, w tym opis sposobu jej wdrażania;
- 2) formy oraz szczegółowe warunki udzielanego wsparcia;
- 3) cele i wskaźniki inwestycji;
- 4) postanowienia umożliwiające monitorowanie realizacji inwestycji, w tym sprawozdanie z osiągnięcia wskaźników;
- 5) zobowiązanie do wytwarzania i przechowywania dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli i audytu;
- 6) warunki zarządzania odsetkami i innymi przychodami i zyskami powstałymi na skutek obrotu środkami;
- 7) wynagrodzenie za zarządzanie środkami;
- 8) postanowienia dotyczące ponownego wykorzystania środków;
- 9) warunki całkowitego lub częściowego wycofania środków;

- 10) warunki wyboru pośredników finansowych, z wyłączeniem inwestycji finansowanych w formie pożyczek, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1.

Art. 14lk. 1. Realizacja planu rozwojowego podlega monitorowaniu przez Komitet Monitorujący do spraw planu rozwojowego, zwany dalej „Komitetem”.

2. Komitet jest powoływany w drodze zarządzenia przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

3. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele:

- 1) ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego;
- 2) ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 3) ministra właściwego do spraw gospodarki;
- 4) instytucji odpowiedzialnych za realizację reform;
- 5) instytucji odpowiedzialnych za realizację inwestycji;
- 6) ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego tworzących stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- 7) organizacji związkowych i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego;
- 8) organizacji pozarządowych, w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z 2021 r. poz. 1038, 1243, 1535 i 2490 oraz z 2022 r. poz. ...), wskazani przez Radę Działalności Pożytku Publicznego oraz wskazani przez Radę Dialogu z Młodym Pokoleniem;
- 9) organizacji promujących prawa podstawowe oraz niedyskryminację;
- 10) środowiska naukowego, rekomendowani przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

4. Komitet składa się z nie więcej niż 70 przedstawicieli podmiotów, o których mowa w ust. 3.

5. Przedstawiciele podmiotów, o których mowa w ust. 3 pkt 6–10, stanowią co najmniej połowę składu Komitetu.

6. Rodzaj organizacji pozarządowych podlegających wskazaniu odpowiednio przez Radę Działalności Pożytku Publicznego oraz przez Radę Dialogu z Młodym Pokoleniem oraz liczbę przedstawicieli tych organizacji, organizacje, o których mowa w ust. 3 pkt 9 i

liczbę ich przedstawicieli, oraz liczbę przedstawicieli środowiska naukowego, o których mowa w ust. 3 pkt 10, określa minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

7. Na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego:

- 1) Rada Działalności Pożytku Publicznego oraz Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem wskazują organizacje pozarządowe oraz przedstawicieli tych organizacji,
- 2) organizacje, o których mowa w ust. 3 pkt 9, wskazują swoich przedstawicieli,
- 3) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego wskazuje przedstawicieli środowiska naukowego, o których mowa w ust. 3 pkt 10

– w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

8. W przypadku uchybienia terminowi, o którym mowa w ust. 7, albo gdy wskazano:

- 1) organizacje pozarządowe, o których mowa w ust. 3 pkt 8, innego rodzaju lub ich przedstawicieli w innej liczbie, niż określono we wniosku, albo
- 2) inną niż określona we wniosku liczbę przedstawicieli organizacji, o których mowa w ust. 3 pkt 9, albo
- 3) inną niż określona we wniosku liczbę przedstawicieli środowiska naukowego, o których mowa w ust. 3 pkt 10

– przedstawicieli podmiotów, o których mowa odpowiednio w pkt 1–3, wskazuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

9. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego występuje do podmiotów, o których mowa w ust. 3 pkt 2–7, z wnioskiem o wyznaczenie przedstawicieli wchodzących w skład Komitetu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

10. Zmiana przedstawiciela wchodzącego w skład Komitetu następuje na wniosek podmiotu, o którym mowa w ust. 3 pkt 2–10, oraz w przypadkach wywołujących uzasadnione wątpliwości co do prawidłowego wykonywania obowiązków przedstawiciela, określonych w regulaminie Komitetu, w szczególności w przypadku, gdy w stosunku do przedstawiciela został wydany prawomocny wyrok skazujący za popełnienie przestępstwa umyślnego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.

11. Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- 1) przegląd realizacji planu rozwojowego i poszczególnych reform i inwestycji z punktu widzenia postępów w osiągnięciu wskaźników i kamieni milowych;
- 2) w przypadku stwierdzenia opóźnień lub problemów systemowych związanych z realizacją planu rozwojowego, poszczególnych reform lub inwestycji, wydawanie dla instytucji odpowiedzialnych za realizację reform lub instytucji

odpowiedzialnych za realizację inwestycji rekomendacji dotyczących w szczególności poprawy efektywności tych reform lub inwestycji w zakresie osiągnięcia ich kamieni milowych lub wskaźników, w tym rekomendacji dotyczących działań naprawczych;

- 3) analizowanie sytuacji, które wpływają na realizację planu rozwojowego oraz wskazywanie zagadnień, które wymagają dodatkowej analizy lub ewaluacji;
- 4) analizowanie sposobu realizacji inwestycji w ramach planu rozwojowego, w tym analiza wpływu terytorialnego interwencji realizowanych ze środków planu rozwojowego pod względem potrzeb i potencjałów poszczególnych obszarów;
- 5) analizowanie zasad wyboru przedsięwzięć, równego dostępu do informacji oraz równego traktowania podmiotów, o których mowa w art. 141za ust. 1 i 2;
- 6) analizowanie działań komunikacyjnych i informacyjnych dotyczących planu rozwojowego oraz w przypadku stwierdzenia problemów z ich efektywnością formułowanie rekomendacji w zakresie ich poprawy;
- 7) opiniowanie propozycji zmian planu rozwojowego;
- 8) opiniowanie sprawozdań z realizacji planu rozwojowego.

12. Komitetowi przewodniczy przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, wskazany przez tego ministra jako przewodniczący Komitetu.

13. Komitet działa na podstawie przyjętego przez siebie regulaminu.

14. Regulamin Komitetu może określać w szczególności skład i zadania podkomitetów monitorujących do spraw planu rozwojowego.

15. Komitet podejmuje uchwały zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy przedstawicieli podmiotów, o których mowa w ust. 3. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego Komitetu.

16. Obsługę organizacyjną Komitetu sprawuje urząd obsługujący ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Art. 141l. 1. Inwestycje w ramach planu rozwojowego, których realizacja jest finansowana ze środków wsparcia bezzwrotnego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2021/241, w zakresie objętym finansowaniem z tego wsparcia, są finansowane ze środków pochodzących z budżetu środków europejskich lub ze środków PFR, o których mowa w art. 16a ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1010, 2219 i 2349 oraz z 2022 r. poz. ...).

2. Inwestycje w ramach planu rozwojowego, których realizacja jest finansowana z wykorzystaniem środków pożyczki, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/241, w zakresie objętym finansowaniem z tej pożyczki, mogą być finansowane z budżetu państwa w formie:

- 1) wsparcia zwrotnego przyznawanego w formie pożyczki, na zasadach określonych w niniejszej ustawie;
- 2) wsparcia o charakterze bezzwrotnym, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.²⁶⁾), do wysokości określonej w ustawie budżetowej na dany rok.

3. Wsparcie zwrotne przyznawane w formie pożyczki, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, może podlegać umorzeniu.

4. W budżecie państwa tworzy się rezerwę celową na wydatki, o których mowa w ust. 2 pkt 2. Podziału rezerwy celowej dokonuje się na wniosek właściwego dysponenta części budżetowej zaakceptowany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

5. Wsparcie o charakterze bezzwrotnym, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, jest udzielane w latach 2022–2026.

6. Wsparcie o charakterze bezzwrotnym, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, oraz wartość umorzonych pożyczek, o których mowa w ust. 2 pkt 1, nie mogą przekroczyć równowartości w złotych kwoty 2,067 mld euro.

7. Inwestycje, w zakresie objętym finansowaniem z pożyczki, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/241, mogą być finansowane do równowartości w złotych kwot pożyczki otrzymanych na ten cel, przeliczonych według kursu średniego euro Narodowego Banku Polskiego ogłoszonego dwa dni operacyjne przed datą ich wpływu na rachunek, o którym mowa w art. 14lm ust. 1, przy czym przez dni operacyjne rozumie się dni robocze od poniedziałku do piątku, w których Narodowy Bank Polski przyjmuje i realizuje zlecenia płatnicze i inne dyspozycje posiadaczy rachunków bankowych.

8. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz inwestycji w ramach planu rozwojowego:

²⁶⁾ Patrz odnośnik nr 3.

- 1) kwalifikujących się do objęcia wsparciem, o którym mowa w ust. 2 pkt 2,
 - 2) w ramach których wsparcie zwrotne przyznawane w formie pożyczki, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, może podlegać umorzeniu
- biorąc pod uwagę wartość inwestycji, charakter przyznawanego wsparcia i rodzaj podmiotów będących ostatecznymi odbiorcami wsparcia.

Art.14lm. 1. Środki pożyczki, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/241, gromadzone są na wyodrębnionym rachunku bankowym, prowadzonym w euro, w Narodowym Banku Polskim, na podstawie umowy rachunku bankowego zawartej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje ministra właściwego do spraw finansów publicznych o:

- 1) planowanych w danym roku budżetowym oraz 4 kolejnych latach:
 - a) kwotach pożyczki, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/241,
 - b) kwotach rozchodów, przychodów i dochodów z tytułu udzielanych pożyczek z budżetu państwa, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1– w terminie do dnia 15 marca oraz do dnia 31 lipca danego roku budżetowego;
- 2) złożeniu wniosku, o którym w art. 14le ust. 2 pkt 8, w tym o wnioskowanych kwotach i terminach płatności;
- 3) wpływie na rachunek, o którym mowa w ust. 1, środków pożyczki, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b. rozporządzenia 2021/241.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego opracowuje corocznie harmonogram realizacji przychodów, rozchodów oraz dochodów w zakresie inwestycji finansowanych z pożyczki, o której mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1, na dany rok budżetowy i przekazuje ten harmonogram ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w terminie umożliwiającym opracowanie harmonogramu, o którym mowa w art. 147 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przekazuje niezwłocznie środki, o których mowa w ust. 2 pkt 3, na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje na rachunek, o którym mowa w ust. 1, środki na spłatę rat pożyczki, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/241, oraz środki na pokrycie kosztów związanych z tą pożyczką w terminach umożliwiających spłatę tej pożyczki.

Art. 14ln. 1. PFR zapewnia finansowanie planu rozwojowego, w zakresie, o którym mowa w art. 14ll ust. 1. W tym celu PFR:

- 1) może otrzymywać płatności z budżetu środków europejskich oraz może pozyskiwać środki finansowe na zasadach określonych w art. 16a ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju do wysokości określonej w planie finansowym, o którym mowa w ust. 2;
- 2) wypłaca środki pochodzące z płatności i środków, o których mowa w pkt 1, w trybie określonym w art. 14lp:
 - a) ostatecznym odbiorcom wsparcia,
 - b) instytucjom odpowiedzialnym za realizację inwestycji,
 - c) jednostkom wspierającym plan rozwojowy,
 - d) Bankowi Gospodarstwa Krajowego,
 - e) podmiotom upoważnionym przez podmioty, o których mowa w lit. a–c, lub wykonawcom.

2. PFR prowadzi wyodrębniony rachunek bankowy do obsługi środków przeznaczonych na finansowanie planu rozwojowego oraz, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, opracowuje i przyjmuje odrębny plan finansowy tego rachunku określający w szczególności wysokość pozyskiwanych środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1. Plan finansowy rachunku do obsługi środków przeznaczonych na finansowanie planu rozwojowego może być zmieniony w trakcie roku. Zmianę planu PFR opracowuje i przyjmuje w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych. Na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych PFR udostępnia informacje o zrealizowanych i prognozowanych przepływach związanych z finansowaniem inwestycji w ramach planu rozwojowego w układzie i horyzoncie czasowym oraz w terminie określonym we wniosku.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, działając w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, zawiera z PFR umowę, która określa:

- 1) szczegółowy zakres zadań PFR oraz tryb ich wykonywania;
- 2) tryb otrzymywania przez PFR płatności z budżetu środków europejskich;

- 3) tryb i zasady rozliczenia przez PFR środków otrzymanych z budżetu środków europejskich;
- 4) wysokość wynagrodzenia PFR oraz warunki i tryb jego przekazywania;
- 5) zasady i tryb przekazywania środków na pokrycie kosztów pozyskania, obsługi i spłaty finansowania pozyskanego przez PFR;
- 6) zasady i tryb:
 - a) opracowywania i przyjmowania planu finansowego, o którym mowa w ust. 2,
 - b) sporządzania i przekazywania informacji i sprawozdań z wydatkowania środków oraz realizacji planu, o których mowa w ust. 2;
- 7) postanowienia, które PFR zobowiązany będzie uwzględnić w umowach, o których mowa w art. 14lo ust. 1;
- 8) zasady odpowiedzialności PFR za realizację wykonywanych zadań.

4. Do umowy, o której mowa w ust. 3, przepisy art. 150–152 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio, z wyłączeniem terminu określonego w art. 150 pkt 3 i art. 151 ust. 2 pkt 3 tej ustawy.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przekazuje PFR środki na pokrycie wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3 pkt 4, oraz kosztów pozyskania, obsługi i spłaty finansowania pozyskanego przez PFR, o których mowa w ust. 3 pkt 5.

6. Wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3 pkt 4, ustala się przy uwzględnieniu kosztów osobowych i rzeczowych niezbędnych do realizacji zadań powierzonych PFR. Wysokość wynagrodzenia nie może przekraczać stawek rynkowych.

Art. 14lo. 1. PFR zawiera z instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji umowę w sprawie finansowania inwestycji.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) tryb i warunki składania PFR przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji lub jednostkę wspierającą plan rozwojowy zlecenia wypłaty środków i wzór tego zlecenia;
- 2) tryb składania zapotrzebowań na środki;
- 3) zasady i tryb przekazywania przez PFR środków, na podstawie zlecenia wypłaty środków, o którym mowa w pkt 1;
- 4) zasady i tryb informowania przez PFR instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji lub jednostki wspierającej plan rozwojowy o dokonanych wypłatach i otrzymanych zwrotach.

3. Instytucja i jednostki zlecające wypłaty zgodnie z ust. 1 prowadzą ewidencję w zakresie wypłat dokonanych na ich zlecenie, umożliwiającą rozliczenie wypłaconych środków.

Art. 14lp. 1. Podstawą dokonania przez PFR wypłaty środków, o których mowa w art. 14ll ust. 1:

- 1) ostatecznemu odbiorcy wsparcia – jest zlecenie wypłaty wystawione przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji lub jednostkę wspierającą plan rozwojowy;
- 2) instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji lub jednostce wspierającej plan rozwojowy – jest zlecenie wypłaty wystawione przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji;
- 3) Bankowi Gospodarstwa Krajowego – jest zlecenie wypłaty wystawione przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji.

2. Zlecenia wypłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, dotyczą środków na realizację przedsięwzięcia zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lzh ust. 1.

3. Zlecenia wypłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 2, dotyczą środków na realizację działań wykonywanych bezpośrednio w ramach inwestycji zgodnie z porozumieniem, o którym mowa w art. 14le ust. 2 pkt 2, lub decyzją, o której mowa w art. 14le ust. 5, lub porozumieniem, o którym mowa art. 14li ust. 1.

4. Zlecenia wypłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 3, dotyczą środków przekazanych zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 2.

5. Do wydatkowania i rozliczania środków wypłaconych zgodnie z ust. 1 stosuje się zasady wydatkowania i rozliczania przewidziane dla środków publicznych.

6. Do spraw dotyczących należności z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację inwestycji i przedsięwzięć oraz innych należności związanych z realizacją inwestycji i przedsięwzięć, a także odsetek od tych środków i od tych należności, w zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie, stosuje się:

- 1) przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052);
- 2) odpowiednio przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, a w sprawach nie uregulowanych w tej ustawie przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, 1598, 2076, 2105, 2262 i 2328).

7. Wypłaty, o których mowa w ust. 1, mogą być dokonywane również na rachunek podmiotu upoważnionego przez podmiot, o którym mowa odpowiednio w ust. 1 pkt 1–3, lub wykonawcy.

8. Państwowe jednostki budżetowe gromadzą środki otrzymane od PFR na wydzielonych rachunkach dochodów i przeznaczają na wydatki związane z realizacją inwestycji i przedsięwzięć objętych wsparciem z planu rozwojowego, w ramach planu finansowego tych rachunków.

9. Plan finansowy, o którym mowa w ust. 8, jest przygotowywany z uwzględnieniem terminów osiągania wskaźników określonych w planie rozwojowym.

10. Plan finansowy, o którym mowa w ust. 8, obejmuje okres roku kalendarzowego i jest zatwierdzany przez kierownika jednostki w terminie do dnia 15 grudnia roku poprzedzającego rok kalendarzowy, którego plan ma dotyczyć. W przypadku państwowej jednostki budżetowej przystępującej do realizacji planu rozwojowego w trakcie roku pierwszy plan finansowy obejmujący okres do końca danego roku kalendarzowego kierownik tej jednostki zatwierdza w ciągu 14 dni od dnia podjęcia decyzji, o której mowa w art. 14le ust. 5, podpisania porozumienia, o którym mowa w art. 14le ust. 2 pkt 2 lub porozumienia, o którym mowa w art. 14lzh ust. 5. Plan przygotowywany jest w szczególowości nie mniejszej niż określona dla sprawozdań z jego wykonania, o których mowa w ust. 11. Kierownik jednostki może dokonywać w ciągu roku zmian w planie finansowym. Plan finansowy i jego aktualizacje kierownik jednostki przekazuje niezwłocznie dysponentowi części budżetowej właściwej dla finansowania danej jednostki.

11. Z wykonania planu finansowego, o którym mowa w ust. 8, w danym roku budżetowym państwowa jednostka budżetowa sporządza sprawozdanie kwartalne za okresy trzech pierwszych kwartałów danego roku, które przekazuje w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, oraz sprawozdanie roczne, które przekazuje w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku, do dysponenta części budżetowej właściwego do jej finansowania. Dysponent części budżetowej sporządza zbiorcze sprawozdania z wykonania planów finansowych państwowych jednostek budżetowych finansowanych w danej części budżetowej, które przekazuje odpowiednio do dnia 20 miesiąca następującego po upływie kwartału oraz w terminie do dnia 15 lutego następnego roku do ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

12. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, udostępni w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych, wzory sprawozdań, o których mowa w ust. 11, dla państwowych jednostek budżetowych oraz dla dysponentów części budżetowej, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego rozliczenia środków publicznych przeznaczonych na finansowanie planu rozwojowego.

13. Państwowe jednostki budżetowe mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku przedsięwzięć realizowanych w ramach planu rozwojowego do wysokości wynikającej z harmonogramu, o którym mowa w:

- 1) art. 14lzh ust. 2 pkt 2, z uwzględnieniem określonego w umowie terminu realizacji przedsięwzięcia – w zakresie, w jakim są ostatecznymi odbiorcami wsparcia;
- 2) art. 14le ust. 3 pkt 3 – w zakresie, w jakim nie są ostatecznymi odbiorcami wsparcia.

Art. 14lq. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje instytucjom odpowiedzialnym za realizację inwestycji środki z budżetu państwa, w celu o którym mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1.

2. Podstawą dokonania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych wypłaty środków, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji jest zlecenie wypłaty wystawione przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji oraz zgoda ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na dokonanie wypłaty. Wypłata środków następuje zgodnie z harmonogramem, o którym mowa w art. 14lm ust. 3.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może udzielać zgody, o której mowa w ust. 2, każdorazowo lub pisemnie ustalić dla instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji limit wypłat środków, informując o tym ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

4. Zlecenia wypłaty, o których mowa w ust. 2, dotyczą:

- 1) środków na realizację przedsięwzięcia zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lzh ust. 3;
- 2) środków przekazanych zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 2 i 3.

5. Instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji:

- 1) gromadzą środki na wydzielonych rachunkach i przeznaczają te środki na wydatki związane z realizacją inwestycji i przedsięwzięć zgodnie z art. 14lr oraz prowadzą ewidencję księgową operacji na tym rachunku;
- 2) przygotowują dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego zapotrzebowania na środki oraz informacje o wykorzystaniu środków na rachunku.

Art. 14lr. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji przekazuje środki, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1:

- 1) ostatecznemu odbiorcy wsparcia, zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lzh ust. 1;
- 2) Bankowi Gospodarstwa Krajowego, zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 2;
- 3) Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 3.

Art. 14ls. 1. W przypadku gdy środki przeznaczone na realizację planu rozwojowego są:

- 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
 - 2) wykorzystane z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystaniu, w tym postanowień umowy, o której mowa w art. 14lzh,
 - 3) pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości
- podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 3, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.

2. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 1:

- 1) instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji lub jednostka wspierająca plan rozwojowy wzywa do zwrotu środków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania – jeżeli do zwrotu środków jest obowiązany ostateczny odbiorca wsparcia;
- 2) instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji wzywa do zwrotu środków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania – jeżeli do zwrotu środków jest obowiązana jednostka wspierająca plan rozwojowy albo Bank Gospodarstwa Krajowego.

3. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, organ pełniący funkcję instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki.

4. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji na podstawie porozumienia lub umowy, o których mowa w art. 14li ust. 1, może upoważnić jednostkę wspierającą plan rozwojowy będącą jednostką sektora finansów publicznych do wydawania decyzji, o której mowa w ust. 3.

5. Od decyzji, o której mowa w ust. 3, wydanej przez jednostkę wspierającą plan rozwojowy, służy odwołanie do właściwej instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji.

6. W przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji służy wniosek do tej instytucji o ponowne rozpatrzenie sprawy.

7. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się do środków przeznaczonych na realizację planu rozwojowego przekazanych w formie wsparcia zwrotnego, w tym wsparcia zwrotnego w formie pożyczek, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1, oraz do państwowych jednostek budżetowych.

Art. 14lt. 1. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji reformy instytucja odpowiedzialna za realizację reformy prowadzi kontrole realizacji reformy.

2. Kontrola realizacji reformy obejmuje w szczególności sprawdzenie postępu rzeczowej realizacji reformy i terminowego osiągania kamieni milowych.

3. Kontrola realizacji reformy jest dokonywana na podstawie przepisów właściwych dla realizowanej reformy lub dla instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy.

4. W przypadku braku przepisów właściwych, o których mowa w ust. 3, do kontroli realizacji reformy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

Art. 14lu. 1. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji inwestycji, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji prowadzi kontrole realizacji inwestycji.

2. Kontrola realizacji inwestycji obejmuje w szczególności sprawdzenie prawidłowości wydatków ponoszonych w związku z realizacją inwestycji i przedsięwzięć, ich zgodności z prawem, w tym postęp rzeczowej realizacji i terminowe osiąganie wskaźników.

3. Kontrola realizacji inwestycji jest dokonywana na podstawie przepisów właściwych dla realizowanej inwestycji lub dla instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji.

4. W przypadku, gdy kontrolę realizacji inwestycji powierzono jednostce wspierającej plan rozwojowy kontrola realizacji inwestycji jest dokonywana w oparciu o przepisy właściwe dla realizowanej inwestycji lub dla jednostki wspierającej plan rozwojowy.

5. W przypadku braku przepisów właściwych, o których mowa w ust. 3 i 4, do kontroli realizacji inwestycji stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, kontrolę realizacji inwestycji może przeprowadzać także osoba niebędąca pracownikiem w rozumieniu ustawy, o której mowa w ust. 5.

Art. 14lv. 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej prowadzi audyt planu rozwojowego na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 422, z późn. zm.²⁷⁾).

2. Celem audytu jest w szczególności potwierdzenie:

- 1) prawidłowości gospodarowania środkami w ramach planu rozwojowego;
- 2) osiągnięcia kamieni milowych oraz wskaźników w ramach reform albo inwestycji;
- 3) prawidłowości funkcjonowania systemu realizacji reformy lub inwestycji, w tym ich kontroli;
- 4) skuteczności mechanizmów:
 - a) zapobiegania, wykrywania i korygowania nieprawidłowości przy realizacji reformy lub inwestycji,
 - b) zapobiegania konfliktowi interesów, korupcji i nadużyciom finansowym,
 - c) unikania podwójnego finansowania;
- 5) bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego służącego wymianie danych dotyczących reform i inwestycji, udostępnionego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

3. Audyty są prowadzone zgodnie ze strategią audytu przyjętą przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

²⁷⁾ Patrz odnośnik nr 8.

4. Audytowi podlegają:

- 1) instytucja koordynująca plan rozwojowy;
- 2) instytucje odpowiedzialne za realizację reformy;
- 3) instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji;
- 4) jednostki wspierające plan rozwojowy;
- 5) ostateczni odbiorcy wsparcia;
- 6) PFR;
- 7) inne podmioty oraz jednostki nieposiadające osobowości prawnej, działające na własny rachunek uczestniczące przy realizacji reformy lub inwestycji.

5. Audyt planu rozwojowego jest realizowany na zasadach stosowanych przy audycie krajowego programu operacyjnego i krajowego programu w rozumieniu ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 14lw. 1. Monitorowanie realizacji reform jest prowadzone w szczególności na podstawie wyników badań statystycznych oraz danych pochodzących:

- 1) z poziomu reform;
- 2) ze statystyki publicznej;
- 3) z analiz i ewaluacji poszczególnych reform lub ich części.

2. Monitorowanie realizacji inwestycji jest prowadzone w szczególności na podstawie wyników badań statystycznych oraz danych pochodzących:

- 1) z poziomu przedsięwzięć;
- 2) ze statystyki publicznej;
- 3) z analiz i ewaluacji poszczególnych inwestycji lub ich części.

Art. 14lx. 1. Dane dotyczące reform są przekazywane przez instytucje odpowiedzialne za realizację reform, a dane dotyczące inwestycji przez instytucje odpowiedzialne za realizację reform lub instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji, do ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

2. Zakres danych pochodzących z poziomu inwestycji obejmuje w szczególności:

- 1) dane, o których mowa w art. 22 ust. 2 lit. d rozporządzenia 2021/241;
- 2) dane dotyczące wyznaczonych wskaźników.

3. W przypadku gdy z powodów technicznych przekazanie danych, o których mowa w ust. 1, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie jest możliwe, instytucja odpowiedzialna za realizację reformy lub instytucja odpowiedzialna za realizację

inwestycji, za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, przekazuje je w inny sposób wskazany przez tego ministra.

Art. 14ly. Wsparciem z planu rozwojowego może być objęte wyłącznie przedsięwzięcie wybrane do objęcia wsparciem.

Art. 14lz. Wybrane do objęcia wsparciem z planu rozwojowego może być przedsięwzięcie:

- 1) zgłaszane do objęcia wsparciem ze środków planu rozwojowego przez podmiot jednoznacznie określony ze względu na charakter lub cel przedsięwzięcia, wskazane przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji, albo
- 2) którego wybór odbywa się na zasadach wskazanych w art. 14lza–14lzf.

Art. 14lza. 1. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji dokonuje wyboru przedsięwzięć w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny.

2. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji zapewnia równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z planu rozwojowego oraz równe traktowanie podmiotów wnioskujących o objęcie wsparciem.

3. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji dokonuje wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z planu rozwojowego na podstawie przepisów właściwych dla realizacji określonej inwestycji lub jej części.

4. W przypadku braku przepisów właściwych, o których mowa w ust. 3, do wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem stosuje się art. 14lzb–14lzf.

Art. 14lzb. 1. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji przyjmuje regulamin wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z planu rozwojowego oraz podaje go do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej.

2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) kryteria wyboru przedsięwzięć;
- 2) termin i sposób składania wniosków o objęcie przedsięwzięcia wsparciem z planu rozwojowego;
- 3) opis procedury oceny przedsięwzięć;
- 4) opis procedury ponownej oceny przedsięwzięć.

3. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji, w przypadku powierzenia części zadań związanych z realizacją inwestycji samorządowi województwa działającemu jako jednostka wspierająca planu rozwojowy, jeżeli jednocześnie nie powierza samorządowi województwa przyjęcia regulaminu wyboru przedsięwzięć do objęcia

wsparciem, przedstawia do zaopiniowania właściwemu zarządowi województwa kryteria wyboru przedsięwzięć.

Art. 14lzc. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji ocenia przedsięwzięcia w zakresie spełniania kryteriów wyboru przedsięwzięć.

Art. 14lzd. Niezwłocznie po dokonaniu oceny przedsięwzięć, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji informuje podmioty wnioskujące o objęcie wsparciem o wyniku oceny.

Art. 14lze. 1. Podmiotowi wnioskującemu o objęcie przedsięwzięcia wsparciem, w przypadku nieobjęcia przedsięwzięcia wsparciem, przysługuje wniosek o ponowną ocenę przedsięwzięcia.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wnosi się, w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 14lzd, do:

- 1) instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji;
- 2) jednostki wspierającej plan rozwojowy, w przypadku gdy na podstawie art. 14li ust. 1 wykonywała zadanie oceny przedsięwzięcia.

3. Wniosek o ponowną ocenę przedsięwzięcia zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie kryteriów wyboru przedsięwzięcia, z których oceną podmiot, o którym mowa w ust. 1, się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem lub
- 2) wskazanie nieprawidłowości lub błędów, które wystąpiły w procesie oceny przedsięwzięcia.

4. W przypadku wniesienia wniosku po terminie lub niespełniającego wymogów, o których mowa w regulaminie wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z planu rozwojowego, instytucja odpowiedzialna za przeprowadzenie ponownej oceny przedsięwzięcia pozostawia wniosek o ponowną ocenę bez rozpatrzenia, o czym informuje podmiot, o którym mowa w ust. 1, pouczając go o możliwości wniesienia w tym zakresie skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 14lzf ust. 2.

5. Instytucja, o której mowa w ust. 2, dokonuje ponownej oceny przedsięwzięcia w terminie 14 dni od otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1.

6. Regulamin wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z planu rozwojowego, może określać inny termin na dokonanie ponownej oceny przedsięwzięcia, nie krótszy niż 7 dni i nie dłuższy niż 90 dni od otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1.

7. Instytucja, o której mowa w ust. 2, niezwłocznie po dokonaniu ponownej oceny przedsięwzięcia informuje podmiot wnioskujący o objęcie wsparciem o wyniku ponownej oceny, pouczając o prawie złożenia skargi, o której mowa w art. 14lzf ust. 2.

8. Procedura ponownej oceny przedsięwzięcia nie wstrzymuje zawierania umów o objęcie przedsięwzięć wsparciem z planu rozwojowego z podmiotami, których przedsięwzięcia zostały wybrane do wsparcia.

Art. 14lzf. 1. Do postępowania w zakresie wyboru przedsięwzięcia do objęcia wsparciem oraz ponownej oceny przedsięwzięcia nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem art. 24 oraz przepisów dotyczących doręczeń i sposobu obliczania terminów, które stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku ponownej negatywnej oceny przedsięwzięcia lub pozostawienia wniosku o ponowną ocenę przedsięwzięcia bez rozpatrzenia podmiot wnioskujący o objęcie przedsięwzięcia wsparciem może w tym zakresie wnieść skargę do sądu administracyjnego, zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329).

3. Skarga, o której mowa w ust. 2, jest wnoszona przez podmiot wnioskujący o objęcie wsparciem w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 14lze ust. 4 lub 7, bezpośrednio do wojewódzkiego sądu administracyjnego wraz z kompletną dokumentacją w sprawie. Skarga podlega wpisowi stałemu. Przepisy art. 30c ust. 2a–6 oraz art. 30d–30i stosuje się odpowiednio.

Art. 14lzg. Przepisów art. 14lza–14lzf nie stosuje się do inwestycji albo jej części, w przypadku gdy odpowiednio inwestycja albo jej część jest realizowana w formie wsparcia zwrotnego, w tym wsparcia zwrotnego w formie pożyczek, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1, przez Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie i w zakresie umowy, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 2, albo przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na podstawie i w zakresie umowy, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 3.

Art. 14lzh. 1. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji zawiera z podmiotem wnioskującym o objęcie wsparciem, którego przedsięwzięcie zostało wybrane do objęcia wsparciem z planu rozwojowego, umowę o objęcie przedsięwzięcia wsparciem z planu rozwojowego.

2. Umowa o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego określa zasady realizacji przedsięwzięcia, w tym w szczególności:

- 1) opis przedsięwzięcia, w tym cel, na jaki przyznano środki i termin jego realizacji;
- 2) wysokość przyznanych środków oraz sposób ustalania transz, terminy i warunki przekazywania tych środków, a także harmonogram dokonywania wydatków przez ostatecznego odbiorcę wsparcia, obejmujący okres co najmniej jednego kwartału;
- 3) zobowiązanie do przechowywania dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli przez okres wskazany w umowie;
- 4) zobowiązanie do poddania się kontroli i tryb kontroli realizacji przedsięwzięcia;
- 5) termin i sposób rozliczenia przedsięwzięcia oraz ewentualnych zaliczek;
- 6) formy zabezpieczeń należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy;
- 7) warunki rozwiązania umowy ze względu na nieprawidłowości występujące w trakcie realizacji przedsięwzięcia;
- 8) warunki i terminy zwrotu środków, w tym środków nieprawidłowo wykorzystanych lub pobranych w nadmiernej wysokości lub w sposób nienależny;
- 9) zobowiązanie do prowadzenia działań informacyjnych o finansowaniu przedsięwzięcia ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;
- 10) inne postanowienia umożliwiające monitorowanie i sprawozdawanie z osiągnięcia wskaźników inwestycji, w ramach której jest realizowane przedsięwzięcie.

3. Umowa o objęcie przedsięwzięcia wsparciem zwrotnym z planu rozwojowego, w tym wsparciem zwrotnym przyznawanym w formie pożyczki, o której mowa w art. 141l ust. 2 pkt 1, określa zasady realizacji przedsięwzięcia, w tym w szczególności:

- 1) opis przedsięwzięcia, w tym cel, na jaki przyznano środki i termin jego realizacji;
- 2) wysokość przyznanych środków oraz sposób ustalania transz, terminy i warunki przekazywania tych środków oraz wysokość oprocentowania pożyczki;
- 3) zobowiązanie do przechowywania dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli przez okres wskazany w umowie;
- 4) zobowiązanie do poddania się kontroli i tryb kontroli realizacji przedsięwzięcia;
- 5) formy zabezpieczeń należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy;
- 6) warunki rozwiązania umowy ze względu na nieprawidłowości występujące w trakcie realizacji przedsięwzięcia;

- 7) warunki i terminy zwrotu środków, w tym środków nieprawidłowo wykorzystanych lub pobranych w nadmiernej wysokości lub w sposób nienależny;
- 8) zobowiązanie do prowadzenia działań informacyjnych o finansowaniu przedsięwzięcia ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;
- 9) inne postanowienia umożliwiające monitorowanie i sprawozdawanie z osiągnięcia wartości docelowych oraz wskaźników inwestycji, w ramach której jest realizowane przedsięwzięcie.

4. Przepisy ust. 2 pkt 6 i ust. 3 pkt 5 nie mają zastosowania do ostatecznego odbiorcy wsparcia będącego jednostką sektora finansów publicznych albo fundacją, której jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, a także do Banku Gospodarstwa Krajowego.

5. W przypadku gdy ostatecznym odbiorcą wsparcia jest państwowa jednostka budżetowa, zasady realizacji przedsięwzięcia zostają określone w porozumieniu. Przepisy ust. 2 stosuje się odpowiednio, z wyjątkiem ust. 2 pkt 6.

Art. 14lzi. 1. Środki finansowe przekazane na realizację inwestycji lub jej części w formie wsparcia zwrotnego, po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem z planu rozwojowego, oraz odsetki i inne przychody, a także zyski powstałe na skutek obrotu tymi środkami, podlegają zwrotowi na rachunek:

- 1) wskazany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego – w przypadku wsparcia finansowanego ze środków, o których mowa w art. 14ll ust. 1;
- 2) instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji – w przypadku wsparcia zwrotnego przyznawanego w formie pożyczek, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1.

2. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji przekazuje na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

3. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, są ponownie wykorzystywane na realizację celów wskazanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego z uwzględnieniem konieczności zapewnienia efektywnego wykorzystania tych środków.

4. Dysponentem środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

5. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1, nie stanowią dochodu dysponenta ani podmiotów, którym mogą być przekazywane w celu ponownego wykorzystania zgodnie z ust. 1 pkt 1.

6. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1, są wydatkowane i rozliczane przez podmioty, którym środki te mogą być przekazywane w celu ponownego wykorzystania zgodnie z ust. 1, na warunkach określonych w umowach lub porozumieniach zawieranych przez dysponenta z tymi podmiotami.

7. Umowy lub porozumienia, o których mowa w ust. 6, określają w szczególności:

- 1) cele, na jakie zostaną przeznaczone środki finansowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) okres realizacji umowy lub porozumienia;
- 3) mechanizmy zapewniające efektywność wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1;
- 4) warunki wycofania środków finansowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1;
- 5) koszty zarządzania środkami finansowymi, o których mowa w ust. 1 pkt 1, i opłaty za zarządzanie tymi środkami finansowymi;
- 6) obowiązki sprawozdawcze wobec dysponenta.

Art. 14lżj. W celu realizacji, kontroli, audytu i ewaluacji reform i inwestycji na zasadach określonych w ustawie lub rozporządzeniu 2021/241 minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, instytucja odpowiedzialna za realizację reformy, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji, jednostka wspierająca plan rozwojowy oraz ostateczni odbiorcy wsparcia przetwarzają dane osobowe.

Art. 14lzk. Podmioty, o których mowa w art. 14lżj, są administratorami w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²⁸⁾).

Art. 14lzl. Dostęp do danych osobowych i informacji gromadzonych przez administratorów przysługuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, jednostce wspierającej plan rozwojowy i Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwym jednostkom organizacyjnym Krajowej Administracji Skarbowej.

²⁸⁾ Patrz odnośnik nr 10.

Art. 14lzm. Administratorzy udostępniają sobie nawzajem dane osobowe niezbędne do realizacji ich zadań.

Art. 14lzn. Dane są przechowywane przez okres niezbędny do realizacji zadań określonych w art. 14ljz.”;

7) w art. 19:

a) po ust. 3b dodaje się ust. 3c i 3d w brzmieniu:

„3c. Program rozwoju opracowany przez organ wykonawczy związku metropolitalnego, związku międzygminnego albo stowarzyszenia jest przyjmowany przez organ stanowiący związku metropolitalnego, związku międzygminnego albo stowarzyszenia, w drodze uchwały.

3d. Program rozwoju opracowany przez porozumienie międzygminne jest przyjmowany przez właściwe rady gmin lub powiatów, w drodze uchwały, i obowiązuje od dnia jego przyjęcia przez ostatnią radę gminy lub powiatu.”,

b) w ust. 8:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zarząd województwa, zarząd powiatu, wójt (burmistrz, prezydent miasta), organ wykonawczy związku metropolitalnego, związku międzygminnego lub stowarzyszenia ogłaszają w wojewódzkim dzienniku urzędowym komunikat o:”,

– pkt 1 otrzymuje brzmienie

„1) podjęciu uchwały o przyjęciu programu rozwoju lub jego zmiany, opracowanego przez zarząd województwa, zarząd powiatu, wójta (burmistrza, prezydenta miasta), porozumienie międzygminne, organ wykonawczy związku metropolitalnego, związku międzygminnego albo stowarzyszenia;”;

8) po rozdziale 4 dodaje się rozdziały 4a–4c w brzmieniu:

„Rozdział 4a

Pobrexitowa rezerwa dostosowawcza

Art. 24a. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonuje zadania państwa członkowskiego określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1755 z dnia 6 października 2021 r. ustanawiającym pobrexitową rezerwę dostosowawczą (Dz. Urz. UE L 357 z 08.10.2021, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem BAR”.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może powierzyć, na podstawie umowy, zadania związane z zarządzaniem wkładem finansowym lub jego częścią z pobrewitowej rezerwy dostosowawczej podmiotowi zarządzającemu Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, utworzoną na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1670 oraz z 2021 r. poz. 2105) albo innemu podmiotowi, będącemu jednostką sektora finansów publicznych, zwanemu dalej „podmiotem zarządzającym”.

3. Umowa, o której mowa w ust. 2, określa w szczególności:

- 1) zakres zadań związanych z zarządzaniem wkładem finansowym z pobrewitowej rezerwy dostosowawczej powierzonych podmiotowi zarządzającemu oraz harmonogram ich realizacji;
- 2) wysokość i przeznaczenie środków pochodzących z wkładu finansowego z pobrewitowej rezerwy dostosowawczej;
- 3) tryb i sposób przekazywania środków pochodzących z wkładu finansowego z pobrewitowej rezerwy dostosowawczej na rzecz ostatecznych odbiorców, w tym obowiązek udostępniania ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego projektów umów, o których mowa w art. 24c, oraz projektów ich zmian;
- 4) zobowiązanie podmiotu zarządzającego do poddania się kontroli oraz tryb kontroli realizacji umowy;
- 5) zobowiązanie podmiotu zarządzającego do poddania się audytowi;
- 6) warunki rozwiązywania umowy w przypadku nieprawidłowości występujących w trakcie jej realizacji;
- 7) wysokość środków pomocy technicznej przeznaczonych na koszty realizacji zadań związanych z powierzeniem zarządzania wkładem finansowym z pobrewitowej rezerwy dostosowawczej;
- 8) zasady i tryb sporządzania i przekazywania informacji i sprawozdań z realizacji zadań przez podmiot zarządzający.

Art. 24b. 1. W zakresie, w jakim w ramach pobrewitowej rezerwy dostosowawczej jest udzielana:

- 1) pomoc publiczna w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- 2) pomoc de minimis lub

3) pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie

– zastosowanie mają szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy.

2. Podmiotem udzielającym pomocy, o której mowa w ust. 1, jest podmiot zarządzający lub inny podmiot określony w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, oraz podmiot udzielający pomocy, uwzględniając konieczność zapewnienia zgodności tej pomocy z rynkiem wewnętrznym, efektywnego i skutecznego jej wykorzystania oraz przejrzystości jej udzielania, w przypadku gdy odrębne przepisy nie określają szczegółowego przeznaczenia, warunków lub trybu udzielania tej pomocy.

4. Szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, nieobjętej przepisami, o których mowa w ust. 3, lub innymi przepisami określa akt będący podstawą jej udzielenia.

Art. 24c. Podmiot zarządzający przekazuje środki pochodzące z wkładu finansowego z pobrewitowej rezerwy dostosowawczej na rzecz ostatecznych odbiorców na podstawie umowy określającej w szczególności:

- 1) zakres zadań, na realizację których przyznano środki i termin ich realizacji;
- 2) wysokość przyznanych środków;
- 3) zobowiązanie do przechowywania dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli przez okres wskazany w umowie;
- 4) zobowiązanie do poddania się kontroli i tryb kontroli realizacji przedsięwzięcia;
- 5) zobowiązanie do poddania się audytowi;
- 6) termin i sposób rozliczenia przekazanych środków;
- 7) formy zabezpieczeń należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy;
- 8) warunki rozwiązania umowy ze względu na nieprawidłowości występujące w trakcie jej realizacji;
- 9) warunki i terminy zwrotu środków, w tym środków nieprawidłowo wykorzystanych lub pobranych w nadmiernej wysokości lub w sposób nienależny.

Art. 24d. 1. W zakresie zadań państwowych jednostek budżetowych objętych finansowaniem ze środków pobrewitowej rezerwy dostosowawczej oraz środków pomocy technicznej przeznaczonych na koszty realizacji tych zadań minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zawiera porozumienia z tymi jednostkami.

2. W przypadku zadań realizowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego środki pomocy technicznej, o których mowa w ust. 1, przyznawane są w drodze decyzji podjętej przez tego ministra.

3. Do porozumień, o których mowa w ust. 1, oraz do decyzji, o której mowa w ust. 2, art. 24c stosuje się odpowiednio, z wyłączeniem pkt 7.

Art. 24e. 1. Audyt, o którym mowa w art. 14 ust. 4 rozporządzenia BAR, prowadzi Szef Krajowej Administracji Skarbowej, na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

2. Audyt może być prowadzony w podmiotach i instytucjach systemu wdrażania BAR, w szczególności:

- 1) u ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego;
- 2) w podmiocie zarządzającym;
- 3) w państwowych jednostkach budżetowych objętych finansowaniem ze środków pobrewitowej rezerwy dostosowawczej;
- 4) u ostatecznych odbiorców;
- 5) w innych podmiotach oraz jednostkach nieposiadających osobowości prawnej, działających na własny rachunek uczestniczących przy wdrażaniu pobrewitowej rezerwy dostosowawczej.

3. Audyt jest realizowany na zasadach stosowanych przy audycie krajowego programu operacyjnego i krajowego programu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

Rozdział 4b

Powierzenie wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej

Art. 24f.1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego lub inny organ administracji rządowej może powierzyć Fundacji „Fundusz Współpracy” z siedzibą w Warszawie wykonywanie zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących wspierania społecznego i gospodarczego rozwoju kraju, wynikających w szczególności z dokumentów i programów przyjętych przez Radę Ministrów lub właściwego ministra.

2. Na realizację powierzonych zadań organy, o których mowa w ust. 1, udzielają Fundacji „Fundusz Współpracy” z siedzibą w Warszawie dotacji celowej, zawierając umowę zgodnie z art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Rozdział 4c

Fundusz Rozwoju Regionalnego

Art. 24g. 1. Fundusz Rozwoju Regionalnego, zwany dalej „Funduszem”, jest państwowym funduszem celowym w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2. Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

3. Środki Funduszu przeznacza się na realizację zadań polegających na wsparciu działań w zakresie organizacji lub promocji inicjatyw służących promowaniu społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego rozwoju kraju, rozwoju społeczności lokalnych lub wzmacnianiu społeczeństwa obywatelskiego.

4. Obsługę bankową Funduszu prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego na zasadach określonych w umowie z dysponentem Funduszu.

Art. 24h. 1. Środki Funduszu pochodzą z:

- 1) odsetek:
 - a) od środków, o których mowa w art. 207 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - b) o których mowa w art. 189 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych– z wyłączeniem przypadków, w których zwrot środków albo zapłata odsetek następuje przez pomniejszenie kolejnej płatności na rzecz beneficjenta;
- 2) dotacji z budżetu państwa;
- 3) odsetek od lokat środków Funduszu;
- 4) wpłaty ze zwrotów wsparcia udzielonego ze środków Funduszu, wraz z oprocentowaniem;
- 5) innych wpływów.

2. Instytucje, o których mowa w art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przekazują otrzymane odsetki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, na rachunek Funduszu do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu ich ustalenia i rozliczenia.

Art. 24i. 1. Powierzenie realizacji zadań, o których mowa w art. 24g ust. 3, jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych odbywa się w trybie otwartego konkursu ofert.

2. Dysponent Funduszu, udzielając dotacji celowej na realizację w trybie otwartego konkursu ofert zadań, o których mowa w art. 24g ust. 3, zawiera z jednostką niezaliczaną do sektora finansów publicznych umowę.

3. Jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych, z którymi została zawarta umowa, o której mowa w ust. 2, są obowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków i dokonywanych z tych środków wydatków oraz posiadania odrębnego rachunku bankowego przeznaczonego tylko do obsługi tych środków.

Art. 24j. Dysponent Funduszu kontroluje prawidłowość wydatkowania dotacji udzielonych ze środków Funduszu pod względem racjonalności i legalności ich wydatkowania.”;

9) w art. 25 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w przypadku programu rozwoju – odpowiednio właściwy minister, zarząd województwa, zarząd powiatu, wójt (burmistrz, prezydent miasta), organ wykonawczy związku metropolitalnego, związku międzygminnego lub stowarzyszenia.”.

Art. 109. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1251 oraz z 2021 r. poz. 1529) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 w ust. 1 w pkt 14b wyrazy „art. 106 i art. 107” zastępuje się wyrazami „art. 106–108”;

2) w art. 13 w pkt 5 dodaje się przecinek i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) podmioty zatrudniające, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych – w zakresie obowiązków wynikających z przepisów tej ustawy”.

Art. 110. W ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 1505 oraz z 2022 r. poz. 24 i 88) w art. 4 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) realizacji innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych i przetwórstwa produktów rolnych lub ze Wspólnej Polityki Rolnej lub w zakresie objętym działem administracji rządowej – rybołówstwo lub Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.”.

Art. 111. W ustawie z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 706) w art. 8 ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Bank Gospodarstwa Krajowego zawiera umowę o wypłatę premii technologicznej nie później niż do końca okresu obowiązywania mapy pomocy regionalnej na lata 2022–2027, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.”.

Art. 112. W ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 711 i 2275 oraz z 2021 r. poz. 868) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16a w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) upowszechnianie i promowanie dobrych praktyk z zakresu partnerstwa publiczno-prywatnego, w szczególności dotyczących projektów hybrydowych, o których mowa w art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) i w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...);”;

2) w art. 18 w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Sfinansowanie przedsięwzięcia z budżetu państwa w kwocie przekraczającej 100 000 000 zł wymaga zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wyłączeniem środków przeznaczonych na finansowanie programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ...) oraz ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, i programów, o których mowa w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.”.

Art. 113. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.²⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

²⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1236, 1535, 1773, 1927, 1981, 2054 i 2270.

- „5) środkach europejskich – rozumie się przez to środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1, 2, 4 i 5a–5d;”;
- 2) w art. 5:
- a) w ust. 1 po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu:
„2b) środki, o których mowa w art. 202 ust. 4;”;
- b) w ust 3:
- pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) środki pochodzące z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, z wyłączeniem środków, o których mowa w pkt 5 lit. a i b;”;
 - w pkt 5 lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna oraz programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna (Interreg);”;
 - pkt 5a–5c otrzymują brzmienie:
„5a) środki przeznaczone na realizację Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych 2014–2020;
5b) Środki Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym i środki z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonego na zwalczanie deprywacji materialnej;
5c) środki pochodzące z instrumentu „Łącząc Europę”, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającym instrument „Łącząc Europę”, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylającym rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz. Urz. UE L 348 z 20.12.2013, str. 129, z późn. zm.³⁰⁾), oraz środki pochodzące z instrumentu „Łącząc Europę”, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 z dnia 7 lipca 2021 r.

³⁰⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 80 z 19.03.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 169 z 01.07.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 286 z 01.11.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 345 z 27.12.2017, str. 34, Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1 oraz Dz. Urz. UE LI 85 z 27.03.2019, str. 16.

ustanawiającym instrument „Łącząc Europę” i uchylającym rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 (Dz. Urz. UE L 249 z 14.07.2021, str. 38);”;

- po pkt 5c dodaje się pkt 5d w brzmieniu:

„5d) środki pochodzące z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, przeznaczone na wsparcie o charakterze bezzwrotnym, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.³¹⁾);”;

- 3) w art. 61 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 i 2270 oraz z 2022 r. poz. 1, 66 i ...), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”, albo ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zwanej dalej „ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju”, albo ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), zwanej dalej „ustawą o zasadach realizacji programów”, albo ustawy z dnia o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą o zasadach realizacji programów 2021–2027”, organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę”, organ pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 – od decyzji wydanej przez operatora programu, instytucję pośredniczącą, instytucję wdrażającą lub instytucję, która podpisała z beneficjentem umowę o dofinansowanie, będących jednostkami sektora finansów publicznych;”;

- 4) w art. 66a:

- a) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

³¹⁾ Patrz odnośnik nr 25.

- „1a) wypłaty salda, o którym mowa art. 100 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.³²⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem ogólnym”, w odniesieniu do roku obrachunkowego obejmującego okres 1 lipca 2029 r. – 30 czerwca 2030 r., albo”,
- b) uchyla się ust. 2,
- c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2.”;
- 5) po art. 66a dodaje się art. 66b w brzmieniu:
- „Art. 66b. 1. Decyzję o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6, wydaje się przed upływem pięciu lat od końca roku kalendarzowego, w którym decyzja, o której mowa w art. 189 ust. 3b, albo decyzja, o której mowa w 207 ust. 9, stała się ostateczna.
2. Osoby trzecie odpowiedzialne za zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6, ustala się według stanu z dnia powstania naruszeń określonych w art. 189 ust. 3 lub w art. 207 ust. 1.
3. Zobowiązanie wynikające z decyzji wobec osoby trzeciej przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od dnia:
- 1) kiedy decyzja ta stała się ostateczna albo
- 2) o którym mowa w art. 66a ust. 1 pkt 1a i pkt 2
- w zależności od tego, który z tych terminów nastąpi później.”;
- 6) w art. 153 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

³²⁾ Patrz odnośnik nr 7.

- „1) projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1–5c i 6;”;
- 7) w art. 154 ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Podziału rezerwy celowej przeznaczonej na realizację programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rybackiego, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury oraz na Wspólną Politykę Rolną dokonuje Minister Finansów, na wniosek ministrów właściwych do spraw: rybołówstwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, a rezerwy celowej przeznaczonej na realizację programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym oraz z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonego na zwalczanie deprivacji materialnej dokonuje Minister Finansów, na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.”;
- 8) w art. 181 uchyla się ust. 6 i 7;
- 9) w art. 186 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
- „6) realizację planu rozwojowego, zgodnie z odrębnymi przepisami.”;
- 10) w art. 189:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Zlecenie płatności może dotyczyć kwoty wydatków kwalifikowalnych zgodnie z kryteriami określonymi na podstawie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawy o zasadach realizacji programów, albo ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, albo ustawy o pomocy społecznej, albo rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylającego rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010, albo rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” i uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014, a w przypadku programu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego albo Europejskiego Funduszu Rybackiego – na podstawie odpowiednio ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego albo

ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, wynikającej z wniosku o płatność, zweryfikowanego pozytywnie przez instytucję, o której mowa w art. 188 ust. 1.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku niezłożenia wniosku o płatność na kwotę wydatków kwalifikowalnych lub niezwrócenia niewykorzystanej części zaliczki w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i 4a, od środków pozostałych do rozliczenia, przekazanych w ramach zaliczki, nalicza się odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczone od dnia przekazania środków do dnia złożenia wniosku o płatność lub do dnia zwrócenia niewykorzystanej części zaliczki.”,

c) w ust. 3b wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 3a, organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej, instytucji pośredniczącej albo instytucji wdrażającej w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawy o zasadach realizacji programów, albo ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, albo ustawy o pomocy społecznej albo organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej lub pośredniczącej w rozumieniu ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego lub ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego wydaje decyzję o zapłacie odsetek określającą:”,

d) ust. 3d otrzymuje brzmienie:

„3d. Instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca mogą, na podstawie porozumienia lub umowy, o których mowa w art. 27 i art. 32 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach realizacji programów, albo w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, upoważnić instytucję wdrażającą będącą jednostką sektora finansów publicznych do wydawania decyzji, o której mowa w ust. 3b.”,

e) uchyla się ust. 3f;

11) art. 190 otrzymuje brzmienie:

„Art. 190. W przypadku gdy beneficjentem projektu finansowanego ze środków europejskich jest jednostka sektora finansów publicznych:

- 1) wydatek kwalifikowalny rozliczany w sposób określony w art. 67 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 lub w sposób określony w art. 53 ust. 1 lit. a rozporządzenia ogólnego powinien zostać ujęty we wniosku o płatność przekazywanym właściwej instytucji w terminie do 3 miesięcy, licząc od ostatniego dnia miesiąca, w którym został poniesiony;
 - 2) wydatek kwalifikowalny rozliczany w sposób określony w art. 67 ust. 1 lit. b–e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 lub w sposób określony w art. 53 ust. 1 lit. b–d rozporządzenia ogólnego powinien zostać ujęty we wniosku o płatność po spełnieniu warunków określonych w umowie lub decyzji o dofinansowaniu, nie później niż we wniosku o płatność końcową.”;
- 12) w art. 192 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Minister Finansów przekazuje na rachunki w Banku Gospodarstwa Krajowego środki na płatności na rzecz beneficjentów, w przypadku Wspólnej Polityki Rolnej – na rzecz agencji płatniczych, o których mowa w odrębnych ustawach, a w przypadku planu

rozwojowego – na rzecz Polskiego Funduszu Rozwoju Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, zwanego dalej „PFR”.”;

13) w art. 193 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Na wniosek instytucji zarządzającej lub organu pełniącego funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w porozumieniu z Ministrem Finansów, może wyrazić zgodę na zaciągnięcie zobowiązań przekraczających łączną kwotę wydatków programu, o której mowa w ust. 1.”;

14) w art. 194:

a) w ust. 4 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przeniesienie wymaga zgody ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, z wyłączeniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, Europejskiego Funduszu Rybackiego, Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Minister Finansów na wniosek ministra właściwego do spraw rybołówstwa dokonuje przeniesień między częściami i działami w ramach wydatków z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz Europejskiego Funduszu Rybackiego.”;

15) w art. 202 dodaje się ust. 4–6 w brzmieniu:

„4. Środki finansowe pozostałe po zakończeniu realizacji programów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b, na rachunkach, o których mowa w ust. 1, są wykorzystywane na realizację zadań w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna lub programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa lub programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna (Interreg).

5. W celu ponownego wykorzystania środków, o których mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego otwiera w Narodowym Banku Polskim rachunek do ich obsługi.

6. Środki zgromadzone na rachunku, o którym mowa w ust. 5, są uruchamiane przez Narodowy Bank Polski wyłącznie na podstawie dyspozycji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.”;

16) w art. 206:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Szczegółowe warunki dofinansowania:

- 1) projektu – określa umowa o dofinansowanie projektu, o której mowa w art. 5 pkt 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w art. 17 ust. 1 oraz w art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego albo w art. 9 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo w art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy o zasadach realizacji programów – z wyłączeniem programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna, albo w art. 2 pkt 32 ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027 – z wyłączeniem programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna (Interreg);
- 2) projektu w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – określają umowy, o których mowa w art. 134a pkt 7 i art. 134b ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej;
- 3) projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonego na zwalczanie deprawacji materialnej – określają umowy, o których mowa w art. 134n ust. 1 pkt 7 lit. a oraz art. 134o ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej;
- 4) projektu finansowanego w ramach instrumentu „Łącząc Europę” – określa umowa o dofinansowanie projektu finansowanego ze środków pochodzących z instrumentu „Łącząc Europę”.”,

b) w ust. 2:

– pkt 4a otrzymuje brzmienie:

„4a) zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 2 pkt 32 ustawy o zasadach realizacji programów albo w art. 2 pkt 35 ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, a w zakresie programu finansowanego z udziałem środków pochodzących z Europejskiego

Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 134a pkt 6 ustawy o pomocy społecznej;”;

- po pkt 4a dodaje się pkt 4b w brzmieniu:

„4b) w zakresie programu finansowanego ze środków, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. m rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 21, z późn. zm. ³³⁾) – zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 134n ust. 1 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej;”;

17) w art. 207:

- a) w ust. 9 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) pełniący funkcję instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, albo ustawy o zasadach realizacji programów, albo ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, albo
- 2) pełniący funkcję instytucji zarządzającej albo instytucji pośredniczącej, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, albo”;

- b) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca na podstawie porozumienia lub umowy, o których mowa w art. 27 i art. 32 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach realizacji programów, albo art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, albo organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę”, albo organ pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa

³³⁾ Patrz odnośnik nr 5.

w art. 5 ust. 3 pkt 2, na podstawie porozumienia lub umowy, może upoważnić instytucję wdrażającą, a w przypadku programów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 – operatora programu, instytucję pośredniczącą lub instytucję, która podpisała z beneficjentem umowę o dofinansowanie, będących jednostkami sektora finansów publicznych, do wydawania decyzji, o której mowa w ust. 9.”,

c) w ust. 12:

- w pkt 3 po wyrazach „na podstawie ust. 11a” dodaje się przecinek oraz wyraz „albo”,
- dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
„4) instytucję pośredniczącą, o której mowa w ustawie o pomocy społecznej”;

18) po art. 209 dodaje się art. 209a w brzmieniu:

„Art. 209a. 1. Przepisy art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b i c, art. 171, art. 187–191, art. 192 ust. 5 i 6, art. 193, art. 194, art. 206 oraz art. 207 nie dotyczą planu rozwojowego, który jest finansowany zgodnie z odrębnymi ustawami.

2. Środki europejskie w części dotyczącej planu rozwojowego, który jest finansowany zgodnie z odrębnymi ustawami, są przekazywane PFR przez Bank Gospodarstwa Krajowego w oparciu o umowę zawartą z Ministrem Finansów.

3. Środki, o których mowa w ust. 2, są przekazywane na podstawie zlecenia płatności wystawionego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, pod warunkiem dostępności środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5d.

4. Do zwrotu środków, o których mowa w ust. 2, przekazanych PFR, art. 169 stosuje się odpowiednio.”;

19) w art. 210:

a) ust. 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„1. Minister Finansów prowadzi rejestr podmiotów wykluczonych na podstawie art. 207 w systemie teleinformatycznym.

1a. Zgłoszenie podmiotu do rejestru, o którym mowa w ust. 1, odbywa się za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej ePUAP, o której mowa w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.”,

b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b i 1c w brzmieniu:

„1b. Minister Finansów udostępnia informacje zawarte w rejestrze, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, instytucjom zarządzającym, organom pełniącym funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, instytucjom pośredniczącym, operatorom programów, instytucjom wdrażającym, instytucji certyfikującej, instytucji audytowej, oraz beneficjentom projektów grantowych.

1c. Minister Finansów udostępnia informacje zawarte w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, beneficjentom w zakresie ich własnego statusu.”.

Art. 114. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. z 2019 r. poz. 1384) w art. 20 ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. Centrum może uczestniczyć w realizacji programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), i programów, o których mowa w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...).

7. W zakresie realizacji programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, i programów, o których mowa w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, Centrum może wykonywać również inne zadania niż wskazane w ust. 1.”.

Art. 115. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 1861) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 30:

a) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Centrum może uczestniczyć w realizacji programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), i programów, o których mowa w ustawie z dnia ... o

zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...).

6. W zakresie realizacji programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, i programów, o których mowa w ustawie z dnia... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, Centrum może wykonywać również inne zadania niż wskazane w ust. 1.”,

b) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Do realizacji przez Centrum zadań, o których mowa w ust. 5 i 6, nie stosuje się przepisów rozdziału 4. Realizacja tych zadań odbywa się zgodnie z przepisami ustaw, o których mowa w ust. 5 i 6.”;

2) po art. 30a dodaje się art. 30b w brzmieniu:

„Art. 30b. 1. Za pośrednictwem Centrum może być udzielana pomoc finansowa w ramach programu, o którym mowa w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.

2. Właściwy minister pełniący funkcję instytucji zarządzającej programem, o którym mowa w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki i szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez Centrum pomocy finansowej w ramach tego programu, uwzględniając konieczność realizacji celów w nim określonych, efektywnego i skutecznego wykorzystania tej pomocy oraz zapewnienia przejrzystości jej udzielania.”;

3) w art. 33 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Za pośrednictwem Centrum może być udzielana pomoc publiczna w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 27, art. 29 i art. 30 ust. 1 i 2.”.

Art. 116. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711, 1773 i 2120) w art. 115 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do decyzji, o której mowa w art. 5 pkt 9 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ...), w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie

finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) oraz w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 117. W ustawie z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 303 i 2122) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Agencja może także nabywać mienie w związku z wdrażaniem programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ...), oraz projektów, o których mowa w rozdziale 12 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) i w rozdziale 13 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...).”;

2) w art. 9 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) realizacja zadań związanych z wdrażaniem programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, oraz występowanie o dofinansowanie, realizowanie oraz rozliczanie projektów, o których mowa w rozdziale 12 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 i w rozdziale 13 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, w zakresie właściwości Ministra Obrony Narodowej.”.

Art. 118. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 422, z późn. zm.³⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 w ust. 1:

a) w pkt 10 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) systemu zarządzania i kontroli krajowych programów operacyjnych i krajowych programów w instytucjach zarządzających,”,

b) w pkt 10a lit. b i c otrzymują brzmienie:

³⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 464, 694, 802, 815, 954, 1003, 1005, 1718, 2076 i 2105.

- „b) systemu zarządzania i kontroli regionalnych programów operacyjnych i regionalnych programów,
- c) operacji krajowych i regionalnych programów operacyjnych, krajowych programów i regionalnych programów oraz wspólnej polityki rolnej;”,
- c) po pkt 10b dodaje się pkt 10c i 10d w brzmieniu:
 - „10c) audyt gospodarowania środkami w ramach planu rozwojowego;
 - 10d) audyt gospodarowania środkami w ramach pobrewitowej rezerwy dostosowawczej;”,
- d) pkt 14 otrzymuje brzmienie:
 - „14) wykonywanie funkcji instytucji audytowej w rozumieniu art. 123 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.³⁵⁾), art. 31 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014, str. 1, z późn. zm.³⁶⁾), art. 25 ust. 1 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 514/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz instrumentu na rzecz wsparcia finansowego współpracy

³⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 270 z 15.10.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 200 z 26.07.2016, str. 140, Dz. Urz. UE L 259 z 27.09.2016, str. 79, Dz. Urz. UE L 338 z 13.12.2016, str. 34, Dz. Urz. UE L 129 z 19.05.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 176 z 07.07.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 335 z 15.12.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 291 z 16.11.2018, str. 5, Dz. Urz. UE L 123 z 10.05.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 99 z 31.03.2020, str. 5, Dz. Urz. UE L 130 z 24.04.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 231 z 17.07.2020, str. 4, Dz. Urz. UE L 356 z 26.10.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 30.

³⁶⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 130 z 24.04.2020, str. 7 oraz Dz. Urz. UE L 53 z 16.02.2021, str. 1.

policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego (Dz. Urz. UE L 150 z 20.05.2014, str. 112, z późn. zm.³⁷⁾) oraz art. 20 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 897/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. ustanawiającego przepisy szczegółowe dotyczące wdrażania programów współpracy transgranicznej finansowanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ustanawiającego Europejski Instrument Sąsiedztwa (Dz. Urz. UE L 244 z 19.08.2014, str. 12, z późn. zm.³⁸⁾) oraz funkcji instytucji audytowej w rozumieniu art. 77 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.³⁹⁾) oraz w rozumieniu art. 48 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 94);”;

e) po pkt 14 dodaje się pkt 14a i 14b w brzmieniu:

„14a) wykonywanie funkcji organu odpowiedzialnego za audyt, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.⁴⁰⁾);

³⁷⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 150 z 20.05.2014, str. 168, Dz. Urz. UE L 7 z 12.01.2017, str. 4, Dz. Urz. UE L 75 z 21.03.2017, str. 3, Dz. Urz. UE L 72 z 15.03.2018, str. 3, Dz. Urz. UE L 165 z 02.07.2018, str. 3 oraz Dz. Urz. UE L 356 z 26.10.2020, str. 3.

³⁸⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 203 z 26.06.2020, str. 59.

³⁹⁾ Patrz odnośnik nr 7.

⁴⁰⁾ Patrz odnośnik nr 25.

- 14b) wykonywanie funkcji niezależnego podmiotu audytowego, o którym mowa w art. 13 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1755 z dnia 6 października 2021 r. ustanawiającego pobrewitowa rezerwę dostosowawczą (Dz. Urz. UE L 357 z 08.10.2021, str. 1);”;
- f) po pkt 18 dodaje się pkt 18a w brzmieniu:
- „18a) przekazywanie Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) na jego wniosek posiadanych dokumentów lub informacji dotyczących prowadzonego przez OLAF dochodzenia administracyjnego;”;
- 2) w art. 25:
- a) w ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
- „5a) wykonywanie kontroli transakcji, o których mowa w tytule V w rozdziale III rozporządzenia (UE) nr 1306/2013;”;
- b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- „4. Dyrektor izby administracji skarbowej może wykonywać zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 5a, na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od terytorialnego zasięgu swojego działania.”;
- 3) w art. 95 w ust. 1 po pkt 1a dodaje się pkt 1b i 1c w brzmieniu:
- „1b) gospodarowania środkami w ramach planu rozwojowego;
- 1c) gospodarowania środkami w ramach pobrewitowej rezerwy dostosowawczej;”;
- 4) w art. 96:
- a) w ust. 3 po wyrazach „Unii Europejskiej” dodaje się wyrazy „oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)”;
- b) uchyla się ust. 4;
- 5) w art. 97:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Z przeprowadzonego audytu, o którym mowa w art. 95 ust. 1 pkt 1–1c, Szef Krajowej Administracji Skarbowej sporządza:
- 1) sprawozdanie;
- 2) opinię.”;
- b) uchyla się ust. 1a i 1b,
- c) w ust. 2:

- we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „wraz z dokumentacją z audytu”,
- uchyla się pkt 4,
- d) uchyla się ust. 3 i 4;
- 6) po art. 97 dodaje się art. 97a w brzmieniu:

„Art. 97a. 1. Z przeprowadzonego audytu, o którym mowa w art. 95 ust. 1 pkt 2–7, dyrektor izby administracji skarbowej sporządza sprawozdanie, które doręcza się audytowanemu.

2. Audytowany może w terminie 14 dni od dnia doręczenia sprawozdania sporządzonego po zakończeniu audytu, o którym mowa w ust. 1, przedstawić zastrzeżenia lub wyjaśnienia, wskazując równocześnie wnioski dowodowe.

3. Zastrzeżenia lub wyjaśnienia, o których mowa w ust. 2, rozpatruje się i zawiadamia audytowanego o sposobie ich załatwienia w terminie 14 dni od dnia otrzymania tych zastrzeżeń lub wyjaśnień.

4. Sprawozdanie może być przekazane właściwym organom lub dysponentom części budżetowych oraz podmiotom sprawującym nadzór lub kontrolę nad działalnością audytowanego.

5. Podmiot, o którym mowa w ust. 4, jest obowiązany, w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia sprawozdania, zawiadomić właściwy organ o sposobie wykorzystania informacji z audytu lub o przyczynach ich niewykorzystania.

6. Audytowany jest obowiązany w terminie wyznaczonym przez właściwy organ poinformować ten organ o podjętych działaniach w związku z doręczonym sprawozdaniem.”.

Art. 119. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 51 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Programy operacyjne, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ...), w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), oraz programy, o których mowa w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U.

poz. ...), a także programy rządowe, o których mowa w art. 90u ustawy o systemie oświaty, mogą określać zadania, które kurator oświaty wykonuje w imieniu wojewody.”;

2) w art. 121a:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zwane dalej „podmiotem przyjmującym na staż uczniowski”, zawiera, w formie pisemnej, umowę o staż uczniowski z uczniem albo rodzicami niepełnoletniego ucznia. W przypadku staży uczniowskich realizowanych w ramach projektów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej stroną umowy o staż uczniowski może być również podmiot realizujący projekt, ponoszący wydatki związane ze stażem uczniowskim.”,

b) w ust. 15 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) okres odbywania stażu uczniowskiego, a w przypadku staży uczniowskich realizowanych w ramach projektów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – również dobowy, tygodniowy i łączny wymiar czasu odbywania stażu uczniowskiego;”.

Art. 120. W ustawie z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 481 oraz z 2022 r. poz. 24) w art. 9 w ust. 2 w pkt 22 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 23 w brzmieniu:

„23) uczestnictwo, jako instytucja pośrednicząca i beneficjent, w realizacji operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) przeznaczonych na zwalczanie deprywacji materialnej.”.

Art. 121. W ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o wykonywaniu zadań z zakresu promocji polskiej gospodarki przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu Spółka Akcyjna (Dz. U. z 2021 r. poz. 633 i 1901) w art. 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W zakresie promocji polskiej gospodarki Agencja może udzielać pomocy finansowej związanej z programami finansowanymi z budżetu Unii Europejskiej, o których mowa w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) oraz w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...), oraz innymi programami finansowanymi ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi,

do której zastosowanie znajdą szczegółowe warunki i tryb właściwe dla udzielania tej pomocy.”.

Art. 122. W ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 i 2368 oraz z 2022 r. poz. 88 i 258) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 199 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) innych środków publicznych, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ...), w przepisach ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), w przepisach ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 2137 oraz z 2022 r. poz. 88) oraz w przepisach ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...).”;

2) art. 543 otrzymuje brzmienie:

„Art. 543. Podmioty stosujące przed dniem wejścia w życie ustawy programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, ustanowione w aktach prawa miejscowego wydanych na podstawie art. 47 ust. 7 ustawy uchylanej w art. 573, zakończą inwestycje związane z realizacją tych programów, finansowane ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, nie później niż z upływem 12 miesięcy od dnia, w którym przestałyby obowiązywać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, ustanowione w aktach prawa miejscowego wydanych na podstawie art. 47 ust. 7 ustawy uchylanej w art. 573.”.

Art. 123. W ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1354) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 20 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Na wniosek Pełnomocnika minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może zmienić Wytyczne, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) oraz w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...), w celu uwzględnienia w nich Zasad Zarządzania albo ich zmian.”;

2) w art. 21 ust. 1 otrzymuje brzmienie;

„1. W przypadku, gdy zmiana Zasad Zarządzania została zatwierdzona przez Pełnomocnika po zawarciu przez Inwestora umowy z Wykonawcą albo Przedsięwzięcie zostało objęte obowiązkiem stosowania Zasad Zarządzania po zawarciu umowy, Inwestor obowiązany jest do podjęcia negocjacji z Wykonawcą w celu dostosowania umów dotyczących Przedsięwzięcia do Zasad Zarządzania, z uwzględnieniem art. 52a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 i art. 62 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.”.

Art. 124. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, 1630, 2141 i 2232) art. 405 otrzymuje brzmienie:

„Art. 405. Minister może prowadzić działania na rzecz podniesienia poziomu wiedzy w zakresie szkolnictwa wyższego i nauki, w tym realizując projekty, o których mowa w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) i w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 125. W ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1342) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1:

a) po pkt 14 dodaje się pkt 14a w brzmieniu:

„14a) numer identyfikacyjny – NIP lub REGON;”;

b) w pkt 21:

- w lit. a po wyrazach „o których mowa w pkt 18 lit. a,” dodaje się wyrazy „o ile posiada numer identyfikacyjny,”
 - w lit. d po wyrazach „o których mowa w pkt 18 lit. d,” dodaje się wyrazy „o ile posiada numer identyfikacyjny,”
 - w lit. e średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. f w brzmieniu:
„f) płatnika, jeżeli pracodawca, o którym mowa w lit. a, lub zleceniodawca, o którym mowa w lit. d, nie posiada numeru identyfikacyjnego;”
- c) po pkt 27 dodaje się pkt 27a w brzmieniu:
„27a) REGON – numer identyfikacyjny REGON nadany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 955 i 1641);”
- 2) w art. 8 po ust. 5b dodaje się ust. 5c w brzmieniu:
„5c. Podmiot zatrudniający, który na podstawie art. 13 ust. 1 nie stosuje przepisów ustawy, na wezwanie PFR, o którym mowa w ust. 5, przekazuje do PFR oświadczenie o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1 albo 2.”
- 3) w art. 12 uchyla się ust. 6;
- 4) w art. 13 uchyla się ust. 3;
- 5) w art. 15:
- a) w ust. 2 w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy „, z zastrzeżeniem ust. 3”,
 - b) uchyla się ust. 3;
- 6) w art. 16 w ust. 1 wyrazy „po upływie trzeciego miesiąca zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym,” zastępuje się wyrazami „nie wcześniej niż po upływie 14 dni zatrudnienia i”;
- 7) w art. 19:
- a) w ust. 1 wyrazy „, po upływie 10 dni miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin 3 miesięcy zatrudnienia,” zastępuje się wyrazami „od dnia zawarcia umowy o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz uczestnika PPK”,
 - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Podmiot zatrudniający, któremu złożono oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie po jego otrzymaniu informuje uczestnika PPK, który złożył to oświadczenie, o obowiązku złożenia w jego imieniu wniosku o wypłatę transferową środków zgromadzonych na jego rachunkach PPK prowadzonych przez instytucje finansowe, z którymi umowy o prowadzenie PPK zawarły na jego rzecz i w jego

imieniu inne podmioty zatrudniające, na jego rachunek PPK prowadzony przez instytucję finansową, z którą umowę o prowadzenie PPK zawarł podmiot zatrudniający, któremu złożono oświadczenie, o którym mowa w ust. 1.”,

c) uchyla się ust. 6;

8) w art. 27 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Wpłata dodatkowa w wysokości zadeklarowanej przez uczestnika PPK obowiązuje od miesiąca następującego po miesiącu, w którym uczestnik PPK złożył deklarację wpłaty dodatkowej.”;

9) w art. 28:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pierwsze wpłaty oblicza się i pobiera od wynagrodzenia wypłaconego uczestnikowi PPK po powstaniu stosunku prawnego wynikającego z umowy o prowadzenie PPK. Pierwsze wpłaty są dokonywane w terminie do 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zostały obliczone i pobrane.”,

b) w ust. 6 skreśla się zdanie drugie;

10) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a. 1. Wpłaty dokonywane do PPK, wpłata powitalna, o której mowa w art. 31, lub dopłaty roczne, o których mowa w art. 32, które okazały się nienależne w całości lub w części, podlegają zwrotowi na rzecz finansującego daną wpłatę, wpłatę powitalną lub dopłatę roczną.

2. Jeżeli na rachunku PPK osoby, na rzecz której zostały dokonane wpłaty, wpłata powitalna, o której mowa w art. 31, lub dopłaty roczne, o których mowa w art. 32, zostały zapisane jednostki uczestnictwa funduszu inwestycyjnego, jednostki uczestnictwa ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego lub jednostki rozrachunkowe funduszu emerytalnego, które zostały nabyte lub przeliczone za wpłaty, wpłatę powitalną, o której mowa w art. 31, lub dopłaty roczne, o których mowa w art. 32, które okazały się nienależne w całości lub w części, instytucja finansowa, niezwłocznie po powzięciu o tym informacji, odkupuje lub umarza te jednostki uczestnictwa lub te jednostki rozrachunkowe w zakresie, w jakim wpłaty, wpłata powitalna, o której mowa w art. 31, lub dopłaty roczne, o których mowa w art. 32, okazały się nienależne, bez konieczności złożenia żądania odkupienia tych jednostek uczestnictwa lub umorzenia tych jednostek rozrachunkowych przez tę osobę.

3. Instytucja finansowa w terminie 3 dni roboczych od dnia odkupienia jednostek uczestnictwa, o których mowa w ust. 2, lub umorzenia jednostek rozrachunkowych, o których mowa w ust. 2, dokonuje zwrotu:

- 1) osobie, o której mowa w ust. 2 – środków pieniężnych pochodzących odpowiednio z odkupienia tych jednostek uczestnictwa lub umorzenia tych jednostek rozrachunkowych odpowiednio nabytych lub przeliczonych z wpłat finansowanych przez tę osobę, na rachunek bankowy tej osoby, a jeżeli instytucja finansowa nie posiada informacji o numerze takiego rachunku – na rachunek bankowy podmiotu zatrudniającego;
- 2) podmiotowi zatrudniającemu – środków pieniężnych pochodzących odpowiednio z odkupienia tych jednostek uczestnictwa lub umorzenia tych jednostek rozrachunkowych odpowiednio nabytych lub przeliczonych z wpłat finansowanych przez podmiot zatrudniający, na jego rachunek bankowy;
- 3) Funduszowi Pracy – środków pieniężnych pochodzących odpowiednio z odkupienia tych jednostek uczestnictwa lub umorzenia tych jednostek rozrachunkowych odpowiednio nabytych lub przeliczonych z wpłaty powitalnej, o której mowa w art. 31, lub dopłat rocznych, o których mowa w art. 32, za pośrednictwem PFR, na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy.

4. W przypadku gdy instytucja finansowa przekazała kwotę z odkupienia jednostek uczestnictwa lub umorzenia jednostek rozrachunkowych odpowiednio nabytych lub przeliczonych z wpłat finansowanych przez osobę, o której mowa w ust. 3 pkt 1, na rachunek bankowy podmiotu zatrudniającego, podmiot zatrudniający jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych, licząc od dnia otrzymania tej kwoty, przekazać tę kwotę tej osobie.

5. Wpłaty finansowane przez osobę, na rzecz której są dokonywane wpłaty, oraz wpłaty finansowane przez podmiot zatrudniający, które okazały się nienależne w całości lub w części oraz za które nie zostały nabyte jednostki uczestnictwa funduszu inwestycyjnego lub jednostki uczestnictwa ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego, lub które nie zostały przeliczone na jednostki rozrachunkowe funduszu emerytalnego, instytucja finansowa niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych po powzięciu informacji, że wpłaty okazały się nienależne, zwraca:

- 1) tej osobie – w przypadku wpłat przez nią finansowanych; zwrotu dokonuje się na rachunek bankowy tej osoby, a jeżeli instytucja finansowa nie posiada informacji o numerze takiego rachunku – na rachunek bankowy podmiotu zatrudniającego;
- 2) podmiotowi zatrudniającemu – w przypadku wpłat finansowanych przez podmiot zatrudniający; zwrotu dokonuje się na rachunek bankowy tego podmiotu.

6. W przypadku gdy instytucja finansowa przekazała kwotę, którą jest obowiązana zwrócić osobie, o której mowa w ust. 5 pkt 1, na rachunek bankowy podmiotu zatrudniającego, podmiot zatrudniający jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych, licząc od dnia otrzymania tej kwoty, przekazać tę kwotę tej osobie.

7. Instytucja finansowa przekazuje do ewidencji PPK, o której mowa w rozdziale 10, informacje o dokonanych zwrotach wpłat, które okazały się nienależne w całości lub w części, ze wskazaniem kwoty zwrotu w podziale na zwrot z wpłat osoby, na rzecz której dokonano zwrotu, podmiotu zatrudniającego oraz wpłaty powitalnej, o której mowa w art. 31, i dopłat rocznych, o których mowa w art. 32.”;

11) w art. 31:

- a) w ust. 2 wyrazy „, o którym mowa w ust. 1” zastępuje się wyrazami „45 dni po zakończeniu kwartału, o którym mowa w ust. 1”,
- b) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Wpłata powitalna niezaewidencjonowana na rachunku PPK uczestnika PPK podlega zwrotowi, za pośrednictwem PFR, na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy.”;

12) w art. 34:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W terminie do ostatniego dnia lutego każdego roku PFR przekazuje ministrowi właściwemu do spraw pracy informację o liczbie uczestników PPK, którzy nabyli prawo do dopłaty rocznej za rok poprzedni, z zastrzeżeniem ust. 5.”,

- b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W przypadku gdy uczestnik PPK, który nabył prawo do dopłaty rocznej za dany rok, nie został uwzględniony w informacji o liczbie uczestników PPK, którzy nabyli prawo do dopłaty rocznej za ten rok, przekazywanej do ministra właściwego do spraw pracy, dopłatę roczną za ten rok ewidencjonuje się na rachunku PPK tego uczestnika PPK w roku następnym albo w kolejnych latach, na wniosek złożony

przez tego uczestnika PPK, PFR, instytucję finansową lub podmiot zatrudniający – pod warunkiem, że prawo do tej dopłaty rocznej nie uległo przedawnieniu.”;

- 13) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. 1. Dopłata roczna jest ewidencjonowana na rachunku PPK uczestnika PPK, który nabył do niej prawo, nie później niż do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku kalendarzowym, za który przysługuje dopłata roczna, z zastrzeżeniem art. 34 ust. 5.

2. Dopłata roczna niezaewidencjonowana na rachunku PPK uczestnika PPK podlega zwrotowi, za pośrednictwem PFR, na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy.”;

- 14) skreśla się użyte w art. 69 w ust. 2, w art. 72 w pkt 3 i w art. 73 w pkt 4 wyrazy „NIP lub inny”;

- 15) w art. 76 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „art. 71” zastępuje się wyrazami „art. 71–73”;

- 16) po art. 76 dodaje się art. 76a w brzmieniu:

„Art. 76a. PFR może upubliczniać lub udostępniać podmiotom trzecim zbiorcze zestawienia statystyczne, opracowania i oceny opracowane na podstawie analizy danych z ewidencji PPK, z wyłączeniem informacji umożliwiających zidentyfikowanie podmiotu zatrudniającego lub uczestnika PPK.”;

- 17) w art. 83 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wybrana instytucja finansowa przekazuje ze środków uczestnika PPK, za pośrednictwem PFR, na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy, kwotę odpowiadającą środkom pieniężnym pochodzącym odpowiednio z odkupienia przez fundusz inwestycyjny lub zakład ubezpieczeń jednostek uczestnictwa lub jednostek uczestnictwa ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego lub umorzenia przez fundusz emerytalny jednostek rozrachunkowych, które zostały nabyte, w przypadku funduszy inwestycyjnych, lub przeliczone, w przypadku funduszy emerytalnych, na rzecz uczestnika PPK z wpłaty powitalnej i dopłat rocznych, w części przypadającej w wyniku podziału majątku wspólnego na byłego małżonka uczestnika PPK;”;

- 18) w art. 97:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. O rozpoczęciu wypłaty środków zgromadzonych na rachunku PPK uczestnika PPK, o której mowa w ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 w zakresie art. 100, instytucja finansowa niezwłocznie informuje podmiot zatrudniający oraz PFR. PFR

za pomocą systemu teleinformatycznego ewidencji PPK niezwłocznie informuje inne instytucje finansowe o rozpoczęciu wypłaty środków zgromadzonych na rachunku PPK uczestnika PPK, dla którego instytucje te prowadzą rachunki PPK.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Inne instytucje finansowe, o których mowa w ust. 2, niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni roboczych od dnia otrzymania od PFR informacji, o której mowa w ust. 2, informują podmioty zatrudniające, z którymi zawarły umowy o zarządzanie PPK, o rozpoczęciu wypłat, o których mowa w ust. 2.

2b. Instytucja finansowa może nie informować podmiotu zatrudniającego, z którym zawarła umowę o zarządzanie PPK, o rozpoczęciu wypłat, o których mowa w ust. 2, jeżeli taką informację przekazała podmiotowi zatrudniającemu w związku z wcześniej otrzymaną od PFR informacją, o której mowa w ust. 2.”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 2 lub 2a:

- 1) podmiot zatrudniający nie oblicza, nie pobiera i nie dokonuje wpłat do instytucji finansowej;
- 2) dopłaty roczne oraz wpłaty powitalne nie są przekazywane.”;

19) w art. 104 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przed dokonaniem wypłaty transferowej wybrana instytucja finansowa sporządza w postaci elektronicznej pozwalającej na utrwalenie jej na trwałym nośniku informację dotyczącą uczestnika PPK, z którego rachunku PPK ma zostać dokonana wypłata transferowa.”;

20) w art. 105 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) za pośrednictwem PFR, na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy, kwotę odpowiadającą środkom pieniężnym pochodzącym odpowiednio z odkupienia przez fundusz inwestycyjny lub zakład ubezpieczeń jednostek uczestnictwa lub jednostek uczestnictwa ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego lub umorzenia przez fundusz emerytalny jednostek rozrachunkowych, które zostały nabyte, w przypadku funduszy inwestycyjnych, lub przeliczone, w przypadku funduszy emerytalnych, na rzecz uczestnika z wpłaty powitalnej i dopłat rocznych.”.

Art. 126. W ustawie z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1010, 2219 i 2349) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11:

a) po ust. 1a dodaje się ust. 1b i 1c w brzmieniu:

„1b. Polski Fundusz Rozwoju lub jego spółka zależna mogą jednocześnie:

- 1) wykonywać czynności polegające na zarządzaniu portfelem inwestycyjnym funduszu lub jego częścią – na podstawie umowy, o której mowa w art. 46 ust. 3a ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, oraz
- 2) prowadzić działalność jako zarządzający ASI w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi – po uzyskaniu odpowiednio zezwolenia, o którym mowa w art. 70t ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi lub wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 70zb ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

1c. W przypadku jednoczesnego wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1b pkt 1, oraz prowadzenia działalności, o której mowa w ust. 1b pkt 2, przez Polski Fundusz Rozwoju lub jego spółkę zależną, nie stosuje się ograniczenia określonego w art. 70e ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Dla obliczenia wartości aktywów zarządzanych przez Polski Fundusz Rozwoju lub jego spółkę zależną dla celów art. 70o ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, uwzględnia się wartość aktywów wszystkich alternatywnych spółek inwestycyjnych oraz aktywów wchodzących w skład wszystkich portfeli inwestycyjnych, którymi zarządza odpowiednio Polski Fundusz Rozwoju lub jego spółka zależna.”;

b) w ust. 2 w pkt 6 w lit. b kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) dokonywanie wypłat w ramach planu rozwojowego, o którym mowa w rozdziale 2aa ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Polski Fundusz Rozwoju prowadzi wyodrębnioną ewidencję dla zadań, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 4, 6 i 7, finansowanych ze środków publicznych oraz dla zadań realizowanych w ramach wykonywanej działalności gospodarczej, w tym jest obowiązany do prawidłowego przypisywania przychodów i kosztów na podstawie metod mających obiektywne uzasadnienie.”;

2) w art. 13 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) udzielanie promes, pożyczek, gwarancji oraz poręczeń.”;

3) po art. 16 dodaje się art. 16a w brzmieniu:

„Art. 16a. 1. Polski Fundusz Rozwoju w celu finansowania inwestycji i przedsięwzięć realizowanych w ramach planu rozwojowego, o którym mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w przypadku braku środków pochodzących z budżetu środków europejskich, o których mowa w art. 141l ust. 1 tej ustawy, może emitować obligacje na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych.

2. Zobowiązania Polskiego Funduszu Rozwoju z tytułu obligacji, o których mowa w ust. 1, są objęte gwarancją Skarbu Państwa, reprezentowanego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

3. Do gwarancji, o której mowa w ust. 2, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2021 r. poz. 442, 1535, 2133 i 2232), z wyjątkiem stosowanych odpowiednio art. 43b, art. 44, art. 45 i art. 46 tej ustawy.

4. Gwarancja, o której mowa w ust. 2, jest udzielana do wysokości 100% pozostających do wypłaty świadczeń pieniężnych wynikających z wyemitowanych obligacji objętych gwarancją wraz ze 100% należnych odsetek od tej kwoty i innych kosztów bezpośrednio związanych z tymi obligacjami.

5. Polski Fundusz Rozwoju jest zwolniony z obowiązku ustanowienia zabezpieczenia na rzecz Skarbu Państwa z tytułu gwarancji, o której mowa w ust. 2, i wniesienia opłaty prowizyjnej od tej gwarancji.

6. Rada Ministrów, na wniosek Polskiego Funduszu Rozwoju, umarza wierzytelności Skarbu Państwa, powstałe z tytułu gwarancji, o której mowa w ust. 2, w całości lub części nie pokrytej wpływami Polskiego Funduszu Rozwoju uzyskanymi w związku z realizacją reform, inwestycji i przedsięwzięć realizowanych w ramach planu rozwojowego, o którym mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia

polityki rozwoju, rozliczanych na podstawie wyodrębnionej ewidencji prowadzonej zgodnie z art. 11 ust. 4 i 5.

7. Do emisji przez Polski Fundusz Rozwoju obligacji, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 39p–39w ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 2268, z późn. zm.⁴¹⁾).”;

- 4) w art. 20 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do poręczeń i gwarancji, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, z wyjątkiem przepisów art. 3, art. 7, art. 12 ust. 1 oraz art. 14 tej ustawy.”;

- 5) w art. 21aa ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Do emisji przez Polski Fundusz Rozwoju obligacji, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 39p–39w ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym.”;

- 6) tytuł rozdziału 5 otrzymuje brzmienie:

„Przepisy epizodyczne, przejściowe, dostosowujące i końcowe”;

- 7) w rozdziale 5 dodaje się art. 32a w brzmieniu:

„Art. 32a. 1. Zgromadzenie inwestorów funduszu inwestycyjnego zamkniętego, którego częścią portfela inwestycyjnego na dzień wejścia w życie ustawy z dnia.....o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...) zarządza Polski Fundusz Rozwoju lub jego spółka zależna, jest uprawnione do podjęcia uchwały o nieodpłatnym przeniesieniu aktywów tego funduszu inwestycyjnego zamkniętego, innych niż instrumenty rynku pieniężnego, o których mowa w art. 2 pkt 21 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, skarbowe papiery wartościowe i depozyty, na wskazaną w uchwale alternatywną spółkę inwestycyjną, zarządzaną przez Polski Fundusz Rozwoju lub jego spółkę zależną, której współnikami są wyłącznie uczestnicy tego funduszu inwestycyjnego zamkniętego. Uchwała zgromadzenia inwestorów o przeniesieniu aktywów funduszu inwestycyjnego

⁴¹⁾ Zmiany tekst jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 802, 1005, 1595, 2328 i 2427 oraz z 2022 r. poz.

zamkniętego jest podjęta, jeżeli głosy za przeniesieniem aktywów oddali uczestnicy reprezentujący 100% ogólnej liczby certyfikatów inwestycyjnych tego funduszu.

2. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych zarządzające funduszem inwestycyjnym zamkniętym, o którym mowa w ust. 1, przekazuje uchwałę, o której mowa w ust. 1, zarządzającemu alternatywną spółką inwestycyjną wskazaną w tej uchwale niezwłocznie po jej podjęciu.

3. Niezwłocznie po otrzymaniu uchwały, o której mowa w ust. 1, zarządzający alternatywną spółką inwestycyjną zwołuje odpowiednio zgromadzenie wspólników lub walne zgromadzenie alternatywnej spółki inwestycyjnej w celu podjęcia uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego tej alternatywnej spółki inwestycyjnej. Uchwała zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia alternatywnej spółki inwestycyjnej, do której mają zostać wniesione aktywa funduszu inwestycyjnego zamkniętego, określa co najmniej kwotę, o jaką kapitał zakładowy ma być podwyższony, liczbę nowotworzonych udziałów lub akcji oraz zawiera wskazanie, że przedmiotowe udziały lub akcje zostaną pokryte wkładem niepieniężnym w postaci aktywów funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

4. Przeniesienie aktywów funduszu inwestycyjnego zamkniętego na alternatywną spółkę inwestycyjną traktowane jest jako wniesienie wkładu przez wspólnika lub akcjonariusza alternatywnej spółki inwestycyjnej, będącego jednocześnie uczestnikiem funduszu inwestycyjnego zamkniętego, obejmującego prawa uczestnictwa tej spółki, o których mowa w art. 8c ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

5. W przypadku przenoszenia aktywów funduszy inwestycyjnych zamkniętych na alternatywne spółki inwestycyjne działające w formie spółek komandytowo-akcyjnych albo spółek akcyjnych, przepisów art. 311–312¹ ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 2052) nie stosuje się.

6. Po podjęciu uchwał, o których mowa w ust. 1 i 3, towarzystwo funduszy inwestycyjnych działając w imieniu funduszu inwestycyjnego zamkniętego, oraz zarządzający alternatywną spółką inwestycyjną, działając w imieniu alternatywnej spółki inwestycyjnej, zawierają umowę, na podstawie której aktywa funduszu zostaną przeniesione, na warunkach wskazanych w uchwale, o której mowa w ust. 1. Zawarcie umowy i przeniesienie aktywów funduszu na zasadach określonych w uchwale, o której

mowa w ust. 1, nie stanowi działania niezgodnego z interesem uczestników tego funduszu oraz inwestorów alternatywnej spółki inwestycyjnej.

7. Z dniem przeniesienia aktywów funduszu inwestycyjnego zamkniętego na alternatywną spółkę inwestycyjną, alternatywna spółka inwestycyjna wchodzi we wszelkie prawa i obowiązki funduszu inwestycyjnego zamkniętego wynikające z umów regulujących nabycie tych aktywów oraz zasady realizacji praw i obowiązków wynikających z posiadania przez fundusz przenoszonych aktywów i dla celów realizacji tych praw i obowiązków alternatywna spółka inwestycyjna staje się stroną tych umów.

8. Wartość przenoszonych aktywów:

- 1) ustala się na podstawie ostatniej wyceny wartości aktywów netto funduszu inwestycyjnego zamkniętego sporządzonej zgodnie ze statutem funduszu inwestycyjnego zamkniętego przed dniem podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1;
- 2) wskazuje się w uchwale, o której mowa w ust. 1.

9. Alternatywna spółka inwestycyjna, do której przenoszone są aktywa funduszu inwestycyjnego zamkniętego w trybie określonym w ust. 1–8, wstępuje, z dniem przeniesienia aktywów funduszu inwestycyjnego zamkniętego na alternatywną spółkę inwestycyjną, we wszelkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa i obowiązki funduszu inwestycyjnego zamkniętego pozostające w związku z przenoszonymi aktywami.”;

- 8) w art. 34 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Zadania, o których mowa w ust. 1, są kwalifikowane jako zarządzanie portfelem inwestycyjnym, a spółka zależna, która je wykonuje, jako zarządzający portfelem inwestycyjnym Krajowego Funduszu Kapitałowego Spółki Akcyjnej, przy czym przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 328, z późn. zm.⁴²⁾) nie stosuje się. Spółka zależna może w takim przypadku jednocześnie wykonywać działalność polegającą na zarządzaniu portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych zamkniętych, zarządzaniu portfelem inwestycyjnym Krajowego Funduszu Kapitałowego Spółki Akcyjnej i innymi portfelami inwestycyjnymi finansowanymi środkami z europejskich funduszy strukturalnych, a także zarządzać alternatywnymi spółkami inwestycyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja

⁴²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 355, 680, 1505, 1595 i 2140.

2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Przepis art. 11 ust. 1c stosuje się odpowiednio.”.

Art. 127. W ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062) w art. 36 w ust. 1:

1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ze środków, o których mowa w:

- a) art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), z wyłączeniem środków, o których mowa w art. 29 ust. 4a, art. 29a ust. 1 i art. 98 ust. 1 tej ustawy,
 - b) art. 32 ust. 1 ustawy z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. ...), z wyłączeniem środków, o których mowa w art. 32 ust. 4 i art. 33 ust. 2 tej ustawy
- powierzonych w zarządzanie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego;”;

2) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) ze środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich;”.

Art. 128. W ustawie z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, 1598, 2054 i 2269 oraz z 2022 r. poz. 25) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 495 w ust. 1 w pkt 2 uchyla się lit. e;

2) w art. 596 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) instytucję zarządzającą w rozumieniu przepisów dotyczących realizacji programów w zakresie polityki spójności oraz programów realizowanych z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz funduszy wspierających sektory morski lub rybacki”.

Art. 129. W ustawie z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1378) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. Rada Ministrów przyjmuje koncepcję rozwoju kraju, o której mowa w art. 8a ustawy zmienianej w art. 1, w terminie do dnia 31 grudnia 2023 r.”.

Rozdział 20

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 130. Właściwa instytucja, która prowadzi wykaz kandydatów na ekspertów w rozumieniu ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy może wpisać kandydata na eksperta widniejącego na tym wykazie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, do wykazu ekspertów prowadzonego na podstawie art. 81 ust. 1. Art. 81 ust. 4 nie stosuje się. Art. 81 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 131. Przepisów art. 10g ust. 4a i 4b ustawy zmienianej w art. 94, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do projektów strategii rozwoju ponadlokalnego, których opracowywanie rozpoczęto przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 132. Do wniosków o wpis do rejestru, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy zmienianej w art. 101, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz do wpisów do tego rejestru dokonanych na podstawie tych wniosków stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 101, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 133. Czynności i działania odnoszące się do perspektywy finansowej 2021–2027 przeprowadzone przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pełniącego funkcję instytucji audytowej w rozumieniu art. 13 zachowują ważność.

Art. 134. 1. Projekt Programu dotyczącego zwalczania deprywacji materialnej przyjęty przez Radę Ministrów przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy staje się Programem dotyczącym zwalczania deprywacji materialnej w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i może być zmieniany.

2. W przypadku zatwierdzenia przez Komisję Europejską przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy projektu Programu dotyczącego zwalczania deprywacji materialnej program ten staje się Programem dotyczącym zwalczania deprywacji materialnej w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i może być zmieniany.

Art 135. 1. Do wniosków o udzielenie pożyczek, o których mowa w art. 61e pkt 1–2 ustawy zmienianej w art. 106, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, z tym że odpowiednio przepisy art. 61h ust. 2c i 5, art. 61i

ust. 7, art. 61n ust. 3 i art. 61o ust. 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 106 stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do umów o pożyczkę na utworzenie stanowiska pracy, o których mowa w art. 61h ust. 1 ustawy zmienianej w art. 106, i umów o pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej, o których mowa w art. 61i ust. 1 ustawy zmienianej w art. 106, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy art. 61h ust. 2c i 5, art. 61i ust. 7, art. 61n ust. 3 i art. 61o ust. 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 106, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Umowy takie nie wymagają zmian.

Art. 136. Projekt planu rozwojowego przyjęty przez Radę Ministrów przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 14la ust. 1 ustawy zmienianej w art. 108, w brzmieniu dotychczasowym, staje się planem rozwojowym w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 108, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i może być zmieniany.

Art. 137. 1. Przedsięwzięcia stanowiące element inwestycji w rozumieniu art. 14la pkt 3 ustawy zmienianej w art. 108, wybrane do objęcia wsparciem przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stają się przedsięwzięciami wybranymi do objęcia wsparciem w rozumieniu przepisów ustawy zmienianej w art. 108, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Umowy i porozumienia o objęcie przedsięwzięć, o których mowa w ust. 1, wsparciem ze środków planu rozwojowego zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają dostosowaniu do wymagań określonych w art. 14lzh ustawy zmienianej w art. 108, w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 138. 1. Do udzielania pomocy w ramach projektów dotyczących wniosków o przyznanie premii technologicznej złożonych do Banku Gospodarstwa Krajowego zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie konkursu przed dniem wejścia w życie art. 111, realizowanych na obszarach, w których intensywność pomocy zgodna z mapą pomocy regionalnej na lata 2022–2027 będzie wyższa od intensywności wynikającej z mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2021, stosuje się intensywność pomocy właściwą dla mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2021.

2. Do udzielania pomocy w ramach projektów dotyczących wniosków o przyznanie premii technologicznej złożonych do Banku Gospodarstwa Krajowego zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie konkursu przed dniem wejścia w życie art. 111, realizowanych na obszarach, w których intensywność pomocy zgodna z mapą pomocy regionalnej na lata 2022–

2027 będzie niższa od intensywności wynikającej z mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2021, stosuje się intensywność określona w mapie pomocy regionalnej na lata 2022–2027.

Art. 139. 1. Do postępowań o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 113, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie art. 113 pkt 4 lit. b i pkt 5, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 113, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do terminów przedawnienia zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 113, wynikających z decyzji o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu takich środków, rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie art. 113 pkt 4 lit. b i pkt 5, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 113, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 140. Do umów o dofinansowanie oraz decyzji o dofinansowaniu, zawartych na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, stosuje się przepisy art. 189 ust. 3f ustawy zmienianej w art. 113, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 141. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 6a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 101 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 6a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 101, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 153 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 153 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 189 ust. 4 i 4a ustawy zmienianej w art. 113 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 189 ust. 4 i 4a ustawy zmienianej w art. 113, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 210 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 210 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie art. 113 pkt 19.

Art. 142. Przepisy art. 2 ust. 1 pkt 14a, pkt 21 lit. a, d i f oraz pkt 27a, art. 69 ust. 2, art. 72 pkt 3 oraz art. 73 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 125, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się także do umów o zarządzanie pracowniczymi planami kapitałowymi i umów o prowadzenie pracowniczych planów kapitałowych zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 143. 1. Pierwszy plan finansowy Funduszu Rozwoju Regionalnego, o którym mowa w art. 24g ustawy zmienianej w art. 108, sporządza jego dysponent na okres od dnia utworzenia Funduszu Rozwoju Regionalnego do dnia 31 grudnia 2022 r.

2. Projekt planu, o którym mowa w ust. 1, jest sporządzany w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 144. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 125 pkt 11 lit. b i pkt 13, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 lipca 2019 r.;
- 2) art. 125 pkt 12, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z mocą od dnia 1 lipca 2019 r.;
- 3) art. 111 i art. 138, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 4) art. 84, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2022 r.;
- 5) art. 113 pkt 4 lit. b i pkt 5 oraz art. 139, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 6) art. 125 pkt 10, 17, 18 i 20, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 7) art. 113 pkt 19 i art. 141 ust. 4, które wchodzi w życie po upływie 36 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 146 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Rada Ministrów prowadzi politykę wewnętrzną. Składa się na nią polityka odzwierciedlająca działania państwa na różnych płaszczyznach społecznych i gospodarczych, między innymi polityka bezpieczeństwa, polityka zdrowotna oraz polityka rozwoju. Projektowana ustawa zawiera regulacje z zakresu polityki rozwoju realizowanej przy współudziale środków finansowych pochodzących ze środków europejskich służących realizacji unijnej polityki regionalnej. Projekt stanowi kluczową regulację mającą umożliwić dokonanie skutecznej absorpcji całej przysługującej Polsce alokacji z nowego budżetu wieloletniego Unii Europejskiej, jak również ze środków unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Projekt ustawy określa kompleksowe rozwiązania wdrożeniowe dedykowane zarządzaniu programami z zakresu polityki spójności, opisanymi w tzw. umowie partnerstwa (przepisy w tym zakresie są co do zasady analogiczne do rozwiązań stosowanych już obecnie w programach polityki spójności, określonych w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności w perspektywie finansowej 2014–2020).

Konieczność opracowania nowej ustawy wynika z rozpoczęcia w 2021 roku nowej, siedmioletniej perspektywy finansowania polityki spójności z budżetu Unii Europejskiej, w oparciu o nowy pakiet unijnych aktów prawnych regulujących zasady wdrażania tej polityki.

Poszczególne przepisy projektu ustawy w zakresie wdrożenia programów w zakresie polityki spójności opracowane zostały w oparciu o:

- 1) rozporządzenie ogólne – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.);
- 2) rozporządzenie EFRR i Funduszu Spójności – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 60, z późn. zm.);

- 3) rozporządzenie EFS+ – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 21, z późn. zm.);
- 4) rozporządzenie Interreg – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 94);
- 5) rozporządzenie FST – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 1, z późn. zm.).

W projekcie ustawy wprowadza się przepisy szczegółowe zapewniające pewność prawną w zakresie, w jakim przepisy unijne są nieprecyzyjne lub niewystarczające z punktu widzenia systemu prawa krajowego, m.in. w zakresie definiowania nieprawidłowości, systemu korekt, czy kontroli. Ustawa przewiduje także uproszczenia w systemie rozliczeń z beneficjentami oraz zmiany ustawy o finansach publicznych upraszczające wdrażanie funduszy polityki spójności. Głównym celem projektowanej ustawy jest:

- wprowadzenie mechanizmów koordynacji realizacji programów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Funduszu Spójności;
- określenie podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania funduszy strukturalnych, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Funduszu Spójności, ich zadań i trybu współpracy między nimi;
- zdefiniowanie zasad wdrażania funduszy strukturalnych, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Funduszu Spójności;
- zdefiniowanie podstawowych dokumentów służących wdrażaniu funduszy strukturalnych, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Funduszu Spójności.

Projekt ustawy określa m.in.:

- system instytucjonalny;
- kwestie finansowe związane m.in. z rozliczeniami z Komisją Europejską;
- kwestie dotyczące kontroli, nieprawidłowości i nakładania korekt;

- zasady wyboru projektów i procedurę odwoławczą;
- obowiązki związane z unijną polityką e-Cohesion;
- mechanizmy umożliwiające realizację instrumentów terytorialnych wynikających z rozporządzeń Komisji Europejskiej (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, Inne Instrumenty Terytorialne);
- zasady monitorowania postępu i sprawozdawczości z realizacji programów oraz projektów.

Projekt przewiduje także zmianę ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w celu lepszego dostosowania zawartych w niej regulacji do potrzeb związanych z realizacją polityki spójności w Polsce oraz innych ustaw, w tym: ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o wykonywaniu zadań z zakresu promocji polskiej gospodarki przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu Spółka Akcyjna, ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym, ustawy z dnia

20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju, ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Regulacje powyższych aktów prawnych rozszerzono m.in. o odwołanie do przepisów projektowanej ustawy, tak aby umożliwić finansowanie działań określonych w poszczególnych ustawach również ze środków polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2021–2027.

Uzasadnienie szczegółowe

Rozdział 1. Przepisy ogólne.

W Rozdziale 1 (art. 1–3) zawarto szereg regulacji o ogólnym charakterze, między innymi przepis określający przedmiot regulacji (art. 1). W **art. 1** ust. 2 pkt 1 i 2 wskazano wyłączenia spod ustawy programów, o których mowa w art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz programów, o których mowa w art. 2 pkt 17 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020. Natomiast w art. 1 ust. 2 pkt 3 wyłączono programy w zakresie polityki spójności finansowane w perspektywie finansowej 2021–2027 z EFS+ dotyczące wsparcia na przeciwdziałanie deprywacji materialnej. Konieczność uregulowania zasad dotyczących wykorzystania środków europejskich na przeciwdziałanie deprywacji materialnej wynika z połączenia dawnego Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) z Europejskim Funduszem Społecznym w jeden instrument, tj. Europejski Fundusz Społeczny Plus, który będzie wdrażany w latach 2021–2027 w ramach polityki spójności. W związku z tym, że Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym w latach 2014–2020 był odrębnym instrumentem koordynowanym przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, co pozwoliło na wypracowanie i wdrożenie odpowiedniej struktury i systemu wdrażania dla tego instrumentu, zakłada się, że po połączeniu tego funduszu z Europejskim Funduszem Społecznym (dalej: EFS) w perspektywie finansowej 2021–2027 należy utrzymać odrębne zasady jego realizacji, które zostały określone ramowo w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.).

W art. 1 ust. 2 pkt 4 wskazano wyłączenie w zakresie środków pomocy technicznej w programach Interreg. Zgodnie z rozporządzeniem Interreg środki te nie są operacjami ani projektami. Środki pomocy technicznej są stawką ryczałtową naliczaną w procesie certyfikacji wydatków do Komisji Europejskiej. Ten sposób rozliczeń pomiędzy Instytucją Zarządzającą a Komisją Europejską jest obligatoryjny. Zmiana sposobu rozliczeń środków pomocy technicznej w programach Interreg, w tym rezygnacja z projektowego podejścia do obsługi Pomocy Technicznej, nie pozwalają aby do tych środków stosowane były przepisy ustawy np. w zakresie kontroli, nieprawidłowości, audytów itd. Obsługa pomocy technicznej w programach Interreg będzie realizowana wyłącznie w oparciu o obowiązujące wprost przepisy rozporządzenia Interreg. Podmioty wykonujące zadania na rzecz programu Interreg i finansowane ze środków pomocy technicznej, będą wymienione w dokumencie programowym, zatwierdzanym przez Komisję Europejską. Wszystkie niezbędne regulacje pomiędzy Instytucją Zarządzającą a instytucjami działającymi na rzecz programu Interreg zostaną określone w dokumentach przyznających środki.

W **art. 2**, w celu zapewnienia czytelności i jednoznaczności projektowanych regulacji ustawowych, zawarto definicje najważniejszych pojęć używanych w projektowanej ustawie.

Wśród definiowanych pojęć znalazła się m.in. kluczowa z punktu widzenia przedmiotu regulacji definicja „umowy partnerstwa”. W celu zdefiniowania tego pojęcia posłużono się odwołaniem do art. 5 pkt 9a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057), (dalej także jako „uzppr”), na gruncie którego przez umowę partnerstwa rozumie się umowę określającą uwarunkowania, cele i kierunki wykorzystania środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, przygotowaną z udziałem partnerów społecznych i gospodarczych oraz zatwierdzoną przez Komisję Europejską.

W ustawie wskazano również, że pod pojęciem „fundusze strukturalne” należy rozumieć Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny Plus, o których mowa w art. 1 rozporządzenia ogólnego.

Pod pojęciem „program” należy rozumieć krajowy program, program Interreg i regionalny program. Oznacza to, że każdy przepis ustawy dotyczący programu odnosi się do wszystkich ww. programów.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 15 projektu ustawy „krajowym programem” jest program służący realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności w rozumieniu art. 5 pkt 7a lit. a uzppr uchwalony przez Radę Ministrów i przyjęty przez Komisję Europejską, odzwierciedlający cele zawarte w umowie partnerstwa, które mają być osiągnięte za pomocą funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności lub Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, będący podstawą realizacji określonych w nim działań, stanowiący program, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia ogólnego.

Definicja „regionalnego programu” jest analogiczna do definicji „krajowego programu”. Różnica polega na tym, że program ten jest uchwalany i przedkładany Komisji Europejskiej przez zarząd województwa. Natomiast „program Interreg” został zdefiniowany jako program, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia Interreg, na przystąpienie do którego wyraziła zgodę Rada Ministrów, przyjęty przez Komisję Europejską, będący podstawą realizacji działań w nim określonych. W przypadku programów realizowanych na granicach zewnętrznych Unii Europejskiej zgoda Rady Ministrów dotyczy również umowy finansowej, o której mowa w art. 59 rozporządzenia Interreg.

W art. 2 zdefiniowano również pojęcie „beneficjent”, oznaczające podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 9 rozporządzenia ogólnego. W art. 2 rozporządzenia ogólnego przewidziano, iż „beneficjent” oznacza podmiot publiczny lub prywatny, podmiot mający osobowość prawną lub niemający osobowości prawnej bądź osobę fizyczną, odpowiedzialne za inicjowanie lub inicjowanie i wdrażanie operacji; w kontekście programów pomocy państwa (pomocy publicznej) „beneficjent” oznacza przedsiębiorstwo, które otrzymuje pomoc; w kontekście instrumentów finansowych „beneficjent” oznacza podmiot, który wdraża fundusz powierniczy, lub, jeżeli nie istnieje struktura z funduszem powierniczym podmiot wdrażający fundusz szczegółowy, lub, jeżeli instytucja zarządzająca zarządza instrumentem finansowym, instytucję zarządzającą. Natomiast „beneficjentem” w kontekście partnerstwa publiczno-prywatnego jest podmiot publiczny inicjujący operację PPP lub partner prywatny wybrany do jej wdrażania. Z kolei w kontekście pomocy de minimis udzielanej zgodnie z rozporządzeniami Komisji (UE) nr 1407/2013 lub (UE) nr 717/2014 państwo członkowskie może zdecydować, że beneficjentem do celów rozporządzenia ogólnego jest podmiot udzielający pomocy, w przypadku gdy jest on odpowiedzialny za inicjowanie operacji lub za inicjowanie i wdrażanie operacji. W ustawie zdefiniowano także pojęcie „wnioskodawca”, oznaczające podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu.

W celu zapewnienia przejrzystości przepisów ustawy wprowadzono pojęcia „rozporządzenia ogólnego”, „rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności”, „rozporządzenia EFS+”, „rozporządzenia FST” oraz „rozporządzenia Interreg”. Przez „rozporządzenie ogólne” rozumie się rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, „rozporządzenie EFRR i Funduszu Spójności” oznacza rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, „rozporządzenie EFS+” – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013, „rozporządzenie FST” – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji natomiast „rozporządzenie Interreg” oznacza rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego.

W słowniczku znajdują się ponadto definicje instytucji zaangażowanych w proces realizacji programów polityki spójności, tj. „instytucji zarządzającej” (instytucja, o której mowa w art. 71 rozporządzenia ogólnego lub w art. 46 rozporządzenia Interreg), „instytucji pośredniczącej” (podmiot, któremu została powierzona, w drodze porozumienia albo umowy zawartej z instytucją zarządzającą, realizacja zadań w ramach programu), „instytucji wdrażającej” (podmiot, któremu została powierzona w drodze porozumienia albo umowy zawartej z instytucją pośredniczącą, realizacja zadań w ramach programu) i „instytucji audytowej” (instytucja, o której mowa w art. 71 rozporządzenia ogólnego lub w art. 45 i art. 46 rozporządzenia Interreg). Należy mieć na względzie, że w przypadku programu Interreg pojęcie instytucji zarządzającej odnosi się jedynie do sytuacji, w której instytucja zarządzająca została ustanowiona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, natomiast pojęcie instytucji pośredniczącej i wdrażającej dotyczy krajowego i regionalnego programu.

Ponadto, ze względu na specyfikę programu Interreg, wprowadzono definicje „wspólnego sekretariatu” oraz „krajowego kontrolera”, które zdefiniowano przez odwołanie się odpowiednio do art. 46 ust. 2 i 4 rozporządzenia Interreg.

W art. 2 zdefiniowano również pojęcie „projekt”, jako przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte finansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności albo Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach programu.

Wśród definiowanych pojęć wyjaśniono także pojęcia „finansowania UE” i „współfinansowania krajowego z budżetu państwa”.

Ilekcroć w projektowanej ustawie jest mowa o „finansowaniu UE”, należy rozumieć, że w odniesieniu do krajowego i regionalnego programu są to środki pochodzące z budżetu środków europejskich oraz podlegające refundacji przez Komisję Europejską środki budżetu państwa przeznaczone na realizację projektów pomocy technicznej wypłacane na rzecz beneficjenta albo wydatkowane przez państwową jednostkę budżetową w ramach projektu. W przypadku programu Interreg są to środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej, pochodzące z budżetu programu Interreg, wypłacane na rzecz beneficjenta w ramach projektu.

„Współfinansowanie krajowe z budżetu państwa” oznacza środki budżetu państwa nie pochodzące z budżetu środków europejskich, wypłacane na rzecz beneficjenta albo wydatkowane przez państwową jednostkę budżetową w ramach projektu, z wyłączeniem podlegających refundacji przez Komisję Europejską środków budżetu państwa przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej i projektów Interreg.

W art. 2 zawarto także definicję „umowy o dofinansowanie projektu”, przez którą rozumie się umowę zawartą pomiędzy właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, albo porozumienie zawarte pomiędzy właściwą instytucją a wnioskodawcą, będącym państwową jednostką budżetową, którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierającą co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.) (dalej także jako „ufp”). Definicja uwzględnia również specyfikę programów Interreg, wskazując odrębnie, co należy rozumieć przez umowę w przypadku tych programów.

Inną podstawą dofinansowania, która również została zdefiniowana w art. 2, jest „decyzja o dofinansowaniu projektu”. Jest to decyzja podjęta przez jednostkę sektora finansów publicznych, która stanowi podstawę dofinansowania projektu, w przypadku gdy ta jednostka jest jednocześnie instytucją udzielającą dofinansowania oraz wnioskodawcą.

W art. 2 znajduje się także definicja „korekty finansowej”, „nieprawidłowości systemowej” i „nieprawidłowości indywidualnej”, jak również „szczegółowego opisu priorytetów programu”. W dokumencie tym w precyzyjny sposób opisano zakres działań możliwych do realizacji w ramach każdego priorytetu, katalog beneficjentów pomocy, przykładowe koszty kwalifikowalne, możliwość wystąpienia pomocy publicznej, itd. Ogólny, zwięzły opis priorytetów znajduje się w programie.

Wśród definiowanych pojęć wyjaśniono także pojęcie „wytocznych”, wskazując, że jest to instrument prawny określający ujednolicone warunki i procedury wdrażania funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji skierowane do instytucji uczestniczących w realizacji programów oraz stosowane przez te instytucje na podstawie właściwego porozumienia, kontraktu programowego, o którym mowa w art. 5 pkt 4d uzppr, albo umowy oraz przez beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu.

W art. 2 zdefiniowano również pojęcie „systemu teleinformatycznego”, przez który należy rozumieć system, w którym rejestruje się i przechowuje w formie elektronicznej dane, zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. e rozporządzenia ogólnego, w tym centralny system teleinformatyczny. Mówiąc o „centralnym systemie teleinformatycznym” należy wyjaśnić, że od perspektywy 2007–2013 w Polsce funkcjonuje jeden system teleinformatyczny do obsługi funkcji instytucji zarządzającej. Instytucja zarządzająca odpowiada za zarządzanie programem z myślą o osiągnięciu celów programu. W szczególności pełni ona następujące funkcje: rejestruje i przechowuje w formie elektronicznej dane dotyczące każdej operacji, niezbędne do monitorowania, ewaluacji, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytów, zgodnie z załącznikiem XVII do rozporządzenia ogólnego, a także zapewnia bezpieczeństwo, integralność i poufność danych oraz uwierzytelnianie użytkowników.

Funkcjonowanie centralnego systemu teleinformatycznego zapewnia minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego koordynujący realizację projektów w ramach wykonywania zadań państwa członkowskiego (art. 4 ust. 2 pkt 6).

W **art. 3** wskazano, że, o ile ustawa nie stanowi inaczej, zadania państwa członkowskiego określone w przepisach rozporządzenia ogólnego wykonuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Wprowadzenie do ustawy pojęcia państwa członkowskiego wiąże się przede wszystkim z faktem, iż na mocy art. 10 rozporządzenia ogólnego, umowa partnerstwa zawierana jest pomiędzy Komisją Europejską a państwem członkowskim, a nie z określonym podmiotem funkcjonującym w systemie władzy wykonawczej państw członkowskich. Oznacza to, iż w perspektywie finansowej 2021–2027 (podobnie, jak w perspektywie finansowej 2014–2020) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego będzie pełnił więcej niż jedną funkcję w systemie realizacji polityki spójności:

- w krajowych programach będą to funkcje państwa członkowskiego, w rozumieniu rozporządzenia ogólnego, oraz instytucji zarządzającej (która będzie również wykonywała funkcje księgowe),
- w regionalnych programach będzie to funkcja państwa członkowskiego,
- w programach Interreg będą to funkcje państwa członkowskiego w rozumieniu rozporządzenia ogólnego.

Przyjęte rozwiązanie pozwoli zapewnić sprawną, opartą na doświadczeniach zdobytych w poprzednich perspektywach finansowych, reprezentację Polski w kontaktach z Komisją Europejską i innymi instytucjami Unii Europejskiej w sprawach związanych z realizacją programów oraz zapewnieniem właściwej koordynacji w obszarze realizacji polityki spójności na poziomie całego państwa, w tym stworzenie jednolitych zasad wdrażania programów z uwzględnieniem wymogów prawa unijnego oraz wytycznych Komisji Europejskiej.

Ponadto, w kontekście samego sformułowania „państwo członkowskie”, należy mieć na względzie różnice w sposobie rozumienia tego pojęcia na gruncie przepisów rozporządzenia ogólnego oraz rozporządzenia Interreg. W odniesieniu do programów Interreg państwo członkowskie może być rozumiane dwojako – jako podmiot koordynujący, organizujący i odpowiedzialny za realizację programu albo jako strona umowy, na mocy której realizowany jest program Interreg. Aby zróżnicować dwojaką rolę, jaką państwo członkowskie pełni w ramach programów Interreg, w ustawie wprowadzono – poza ogólnym pojęciem państwa członkowskiego, wspólnym dla wszystkich programów – instytucję koordynatora Interreg, który wykonuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadania państwa członkowskiego związane z realizacją programu Interreg.

Rozdział 2. Koordynacja realizacji programów.

W Rozdziale 2 (art. 4 i art. 5) uregulowano kwestie związane z koordynacją realizacji programów polityki spójności, stanowiących instrument realizacji umowy partnerstwa.

W związku z faktem, że minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego odpowiada za całokształt realizacji postanowień umowy partnerstwa, przyznano mu funkcję koordynacyjną związaną z realizacją wszystkich programów polityki spójności (**art. 4**). W art. 4 wskazano katalog przykładowych zadań realizowanych przez tego ministra w związku z pełnieniem przez niego funkcji koordynacyjnej.

Zdecentralizowany system realizacji polityki spójności w Polsce, na który składają się krajowe programy oraz 16 regionalnych programów wymagają wzmocnionej, skutecznej koordynacji wdrażania programów sprawowanej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Art. 14g uzppr nakreśla ogólnie rolę ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego jako państwa członkowskiego w odniesieniu do dokumentów programowych. Istnieje jednak zasadność doprecyzowania funkcji koordynacyjnych tego ministra. Główne kompetencje i uprawnienia ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczące koordynacji zostały wskazane w art. 4.

Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, podobnie jak w perspektywie 2014–2020, zapewnia zgodność programów i ich zmian z umową partnerstwa, wydaje wytyczne dotyczące wdrażania funduszy strukturalnych, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Funduszu Spójności oraz monitoruje realizację programów. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pełniący funkcję państwa członkowskiego zapewnia sprawną realizację wszystkich programów. W tym celu ustanawia cele finansowe i rzeczowe dla programów oraz weryfikuje ich wykonanie. W razie potrzeby wydaje stosowne wytyczne i może podejmować działania mające na celu zapewnienie sprawnej realizacji programów – np. wprowadzenie mechanizmów efektywnościowych, inicjowanie i wprowadzanie uproszczeń i zmian w prawie), bez uszczerbku dla kompetencji instytucji zarządzających, które odpowiadają za realizację programów.

Ponadto minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego reprezentuje Rzeczpospolitą Polską w kontaktach z Komisją Europejską w zakresie związanym z realizacją programów, uczestniczy w charakterze członka w komitetach monitorujących regionalne programy oraz zapewnia system informacji i promocji w zakresie programów, w tym prowadzenie portalu, o którym mowa w art. 46 rozporządzenia ogólnego.

W **art. 5** uregulowano jedno z narzędzi koordynacji realizacji programów, tj. kwestie związane z wydawaniem przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wytycznych,

których rolą jest zapewnienie jednolitych mechanizmów wdrażania funkcjonujących we wszystkich programach, zgodnych z prawem Unii Europejskiej oraz wymaganiami określonymi przez Komisję Europejską (np. w formie indykatywnych wytycznych). W definicji wytycznych wyraźnie wskazano, że wytyczne kierowane są wyłącznie do instytucji uczestniczących w realizacji wszystkich programów lub wybranych programów. Z regulacji tej wynika, że wytyczne nie mogą stanowić samoistnej podstawy praw i obowiązków wnioskodawców ani beneficjentów. W art. 5 opisano również procedurę opiniowania projektu wytycznych i ich zmian.

Rozdział 3. System realizacji programu.

W Rozdziale 3 (art. 6 i art. 7) zawarto postanowienia dotyczące systemu realizacji programu.

W **art. 6** zawarto regulację definiującą system realizacji programu, tj. wskazano, że system realizacji programu zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programów, obejmujące w szczególności zarządzanie, monitorowanie, ewaluację, kontrolę i sprawozdawczość nakładanie korekt finansowych, odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi oraz sposób koordynacji działań tych instytucji. Użycie w przepisie pojęcia „w szczególności” oznacza, że zdecydowano się na przytoczenie w ustawie jedynie najistotniejszych kwestii opisanych w systemie realizacji. System realizacji może zatem dotyczyć również innych zagadnień (np. kwestii nieprawidłowości, informacji i promocji itd.). Pojęcie systemu realizacji programu wprowadza się w celu objęcia jednym terminem oraz usankcjonowania w akcie prawa powszechnie obowiązującego dokumentów, które są opracowywane przez właściwe podmioty zaangażowane w proces realizacji programów.

W projekcie ustawy wskazano również, że podstawę systemu realizacji programu mogą stanowić w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne, szczegółowy opis priorytetów programu, opis systemu zarządzania i kontroli, który zawiera opis funkcji i procedur obowiązujących w instytucji, o którym mowa w art. 72 rozporządzenia ogólnego, oraz instrukcje wykonawcze zawierające procedury działania właściwych instytucji. Jednocześnie należy mieć na względzie, że zasady realizacji programów określone będą wyłącznie w tych elementach systemu realizacji, które będą określone w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, natomiast elementy systemu realizacji niemające normatywnego charakteru będą określać kierunki realizacji tych zasad. System realizacji programu nie będzie samoistną podstawą praw i obowiązków beneficjentów funduszy UE ani nie będzie tworzył zasad wdrażania programów, z wyjątkiem tych elementów, które ujęte będą w aktach prawa

powszechnie obowiązującego lub – w przypadku praw i obowiązków beneficjentów – w umowach o dofinansowanie projektu albo decyzjach o dofinansowaniu projektu.

W **art. 7** określono obowiązki instytucji zarządzającej w zakresie ogłaszania treści szczegółowego opisu priorytetów programu oraz terminu od którego ww. dokument lub jego zmiany są stosowane.

Rozdział 4. System instytucjonalny.

W Rozdziale 4 (art. 8–14) określono instytucjonalny system wdrażania programów.

W **art. 8** ust. 1 wskazano, kto pełni funkcję instytucji zarządzającej w przypadku krajowego programu, programu Interreg oraz regionalnego programu.

W art. 8 ust. 2 opisano część zadań, za realizację których odpowiada instytucja zarządzająca. Należą do nich m.in. nakładanie korekt, oraz odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w tym:

- a) wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w przepisach art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ufp – w tym również wydawanie decyzji w przypadku złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w powyższym zakresie,
- b) wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań, o których mowa w art. 61 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- c) rozpatrywanie odwołań od decyzji, o których mowa w lit. a i b, wydawanych w pierwszej instancji przez instytucję pośredniczącą albo instytucję wdrażającą.

W omawianym przepisie do zadań instytucji zarządzającej regionalnym programem zostało dodatkowo przypisane zadanie polegające na zapewnieniu środków stanowiących równowartość dofinansowania w przypadku nałożenia korekt finansowych będących efektem działań lub zaniechań instytucji zarządzającej, instytucji pośredniczącej lub instytucji wdrażającej. Przepis nie będzie miał zastosowania w sytuacji, gdy wspomniane okoliczności wystąpiły na skutek działania lub zaniechania organów państwa. Brak przedmiotowej regulacji oznaczałby konieczność nieuzasadnionego pokrywania kosztów działań lub zaniechań instytucji regionalnych ze środków budżetu państwa lub budżetu środków europejskich.

W ślad za rozwiązaniami prawa unijnego w tym zakresie przyjęto, że pełną odpowiedzialność za prawidłowość realizacji programu ponosi instytucja zarządzająca (**art. 9** ust. 8). Zgodnie z

treścią art. 9 ust. 1, instytucja zarządzająca krajowym programem albo regionalnym programem może powierzyć realizację części zadań instytucji pośredniczącej.

Instytucja pośrednicząca może, za zgodą instytucji zarządzającej, powierzyć realizację wybranych zadań związanych z wdrażaniem programów instytucji wdrażającej (art. 9 ust. 2). Jednocześnie, powierzenie instytucji wdrażającej części zadań, nie zwalnia instytucji pośredniczącej z odpowiedzialności za ich realizację (art. 9 ust. 4).

W zależności od charakteru instytucji pośredniczącej/wdrażającej powierzenie kompetencji będzie się odbywać w drodze porozumienia administracyjnego (jednostka z sektora finansów publicznych) albo umowy (jednostka spoza sektora finansów publicznych).

W art. 9 ust. 5 wskazano również, że instytucja zarządzająca lub, za jej zgodą, instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca może nabywać usługi związane z realizacją swoich zadań od innych podmiotów, przy czym pod pojęciem „swoje zadania” należy rozumieć zadania powierzone odpowiednio przez instytucję zarządzającą lub instytucję pośredniczącą na podstawie porozumienia albo umowy. Jednocześnie fakt zlecenia usługi nie wyłącza odpowiedzialności instytucji zlecającej za jej prawidłową realizację (ust. 6). Instytucja zarządzająca nie może zlecać usług polegających na prowadzeniu kontroli systemowych. Instytucja zarządzająca nie może dodatkowo powierzyć zadań związanych z tworzeniem i przysyłaniem do KE wniosków o płatność okresową oraz rocznych zestawień wydatków, czyli pełnieniem tzw. funkcji księgowej, ani zlecać usług polegających na realizacji tych zadań (ust. 7).

Zgodnie z **art. 10** instytucja zarządzająca programem Interreg może powierzyć, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją programu Interreg wspólnemu sekretariatowi lub instytucji pośredniczącej, o której mowa w art. 45 ust. 5 rozporządzenia Interreg, zwanej dalej "instytucją pośredniczącą Interreg".

W **art. 11** wprowadzona została regulacja dotycząca odpowiedzialności instytucji pośredniczącej i instytucji wdrażającej, instytucji pośredniczącej Interreg, krajowego kontrolera oraz wspólnego sekretariatu za nieprawidłową realizację powierzonych zadań. Instytucja powierzająca, lub – w odniesieniu do instytucji wdrażającej – również instytucja zarządzająca, może, w zależności od powagi uchybienia, wydać zalecenia dotyczące poprawy w zakresie nieprawidłowo realizowanych zadań, nieprzestrzegania przepisów prawa lub działania niezgodnie z systemem realizacji programu oraz wskazać termin ich usunięcia, zobowiązać instytucję do podjęcia określonych działań naprawczych wraz ze wskazaniem terminu ich wykonania, a nawet anulować część albo całość dofinansowania przyznanego instytucji z pomocy technicznej. Jednocześnie, zalecenia wydane instytucji, której powierzono

zadania są wiążące co do celu, natomiast plan działań naprawczych zarówno co do celu, jak i sposobu jego realizacji.

Dodatkowym czynnikiem dyscyplinującym instytucje, którym została powierzona realizacja zadań jest regulacja zawarta w art. 11 ust. 2 i 3 stanowiąca, że w przypadku nałożenia korekty finansowej w wyniku uchybienia instytucji pośredniczącej lub wdrażającej, anulowanie części albo całości dofinansowania nie zwalnia instytucji, która dopuściła się uchybień lub instytucji zobowiązanej do wypłaty dofinansowania, z obowiązku wypłaty równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi. Oznacza to, że każda instytucja będzie zobowiązana pokryć należność wobec beneficjenta ze środków znajdujących się w jej budżecie albo w inny sposób zapewnić środki na wypłatę równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi. W przypadku, gdy należne beneficjentom dofinansowanie zostało już wypłacone, instytucja będzie zobowiązana do zwrotu stosownych kwot do budżetu środków europejskich lub budżetu państwa, w zależności od źródła pochodzenia środków przekazanych beneficjentom. Zasady odpowiedzialności finansowej poszczególnych podmiotów będą określone w odpowiednim porozumieniu/umowie o powierzeniu zadań (art. 11 ust. 4).

W **art. 12** ust. 1 w odniesieniu do realizacji programu Interreg wskazano podmiot pełniący funkcję koordynatora programów Interreg. Ilekroć w ustawie mowa jest o koordynatorze programów Interreg, pod tym pojęciem należy rozumieć ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego w celu realizacji programu Interreg na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadania państwa członkowskiego określone w rozporządzeniu ogólnym i Interreg. Definicja ta została wprowadzona do ustawy w celu odróżnienia zadań państwa członkowskiego wynikających z bycia jednym z państw (państwem – stroną o równorzędnych prawach i obowiązkach) realizujących program Interreg od zadań związanych z koordynacją realizacji polityki spójności wskazanych w rozporządzeniu ogólnym. W ustawie wskazano również, że koordynator programów Interreg może powierzyć krajowemu kontrolerowi część zadań związanych z realizacją programu Interreg (art. 12 ust. 2). W ustawie przewidziano możliwość powierzenia przez koordynatora programów Interreg zadań krajowemu kontrolerowi, ponieważ zgodnie z art. 46 rozporządzenia Interreg państwo członkowskie może wyznaczyć podmiot odpowiedzialny za prowadzenie kontroli wydatków beneficjentów na jego terytorium.

W **art. 13** wskazano, że Instytucją audytową jest Szef Krajowej Administracji Skarbowej, z wyłączeniem programu Interreg Polska–Rosja, gdzie funkcję instytucji audytowej będzie pełnił Wojewoda Lubelski.

W **art. 14** zawarto analogiczną do obowiązującej w perspektywie 2014-2020, regulację dotyczącą instytucji Rzecznika Funduszy Europejskich. Zgodnie z art. 14 projektu ustawy Rzecznik jest obowiązkowo powoływany na poziomie każdej instytucji zarządzającej – ust. 1, natomiast jego powołanie na poziomie instytucji pośredniczącej i wdrażającej jest dobrowolne – ust. 2. Ustawa nie przesądza, czy Rzecznik może w ramach danej instytucji realizować inne zadania jej przypisane, nie może natomiast dochodzić do konfliktu interesów polegającego na tym, że Rzecznik rozpatruje sprawy dotyczące czynności wykonywanych przez niego samego w ramach innych obowiązków służbowych. Ust. 3 wskazuje otwarty katalog zadań Rzecznika, który obejmuje zarówno rozpatrywanie zgłoszeń przyjmujących charakter skarg, rozpatrywanie postulatów odnoszących się do działalności danej instytucji/realizacji programu, jak i udzielanie stosownych wyjaśnień. W tym zakresie Rzecznik może realizować także funkcję mediacyjną pomiędzy zgłoszeniodawcą a daną instytucją. Ponadto podejmuje również działania zmierzające do usprawnienia realizacji poszczególnych programów. Do zadań realizowanych przez Rzecznika oraz czynności podejmowanych przed nim przez zainteresowane podmioty nie będą stosowane przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.), (dalej: kpa), z wyjątkiem działu VIII – skargi i wnioski, który znajdzie odpowiednie zastosowanie. Przepisów dotyczących postępowania przed Rzecznikiem nie stosuje się w zakresie procedury odwoławczej ponieważ w przepisach tych uregulowano szczegółowo postępowanie wobec wnioskodawców, którzy otrzymali negatywną ocenę projektu wybieranego w sposób konkurencyjny. Rzecznik nie będzie powoływany dla programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej, w związku z ich międzynarodowym charakterem.

Rozdział 5. Komitet monitorujący.

W art. 15–20 zawarto regulacje dotyczące komitetów monitorujących programy.

Regulacje zawarte w ww. przepisach mają na celu ujednolicenie struktury komitetów monitorujących oraz pojęcia partnerów z regulacjami unijnymi. Wzmacniają także kompetencje instytucji zarządzającej w kształtowaniu składu komitetu monitorującego.

W kontekście art. 38 ust. 1 rozporządzenia ogólnego w ustawie przesądzone zostało, że dla każdego programu powoływany jest komitet monitorujący (**art. 16** ust. 1), zaś w związku z art. 39 ust. 1 tego rozporządzenia uregulowano, że komitetowi monitorującemu przewodniczy przedstawiciel instytucji zarządzającej (art. 16 ust. 3). Dodatkowo przyjęto rozwiązanie, zgodnie z którym minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wchodzi w skład komitetu monitorującego obligatoryjnie (instytucja zarządzająca nie zaprasza go do składu) (art. 16 ust.

2 pkt 1). Zapewni to efektywną realizację zadania dotyczącego koordynacji wdrażania programów i czuwania nad zapewnieniem osiągnięcia celów umowy partnerstwa i zgodności z nią programów.

W przedmiotowym projekcie zrezygnowano z przyjętego w poprzednich perspektywach finansowych podziału składu komitetu monitorującego na trzy grupy przedstawicieli: strony rządowej, samorządowej i partnerów. Wprowadzono model zgodny z rozporządzeniem ogólnym, w którym wyróżniono trzy kategorie podmiotów, tj.: instytucje państwa członkowskiego (na gruncie ustawy: minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, minister właściwy do spraw finansów publicznych), instytucję zarządzającą wraz z instytucjami pośredniczącymi i wdrażającymi oraz partnerów w rozszerzonej definicji, zgodnej z podejściem wyrażonym w rozporządzeniu ogólnym i rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L 74 z 14.03.2014, str. 1) (art. 16 ust. 2).

W odniesieniu do reprezentacji instytucji zaangażowanych w realizację programów w komitecie monitorującym zaproponowano podejście zapewniające instytucji zarządzającej możliwość wyboru, które instytucje pośredniczące i wdrażające znajdą się w składzie komitetu monitorującego (art. 16 ust. 2 pkt 3). W przypadku programów o dużej liczbie instytucji pośredniczących i wdrażających podobnego typu instytucja zarządzająca może zdecydować, czy konieczne jest zapraszanie wszystkich instytucji do składu komitetu monitorującego. Jednocześnie ustawa pozwala instytucjom zarządzającym w szerokim zakresie swobodnie kształtować skład komitetu monitorującego (**art. 17** ust. 3).

Ustawa zmienia zasady wyboru organizacji pozarządowych w stosunku do rozwiązań funkcjonujących w perspektywie finansowej 2014–2020. Ponieważ w myśl rozwiązań unijnych stroną dialogu nie może być osoba fizyczna, zrezygnowano z wyboru konkretnych przedstawicieli organizacji pozarządowych do składu komitetu monitorującego na rzecz wyboru organizacji pozarządowych. Przewidziano, że organizacje pozarządowe zostaną wyłonione w postępowaniach prowadzonych przez Radę Działalności Pożytku Publicznego lub właściwe Wojewódzkie Rady Działalności Pożytku Publicznego (art. 17 ust. 1 pkt 3). W **art. 18** określono podstawowe założenia i terminy dotyczące procedury wyłaniania organizacji pozarządowych oraz zasad współpracy Rad Działalności Pożytku Publicznego z właściwymi instytucjami zarządzającymi. W ustawie wprowadzono przepis mówiący o konieczności unormowania w regulaminie komitetu monitorującego szczegółowych kwestii dotyczących możliwości wyłączenia podmiotu ze składu komitetu monitorującego lub zmiany jego

przedstawiciela w Komitecie Monitorującym (art. 17 ust. 8). W ten sposób przepisy jednoznacznie wskazują, że podstawę dla zmian w składzie Komitetu Monitorującego, tj. wyłączenia podmiotu ze składu Komitetu Monitorującego, lub zmiany przedstawiciela w Komitecie Monitorującym, stanowi regulamin Komitetu Monitorującego. Regulacji dotyczących komitetów monitorujących nie stosuje się do programów Interreg (**art. 20**).

Rozdział 6. Przepływy finansowe i system rozliczeń.

W art. 21–23 określone zostały zasady funkcjonowania systemu przepływów i rozliczeń finansowych pomiędzy Polską a Komisją Europejską. Podkreślić należy, iż powyższe kwestie są w dużej mierze uregulowane w dwóch innych aktach prawnych, tj. ufp oraz w rozporządzeniu ogólnym. Omawiany rozdział reguluje tym samym jedynie kwestie nieuregulowane w żadnym z powyższych aktów prawnych.

Co do zasady system przepływów finansowych oraz rozliczania programów w ramach perspektywy finansowej 2021–2027 nie ulegnie większym zmianom w stosunku do rozwiązań funkcjonujących w perspektywie finansowej 2014–2020.

Utrzymano przepis (**art. 21**) przesądzający, że podstawą do wyliczenia wkładu unijnego, o której mowa w art. 112 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, są całkowite wydatki kwalifikowalne, przy czym, zgodnie z ust. 2, w przypadku programów Interreg podstawą do wyliczenia wkładu unijnego mogą być tylko kwalifikowalne wydatki publiczne. Wybranie jako podstawy wyliczenia wkładu unijnego całkowitych wydatków kwalifikowalnych (tj. wydatków publicznych i prywatnych łącznie) przyczyni się do ograniczenia wydatków publicznych – w tym przede wszystkim wydatków budżetu państwa – na realizację projektów.

Art. 22 określa tryb oraz terminy opracowywania i przekazywania przez instytucje krajowe (tj. instytucje zarządzające oraz instytucję audytową) dokumentów wymaganych przez Komisję Europejską w ramach procedury rocznego rozliczania wydatków. Biorąc pod uwagę kluczowy charakter omawianego procesu, którego rezultatem są transfery środków do państw członkowskich (a popełnione błędy skutkować mogą potencjalnie utratą części przyznanych środków), wskazane jest ustandaryzowanie na poziomie ustawowym trybu i terminów opracowywania i przekazywania przez instytucje krajowe wspomnianych dokumentów, co przyczyni się do usprawnienia omawianego procesu.

Zgodnie z przyjętym rozwiązaniem, instytucja audytowa przekazuje instytucji zarządzającej wyniki zakończonych audytów systemów, audytów projektów i audytów zestawień wydatków.

Instytucja zarządzająca uwzględnia w projekcie rocznego zestawienia wydatków ostateczne wyniki audytów przekazane do dnia 15 listopada roku w którym kończy się rok obrachunkowy, a następnie przekazuje instytucji audytowej projekt rocznego zestawienia wydatków w terminie do dnia 30 listopada roku, w którym kończy się rok obrachunkowy, którego dotyczy ten projekt. W kolejnym kroku instytucja audytowa przekazuje instytucji zarządzającej projekt sprawozdania, o którym mowa art. 77 ust. 3 lit. b rozporządzenia ogólnego oraz art. 48 ust. 6 rozporządzenia Interreg do 15 stycznia roku następującego po roku obrachunkowym, którego dotyczą te dokumenty.

Następnie instytucja zarządzająca przekazuje instytucji audytowej ostateczną wersję rocznego zestawienia wydatków oraz deklaracji zarządczej w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku obrachunkowym, którego dotyczą te dokumenty. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności z uwagi na istotność ustaleń lub potrzebę zasięgnięcia opinii właściwego organu lub instytucji Instytucja zarządzająca i instytucja audytowa mogą ustalić inne terminy na przekazanie dokumentów, niż określone w art. 22 ust. 4 i 5.

Art. 23 wprowadza ograniczenie zaangażowania środków współfinansowania krajowego z budżetu państwa w realizację projektów w ramach krajowego programu albo regionalnego programu pomocowego. Procentowy udział wspomnianych środków nie będzie przekraczać minimalnego procentowego udziału środków współfinansowania krajowego dla danego priorytetu wynikającego z art. 112 ust. 3 rozporządzenia ogólnego. Zastosowanie wyższego procentowego udziału środków współfinansowania krajowego z budżetu państwa w kosztach kwalifikowalnych wymagać będzie zgody ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Powyższe zasady nie będą obejmować sytuacji, w przypadku których przepisy odrębne, jak np. regulacje unijne dotyczące pomocy publicznej, będą stanowić w tej kwestii inaczej i nakładać odmienne niż wskazane powyżej ograniczenia odnośnie do poziomu zaangażowania środków budżetu państwa w realizację projektów. W programach Interreg ma zastosowanie odrębna zasada podziału współfinansowania krajowego z budżetu państwa w wydatkach kwalifikowalnych. Wynika to z międzynarodowej specyfiki tych programów i możliwości przyjęcia w poszczególnych państwach członkowskich zróżnicowanych poziomów dofinansowania.

Celem wspomnianego rozwiązania jest ograniczenie do niezbędnego minimum obciążania budżetu państwa z tytułu realizacji projektów unijnych.

Rozdział 7. Kontrola i nieprawidłowości.

Rozdział 7 (art. 24–27) poświęcony jest głównie kontroli funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, a także zagadnieniu nieprawidłowości, które mogą wystąpić w procesie realizacji programów, oraz ich korygowaniu. Z uwagi na fakt, że audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej wykonywany jest przez Instytucję Audytową, czyli Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 2, został szczegółowo uregulowany w ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej, w rozdziale 7 wzmiankuje się o nim jedynie ogólnie.

Kontrola i audyt środków europejskich to tematyka, która podlega regulacjom unijnym, w szczególności w ramach rozporządzenia ogólnego. Przepisy unijne nie precyzują jednak i nie narzucają państwom członkowskim szczegółowych rozwiązań, pozostawiając w gestii władz krajowych kwestie dotyczące przypisania poszczególnym instytucjom kompetencji w zakresie prowadzonych przez nie działań kontrolnych, a także szczegółowego zakresu weryfikowanego w trakcie czynności kontrolnych.

Podstawową zasadą, którą kierowano się przy tworzeniu przepisów w zakresie kontroli w perspektywie finansowej 2021–2027 było zachowanie ciągłości rozwiązań sprawdzonych w systemie kontroli perspektywy 2014–2020 (wraz z ich uzupełnieniem) oraz rozwiązań, których ciągłość jest wymagana przez Komisję Europejską ze względu na wymogi rozporządzeń unijnych oraz ustalenia przeprowadzonych audytów.

W **art. 24** ust. 1 wskazano, że na kontrolę i audyt programów polityki spójności składają się:

- kontrole realizacji programu,
- audyty, o których mowa w art. 77 ust. 1 rozporządzenia ogólnego oraz art. 48 ust. 2 rozporządzenia Interreg, oraz
- kontrole wykonywane przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego działającego jako państwo członkowskie – rozwiązanie nowe wobec funkcjonujących w perspektywie finansowej 2014–2020, wprowadzone ze względu na rezygnację w perspektywie finansowej 2021–2027 z mechanizmu udzielania desygnacji (oraz corocznej weryfikacji spełniania kryteriów z nią związanych).

Kontrole wykonywane przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego działającego jako państwo członkowskie mają na celu zapewnienie zgodności realizacji programów z przepisami unijnymi i krajowymi, w tym z ustawą, umową partnerstwa oraz kontraktem programowym, o którym mowa w uzppr. Doświadczenia dotychczasowych trzech perspektyw wykorzystania środków unijnych pokazują, że w przypadku Polski, (tj. kraju ze stosunkowo dużą alokacją, a co za tym idzie z dość rozbudowaną strukturą instytucjonalną powołaną do

dystrybucji funduszy unijnych), czynnikiem sprzyjającym sprawnej i prawidłowej realizacji programów i projektów jest zapewnienie właściwej kontroli realizowanej z poziomu ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego działającego jako państwo członkowskie. Kontroli będą podlegały instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające, krajowy kontroler oraz wspólny sekretariat.

W ustawie (art. 24 ust. 6) określono również możliwe działania jakie minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego podejmuje w sytuacji stwierdzenia uchybień lub nieprawidłowości podczas ww. kontroli, tj. wydawanie zaleceń lub zobowiązanie do wdrożenia działań naprawczych. Zalecenia odnoszą się do uchybień lub nieprawidłowości, które kontrolowana instytucja powinna usunąć, a działania naprawcze do długofalowych i systemowych czynności, które instytucja jest zobowiązana wdrożyć.

Art. 24 ust. 2 systematyzuje i omawia pokrótce kontrole realizacji programu, za których realizację odpowiada instytucja zarządzająca (z wyłączeniem kontroli krzyżowych, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2 lit. d tiret drugie, służących weryfikacji podwójnego finansowania wydatków z kilku różnych funduszy lub instrumentów finansowych bądź z tego samego funduszu w ramach różnych programów, za których prowadzenie odpowiada minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego). Składają się na nie kontrole systemowe (art. 24 ust. 2 pkt 1) oraz kontrole projektów (art. 24 ust. 2 pkt 2). Do tych ostatnich zaliczono szereg weryfikacji i sprawdzeń, takich jak weryfikacje wniosków o płatność, kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie podmiotu kontrolowanego, kontrole w zakresie pomocy publicznej, kontrole krzyżowe, kontrole na zakończenie realizacji projektu (rozumiane tak jak w perspektywie 2014–2020 – jako obligatoryjne kontrole ścieżki audytu) czy kontrole trwałości. Nie jest to jednak katalog zamknięty.

Kierując się dotychczasową praktyką w procesach kontroli, zdecydowano, aby w ustawie ująć kontrolę „zamówień” (art. 24 ust. 2 pkt 2 lit. c) zamiast „zamówień publicznych”, gdyż drugie pojęcie wskazuje na zamówienia realizowane w trybie ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, z późn. zm.) (dalej także jako „pzp”), a zamysłem zmiany jest umożliwienie instytucjom przeprowadzania na podstawie projektowanej ustawy kontroli zarówno zamówień publicznych, jak i innych zamówień – publikowanych w Bazie Konkurencyjności.

Przepis art. 24 ust. 2 pkt 2 lit. d dotyczący kontroli krzyżowych z projektami dotychczasowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz dotychczasowego Programu „Rybacko i Morze” został sformułowany przez odwołanie do nazw funduszy, z których pochodzą środki na te programy.

W art. 24 ust. 3 przewidziano możliwość przeprowadzenia kontroli zdolności wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w sposób niekonkurencyjny oraz beneficjentów realizujących projekty w taki sposób, do prawidłowej i efektywnej realizacji projektu. Podobnie jak w perspektywie 2014–2020 kontrole te są nieobligatoryjne i mają służyć zapewnieniu, że wnioskodawcy ubiegający się o dofinansowanie projektów o kluczowym znaczeniu dla kraju lub regionu (co do zasady takie projekty wybierane będą w sposób niekonkurencyjny) lub beneficjenci realizujący takie projekty dysponują odpowiednim potencjałem. Kontrole te będą tym samym miały na celu minimalizację ryzyka niezrealizowania projektów ważnych z punktu widzenia polskiej gospodarki.

W art. 24 ust. 4 dopuszczono możliwość prowadzenia kontroli realizacji programu na próbie. Zgodnie z tym przepisem, częstotliwość i zakres kontroli są proporcjonalne do ryzyk zidentyfikowanych uprzednio przez instytucję zarządzającą lub Koordynatora Programów Interreg (zgodnie z art. 24 ust. 5, identyfikacja i ocena ryzyk prowadzona jest co najmniej raz w roku). Powyższe oznacza *de facto*, że stosownie do oszacowanego ryzyka, zarówno kontrole systemowe, jak i pozostałe kontrole odnoszące się do projektów lub wydatków mogą odbywać się na próbie. Z możliwości prowadzenia kontroli na próbie wyłączone zostały kontrole na zakończenie realizacji projektu dotyczące ścieżki audytu – te będą realizowane w odniesieniu do wszystkich projektów.

W celu wzmocnienia współpracy pomiędzy instytucjami kontrolującymi, tj. instytucjami zarządzającymi, instytucjami pośredniczącymi, instytucjami wdrażającymi, instytucją pośredniczącą Interreg, koordynatorem programów Interreg, krajowym kontrolerem, wspólnym sekretariatem a także ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, w art. 24 ust. 12 wprowadzono przepis, zgodnie z którym instytucje te wymieniają się na wniosek, nie tylko informacjami o przeprowadzonych kontrolach i ich wynikach, lecz również informacjami pokontrolnymi oraz dokumentacją kontroli.

Art. 25 reguluje obowiązki podmiotów kontrolowanych, to jest beneficjentów oraz wnioskodawców i uprawnienia instytucji kontrolujących w zakresie kontroli. Zgodnie z art. 25 ust. 1 – 3, do podstawowych obowiązków podmiotów kontrolowanych należy poddanie się kontrolom wykonywanym przez instytucję kontrolującą, tj. instytucję zarządzającą, instytucję pośredniczącą, instytucję wdrażającą, Koordynatora Programów Interreg, krajowego kontrolera, wspólny sekretariat, ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego lub na zlecenie tych instytucji. Instytucją kontrolującą jest, co do zasady, instytucja, z którą beneficjent zawarł umowę o dofinansowanie projektu – jest nią najczęściej instytucja wdrażająca lub pośrednicząca. Jeśli chodzi o

wnioskodawców, zakres kontroli którym są oni zobligowani się poddać został zawężony do kontroli w zakresie zasad udzielania pomocy publicznej oraz w zakresie stosowania właściwych procedur dotyczących udzielania zamówień, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2 lit c oraz kontroli zdolności wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w sposób niekonkurencyjny, o których mowa w art. 24 ust. 3. Ponadto, beneficjent jest obowiązany poddać się kontrolom lub audytom wykonywanym przez instytucję audytową, Komisję Europejską, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), Europejski Trybunał Obrachunkowy, inne podmioty do tego uprawnione na podstawie odrębnych przepisów (np. Najwyższą Izbę Kontroli) lub podmioty przeprowadzające kontrolę lub audyt na zlecenie tych instytucji. W ustawie przewidziano także możliwość prowadzenia czynności kontrolnych przez osoby niebędące pracownikami instytucji kontrolującej – stosowny przepis został wprowadzony art. 25 ust. 4.

Lista obowiązków podmiotów kontrolowanych obejmuje również udostępnianie instytucji kontrolującej dokumentów związanych bezpośrednio lub pośrednio z realizacją projektu, zapewnienie dostępu do pomieszczeń i terenu realizacji projektu lub pomieszczeń kontrolowanego projektu, zapewnienie dostępu do związanych z projektem systemów teleinformatycznych, w tym baz danych, kodów źródłowych i innych dokumentów elektronicznych wytworzonych w ramach projektu i udzielanie wszelkich możliwych wyjaśnień dotyczących realizacji projektu (art. 25 ust. 8 i 9). Instytucja kontrolująca, w związku z podejrzeniem wystąpienia nadużycia finansowego lub złożenia przez beneficjenta niewystarczających wyjaśnień, może zwrócić się o złożenie wyjaśnień także do innych niż beneficjent podmiotów lub osób zaangażowanych w realizację projektu (art. 25 ust. 10). Na te podmioty lub osoby nałożono obowiązek udzielenia wyjaśnień i udostępnienia dokumentów związanych z realizacją projektu. Ustawa zawiera otwarty katalog tych podmiotów lub osób, do którego zaliczono uczestników projektu, grantobiorców, ostatecznych odbiorców, wykonawców oraz podwykonawców.

Dodatkowo, listę obowiązków podmiotów kontrolowanych rozszerzono o obowiązek sporządzenia – na żądanie kontrolerów – kopii dokumentów, wyciągów ze wskazanych dokumentów oraz zestawień lub obliczeń, które związane są z kontrolowanym projektem. Przepis ma na celu ułatwienie gromadzenia materiału dowodowego podczas kontroli (art. 25 ust. 8 pkt 3).

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że zdefiniowanie terminu, w którym może być przeprowadzona kontrola wiązało się z koniecznością analizy projektu w kontekście wielu aktów prawa, co prowadziło do trudności w ostatecznym ustaleniu tego terminu. Ze względu

na to zdecydowano się wprowadzić ułatwienie dla beneficjenta zobowiązując instytucje do określenia, do którego dnia kontrola może być prowadzona, w umowie o dofinansowanie projektu (art. 25 ust. 6).

Zgodnie z art. 25 ust. 7, kontrole mogą być przeprowadzane zarówno w siedzibie instytucji kontrolującej (tzw. kontrole na dokumentach), jak również w siedzibie podmiotu kontrolowanego lub w każdym miejscu związanym z realizacją projektu (w tym w miejscu jego realizacji), przy czym w tych dwóch ostatnich przypadkach kontrole przeprowadza się na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia (art. 25 ust. 5) do przeprowadzenia kontroli.

W art. 25 ust. 11 przewidziano możliwość przeprowadzenia oględzin w miejscu realizacji projektu. Zarówno wynik oględzin, jak i przyjmowanie podczas kontroli ustnych wyjaśnień i oświadczeń dokumentowane będzie protokołem podpisywanym przez osobę kontrolującą i pozostałe osoby uczestniczące w tej czynności (ust. 12). W przypadku odmowy podpisania protokołu przez osoby uczestniczące w tej czynności, osoba kontrolująca umieści w protokole adnotację o przyczynach odmowy podpisania protokołu. Natomiast inne czynności kontrolne mające istotne znaczenie dla ustaleń kontroli będą dokumentowane notatką kontrolera (ust. 13).

W stosunku do perspektywy 2014–2020 dokonano rozszerzenia możliwości przeprowadzania oględzin pod nieobecność beneficjenta lub osoby go reprezentującej, w sytuacji gdy instytucja dysponuje informacjami wskazującymi na możliwość wystąpienia nadużycia finansowego lub gdy beneficjent nie stawiał się na czynność oględzin pomimo powiadomienia lub gdy zgodził się na przeprowadzenie oględzin bez swego udziału. W ostatnim przypadku instytucja kontrolująca została zobowiązana do odnotowania w protokole przyczyny przeprowadzenia oględzin bez udziału beneficjenta lub jego reprezentanta.

Konieczność rozszerzenia funkcjonującej regulacji dotyczącej oględzin wynika z dotychczasowej praktyki w kontrolach, kiedy to instytucja kontrolująca dysponowała informacjami wskazującymi na możliwość popełnienia przez podmiot kontrolowany czynu zabronionego, który należało udokumentować pomimo nieobecności beneficjenta (podwójne deklarowanie do rozliczenia zakupionego sprzętu, niestawianie się na oględziny).

Ponadto, wprowadzono w ustawie możliwość zwrócenia się przez instytucję kontrolującą do Komendanta Policji z wnioskiem o pomoc w przeprowadzeniu kontroli. Wzięto bowiem pod uwagę, że oględziny mogą wiązać się z koniecznością wejścia na teren prywatny również pod nieobecność podmiotu kontrolowanego, więc zdecydowano się przy podjęciu takiego kroku zapewnić towarzyszenie/asystę podmiotu uprawnionego. Możliwość taka została przewidziana także ze względu na pojawiające się wyjątkowo okoliczności, z którymi wiąże się konieczność zapewnienia kontrolerom bezpieczeństwa lub sprawnej identyfikacji osób podejrzanym o

wykonywanie czynności w projekcie (lub w miejscu jego realizacji) w sposób naruszający obowiązujące prawo (art. 25 ust. 14).

W art. 25 ust. 15 zawarta została regulacja dotycząca możliwości wykorzystania podczas kontroli zaawansowanych technologicznie narzędzi analitycznych oraz narzędzi rejestrujących obraz i dźwięk. Pozwoli to na sprawne zebranie materiału dowodowego przykładowo przy budowie autostrad (lot dronem nad wybudowanym odcinkiem drogowym) lub przy potwierdzaniu za pośrednictwem historycznych zdjęć satelitarnych momentu pojawienia się elementu infrastruktury, który jest deklarowany do rozliczenia jako nowo wybudowany.

Przepisy zawarte w **art. 26** dotyczą zagadnień związanych z nieprawidłowościami stwierdzanymi w związku z realizacją projektów dofinansowanych ze środków funduszy UE. Przepisy odwołują się do dwóch rodzajów nieprawidłowości wskazanych w art. 2 ustawy, tj. nieprawidłowości indywidualnej oraz nieprawidłowości systemowej. Przepisy art. 26 określają sposób postępowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zależności od momentu jej wykrycia. Stwierdzenie nieprawidłowości przed zatwierdzeniem wniosku o płatność wiąże się z koniecznością pomniejszenia kwoty wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku beneficjenta o płatność o kwotę wydatków nieprawidłowych. Natomiast stwierdzenie nieprawidłowości po zatwierdzeniu wniosku o płatność wymaga nałożenia korekty finansowej.

Wartość korekty finansowej określona została jako kwota wydatków poniesionych nieprawidłowo w części odpowiadającej kwocie finansowania UE. Takie zdefiniowanie wartości korekty finansowej wynika bezpośrednio z przepisów rozporządzenia ogólnego, które w art. 103 ust. 1 określają korektę finansową jako anulowanie przez państwo członkowskie wkładu z funduszy UE dla operacji lub programu.

Odzyskiwanie środków odbywa się w trybie art. 207 ufp, a w przypadku programów Interreg zgodnie z procedurą wskazaną w umowie o dofinansowanie albo decyzji o dofinansowaniu projektu, na co wskazano w art. 8 ust. 2 pkt 10 ustawy.

Przepisy art. 26 regulują tryb zgłaszania zastrzeżeń przez beneficjentów w przypadku, gdy beneficjent nie zgadza się ze stwierdzeniem nieprawidłowości indywidualnej oraz pomniejszeniem kwoty wydatków kwalifikowalnych ujętych w złożonym wniosku o płatność. Zastosowanie znajdują tu przepisy art. 27 ustawy, zawarte w ust. 2 – 12, dotyczące sporządzania informacji pokontrolnej. Natomiast w przypadku zaistnienia konieczności podjęcia przez właściwą instytucję działań zmierzających do odzyskania środków, zastosowanie znajdzie procedura opisana w art. 207 ufp.

Należy podkreślić, że do następujących czynności: stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości, pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność, nałożenia korekty finansowej oraz do stwierdzenia, że nieprawidłowość indywidualna jest wynikiem działania lub zaniechania właściwej instytucji lub organów państwa, nie stosuje się przepisów kpa. Oznacza to, że realizacja ww. działań nie następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 26 ust. 10 określa także sposób postępowania w przypadku, gdy nieprawidłowość nie wynika z działania ani zaniechania beneficjenta, lecz właściwej instytucji lub organów państwa. W takiej sytuacji skutki finansowe nieprawidłowości nie obciążają beneficjenta.

Ponadto, przepisy ustawy wprowadzają nowe uprawnienie kontrolne dla ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w sytuacji, gdy zaistniało uzasadnione podejrzenie, że nieprawidłowość indywidualna była wynikiem działania lub zaniechania właściwej instytucji (art. 26 ust. 11).

Art. 27 reguluje zasady sporządzania informacji pokontrolnej oraz zgłaszania przez podmiot kontrolowany zastrzeżeń do niej, czyli tzw. procedurę kontradiktoryjną.

Przepisy art. 27 mają zastosowanie do wszystkich kontroli realizacji programu, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, z wyłączeniem weryfikacji wniosków o płatność, kontroli krzyżowych, kontroli na zakończenie realizacji projektu oraz kontroli zasad udzielania pomocy publicznej oraz w zakresie stosowania właściwych procedur dotyczących udzielania zamówień przeprowadzonych w trakcie procedury oceny projektu (art. 24 ust. 10). Oznacza to, że dla tych kontroli nie ma obowiązku sporządzania informacji pokontrolnej i przeprowadzenia procedury kontradiktoryjnej. Wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, gdy podmiot kontrolowany nie zgadza się ze stwierdzeniem wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej oraz pomniejszeniem wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych w złożonym wniosku o płatność (art. 26 ust. 9). Może wówczas zgłosić umotywowane zastrzeżenia, w odniesieniu do których stosuje się odpowiednio procedurę opisaną w art. 27 ust. 2 – 12.

Zgodnie z art. 27 ust. 1, informacja pokontrolna jest sporządzana po zakończeniu kontroli. Po podpisaniu jest ona doręczana podmiotowi kontrolowanemu. Podmiot kontrolowany ma prawo zgłoszenia zastrzeżeń do tej informacji w terminie 14 dni od jej otrzymania lub – na wniosek podmiotu kontrolowanego i za zgodą instytucji kontrolującej, w terminie dłuższym (art. 27 ust. 2 i 3). Zastrzeżenia sporządzane są na piśmie w postaci elektronicznej albo papierowej. Są one podpisywane podpisem własnoręcznym albo kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną. Następnie są one doręczane instytucji kontrolującej.

Zastrzeżenia podlegają rozpatrzeniu przez instytucję kontrolującą w terminie 14 dni od dnia otrzymania tych zastrzeżeń przez instytucję kontrolującą. Natomiast ostateczną informację pokontrolną, zawierającą skorygowane ustalenia kontroli albo pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń (w przypadku ich nieuwzględnienia) wraz z uzasadnieniem odmowy skorygowania ustaleń należy sporządzić w terminie do 10 dni po rozpatrzeniu zastrzeżeń i przekazać niezwłocznie podmiotowi kontrolowanemu.

Zdarzenie wyznaczające początek biegu terminu na rozpatrzenie zastrzeżeń, którym jest otrzymanie zastrzeżeń, zostało określone inaczej niż w perspektywie 2014–2020 – tam było nim zgłoszenie zastrzeżeń. Wynika to z faktu, że nastąpiło ustawowe doregulowanie kwestii doręczania dokumentów pomiędzy instytucją oraz innym podmiotem publicznym lub niepublicznym, zwłaszcza w kontekście elektronizacji tego procesu.

W trakcie rozpatrywania zastrzeżeń instytucja kontrolująca ma prawo przeprowadzić dodatkowe czynności kontrolne lub żądać przedstawienia dokumentów lub złożenia dodatkowych wyjaśnień. Warto mieć tu na uwadze, że podjęcie tych działań powoduje przerwanie biegu terminu na rozpatrzenie zastrzeżeń (art. 27 ust. 5 i 7). Przekazywanie dodatkowych wyjaśnień przez podmiot kontrolowany następuje w postaci i w sposób analogiczny, jak stosowane przy doręczaniu zastrzeżeń. Wyjaśnienia są też podpisywane, podobnie jak wcześniej zastrzeżenia. Rozpatrywanie zastrzeżeń oraz sporządzanie ostatecznej informacji pokontrolnej może odbywać się równolegle. Podmiot kontrolowany nie ma prawa zgłoszenia zastrzeżeń do ostatecznej informacji pokontrolnej (art. 27 ust. 11). Zarówno informacja pokontrolna, jak i ostateczna informacja pokontrolna mogą zawierać zalecenia. Ich wykonanie jest monitorowane przez instytucję kontrolującą, która obliguje podmiot kontrolowany do poinformowania w określonym przez siebie terminie o sposobie wykonania zaleceń (art. 27 ust. 9 i 12).

Rozdział 8. Monitorowanie postępu finansowego i rzeczowego.

W Rozdziale 8 (art. 28 i art. 29) uregulowano kwestie związane z monitorowaniem postępu rzeczowego. Mając na uwadze rozwiązania przyjęte w rozporządzeniu ogólnym oraz dotychczasową praktykę, w **art. 28** wskazano, że postęp rzeczowy podlega analizie w ramach systemu sprawozdawczości w powiązaniu z postępem finansowym (ust. 1). Źródłem danych na temat wartości szacowanych i osiągniętych dla wskaźników są przede wszystkim informacje gromadzone na poziomie projektów (dane zawarte w umowach o dofinansowanie projektu, wartości sprawozdawane we wnioskach o płatność), a także wyniki badań statystycznych, wyniki analiz oraz ewaluacji programu (ust. 1). Dla celów monitorowania efektów polityki

spójności na poziomie krajowym zostanie określona (ust. 2) i opublikowana (ust. 3) lista wskaźników wspólnych wraz dedykowanym im katalogiem definicji. Lista będzie obligatoryjna i wspólna dla krajowych i regionalnych programów, nie wyłączając jednak możliwości jednoczesnego zastosowania przez instytucję zarządzającą wskaźników specyficznych dla programu, nie ujętych w liście wskaźników kluczowych (ust. 4). Dla umożliwienia oceny postępu rzeczowego na poziomie umowy partnerstwa, instytucja zarządzająca ustala co do zasady wartości docelowe dla wszystkich adekwatnych wskaźników, do realizacji których przyczynia się dany program, przy czym na mocy rozporządzeń unijnych obowiązek ten nie ma zastosowania w przypadku wskaźników pomocy technicznej oraz wybranych wskaźników EFS (ust. 5).

Z kolei w ust. 6 zostały ustalone wartości pośrednie i docelowe dla wskaźników rezultatu. Niewykonanie wskaźnika w projekcie może stanowić przesłankę do stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej uprawniającą instytucję zarządzającą do nałożenia korekty finansowej (ust. 7) z uwagi na fakt, że beneficjent jest zobowiązany realizować projekt zgodnie z postanowieniami umowy/decyzji o dofinansowanie, w tym również w zakresie osiągnięcia wartości docelowych wskaźników określonych w umowie/decyzji. Niemniej, stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej przez właściwą instytucję powinno być każdorazowo poprzedzone analizą czynników, które miały wpływ na realizację wskaźnika w projekcie.

W **art. 29** projektodawca zobowiązuje beneficjenta do składania wniosku o płatność oraz dokumentów niezbędnych do rozliczenia projektu określonych w umowie o dofinansowanie projektu lub w decyzji o dofinansowaniu projektu, w szczególności w zakresie monitoringu rzeczowo-finansowego, harmonogramów finansowych i trwałości projektu, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

W ramach wniosku o płatność beneficjent m.in. wykazuje wydatki związane z realizacją projektu oraz przekazuje informację o postępie realizacji projektu. Wydatki mogą być udokumentowane fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej wraz z dowodami ich zapłaty lub rozliczane (w przypadku projektów rozliczanych w oparciu o metody uproszczone) np. w oparciu o osiągnięte wskaźniki postępu rzeczowego. W przypadku, gdy z powodów technicznych nie będzie możliwe złożenie dokumentów za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, beneficjent składać je będzie w inny sposób wskazany przez właściwą instytucję.

Rozdział 9. Pomoc publiczna.

W Rozdziale 9 (**art. 30**) wprowadzono regulacje zapewniające zgodność warunków udzielania w ramach programów wsparcia stanowiącego pomoc publiczną z unijnymi przepisami prawa materialnego i proceduralnego w tej dziedzinie. Wprowadzenie do projektowanej ustawy odpowiednich przepisów w tym zakresie jest konieczne, ponieważ niektóre spośród instrumentów realizacji programów będą zawierały elementy pomocy publicznej. W ust. 4 przewidziano, że przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy publicznej określą rozporządzenia właściwych ministrów albo ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

W celu umożliwienia udzielania pomocy w sytuacji, gdy jej udzielanie nie jest regulowane w aktach prawa powszechnie obowiązującego wydawanych na poziomie centralnym, w ust. 5 przewidziano podstawę prawną do udzielania pomocy publicznej w oparciu o inne podstawy prawne, które jednak powinny zapewniać zgodność udzielanej pomocy z obowiązującym prawem.

Rozdział 10. Instrumenty finansowe.

W rozdziale 10 (**art. 31 i art. 32**) uregulowano kwestie związane z wdrażaniem instrumentów finansowych. Problematyka instrumentów finansowych została szeroko uregulowana w sekcji II w rozdziale II w tytule V rozporządzenia ogólnego.

Art. 32 ustawy umożliwia każdej instytucji zarządzającej utworzenie w BGK rachunku do obsługi instrumentów finansowych. Na ten rachunek będą przekazywane środki wycofane przez instytucję zarządzającą z instrumentów finansowych, a następnie na wniosek dysponenta (instytucji zarządzającej) środki te będą uruchamiane jako wkład do innych instrumentów finansowych lub przeznaczane na inne formy wsparcia. Ten pozabudżetowy mechanizm przepływów finansowych pozwoli na monitorowanie wykorzystywania środków publicznych, które zostaną zaangażowane w ramach instrumentów finansowych na cele wskazane w art. 59 rozporządzenia ogólnego, a tym samym spełnienie wymagań określonych dla tych środków w przepisach UE (nie jest to z kolei możliwe w przypadku, gdy środki te zostaną ponownie ujęte w budżecie państwa lub budżecie samorządu województwa, dlatego też konieczne było zapewnienie pozabudżetowego mechanizmu przepływu środków zaangażowanych w instrumenty finansowe).

W art. 32 ust. 1 wprowadzono przepis regulujący kwestię wykorzystania środków przeznaczonych w perspektywie 2021–2027 na realizację instrumentów finansowych, w szczególności uregulowano sposób wydatkowania środków po okresie realizacji zadań na podstawie rozporządzenia ogólnego – środki będą musiały być wydatkowane w formie

wsparcia zwrotnego na realizację celów wynikających z programów rozwoju, o których mowa w uzppr. Wprowadzona regulacja ma zapewnić trwałość realizacji wsparcia w formie zwrotnej i uniemożliwić rozproszenie środków po wykonaniu zobowiązań wynikających z prawodawstwa unijnego. Jednocześnie w art. 32 ust. 1 wskazano zasady wydatkowania ww. środków w odniesieniu do trzech przedziałów czasowych: okresu kwalifikowalności wydatków perspektywy finansowej 2021–2027 (art. 32 ust. 1 pkt 1) – warunki wydatkowania środków w tym okresie wynikają z art. 62 ust. 1 rozporządzenia ogólnego; w okresie co najmniej 8 lat po okresie kwalifikowalności wydatków, na cele określone zgodnie z art. 63 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, w formie wsparcia zwrotnego, o którym mowa w art. 5 pkt 12 uzppr (art. 32 ust. 1 pkt 2) – warunki wydatkowania środków wynikają m.in. z ogólnych zasad dysponowania środkami publicznymi oraz np. z umów/porozumień zawieranych przez dysponenta środków z podmiotami, którym mogą być przekazane w celu ponownego wykorzystania; w okresie następującym po okresie wskazanym w pkt 2 (przy czym regulacja nie zakłada automatyzmu jej stosowania po okresie 8 lat, tylko co najmniej po upływie tego okresu – w zależności od postanowień aktu stanowiącego podstawę do powierzenia zarządzania środkami na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 2) w formie wsparcia zwrotnego, o którym mowa w art. 5 pkt 12 uzppr na realizację celów wynikających z programów rozwoju określonych w uzppr (art. 32 ust. 1 pkt 3) – zasady wydatkowania tych środków wynikają m.in. z ogólnych zasad dysponowania środkami publicznymi, postanowień konkretnego programu rozwoju oraz z umów/porozumień zawieranych przez dysponenta środków z podmiotami, którym mogą być przekazane w celu ponownego wykorzystania na podstawie przedmiotowej regulacji.

W ust. 2 zawarto regulację wskazującą podmioty będące dysponentem środków, o których mowa w ust. 1 – ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w odniesieniu do środków krajowych programów i zarząd województwa w odniesieniu do środków regionalnych programów.

W celu uniknięcia wątpliwości w zakresie statusu środków przeznaczonych na realizację instrumentów finansowych zwracanych przez ostatecznych odbiorców, w ust. 3 jednoznacznie przesądzono, że środki, o których mowa w ust. 1, nie stanowią dochodu dysponenta ani jakiegokolwiek podmiotu, któremu dysponent mógłby powierzyć/zlecić wdrażanie instrumentów finansowych/wsparcia zwrotnego. Jednocześnie w ust. 4 zawarto regulację wskazującą, że warunki wydatkowania środków, o których mowa w ust. 1, są wskazane w umowie/porozumieniu podpisywanym przez dysponenta.

W ust. 5 wskazano, że środki finansowe, o których mowa w ust. 2 pkt 1, wykorzystywane na działalność poręczeniową lub gwarancyjną w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 9a ustawy z dnia 8

maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2021 r. poz. 442, z późn. zm.), po okresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zostają przekazane na pokrycie kosztów i wydatków, o których mowa w art. 34g ust. 2 tej ustawy, z zastrzeżeniem art. 62 ust. 2 rozporządzenia ogólnego. Takie rozwiązanie, wynikające z nowelizacji ww. ustawy, przyczyni się do zwiększenia efektywności wydatkowania środków w formie wsparcia zwrotnego poprzez ich konsolidację w ramach jednego instrumentu wdrażanego pod kontrolą jednego podmiotu, w tym przypadku BGK, dysponującego odpowiednim doświadczeniem i posiadającym strukturę organizacyjną umożliwiającą realizację tego celu. W ust. 6 wskazano, że w umowie lub porozumieniu zawieranych przez dysponenta środków powinny znaleźć się odpowiednie postanowienia gwarantujące efektywne wydatkowanie środków, o których mowa w ust. 1. Konsekwencją zastosowania regulacji będzie obowiązek zawarcia stosownych postanowień również w umowach zawieranych przez podmioty, którym dysponent może powierzyć wdrażanie środków z innymi podmiotami (np. pośrednicy finansowi, fundusze powiernicze), jeśli podmioty takie miałyby realizować zadania związane z wdrażaniem wsparcia zwrotnego.

Ust. 7–9 zawierają analogiczne do obowiązujących w perspektywie finansowej 2014–2020 regulacje dotyczące obsługi rachunków, na które są zwracane środki, o których mowa w ust. 1. Nowością jest wprowadzenie możliwości obsługi przedmiotowych rachunków przez inne niż BGK banki wybrane na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych.

Rozdział 11. Wsparcie warunkowe.

W art. 33 uregulowany został szczególny typ dotacji – wsparcie warunkowe. Jest to nowa instytucja wprowadzona do rozporządzenia ogólnego w miejsce funkcjonującej w perspektywie 2014–2020 pomocy zwrotnej.

Przepis art. 33 ust. 2 nakłada obowiązek dokonania wszystkich zwrotów (ostatecznego rozliczenia projektu) przez beneficjenta realizującego projekt finansowany w formie wsparcia warunkowego oraz ponownego zaangażowania środków w dalsze wsparcie przez dysponenta środków do dnia 31 grudnia 2030 r., a więc do końca okresu kwalifikowalności wydatków (art. 62 ust. 1 rozporządzenia ogólnego) pod sankcją zwrotu środków do budżetu ogólnego UE (art. 62 ust. 2 rozporządzenia ogólnego). Zgodnie z przepisem art. 33 ust. 2 ustawy, zwrot jest dokonywany na rachunek właściwej instytucji wraz z odsetkami i innymi przychodami oraz zyskami powstałymi na skutek obrotu tymi środkami.

Środki zwrócone z tytułu wsparcia warunkowego stanowią wsparcie zwrotne, o którym mowa w art. 5 pkt 12 uzppr. W ust. 4 wskazano, jakie podmioty mogą dalej wykorzystywać środki

zwrócone z projektów realizowanych w formule pomocy zwrotnej. Może to być dysponent środków (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego albo zarząd województwa), właściwa instytucja w systemie wdrażania funduszy UE (jest to ten sam co do tożsamości podmiot, niemniej mając na względzie, że środki powracające z projektów nie są już środkami programu, nie można było posłużyć się wprost pojęciem „właściwej instytucji”, jako tej, która realizuje określone zadania w ramach programu) albo inny podmiot. Jeżeli środki są wydatkowane przez podmiot, który pełnił funkcję właściwej instytucji albo przez inny podmiot (niebędący dysponentem środków), warunki wydatkowania i rozliczania środków są określone w umowach/porozumieniach zawieranych przez nie z dysponentem środków (art. 33 ust. 6). Zgodnie z regulacją zawartą w ust. 8, w sytuacji, w której zwrócone środki będą wykorzystywane przez właściwą instytucję albo przez inny podmiot, który nie pełnił funkcji właściwej instytucji, dysponent otwiera w BGK albo w innym banku wybranym na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych rachunek do obsługi tych środków. Natomiast w sytuacji, w której dalszy obrót środkami zostanie powierzony podmiotowi, który pełnił funkcję właściwej instytucji, środki przechowywane są na rachunku tego podmiotu (oddzielnym rachunku albo wydzielone kodami księgowymi) i nie ma potrzeby ich przekazywania na rachunek BGK albo innego banku (ust. 10). Obsługa finansowa rachunku, o którym mowa w ust. 8, jest prowadzona przez BGK albo inny bank zgodnie z umową zawartą między dysponentem a BGK albo innym bankiem, a środki finansowe zgromadzone na tym rachunku są uruchamiane przez BGK albo inny bank na wniosek dysponenta w celu ich ponownego wykorzystania zgodnie z ust. 4.

Rozdział 12. Szczególne instrumenty realizacji programów.

W rozdziale 12 (art. 34–37) uregulowano kwestie dotyczące szczególnych instrumentów realizacji programów, tj. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS) oraz tzw. innych instrumentów terytorialnych (IIT).

ZIT (**art. 34**) jest instrumentem wspierającym rozwój terytorialny wprowadzonym przez Komisję Europejską w perspektywie finansowej UE na lata 2014–2020, który został ściśle powiązany z wyznaczonym, obligatoryjnym przekazaniem minimum 5% alokacji środków dedykowanych Państwu Członkowskiemu w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) na działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych, demograficznych i społecznych, których doświadczają

obszary miejskie, jako jedna z trzech możliwych opcji wdrażania tej dedykowanej alokacji (obok dedykowanego programu lub priorytetów w danym programie).

Polska zdecydowała o wsparciu rozwoju obszarów miejskich poprzez wdrożenie ZIT, na których realizację przekazano kwotę zdecydowanie przewyższającą obligatoryjne 5% środków z EFRR, a dodatkowo objęto nią środki EFS, tworząc największy mechanizm wsparcia rozwoju obszarów miejskich o łącznej wartości przekraczającej 6 mld euro. ZIT został ukierunkowany na miejskie obszary funkcjonalne (dalej: MOF) i był realizowany obowiązkowo na terenie miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie oraz fakultatywnie, na terenie pozostałych miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie, wskazanych przez właściwe samorządy województw.

Korzystając z pozytywnych doświadczeń z realizacji ZIT w perspektywie finansowej UE na lata 2014–2020, oraz w związku z art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności, w którym zobligowano państwa członkowskie do przekazania minimum 8% alokacji środków dedykowanych w ramach EFRR na zrównoważony rozwój obszarów miejskich z wykorzystaniem instrumentów terytorialnych, zdecydowano o kontynuowaniu w perspektywie finansowej UE na lata 2021–2027 wsparcia rozwoju MOF przy wykorzystaniu ZIT, jednakże nie koncentrując się wyłącznie na miejskich obszarach funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich jak w perspektywie 2014–2020 lecz rozszerzając go na inne typy ośrodków miejskich i ich obszarów funkcjonalnych, przede wszystkim na miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, wskazane w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jako jeden z obszarów strategicznej interwencji o znaczeniu krajowym.

ZIT jest instrumentem rozwoju terytorialnego, o którym szczegółowo mowa w art. 28–30 rozporządzenia ogólnego, dedykowanym miejskim obszarom funkcjonalnym, które zostaną uprzednio wskazane w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668, z późn. zm.), jako jeden z typów obligatoryjnie wyznaczanych w niej obszarów strategicznej interwencji (art. 34 ust. 2 i 3).

Zakres tematyczny instrumentu ZIT jest wskazywany we właściwych programach, regionalnych lub krajowych, w których przewidziano wsparcie dla realizacji ZIT (art. 34 ust. 4). W umowie partnerstwa na lata 2021–2027 wskazane zostaną obszary tematyczne, które w opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego mogą być w szczególności predestynowane do wdrażania w ramach ZIT. Nie jest to równocześnie katalog zamknięty i może zostać decyzją właściwej instytucji zarządzającej, po konsultacji ze Związkiem ZIT, rozszerzony o interwencję z innych obszarów tematycznych.

Podobnie jak w perspektywie 2014–2020 ZIT są zarządzane przez związek ZIT, utworzony w formach współpracy jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, z późn. zm.), powołany na podstawie przepisów o związkach i porozumieniach międzygminnych lub stowarzyszeniach gminnych oraz, w związku z powołaniem pierwszego w Polsce związku metropolitalnego, na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz.U. z 2021 r. poz. 1277, z późn. zm.) (art. 34 ust. 5). W przypadku udziału w związku ZIT powiatu zastosowanie znajdą właściwe przepisy ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920, z późn. zm.).

Art. 34 ust. 6 określa warunki niezbędne dla otrzymania dofinansowania na realizację ZIT, do których należą: powołanie związku ZIT, opracowanie i uchwalenie przez związek ZIT w formie właściwej dla wybranej formy współpracy dokumentu strategicznego – strategii ZIT – wraz z listą projektów oraz wskazano tryb uzyskania przez strategię ZIT, która pełni funkcję „strategii terytorialnej”, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, pozytywnej opinii właściwej instytucji zarządzającej w zakresie możliwości jego finansowania. Uwzględniając jednak doświadczenia z wdrażania ZIT w perspektywie 2014–2020, w przypadku związków ZIT powołanych dla miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego (dalej: MOF OW), które posiadają wieloletnie doświadczenie w przygotowywaniu i wdrażaniu strategii ZIT, w przypadku ponownego wyznaczenia w strategii rozwoju województwa oraz objęcia ich instrumentem ZIT w perspektywie 2021–2027, wprowadzono osobny warunek, który nakłada na nie obowiązek opracowania i uchwalenia strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. W związku z faktem, że strategia rozwoju ponadlokalnego jest stosunkowo nowym typem dokumentu strategicznego, uwzględniającego istotny element planowania przestrzennego jakim jest model funkcjonalno-przestrzenny, który do tej pory nie był przygotowywany dla poziomu ponadlokalnego, wprowadzono równocześnie odroczenie wykonania powyższego warunku przez MOF OW do dnia 31 grudnia 2025 r. Do momentu przygotowania strategii rozwoju ponadlokalnego warunkiem realizacji instrumentu ZIT przez MOF OW jest przygotowanie strategii ZIT (ust. 6 pkt 3).

Dalej w ust. 7 wskazano tryb uzyskania dla strategii ZIT pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego pod względem zgodności z umową partnerstwa. W związku z wprowadzeniem do systemu dokumentów strategicznych w ramach nowelizacji uzppr nowego typu strategii rozwoju – strategii rozwoju ponadlokalnego – która w założeniu jest odpowiedzią na potrzebę wspólnego planowania rozwoju w obrębie kilku gmin powiązanych ze sobą

funkcjonalnie, wprowadza się również zasadę spójności strategii ZIT ze strategią rozwoju ponadlokalnego jeśli taka obowiązuje dla danego MOF (ust. 8).

Dla tych MOF, które nie posiadają jeszcze strategii rozwoju ponadlokalnego, a chciałyby taki kompleksowy dokument strategiczny przygotować istnieje również możliwość przygotowania strategii rozwoju ponadlokalnego, która może pełnić funkcję strategii ZIT, po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 34 ust. 15 ustawy (ust. 9). To oznacza, że w przypadku gdy dla MOF wskazanego w strategii rozwoju województwa, na którego obszarze będzie realizowany ZIT, zgodnie z art. 34 ust. 2 i 3, przygotowana została strategia rozwoju ponadlokalnego, która spełnia minimalne warunki dla strategii ZIT przewidzianej w niniejszej ustawie, warunek przygotowania strategii ZIT może zostać uznany za spełniony.

W związku ze zgłaszanymi przez niektóre podmioty zaangażowane we wdrażanie instrumentu ZIT wątpliwościami związanymi z aktualizacją strategii rozwoju ponadlokalnego pełniącej funkcję strategii ZIT, w zakresie nie wykraczającym poza zmianę listy projektów, która równocześnie nie jest obligatoryjnym elementem strategii rozwoju ponadlokalnego zgodnie z ustawą o samorządzie gminny, wprowadzono możliwość odrębnego przyjęcia ww. listy projektów poprzez przyjęcie stosownej uchwały związku ZIT (ust. 10).

W ust. 12 określono w jaki sposób zapewniony zostanie podmiotom wchodzącym w skład związku ZIT udział w wyborze do dofinansowania projektów wynikających ze strategii ZIT lub strategii rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w ust. 9, który wynika bezpośrednio z art. 29 rozporządzenia ogólnego.

Art. 34 ust. 15 określa minimalne warunki dla strategii ZIT wskazując, że powinna ona zawierać:

- syntezę diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
- cele, jakie mają być zrealizowane w ramach ZIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązane z realizacją właściwego programu;
- listę projektów realizujących cele, o których mowa powyżej, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami; lista projektów, może wynikać z porozumienia terytorialnego, o którym mowa w art. 14rb ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (ust. 17);
- źródła jej finansowania;

- warunki i procedury obowiązujące w realizacji planu działań ZIT;
- opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii ZIT oraz sprawozdanie z jej konsultacji społecznych.

Strategia ZIT nie jest strategią rozwoju i nie stosuje się do niej przepisów uzppr (ust. 16).

RLKS (**art. 35**) jest instrumentem terytorialnym, który podobnie jak ZIT został wprowadzony przez KE do realizacji w perspektywie finansowej UE na lata 2014–2020. Instrument ten bazuje na stosowanym w latach 2007–2013 w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) i Wspólnej Polityki Rybołówstwa (WP Ryby) podejściu LEADER i zachowuje jego podstawowe założenia.

Podobnie jak w poprzedniej perspektywie finansowej, w latach 2021–2027 RLKS będzie realizowany na poziomie regionalnych programów (ust. 1), a jego realizacja będzie się odbywała na zasadach określonych w oddzielnym akcie prawnym (ust. 2).

IIT (**art. 36**) są trzecią, najbardziej swobodną formą instrumentów terytorialnych zaproponowanych przez KE w art. 28 rozporządzenia ogólnego, która co do zasady nie posiada żadnych ograniczeń i pozwala na dowolne ukształtowanie własnych instrumentów terytorialnych przez państwa członkowskie. Jedynym ograniczeniem jest wymóg przygotowania strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, na tych samych zasadach jak w przypadku ZIT.

Zasady realizacji IIT określone w niniejszej ustawie są podobne do zasad realizacji ZIT, jednakże są dużo bardziej prostsze i nie nakładają wymogów dotyczących min. konieczności założenia partnerstwa w celu realizacji projektów zintegrowanych. Wynika to przede wszystkim z konieczności zapewnienia elastyczności IIT, która umożliwi jego stosowanie w różnych programach i różnych obszarach tematycznych, dostosowanego do potrzeb wykorzystującej go instytucji, przy spełnieniu zasad wynikających z niniejszej ustawy.

IIT są realizowane zgodnie z warunkami określonymi w umowie partnerstwa na obszarach wyznaczonych przez właściwą instytucję zarządzającą, a w przypadku działań z zakresu rewitalizacji, na obszarach wskazanych w gminnych programach rewitalizacji (ust. 2).

IIT są realizowane w wybranych obszarach tematycznych, wskazanych w programie (ust. 3) oraz będą zarządzane na poziomie lokalnym, przez jednostki samorządu terytorialnego (gminę lub powiat) lub ich partnerstwa powołane w jednej z ustawowych form współpracy jednostek

samorządu terytorialnego, wyznaczone przez właściwą instytucję zarządzającą, których głównym zadaniem jest przygotowanie strategii IIT, która tak samo jak strategia ZIT, o której mowa w art. 34, pełni funkcję „strategii terytorialnej”, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego (ust. 4).

Art. 36 określa również podstawowe warunki dla przygotowania strategii IIT (ust. 5–8), które są zbieżne z minimalnymi warunkami dla strategii ZIT. Strategia IIT oraz jej zmiany są przyjmowane przez radę gminy, radę powiatu albo w trybie właściwym dla wybranej formy współpracy.

Dla IIT również wprowadzono rozwiązanie zwolnienia z obowiązku przygotowania strategii IIT w przypadku gdy dla objętego nim obszaru przygotowano strategię rozwoju gminy, o której mowa w art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, lub strategię rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, lub gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14–15 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (ust. 9).

Podobnie jak w przypadku instrumentu ZIT, w przypadku strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego wprowadzono możliwość odrębnego przyjęcia ww. listy projektów poprzez przyjęcie stosownej uchwały podmiotów przygotowujących ww. strategię (ust. 10).

Instrument IIT zostanie wykorzystany przede wszystkim do ukierunkowania interwencji w ramach Celu Polityki 5, jednakże nie będzie do niego ograniczony i może być wykorzystany, zgodnie z decyzją właściwej Instytucji Zarządzającej, do wdrażania interwencji w ramach pozostałych Celów Polityki. Dedykowanym IIT obszarem tematycznym jest rewitalizacja, która może być wdrażana wyłącznie poprzez gminne programy rewitalizacji pełniące funkcję strategii IIT.

Strategia IIT nie jest strategią rozwoju i nie stosuje się do niego przepisów uzppr (ust. 12).

Niezbędne warunki dla realizacji strategii ZIT i strategii IIT są następujące:

- a) zgodność strategii ZIT i strategii IIT z warunkami określonymi w umowie partnerstwa (odpowiednio art. 34 ust. 4 i art. 36 ust. 2),
- b) umowa partnerstwa stanowi zgodnie z art. 5 ust. 1a uzppr dokument programowy, którego projekt zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko,
- c) możliwość sfinansowania strategii ZIT i strategii IIT w ramach programów (art. 34 ust. 6 pkt 2 i art. 36 ust. 4). Programy stanowią programy, o których mowa w art. 5 pkt 7a

uzppr, których projekt zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko,

d) spójność strategii ZIT ze strategią rozwoju ponadlokalną (art. 34 ust. 8).

Odnosząc się do kwestii strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy wyjaśnić, że przepisy prawa Unii Europejskiej i prawa polskiego jasno wskazują, jakie dokumenty powinny być poddawane takiej ocenie. Kwalifikacja następuje na podstawie analizy przesłanek merytorycznych. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że projektowane ZIT i IIT nie będą spełniały kryteriów kwalifikujących do oceny strategicznej i w ich przypadku dodatkowe wykluczenie obowiązku przeprowadzenia takiej oceny w regulacji o charakterze specustawowym jest zbędne. Jeżeli natomiast okaże się, że w pewnych przypadkach ocena powinna zostać przeprowadzona, rezygnacja z niej na podstawie przepisu stwarzającego podstawę do szczególnego traktowania ZIT i IIT będzie naruszeniem prawa polskiego i UE. Może to stanowić podstawę formułowania zarzutów przez Komisję Europejską i utrudniać uzyskanie dofinansowania.

Strategia rozwoju ponadlokalnego stanowi zgodnie z art. 9 pkt 6 uzppr strategię rozwoju, której projekt zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Jeżeli konkretne przedsięwzięcia ujęte w strategii ZIT lub strategii IIT będą podlegały przepisom prawa o ochronie środowiska, to w ramach odrębnych postępowań administracyjnych prowadzonych przez właściwe organy wobec tych przedsięwzięć oceniane będzie ich oddziaływanie na środowisko.

Art. 37 zawiera wyłączenie stosowania przepisów rozdziału 12 do programów Interreg. Krajowe rozwiązania w tym rozdziale, np. w zakresie odwołania do umowy partnerstwa, sposobu tworzenia i funkcjonowania poszczególnych instrumentów terytorialnych, które opierają się na polskim systemie instytucjonalnym nie mogą mieć zastosowania w międzynarodowych programach Interreg. Instrumenty terytorialne takie jak ZIT, RLKS czy IIT w kontekście programów Interreg muszą swoim zasięgiem obejmować obszary poza terytorium Polski dlatego system ich tworzenia nie może opierać się na prawodawstwie krajowym. Podstawą będą regulacje znajdujące się w rozporządzeniach unijnych (rozporządzenie ogólne, EFRR i Interreg).

Rozdział 13. Projekty.

W rozdziale 13 wskazano przede wszystkim szczególne rodzaje projektów, które mogą być wybierane do dofinansowania.

Pojęcie projektu zdefiniowano w art. 2 pkt 22 ustawy, co wynika z braku przedstawienia jego charakterystyki i kluczowych elementów w przepisach UE. Chociaż projekt stanowi na gruncie rozporządzenia ogólnego element operacji albo jest z nią tożsamy to nie został on precyzyjnie opisany w rozporządzeniu ogólnym. Lukę tę uzupełniono na poziomie krajowym, stanowiąc, że projekt tworzy najmniejszą i podstawową jednostkę realizacyjną programu rozumianą jako przedsięwzięcie służące osiągnięciu celów programu, o czym przesądza **art. 38**. Ze względu na konieczność przypisania projektu do programu jako źródła finansowania danego przedsięwzięcia, definiując to pojęcie zwrócono uwagę na jego następujące elementy:

- cel określony wskaźnikami, do którego będzie zmierzać realizacja projektu, co jest warunkiem uznania danego przedsięwzięcia za racjonalne, uzasadnione z punktu widzenia założeń programu oraz pozwoli ocenić je z punktu widzenia m.in. wykonalności i efektywności;
- określone ramy czasowe, dające możliwość weryfikacji czy realizacja projektu będzie możliwa z udziałem współfinansowania UE dostępnego w ramach programów na lata 2021–2027, z zachowaniem wymogów prawnych umożliwiających przyznanie, efektywne wykorzystanie i poprawne rozliczenie przyznanego współfinansowania;
- zgłoszenie do współfinansowania, co stanowi formalną podstawę przeprowadzenia weryfikacji, czy projekt wpisuje się w cele programu i odpowiada jego założeniom;
- zgłoszenie do współfinansowania w ramach jednego funduszu strukturalnego, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji albo Funduszu Spójności, konstytuujące zasadę współfinansowania określonego projektu wyłącznie środkami jednego funduszu strukturalnego, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji albo Funduszu Spójności, co da gwarancję precyzyjnego powiązania poszczególnych wydatków z określonych funduszy z danymi przedsięwzięciami na potrzeby ich rzetelnego rozliczenia.

Jako szczególny rodzaj projektów traktowane są projekty partnerskie, których dotyczy **art. 39**. Polegają one na zaangażowaniu w ich realizację co najmniej dwóch podmiotów wnoszących do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe (art 39 ust. 1). Jednocześnie partnerem wiodącym w projekcie partnerskim może być wyłącznie podmiot o potencjale ekonomicznym zapewniającym prawidłową realizację projektu partnerskiego (ust. 11) oraz podmiot inicjujący projekt partnerski (ust. 12). W przypadkach uzasadnionych

koniecznością zapewnienia prawidłowej i terminowej realizacji projektu, w związku z wystąpieniem okoliczności, które nie mogły być znane wnioskodawcy ani właściwej instytucji na dzień zawarcia umowy o dofinansowanie projektu lub podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu i za zgodą właściwej instytucji ustawodawca wprowadza możliwość wyboru partnera po zawarciu umowy o dofinansowanie projektu lub po podjęciu decyzji o dofinansowaniu projektu (ust. 6). Ponadto zgodnie z ust. 13 udział partnerów w projekcie partnerskim nie może polegać wyłącznie na wniesieniu zasobów do jego realizacji. Każdy partner powinien realizować w ramach projektu określone zadania wynikające z porozumienia albo umowy o partnerstwie. Dodatkowo zadania realizowane przez poszczególnych partnerów w ramach projektu nie mogą polegać na oferowaniu towarów, świadczeniu usług lub wykonywaniu robót budowlanych na rzecz innych partnerów (ust. 14), co ma w szczególności wyeliminować problem kolizji z przepisami prawa zamówień publicznych. Zasad dotyczących wyboru partnerów nie stosuje się w przypadku wyborów podmiotów realizujących zadania objęte projektem partnerskim na podstawie praw szczególnych i wyłącznych (ust. 3), przez które należy rozumieć prawa przyznane w drodze ustawy lub decyzji administracyjnej, polegające na zastrzeżeniu wykonywania określonej działalności dla jednego lub większej liczby podmiotów, wywierające istotny wpływ na możliwość wykonywania tej działalności przez inne podmioty. Za prawa szczególne i wyłączne nie można natomiast uznać uprawnień/ kompetencji niezwiązanych z wykonywaniem określonej działalności będącej przedmiotem (merytorycznym elementem) projektu partnerskiego.

Wdrażanie projektu partnerskiego odbywać się może na podstawie porozumienia albo umowy o partnerstwie z zastrzeżeniem, że stroną porozumienia albo umowy o partnerstwie nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie odrębnych przepisów (np. na podstawie art. 207 ust. 4 ufp albo art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1745)). Wprowadzenie regulacji w zakresie projektów partnerskich daje podstawę do urzeczywistnienia zasady partnerstwa będącej zasadą horyzontalną, dotyczącą wykorzystania funduszy strukturalnych, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Funduszu Spójności. Przepis umożliwia wnioskodawcy zaangażowanie w realizację projektu innych podmiotów, których udział w przedsięwzięciu może przyczynić się do osiągnięcia celów projektu w wymiarze większym niż przy zaangażowaniu w jego realizację jedynie wnioskodawcy, spowodować synergię albo umożliwić całościowe potraktowanie zagadnienia, którego dotyczy projekt.

Obok szczególnego rodzaju projektów partnerskich w ramach programów mogą być realizowane projekty hybrydowe (**art. 40**). Projekty hybrydowe będą tworzone pomiędzy podmiotami publicznymi a podmiotami prywatnymi. Ponieważ warunki realizacji tego typu projektów określone zostały w przepisach rozporządzenia ogólnego, w art. 40 ust. 1 odwołano się do regulacji tego rozporządzenia w tym zakresie. Z kolei ust. 2 stanowi, że do wyboru podmiotów prywatnych realizujących projekty hybrydowe zastosowanie znajdują odrębne przepisy. W wyborze tych podmiotów zastosowanie znajdują w szczególności przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 711, z późn. zm.), ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2021 r. poz. 541), ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 2268, z późn. zm.) oraz pzp. Wybór procedury wyboru podmiotu prywatnego jest uzależniony od przyjętego modelu realizacji inwestycji.

W **art. 41** uregulowano instytucję projektu grantowego. Istotą tego typu projektu jest możliwość powierzenia beneficjentowi wdrażania projektu, w ramach którego udzielane są granty innym podmiotom wybranym w drodze otwartego naboru (grantobiorcom). Wprowadzono szeroki katalog podmiotów, które mogą uzyskać status grantobiorcy, obejmujący zarówno podmioty publiczne, jak i podmioty prywatne, z zastrzeżeniem, że nie mogą to być podmioty wykluczone z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie odrębnych przepisów. W projekcie wskazano, że wartość grantu nie może przekroczyć 200 tys. euro. Limit wsparcia przekazywanego w formie grantu wynika z przepisów rozporządzenia ogólnego.

W celu podkreślenia, że pojęcie grantu nie jest równoznaczne z pojęciem projektu w rozumieniu ustawy, przesądzono, że grantem są środki finansowe programu powierzane grantobiorcom na realizację zadań zgodnych z celem projektu grantowego. Z przedmiotowej regulacji wynika, że grant nie może polegać np. na świadczeniu usług przez grantodawcę na rzecz grantobiorcy ani na przekazaniu przez grantodawcę na rzecz grantobiorcy składników majątkowych. Powierzenie grantu następuje na podstawie umowy, której minimalny zakres określa art. 41 ust. 7.

Projekt grantowy, tak jak inne projekty, realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu. W art. 41 ust. 8 określono zakres odpowiedzialności beneficjenta w sferze realizacji projektu grantowego, w tym realizację projektu zgodnie z założonym celem, dokonywanie wyboru grantobiorców z zapewnieniem zasady przejrzystości, rzetelności, bezstronności i równego traktowania

podmiotów, monitorowanie i kontrolę realizacji zadań przez grantobiorców, rozliczanie wydatków poniesionych przez grantobiorców, a także odzyskiwanie środków od grantobiorców w przypadku wykorzystania grantu niezgodnie z umową o powierzenie grantu. W przypadku, gdy projekt grantowy jest jednocześnie projektem partnerskim, istotne ograniczenie wprowadza ust. 9 stanowiąc, że beneficjent może powierzyć partnerom realizację części zadań związanych z wyborem grantobiorców. Ograniczenie to wynika z tego, że zgodnie z ust. 2 to beneficjent udziela grantów grantobiorcom, w związku z czym nie jest możliwe, aby proces wyboru grantobiorców w całości (czyli wraz z podpisaniem umowy o powierzenie grantu) został przekazany partnerom. Natomiast pozostałe zadania (np. monitorowanie realizacji zadań przez grantobiorców czy kontrola realizacji ich zadań) będą w takim projekcie realizowane zgodnie z porozumieniem albo umową o partnerstwie.

Nadzór właściwej instytucji nad realizacją zadań powierzonych beneficjentowi projektu grantowego zapewniony jest, zgodnie z art. 41 ust. 10, poprzez zatwierdzanie procedur związanych z wdrażaniem projektu, opracowywanych przez jego beneficjenta. Zatwierdzanie przez właściwą instytucję procedur dotyczących realizacji projektu grantowego będzie określone w umowie o dofinansowanie.

Rozdział 14. Wybór projektów.

W rozdziale 14 (art. 42–60) zawarto przepisy określające zasady wyłaniania projektów do dofinansowania.

W **art. 42** wskazano, że objęty dofinansowaniem może być wyłącznie projekt wybrany do dofinansowania. Oznacza to, że zawarcie umowy o dofinansowanie lub podjęcie decyzji o dofinansowaniu musi w każdym przypadku zostać poprzedzone aktem wybrania projektu do dofinansowania na podstawie wyników jego oceny. W **art. 43** ustanowiono ogólną zasadę, że może zostać wybrany do dofinansowania jedynie projekt spełniający kryteria wyboru projektów. To w zakresie tego aspektu projekt podlega ocenie komisji oceny projektów.

W **art. 44** wskazano, że projekty do dofinansowania będą wybierane w sposób konkurencyjny lub niekonkurencyjny (ust. 1). W ust. 2 opisano przesłanki w jakich wybór projektów do dofinansowania nie musi opierać się o konkurowanie projektów. Może mieć to miejsce wyłącznie w sytuacji, w której wnioskodawcami, ze względu na charakter lub cel projektu, będą podmioty jednoznacznie określone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Dodatkowo wybór projektów w sposób niekonkurencyjny może dotyczyć wyłącznie projektów: polegających na realizacji zadań publicznych wynikających z właściwych przepisów (pkt 1), mających strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju, regionu lub

obszaru objętego realizacją ZIT, IIT lub terytorialnego planu sprawiedliwej transformacji (pkt 2), które będą realizowane w formie instrumentu finansowego (pkt 3) albo projektów pomocy technicznej (pkt 4). Regulacją tą objęto wyłącznie projekty, wobec których tworzenie warunków do konkurowania będzie nieuzasadnione. Wynika to m.in. z faktu, że celowość i potrzeba realizacji tego rodzaju projektów potwierdzana jest przed ich oceną i wynika z przepisów prawa, znalazła wyraz w dokumencie o charakterze programowym albo jest przesądzona postanowieniami programu. W odniesieniu do projektów realizowanych w formie instrumentu finansowego, założeniem jest, że na podstawie projektowanej ustawy wybierany do dofinansowania będzie projekt, którego wnioskodawca został wcześniej wybrany we właściwej procedurze (w szczególności w oparciu o konkurencyjne tryby przewidziane w pzp) – właściwa instytucja będzie obowiązana do zapewnienia zgodności (niesprzeczności) kryteriów, w oparciu, o które wybierany będzie projekt wdrażany w formie instrumentu finansowego z kryteriami, w oparciu o które został wcześniej wyłoniony wnioskodawca.

W **art. 45** ustanowiono podstawowe zasady wyłaniania projektów do dofinansowania, mające zastosowanie w trakcie wyboru projektów do dofinansowania. Określono zasady takie jak: przejrzystość, rzetelność i bezstronność wyboru projektów (ust. 1), a także równość wnioskodawców w dostępie do informacji o zasadach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania oraz równe traktowanie wnioskodawców (ust. 2). Przestrzeganie tych zasad przez instytucje będzie gwarantowało poszanowanie praw wnioskodawców w dostępie do dofinansowania. Przejrzystość przejawia się w dostępie do informacji o przebiegu wyboru projektów. Rzetelność będzie wynikała przede wszystkim z obowiązku instytucji polegającego na dogłębnej i zgodnej z ustanowionymi regułami ocenie każdego projektu oraz przedstawieniu na zakończenie oceny każdego projektu, który nie został wybrany do dofinansowania, wyczerpującego merytorycznego uzasadnienia wyniku oceny. Bezstronność powinna polegać na właściwym zarządzaniu sytuacjami konfliktu interesów, tak aby zapewnić obiektywną ocenę projektów. Równy dostęp do informacji będzie skutkował obowiązkiem instytucji publikacji wszystkich koniecznych informacji niezbędnych do przedłożenia wniosku o dofinansowanie, a także upubliczniania wyjaśnień i interpretacji. Z kolei równe traktowanie wnioskodawców będzie wiązało się z obowiązkiem stosowania takich samych zasad wobec wszystkich podmiotów ubiegających się o dofinansowanie w ramach danego postępowania.

W **art. 46** przesądzono o obowiązku racjonalnego określania przez właściwe instytucje obowiązków nakładanych na wnioskodawców, tzn. określanie ich w sposób, który spowoduje, że wymogi niesłużące potwierdzeniu spełniania kryteriów albo zbędne dla objęcia projektu dofinansowaniem, a mogące blokować uczestnictwo w postępowaniu, wydłużać procedury lub

podnosić koszty ubiegania się o dofinansowanie, nie będą formułowane. W celu ograniczenia zbędnych obciążeń nakładanych na wnioskodawców wprowadzono również przepisy **art. 47**. W jego ramach wskazano, że w toku postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, procedury odwoławczej oraz przy udzielaniu dofinansowania właściwa instytucja nie może żądać zaświadczeń oraz dokumentów na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego jeżeli są one znane instytucji z urzędu albo są możliwe do ustalenia przez instytucję (pkt 1). Ponadto ustanowiono możliwość żądania przez instytucję oświadczeń od wnioskodawcy w celu potwierdzenia przez niego faktów lub stanu prawnego niezbędnych do oceny projektu lub objęcia go dofinansowaniem (pkt 2).

W **art. 48** ustanowiono przepisy gwarantujące wyłączenie z obowiązku udostępniania w trybie dostępu do informacji publicznej oraz w trybie dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie dokumentów i informacji przedstawianych przez wnioskodawców oraz czasowe ograniczenie w dostępie do dokumentów i informacji wytworzonych lub przygotowanych przez właściwe instytucje w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez wnioskodawców. Brak wprowadzenia takich przepisów mógłby skutkować dezorganizacją procesu wyboru projektów, zagrażać jego bezstronności albo umożliwiać nieuczciwe praktyki polegające na powielaniu w ramach danego postępowania rozwiązań opracowanych przez innych wnioskodawców.

W celu umożliwienia właściwego przygotowania się i zaplanowania własnych działań przez wnioskodawców, instytucje zarządzające będą zobowiązane, zgodnie z **art. 49**, do publikowania harmonogramów naborów wniosków o dofinansowanie. Wskazano jednocześnie, że horyzont czasowy harmonogramu będzie wynosił co najmniej 12 miesięcy (ust. 2), zaś kolejne jego aktualizacje będą dokonywane nie rzadziej niż na koniec każdego kwartału (ust. 4).

W **art. 50** wskazano, że w celu przeprowadzenia postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania właściwa instytucja przeprowadza każdorazowo nabór (ust. 1). W ust. 2 wskazano warunki przeprowadzenia naboru, do których należą: przyjęcie regulaminu wyboru projektów (pkt 1) oraz udostępnienie regulaminu wyboru projektów potencjalnym wnioskodawcom (pkt 2). Jednocześnie przesądzono, że w przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów, udostępnienie regulaminu wyboru projektów następuje w formie ogłoszenia o naborze upublicznianego na stronie internetowej właściwej instytucji oraz na portalu (ust. 3) oraz wskazano elementy, które takie ogłoszenie musi zawierać (ust. 4). Powyższy obowiązek związany z ogłoszeniem naboru wniosków o dofinansowanie nie znajduje zastosowania w odniesieniu do niekonkurencyjnego sposobu wyboru projektów. Wynika to z faktu, że celem

ogłoszenia naboru co do zasady jest zaproszenie do składania wniosków o dofinansowanie wszystkich zainteresowanych potencjalnych wnioskodawców, natomiast w przypadku niekonkurencyjnego sposobu wyboru projektów wnioski mogą składać wyłącznie jednoznacznie określone podmioty, o których mowa w art. 44 ust. 2.

W **art. 51** zamieszczono regulacje przesądzające o zawartości regulaminu wyboru projektów. Stanowi on źródło szczegółowych informacji na temat danego postępowania. W ust. 1 wskazano minimalną zawartość regulaminu, w tym m.in. określenie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów, kryteriów wyboru projektów czy terminu na składanie wniosków o dofinansowanie projektu. Regulamin będzie również dokumentem, w którym będzie wskazywany oraz opisywany sposób wyboru projektów, a więc to czy będzie to sposób konkurencyjny czy niekonkurencyjny, o których mowa w art. 44. Opis będzie mógł wskazywać wybraną formułę wyboru projektów np. wybieranie wszystkich projektów spełniających kryteria w określonym stopniu do wyczerpania alokacji, wybieranie najlepszych projektów spośród ubiegających się o dofinansowanie, wybieranie jednego projektu spośród ubiegających się o dofinansowanie, wybór projektów spośród wymienionych w art. 44 ust. 2. Celem regulacji w tym zakresie jest zapewnienie instytucjom jak najdalej idącej swobody w zarządzaniu procesem wyboru projektów do dofinansowania, tak aby mogły one dobierać rozwiązania do uwarunkowań towarzyszących wyborowi projektów np. do spodziewanego popytu na wsparcie, do wartości wsparcia, które może zostać udzielone, do tempa w jakim mogą być przedkładane i oceniane projekty, do stopnia ich skomplikowania. W ust. 2 wskazano dodatkowe elementy, które musi zawierać regulamin w przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów. Należą do nich m.in. wskazanie typów projektów podlegających dofinansowaniu czy opisanie procedury oceny projektów, w tym wskazanie czy będzie ona podzielona na etapy, a także jak będzie przeprowadzana – kto jej dokona (czy będą angażowani w nią eksperci czy wyłącznie pracownicy właściwej instytucji).

W ust. 4 zawarto przepisy uniemożliwiające zmianę regulaminu w zakresie wskazania oraz opisu sposobu wyboru projektów do dofinansowania. Dodatkowo przesądzono, że zmiany regulaminu wyboru projektów w zakresie kryteriów wyboru projektów, mogą mieć miejsce wyłącznie w sytuacji, w której w ramach danego postępowania nie złożono jeszcze wniosków o dofinansowanie. Oznacza to, że po wpłynięciu pierwszego wniosku o dofinansowanie w ramach naboru, możliwość zmiany kryteriów wyboru projektów jest prawnie blokowana (ust. 5). Jedynym odstępstwem od powyższych obwarowań w zakresie zmian regulaminu wyboru projektów może być konieczność dokonania zmiany regulaminu, o ile ma ona swoje źródło w odrębnych przepisach prawa (ust. 6). Jednocześnie wskazano, że właściwa instytucja po

zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania nie może zmieniać regulaminu wyboru projektów (ust. 7). Wszelkie zmiany dokonane w regulaminie wraz z ich uzasadnieniem oraz terminem stosowania właściwa instytucja udostępnia w taki sposób w jaki udostępniła regulamin (ust. 8). W przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów będzie oznaczało to obowiązek zamieszczania regulaminu na właściwej stronie internetowej oraz portalu. Regulacje te mają na celu zapewnienie jak najdalej idącej stabilności reguł i zasad, które zostały zakomunikowane na początku postępowania w zakresie wyboru projektów.

Art. 52 wprowadza obowiązek ubiegania się o dofinansowanie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (ust. 1). Informatyzacja procesu wyboru projektów do dofinansowania jest w pełni spójna z przyjętym sposobem opracowywania regulacji w tym obszarze, tj. jak najdalej posuniętej standaryzacji procesu wyboru projektów do dofinansowania. Przesądzono, że nabór rozpoczyna się w dniu udostępnienia formularza wniosku o dofinansowanie w systemie teleinformatycznym w sposób umożliwiający składanie wniosków o dofinansowanie projektu (ust. 2). W przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów, projektów nabór trwa nie krócej niż 10 dni i kończy się nie wcześniej niż po 40 dniach od upublicznienia ogłoszenia o naborze (ust. 3). Przepis wskazuje wyłącznie na pewien minimalny standard, który musi być zrealizowany w odniesieniu do postępowań dotyczących konkurencyjnego sposobu wyboru projektów. Przyjęcie takiego rozwiązania zapewni możliwość aplikowania w ramach postępowania konkurencyjnego wszystkim zainteresowanym podmiotom. Jednocześnie regulacja ta pozwoli instytucjom elastycznie określać termin, od którego możliwe będzie składanie wniosków oraz okres naboru wniosków o dofinansowanie projektu. W **art. 53** zdecydowano, że oceny projektów dokonuje specjalnie w tym celu powołane przez właściwą instytucję ciało o charakterze pomocniczym – komisja oceny projektów (KOP). W KOP uczestniczą wszystkie osoby dokonujące oceny projektów, tj. pracownicy właściwej instytucji oraz ewentualnie eksperci, o których mowa w art. 80. Jednocześnie w przypadku pracowników właściwej instytucji są oni zobligowani do posiadania wymaganych kwalifikacji (ust. 2). Przewodniczącym KOP zawsze będzie pracownik właściwej instytucji (ust. 4), która odpowiada jednocześnie za prawidłowość jej funkcjonowania (ust. 5). Oznacza to, że nie jest możliwe powierzenie kierowania KOP ekspertowi.

Przepis **art. 54** wskazuje, że ocena projektu dotyczy jego zgodności z kryteriami wyboru projektów (ust. 1). W ust. 2 wskazano możliwość podzielenia oceny projektów na etapy. Można wyróżnić przykładowo etap oceny formalnej, merytorycznej, finansowej, strategicznej. Podzielenie oceny na etapy umożliwi uporządkowanie procedury oceny a także takie jej zaprojektowanie, które umożliwi obniżenie kosztów całego procesu. Jednocześnie

niezakwalifikowanie projektu do kolejnego etapu oceny, w przypadku ich wyróżnienia, może wynikać wyłącznie z zatwierdzenia wyniku oceny stanowiącego negatywną ocenę projektu (ust. 3). Ponadto w celu zagwarantowania przejrzystości wyboru projektów w sposób konkurencyjny, właściwe instytucje, w przypadku podzielenia oceny na etapy, będą zobowiązane do publikowania na stronie internetowej oraz na portalu, po każdym etapie oceny, informacji o projektach zakwalifikowanych do kolejnego etapu (ust. 4).

W **art. 55** uregulowano proces uzupełniania lub poprawiania wniosku o dofinansowanie projektu. W tym zakresie wprowadzono znaczne uelastycznienie polegające na dalszym przekazaniu kompetencji właściwym instytucjom w określaniu zakresu możliwych poprawek i uzupełnień w ramach danego postępowania, co znajdzie swoje odzwierciedlenie w zapisach regulaminu wyboru projektów. W przypadku oczywistych omyłek pisarskich lub rachunkowych możliwa jest ich poprawa przez właściwą instytucję, przy jednoczesnym poinformowaniu o tym wnioskodawcy (ust. 3). Przy stosowaniu mechanizmów uzupełnień i poprawy właściwe instytucje każdorazowo będą związane zasadą równego traktowania wnioskodawców, którą wprowadzono do przepisów w randze zasady horyzontalnej. W ust. 2 przesądzono, że wezwania do uzupełnień lub poprawy wniosków o dofinansowanie projektu wysyłane będą drogą elektroniczną.

Zgodnie z **art. 56** KOP przedstawia właściwej instytucji wyniki przeprowadzonej oceny projektów (ust. 1), zaś właściwa instytucja je zatwierdza (ust. 2). Zatwierdzenie wyniku oceny może oznaczać zakwalifikowanie projektu do kolejnego etapu oceny w przypadku ich wyróżnienia, wybór projektu do dofinansowania albo negatywną ocenę projektu (ust. 3). Z procesem wyboru projektów do dofinansowania nierozłącznie wiążą się obowiązki informacyjne. Należy do nich zaliczyć w szczególności obowiązek przekazywania przez właściwą instytucję informacji dla wnioskodawcy o zakończeniu oceny jego projektu oznaczającym wybór projektu do dofinansowania albo stanowiącym negatywną ocenę projektu. Do doręczenia informacji stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (ust. 4). W ust. 5 i 6 zdefiniowano ocenę negatywną projektu. W zależności od tego, czy ocena projektu będzie podzielona na etapy (por. art. 54 ust. 2 w związku z art. 51 ust. 2 pkt 2) negatywna ocena projektu oznaczać będzie brak możliwości zakwalifikowania projektu do kolejnego etapu oceny bądź też brak możliwości jego wybrania do dofinansowania. To ostatnie obejmuje również przypadek, w którym z uwagi na wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w ramach danego naboru wybranie projektu do dofinansowania jest niemożliwe. W przypadku negatywnej oceny projektu informacja musi zawierać uzasadnienie wyniku oceny oraz, w

przypadku konkurencyjnego sposobu wyboru projektów, pouczenie o możliwości wniesienia protestu (ust. 7). Przekazanie tych informacji będzie miało kluczowe znaczenie dla realizacji prawa wnioskodawcy do odwołania się od oceny jego projektu.

Do innych obowiązków informacyjnych należą również te wskazane w **art. 57**, polegające przede wszystkim na podaniu informacji na stronie internetowej i portalu o projektach, które zostały wybrane do dofinansowania oraz projektach, które otrzymały ocenę negatywną w ramach danego postępowania. W przypadku projektów wybranych do dofinansowania informacja ta zawiera również przyznaną kwotę dofinansowania wynikającą z wyboru projektów do dofinansowania (ust. 1). Zakończenie naboru oraz opublikowanie takiej informacji, w odniesieniu do wszystkich projektów objętych danym postępowaniem w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, oznacza zakończenie tego postępowania (ust. 2). Każda późniejsza zmiana dotycząca wyżej wymienionej informacji musi zostać wskazana. Ponadto w celu zapewnienia transparentności procesu wyboru projektów do dofinansowania konieczne jest publikowanie informacji o składzie KOP, wraz z ewentualnym wskazaniem osób, które dokonywały oceny w charakterze ekspertów (ust. 4). Będzie to stanowić jedno z podstawowych narzędzi do identyfikacji ewentualnych konfliktów interesów. W ust. 5 przesądzono, że również po zakończeniu danego postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania właściwa instytucja może wybierać do dofinansowania projekty. Może to dotyczyć tylko takich projektów, które zostały wcześniej negatywnie ocenione z uwagi na wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w naborze. Jednocześnie musi to zrobić zgodnie z postanowieniami stosownego regulaminu wyboru projektów. Taki mechanizm pozwoli bez nadmiernych obciążeń administracyjnych zwiększać liczbę projektów wybieranych do dofinansowania, które i tak zostały już ocenione, a jedynym powodem ich odrzucenia była ograniczona kwota środków na dofinansowanie projektów rozdysponowana w danym postępowaniu. Warunkiem takiego działania będzie dostępność kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w ramach działania albo kategorii regionu jeżeli w ramach działania kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów jest podzielona na kategorie regionów.

W **art. 58** wprowadzono podstawę dla unieważnienia postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, a także przesłanki, które mogą prowadzić do takiego działania (ust. 1). Należy zaliczyć do nich: brak złożonych wniosków w terminie naboru (pkt 1), wystąpienie istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wybór projektów do dofinansowania nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć (pkt 2), sytuację, w której postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną (pkt 3). Właściwa instytucja podaje do publicznej wiadomości informację o unieważnieniu postępowania w

zakresie wyboru projektów do dofinansowania w sposób konkurencyjny, oraz jego przyczynach na swojej stronie internetowej oraz na portalu. Informacja ta nie stanowi podstawy do wniesienia protestu.

Dodatkowo przepisem **art. 59** wyłącza się ze stosowania w odniesieniu do przepisów rozdziału o wyborze projektów przepisy kpa, z wyjątkiem art. 24 i 57 § 1–4, o ile ustawa nie stanowi inaczej. W programach Interreg, ze względu na ich międzynarodowy charakter, wybór projektów odbywa się w sposób odmienny, przez komitet monitorujący, a nie właściwe instytucje, jak ma to miejsce w programach krajowych i regionalnych. W związku z tym **art. 60** wyłącza stosowanie do realizacji programów Interreg przepisów o wyborze projektów do dofinansowania oraz do wyboru podmiotów wdrażających instrument finansowy w rozumieniu rozporządzenia ogólnego.

Rozdział 15. Umowa o dofinansowanie projektu i decyzja o dofinansowaniu projektu.

W **art. 61** przesądzono, że podstawą objęcia projektu dofinansowaniem może być umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu (ust. 1). Stroną umowy może być wyłącznie wnioskodawca, którego projekt został wybrany do dofinansowania. Po podpisaniu umowy wnioskodawca staje się beneficjentem, którym może być wyłącznie podmiot wskazany w art. 2 pkt 1. W sytuacji, w której dany podmiot sektora finansów publicznych jest jednocześnie właściwą instytucją i wnioskodawcą, podstawą objęcia go dofinansowaniem będzie decyzja o dofinansowaniu. W ust. 2 zaznaczono, że w przypadku projektu partnerskiego umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana z partnerem wiodącym, o którym mowa w art. 39 ust. 9 pkt 4, będącym beneficjentem odpowiedzialnym za przygotowanie i realizację projektu. W ust. 3 wskazano przesłanki braku zawarcia umowy o dofinansowanie albo wydania decyzji o dofinansowaniu. Należą do nich niedokonanie przez wnioskodawcę czynności określonych w regulaminie wyboru projektów, wykluczenie wnioskodawcy z możliwości otrzymania dofinansowania, rezygnacja wnioskodawcy z dofinansowania oraz unieważnienie postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania. W ust. 5 określone zostały podmioty powiązane.

Art. 61 ust. 4 i 6 stanowią natomiast ochronę przed ryzykiem niewłaściwego wykorzystania środków publicznych, w sytuacji, gdy o wsparcie wnioskuje podmioty, które na etapie ubiegania się o pomoc finansową korzystają lub korzystały z dofinansowania ze środków publicznych, w sposób nieprawidłowy, skutkujący wszczęciem i prowadzeniem postępowania karnego lub karnego skarbowego o przestępstwa, o których mowa w zaproponowanym

przepisie. Z uwagi na długotrwałość procedur i wielowątkowość takich postępowań, niejednokrotnie dochodzi do sytuacji, w której zanim dojdzie do ustalenia odpowiedzialności karnej w prawomocnym wyroku skazującym, te same lub powiązane podmioty i osoby ubiegają się o kolejne środki publiczne. Dlatego też, na podstawie zaobserwowanej praktyki proponuje się przyznanie właściwym instytucjom uprawnienia do odmowy zawarcia umowy i w konsekwencji odmowy przyznania środków publicznych takim podmiotom.

Ponadto, aby wyeliminować powyżej opisane sytuacje, w ust. 6 zobligowano instytucje do informowania właściwych organów ścigania, w razie pozyskania przez nich informacji o okolicznościach wskazujących na możliwość popełnienia przez wnioskodawcę przestępstwa, o którym mowa w ust. 4.

W ust. 7 wprowadzono obowiązek poinformowania przez właściwą instytucję wnioskodawcy o przyczynach braku możliwości zawarcia umowy o dofinansowanie lub podjęcia decyzji o dofinansowaniu. W ust. 8 wskazano podstawę do ponownego skierowania projektu do oceny w określonym zakresie już po wybraniu go do dofinansowania. Może mieć to miejsce w przypadku, gdy właściwa instytucja poweźmie wiedzę na temat okoliczności mogących mieć negatywny wpływ na wynik oceny danego projektu.

W **art. 62** zdecydowano o pozostawieniu właściwym instytucjom elastyczności w zakresie dopuszczalności modyfikowania projektu w trakcie jego realizacji. W tym zakresie wskazano, że projekt objęty dofinansowaniem może być zmieniony za zgodą właściwej instytucji jeśli zmiany nie wpłynęłyby na wynik oceny projektu w sposób, który skutkowałby jego negatywną oceną albo wynikają z okoliczności niezależnych od beneficjenta, których beneficjent działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć. W tym przypadku zmieniony projekt w wystarczającym stopniu musi przyczyniać się do realizacji celów programu.

Rozdział 16. Procedura odwoławcza.

Rozwiązania przyjęte w zakresie procedury odwoławczej w większości bazują na tych, które obowiązują na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) (dalej także jako „ustawa wdrożeniowa 2014–2020”). Z założenia postanowiono nie ingerować w regulacje, które sprawdziły się w dotychczasowej praktyce i dobrze funkcjonują.

Procedura odwoławcza będzie mogła być uruchomiona od wyników oceny projektów wybieranych w sposób konkurencyjny (stanowiącym, co do zasady, odpowiednik dotychczasowego trybu konkursowego). Celem procedury odwoławczej będzie ponowne

sprawdzenie złożonego wniosku w zakresie spełniania kryteriów wyboru projektów. **Art. 63** przewiduje, że, tak jak było dotychczas, podstawą uruchomienia procedury odwoławczej będzie uzyskanie przez wnioskodawcę oceny negatywnej projektu, o której mowa w art. 56 ust. 5 i 6. W zależności od tego, czy ocena projektu będzie podzielona na etapy negatywna ocena projektu oznaczać będzie brak możliwości zakwalifikowania projektu do kolejnego etapu oceny bądź też brak możliwości jego wybrania do dofinansowania. Utrzymano rozwiązanie, zgodnie z którym negatywna ocena w rozumieniu ustawy oznaczać będzie również de facto ocenę pozytywną, jeżeli skierowanie projektu do kolejnego etapu oceny lub jego wybranie do dofinansowania będzie niemożliwe z uwagi na wyczerpanie alokacji dostępnej na dofinansowanie projektów w ramach danego naboru. Jednakże tego rodzaju „negatywna ocena” nie będzie mogła stanowić wyłącznej przesłanki wniesienia protestu. Wnioskodawca będzie musiał uwzględnić we wnoszonym proteście wszystkie niezbędne wymogi, określone w art. 64 ust. 2 projektu ustawy. Pewnym novum, jeśli chodzi o zakres procedury odwoławczej, jest możliwość jej uruchomienia w sytuacji określonej w art. 61 ust. 8 projektu ustawy, który również nie ma odpowiednika w aktualnie obowiązującej ustawie wdrożeniowej 2014–2020. Art. 61 ust. 8 projektu daje właściwej instytucji podstawę prawną do tego, aby w przypadku, gdy poweźmie ona wiedzę o okolicznościach mogących mieć wpływ na wynik oceny projektu, skierować projekt do ponownej oceny. Wówczas przepisy rozdziału 16 znajdą odpowiednie zastosowanie, co oznacza, że od wyników takiej ponownej oceny, o ile będzie ona negatywna, wnioskodawcy przysługiwać będzie ścieżka odwoławcza przewidziana w rozdziale 16.

Tak jak dotychczas, wnioskodawcy przysługiwać będzie jeden środek odwoławczy od wyników oceny jego projektu, tj. protest. Wymogi formalne dotyczące protestu, a więc przede wszystkim jego forma, zawartość oraz termin jego wniesienia, określone zostały w **art. 64**, który powiela rozwiązania w tym zakresie obowiązujące w ustawie wdrożeniowej 2014–2020. Wnioskodawca będzie miał możliwość uzupełnienia wniesionego protestu niespełniającego wymogów formalnych, za wyjątkiem wymogów, o których mowa w art. 64 ust. 2 pkt 4 i 5 w terminie 7 dni liczonych od dnia otrzymania wezwania w tym zakresie. Jeśli w tym terminie protestu nie uzupełni, jego protest zostanie pozostawiony bez rozpatrzenia na podstawie art. 64 ust. 3 ustawy.

W **art. 65** uregulowano instytucję wycofania protestu. Przepisy w tym zakresie bazują na obecnie obowiązujących rozwiązaniach uregulowanych ustawą wdrożeniową 2014–2020. Wnioskodawca będzie mógł wycofać protest do czasu zakończenia jego rozpatrywania przez właściwą instytucję, poprzez złożenie właściwej instytucji oświadczenia w tej sprawie.

Instytucją właściwą będzie odpowiednio albo instytucja dokonująca wyboru projektów, za pośrednictwem której wniesiony został protest, albo instytucja właściwa do jego rozpatrzenia. W kolejnych artykułach uregulowano kwestie związane z rozpatrywaniem protestu, takie jak instytucje właściwe w tym zakresie, element autokontroli rozstrzygnięcia podjętego przez instytucję dokonującą naboru projektów, terminy poszczególnych etapów procedury odwoławczej, możliwe rozstrzygnięcia, itp. Rozwiązania przyjęte w tym zakresie w projekcie ustawy nie różnią się od dotychczas stosowanych, uregulowanych w ustawie wdrożeniowej 2014–2020.

W **art. 70** wskazano pozostałe przypadki pozostawienia protestu bez rozpatrzenia, dotyczące sytuacji, gdy pomimo prawidłowego pouczenia w tym zakresie, wnioskodawca nie zachował niezbędnych wymogów formalnych. Od takiego rozstrzygnięcia przysługuje wnioskodawcy możliwość wniesienia skargi do sądu administracyjnego zgodnie z otrzymaną w tym zakresie, na podstawie art. 70 ust. 2, informacją i pouczeniem.

Art. 71 powieliła rozwiązania dotyczące tzw. wyłączeń osób, które mogą brać udział w rozpatrywaniu protestu, w weryfikacji oceny projektu w ramach autokontroli, o której mowa w art. 67 ust. 2 projektu, a także w ponownej ocenie, o której mowa w art. 69 ust. 3 projektu. Doprecyzowano natomiast, że powiązania prowadzące do wyłączenia ww. osób, dotyczą jedynie ich zaangażowania w przygotowanie lub ocenę projektu, którego dany protest dotyczy (a nie jakiegokolwiek projektu).

W **art. 72** ust. 1 projektu ustawy utrzymano rozwiązanie polegające na wyłączeniu stosowania przepisów kpa do procedury odwoławczej z wyjątkiem art. 24 oraz przepisów dotyczących doręczeń i sposobu obliczania terminów, które stosuje się odpowiednio. Jednocześnie wprowadzono w nim ust. 2, wskazujący że przekazywane dokumenty i informacje w ramach procedury odwoławczej, w tym protest i jego rozstrzygnięcie, wymagają odpowiednio podpisu własnoręcznego albo opatrzenia kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. W przepisie określono zatem wymóg zachowania odpowiedniego podpisu, co do dokonywania niektórych czynności dotyczących procedury odwoławczej. Dodatkowo w art. 56 ust. 7 został wprowadzony pkt 4 , zgodnie z którym właściwa instytucja wskazuje formę w jakiej składany jest protest.

Art. 73 – art. 77 regulują kwestie związane z sądowym etapem procedury odwoławczej. Również w tym zakresie co do zasady powtarzane są sprawdzone rozwiązania funkcjonujące w ramach ustawy wdrożeniowej 2014–2020, z pewnym jednak doprecyzowaniem przepisów. Dookreślono m.in., że w przypadku uwzględnienia skargi i stwierdzenia, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i naruszenie to miało istotny wpływ na

wynik oceny (art. 73 ust. 8 pkt 1 lit. a projektu ustawy), sąd przekaze sprawę właściwej instytucji w celu ponownego rozpatrzenia podjętego przez nią rozstrzygnięcia w przedmiocie nieuwzględnienia protestu, o którym mowa w art. 69 ust. 1 pkt 2 albo w przedmiocie negatywnej ponownej oceny, o której mowa w art. 69 ust. 4 pkt 2. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami (art. 61 ust. 8 pkt 1 lit. a ustawy wdrożeniowej 2014–2020) sąd w takim przypadku zobligowany jest ustawowo do przekazania sprawy właściwej instytucji, która dokonywała naboru projektów, w celu jej ponownego rozpatrzenia przez tę instytucję. Rozwiązanie takie niejednokrotnie nastroczało trudności z ustaleniem, czego konkretnie miało dotyczyć ww. ponowne rozpatrzenie, w dodatku przez instytucję, która w świetle ustawy nie zawsze jest odpowiedzialna za rozstrzygnięcie będące przedmiotem kontroli sądowej. Analogicznej zmiany dokonano w art. 73 ust. 8 pkt 1 lit. b projektu, doprecyzowując, że protest „wraca” po rozstrzygnięciu sądowym do instytucji, która pozostawił go bez rozpatrzenia, w celu ponownej weryfikacji tego właśnie rozstrzygnięcia.

Wprowadzono również przepis ust. 4 w art. 73, zgodnie z którym kompletna dokumentacja, którą wnioskodawca jest zobowiązany załączyć do skargi, jest wnoszona przez wnioskodawcę w oryginale lub w postaci uwierzytelnionej kopii. Stanowi to uzupełnienie z pozostałymi przepisami projektu, w szczególności w zakresie wyboru projektów, uwzględniających informatyzację tych procesów i procedur. Ponadto w miejsce obecnych przepisów o pozostaniu skargi bez rozpatrzenia, w ust. 6 i 7 projektu ustawy określone zostały przesłanki jej odrzucenia.

Nowością, w odniesieniu do aktualnie obowiązujących przepisów z zakresu procedury odwoławczej jest wprowadzenie w **art. 77** ust. 3 projektu ustawy definicji tzw. wyczerpania alokacji, tj. wyczerpania kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w ramach działania albo kategorii regionu, jeżeli w ramach działania kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów jest podzielona na kategorie regionów. Wobec licznych wątpliwości w tym zakresie skutkujących koniecznością wielokrotnego zajmowania stanowiska przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, jak również w związku z pojawiającymi się orzeczeniami sądów administracyjnych, dotyczącymi tej kwestii, rozstrzygającymi ją w sposób sprzeczny z założeniami wdrażania środków unijnych, zdecydowano o rozstrzygnięciu ww. wątpliwości i uregulowaniu tej kwestii wprost w ustawie. Zgodnie z przyjętą definicją przez wyczerpanie ww. kwoty należy rozumieć przede wszystkim sytuację, w której środki przeznaczone na dofinansowanie projektów zostały rozdysponowane na projekty objęte dofinansowaniem (czyli takie, które w świetle art. 61 ust. 1 najpierw zostały wybrane do dofinansowania, a następnie z ich wnioskodawcami podpisane zostały umowy o

dofinansowanie projektu albo podjęte zostały decyzje o dofinansowaniu projektu). Jednocześnie zdecydowano, że sytuacją prowadzącą do wyczerpania alokacji będzie również samo rozdysponowanie środków przeznaczonych na dofinansowanie na projekty, które zostały wybrane do dofinansowania w ramach przeprowadzonego naboru (art. 43 w związku z art. 56 ust. 3), mimo że z ich wnioskodawcami jeszcze nie podpisano umów o dofinansowanie projektu albo nie zostały podjęte w stosunku do nich decyzje o dofinansowaniu projektu. W tym drugim przypadku zdecydowano się jednak na zastrzeżenie, że środki „wyczerpywane” przez projekty wybrane do dofinansowania są ponownie „uwalniane”, w sytuacji gdy zmaterializuje się przesłanka powodująca niemożność zawarcia umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu (art. 61 ust. 3 i 4). Niemniej ponowna dostępność środków na dofinansowanie projektów w działaniu albo kategorii regionu nie będzie znosić rozstrzygnięć podjętych na podstawie art. 77 ust. 2, gdyż na podstawie tego przepisu dla jego zastosowania wystarczy wystąpienie wyczerpania alokacji na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej..

W **art. 79** zawarto przepis, zgodnie z którym przepisów rozdziału 16 projektu ustawy, a więc procedury odwoławczej, nie stosuje się do programów Interreg.

Rozdział 17. Eksperci.

Celem przepisów jest wskazanie warunków włączania ekspertów do realizacji zadań właściwej instytucji związanych z wyborem projektów do dofinansowania, procedurą odwoławczą oraz zadań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu. Przepisy zawierają mechanizmy służące zapewnieniu transparentności oraz bezstronności w wykonywaniu zadań przez ekspertów. Ograniczają do minimum wymogi formalne warunkujące angażowanie ekspertów, aby zapewnić jak największą dostępność oferowanego przez nich wsparcia dla instytucji.

Przepisy regulują warunki korzystania z usług ekspertów. Wyznaczany ekspert musi być zamieszczony w wykazie ekspertów (**art. 80** ust. 3). Przepisy ustawy określają zakres informacji zawartych w wykazie. Zostały one ograniczone do niezbędnego minimum, które pozwala na identyfikację eksperta oraz nawiązanie z nim współpracy nie tylko przez instytucję, która prowadzi wykaz. W celu zapewnienia obowiązku informacyjnego wobec eksperta właściwa instytucja prowadząca wykaz ekspertów została zobowiązana do niezwłocznego informowania eksperta o wpisie do wykazu oraz wykreśleniu z wykazu. Wpis do wykazu poprzedza odebranie stosownego oświadczenia, w celu potwierdzenia spełniania przez eksperta wskazanych wymogów formalnych oraz w zakresie prawdziwości i zgodności z prawdą

dokumentów potwierdzających wymaganą wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub uprawnienia w określonej dziedzinie (**art. 81** ust. 4). W celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych nie są wymagane zaświadczenia w zakresie spełniania wymogów formalnych. Jednocześnie przewidziano, że oświadczenie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej, co służyć ma zagwarantowaniu jego prawdziwości oraz pozwalać na ewentualne egzekwowanie odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń w przypadku niezgodności oświadczenia ze stanem faktycznym. Wyznaczenie konkretnego eksperta z wykazu jest wyłączną kompetencją właściwej instytucji. Korzystanie z usług eksperta odbywa się na podstawie umowy, której forma i zakres jest dowolna z zastrzeżeniem zobowiązania eksperta do informowania o znanych mu okolicznościach, które mogą budzić wątpliwości co do jego bezstronności (**art. 83** ust. 1 i 2).

Zrezygnowano z obowiązku wiązania wykazu ekspertów z konkretnym programem. Celem regulacji jest jak najłatwiejsze włączanie ekspertów do realizacji zadań, zwiększenie ich dostępności dla instytucji. Eksperci przypisywani są do określonych dziedzin, co oznacza, iż nie zostają przydzieleni do jednego programu. Umożliwiono tym samym nawiązywanie współpracy z ekspertami wpisanymi do wykazu instytucji w innym programie, bez dodatkowej potrzeby weryfikacji eksperta, albo wpisywania go na kolejny wykaz.

Wprowadzono regulację dotyczącą zapewnienia dbałości o wysoką jakość zadań realizowanych przez ekspertów. Niewłaściwa realizacja umowy przez eksperta lub rozwiązanie jej z przyczyn leżących po jego stronie może stanowić przesłankę niezwłocznego wykreślenia eksperta z wykazu ekspertów w zakresie określonym przez właściwą instytucję (**art. 83** ust. 3). Jednocześnie określono inne okoliczności powodujące wykreślenie eksperta z wykazu (**art. 82** ust. 2).

Dla zapewnienia transparentności korzystania z usług ekspertów utrzymano zasadę publikacji wykazu ekspertów na stronie internetowej instytucji, która prowadzi wykaz ekspertów. Dodatkowo, dbałość o przejrzystość udziału ekspertów w realizacji zadań właściwej instytucji została zwiększona poprzez ustanowienie obowiązku publikacji informacji o umowach zawartych z ekspertami. Następować to będzie w zakresie określonym w ustawie o finansach publicznych za pośrednictwem rejestru umów zawieranych przez jednostki sektora finansów publicznych (**art. 84** ust. 1). Niemniej jednak z uwagi na konieczność dbałości o zasadę bezstronności i spójność z innymi przepisami ustawy, np. dotyczącymi zasad publikowania informacji o składzie komisji oceny projektów, co następuje dopiero po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów, ustawa wprowadza wyłączenie polegające na tym,

że wspomniane informacje publikowane są w określonym czasie po zakończeniu umowy, ale nie później niż po dwóch latach od jej zawarcia (art. 84 ust. 3). Dodatkowo wprowadzona regulacja rozszerza jawność zawieranych umów z ekspertami, gdyż informacje o każdej takiej umowie będą zamieszczane w rejestrze, bez względu na wartość przedmiotu takiej umowy (art. 84 ust. 2).

Zagwarantuje to jawność szczególnie w sytuacji wyznaczania ekspertów z wykazu innej instytucji. Jednocześnie, aby zapobiec możliwości wywierania wpływu na ekspertów publikacja obejmuje tylko zakończone umowy.

Przewidziano, iż informacja ta będzie dostępna na portalu do czasu zamknięcia realizacji programu.

W celu zapewnienia neutralności ekspertów przy wykonywaniu zadań wprowadzono dwa mechanizmy. Pierwszy z nich stanowi oświadczenie o bezstronności składane przez eksperta pod rygorem odpowiedzialności karnej (**art. 85** ust. 2). Zakres oświadczenia obejmuje okoliczności wymienione w art. 24 § 1 i 2 kpa. W sytuacji wystąpienia którejkolwiek z wymienionych tam przesłanek, ekspert zostaje wyłączony z realizacji zadań. Drugi mechanizm dotyczy innych okoliczności niż te, o których mowa we wskazanych przepisach kpa, które mogą wywołać wątpliwości co do bezstronności eksperta. W sytuacji uprawdopodobnienia ich zaistnienia instytucja na gruncie ustawy może wyłączyć go z realizacji zadań instytucji, albo ujawnić te okoliczności (art. 85 ust. 3). Mechanizm ten został wzmocniony obowiązkiem nakładanym na eksperta w umowie, którą zawiera on z instytucją. Ekspert ma obowiązek informowania właściwej instytucji o wszelkich znanych mu tego rodzaju okolicznościach.

Przepisy Rozdziału 17 nie obejmują programów Interreg, gdyż w ramach tych programów można korzystać z usług ekspertów spoza list ekspertów prowadzonych przez właściwe instytucje (przede wszystkim mogą to być eksperci spoza Polski).

Rozdział 18. Przetwarzanie danych osobowych i dostęp do rejestrów

Cele przetwarzania

Ustawa wprowadza przepisy uszczegóławiające przetwarzanie danych osobowych w związku z realizacją programów polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2021–2027.

Cele przetwarzania wynikają z przepisów rozporządzenia ogólnego, zgodnie z którym państwa członkowskie oraz Komisja Europejska przetwarzają dane osobowe tylko wtedy, gdy jest to

niezbędne do wypełniania ciężących na nich obowiązków wynikających z rozporządzenia ogólnego, w szczególności w zakresie monitorowania, sprawozdawczości, komunikacji, publikacji, ewaluacji, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytu, oraz – gdy to ma zastosowanie – w celu określenia kwalifikowalności uczestników. Bez względu na sposób przetwarzania (elektroniczny, papierowy) dane osobowe są przetwarzane w każdym wymienionym procesie.

W związku z powyższym w ustawie wskazano, iż administratorzy danych przetwarzają dane osobowe w celach określonych w art. 4 rozporządzenia ogólnego, na zasadach określonych w ustawie, rozporządzeniu ogólnym, rozporządzeniu EFS+ oraz rozporządzeniu FST (**art. 87 ust.1** w zw. z **art. 88**).

Art. 87 ust. 3 podkreśla możliwość przetwarzania danych dotyczących pochodzenia rasowego lub etnicznego lub danych dotyczących zdrowia oraz danych dotyczących dat zakończenia odbywania wyroków osób skazanych w zakresie osób otrzymujących wsparcie z EFS + i osób ubiegających się o wsparcie w ramach projektu finansowanego z EFS + (dane są przetwarzane zgodnie z wymogami określonymi w załączniku I do rozporządzenia EFS+).

Tym samym, dane osobowe zbierane w tak określonych celach są przetwarzane w oparciu o przesłanki określone w art. 6 ust. 1 lit. c¹ RODO oraz art. 9 ust. 2 lit. g² RODO oraz (tam, gdzie jest to niezbędne) w art. 6 ust 1 lit. b³) RODO.

Dane osobowe pozyskiwane są bezpośrednio od osób, których dane dotyczą, z systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 2 pkt 29, lub z rejestrów publicznych, o których mowa w art. 92 ust. 2.

Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych są zobowiązane do zachowania tajemnicy zawodowej.

W **art. 88** wskazano podmioty uczestniczące w realizacji programów i polityki spójności, które pełnią rolę administratorów danych osobowych. Są nimi: minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, minister właściwy do spraw finansów publicznych, instytucje zarządzające, wspólny sekretariat, koordynator programów Interreg, kontroler krajowy, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające, instytucja

¹ (...) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (...).

² (...)przetwarzanie jest niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które są proporcjonalne do wyznaczonego celu, nie naruszają istoty prawa do ochrony danych i przewidują odpowiednie i konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą

³ (...) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy(...).

pośrednicząca Interreg, beneficjenci i wnioskodawcy. Zakres obowiązków podmiotów pełniących funkcje administratorów danych wynika bezpośrednio z RODO. Administratorzy przetwarzają dane osobowe zgodnie z przepisami RODO. Każdy z administratorów w swoim zakresie wypełnia obowiązki nałożone na niego przez RODO, w tym:

- ustala cele i sposoby przetwarzania danych,
- zapewnia przestrzeganie przepisów i rozliczalność (zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość, ograniczenie celu, minimalizację danych, prawidłowość, ograniczenie przechowywania, integralność i poufność),
- realizuje uprawnienia osób, których dane dotyczą,
- zapewnia środki techniczne i organizacyjne umożliwiające należyte zabezpieczenie danych osobowych, wymagane przepisami prawa,
- ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z niezgodnym z prawem przetwarzaniem danych osobowych.

Na podmiotach pełniących role administratorów danych spoczywa obowiązek minimalizacji przetwarzanych danych, z którego wynika, że administratorzy przetwarzają dane osobowe tylko w takim zakresie, jaki jest niezbędny do realizacji ciężących na nich zadań wynikających z rozporządzeń unijnych i prawa krajowego, głównie w celu weryfikacji kwalifikowalności wydatków.

Zakres danych został określony w oparciu o przepisy rozporządzeń unijnych⁴⁾. Przetwarzane przez administratorów dane osobowe obejmują (art. 87 ust. 2):

- 1) dane identyfikujące osoby fizyczne, takie jak imię i nazwisko, adres, adres e-mail, firma i adres, login, numer telefonu, numer faxu, PESEL, NIP, REGON lub inne identyfikatory funkcjonujące w danym państwie, forma prawna prowadzonej działalności, forma własności mienia tej osoby, płeć, wiek, wykształcenie, identyfikatory internetowe;
- 2) dane związane z zakresem uczestnictwa osób fizycznych w projekcie, niewskazane w pkt 1, takie jak wymiar czasu pracy, stanowisko, kwota wynagrodzenia, obywatelstwo, obszar wg stopnia urbanizacji (DEGURBA), status mieszkaniowy, data rozpoczęcia udziału w projekcie lub wsparciu, data zakończenia udziału w projekcie/wsparciu, status na rynku pracy, data założenia działalności gospodarczej,

⁴⁾ Zakres danych elektronicznych, które mają być rejestrowane i przechowywane w przypadku każdej operacji określono w załączniku XVII do rozporządzenia ogólnego, natomiast zakres danych gromadzonych w celu monitorowania uczestników projektów określono w załączniku I do rozporządzenia EFS+.

kwota przyznanych środków na założenie działalności gospodarczej, PKD założonej działalności gospodarczej, forma i okres zaangażowania w projekcie, planowana data zakończenia edukacji w placówce edukacyjnej, w której skorzystano ze wsparcia;

- 3) dane osób fizycznych, niewskazane w pkt 1, które widnieją na dokumentach potwierdzających kwalifikowalność wydatków, takie jak kwota wynagrodzenia, numer rachunku bankowego, numer działki, gmina, obręb, numer księgi wieczystej, numer przyłącza gazowego, nr uprawnień budowlanych oraz dane dotyczące szczególnych potrzeb osób, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062).

W przypadku osób otrzymujących wsparcie z EFS+ i osób ubiegających się o wsparcie w ramach projektu finansowanego z EFS+, administratorzy mogą również przetwarzać dane dotyczące pochodzenia rasowego lub etnicznego lub zdrowia, o których mowa w art. 9 RODO (art. 87 ust. 3).

W **art. 89** uregulowano kwestię dostępu do danych osobowych odwzorowując określony w rozdziale 4 system instytucjonalny w ramach systemu wdrażania programów (wynikający z przepisów rozporządzenia ogólnego). Regulacja ma na celu zapewnienie właściwym podmiotom dostępu do danych osobowych bez konieczności zawierania dodatkowych umów lub porozumień w tym zakresie.

Mając na względzie, że krąg podmiotów – w celu realizacji zadań wynikających z przepisów ustawy (np. minister wykonujący zadania państwa członkowskiego, instytucja zarządzająca) musi mieć zapewniony dostęp do określonych danych, w art. 89 ust. 1 i 2 wskazano, że podmiotom tym przysługuje dostęp do danych i informacji gromadzonych przez administratorów, jednak wyłącznie w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań.

Poszczególne podmioty wymienione w art. 89 pełnią różne funkcje w systemie wdrażania programów i mają ściśle określone zadania, tym samym mają dostęp do różnego zakresu danych i tak, np.: beneficjent i instytucja, z którą zawarł umowę przetwarzając dane osobowe w ramach zawartej umowy (projektu), dane z wszystkich projektów w ramach programu może przetwarzać instytucja zarządzająca lub pozostałe instytucje kontrolujące, o których mowa w art. 25 ust. 1 i 2.

Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego (instytucja koordynująca), który ma dostęp do danych dotyczących różnych programów, realizuje zadania wskazane w art. 4 oraz rozporządzeniu ogólnym. Instytucja

zarządzająca, która ma dostęp do danych dotyczących jednego programu, realizuje zadania wynikające z art. 8 projektu ustawy oraz art. 72–75 rozporządzenia ogólnego. Dodatkowo instytucja zarządzająca może powierzyć część swoich zadań instytucji pośredniczącej, zgodnie z art. 9 ust. 1, natomiast instytucja pośrednicząca, może powierzyć część swoich zadań instytucji wdrażającej, zgodnie z art. 9 ust. 2. Tym samym, tak określony dostęp do danych osobowych jest odwzorowaniem systemu wdrażania programów i przepływu informacji i dokumentów w jego ramach.

Przetwarzanie danych w systemach teleinformatycznych

W systemie wdrażania programów mogą być wykorzystywane systemy teleinformatyczne, o których mowa w art. 2 pkt 29, dlatego w art. 90 określono, że wymienieni w ustawie administratorzy danych osobowych mogą gromadzić, przetwarzać i udostępniać sobie nawzajem dane osobowe w systemach teleinformatycznych. Szczególnym typem systemu teleinformatycznego jest centralny system teleinformatycznych, zapewniany zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 6 przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, którego funkcjonowanie stanowi wypełnienie następujących zapisów rozporządzenia ogólnego:

- obowiązku zapewnienia przez państwo członkowskie systemu teleinformatycznego na potrzeby wszelkiej wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami programu (art. 69 ust. 8 rozporządzenia ogólnego),
- obowiązku zapewnienia przez instytucję zarządzającą systemu elektronicznego rejestracji i przechowywania danych dotyczących każdej operacji, niezbędnych do monitorowania, ewaluacji, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytów (art. 72 ust. 1 lit. e rozporządzenia ogólnego).

Konsekwencją zapewnienia przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego centralnego systemu teleinformatycznego, zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 6 jest pełnienie przez niego roli administratora zapewniającego utrzymanie i rozwój systemu, jak również zapewnienie bezpieczeństwa na poziomie systemu.

Szczegółowe zasady wykorzystania centralnego systemu teleinformatycznego zostaną określone w wytycznych wydanych na podstawie art. 5 ust. 1, które są wiążące dla instytucji systemu wdrażania. Niemniej, poszczególni administratorzy są zobowiązani do stosowania własnych środków organizacyjnych i technicznych zabezpieczających przetwarzanie danych osobowych w swojej organizacji.

Na każdym administratorze danych spoczywa m.in. obowiązek określenia okresów retencji danych w zgodzie z art. 91 oraz art. 5 RODO, zaś sam okres przechowywania danych

osobowych przez każdego z administratorów wynika z realizacji celu, w którym dane są przetwarzane.

W **art. 91** wskazano, że dane osobowe przechowywane będą przez okres niezbędny do realizacji zadań związanych w szczególności z monitorowaniem, sprawozdawczością, komunikacją, publikacją, ewaluacją, zarządzaniem finansowym, weryfikacją i audytem, oraz – gdy to ma zastosowanie – określeniem kwalifikowalności uczestników.

Administratorzy danych mają możliwość skorzystania z art. 89 ust. 1 RODO⁵⁾.

Tym samym, ustawodawca korzysta z prawnie dozwolonej możliwości nie regulowania szczegółowo kwestii okresu przechowywania danych⁶⁾.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia instytucjom, o których mowa w rozdziale 4 ustawy, dostępu do danych niezbędnych do realizacji ich obowiązków określonych w rozporządzeniu ogólnym lub ustawie, w **art. 92** ust. 1 przewidziano, że minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, minister właściwy do spraw finansów publicznych, instytucje zarządzające, wspólny sekretariat, koordynator programów Interreg, kontroler krajowy, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające, instytucja pośrednicząca Interreg, instytucja audytowa w zakresie niezbędnym do realizacji celów korzystają z informacji, w tym danych osobowych, zawartych w rejestrach, w tym rejestrach publicznych w odniesieniu do osób i podmiotów w sposób bezpośredni lub pośredni korzystających ze środków publicznych na każdym etapie projektu. Katalog osób i podmiotów obejmuje w szczególności wnioskodawców, beneficjentów, wykonawców, podwykonawców, ostatecznych odbiorców, uczestników, ekspertów. Natomiast rejestry, z których dane mogą być pobierane zostały wymienione w art. 92 ust. 2 ustawy. Taki sposób pozyskiwania danych uprości wdrażanie funduszy UE w perspektywie 2021–2027 zmniejszając obciążenia biurokratyczne po stronie wnioskodawców lub beneficjentów związane z przedkładaniem zaświadczeń lub oświadczeń w zakresie danych objętych tymi rejestrami, niezbędnych do potwierdzenia kwalifikowalności wnioskodawcy/beneficjenta lub kwalifikowalności wydatku. Warunki przekazywania, udostępniania lub wymiany informacji, w drodze teletransmisji lub poprzez usługę sieciową będą definiowane w porozumieniach zawieranych z gestorami

⁵⁾ Zgodnie z art. 89 ust. 1 RODO przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych podlega odpowiednim zabezpieczeniom dla praw i wolności osoby, której dane dotyczą, zgodnie z tym rozporządzeniem. Zabezpieczenia te polegają na wdrożeniu środków technicznych i organizacyjnych zapewniających poszanowanie zasady minimalizacji danych. Środki te mogą też obejmować pseudonimizację danych, o ile pozwala ona realizować powyższe cele. Jeżeli cele te można zrealizować w drodze dalszego przetwarzania danych, które nie pozwalają albo przestały pozwalać na zidentyfikować osoby, której dane dotyczą, cele należy realizować w ten sposób.

⁶⁾ Zgodnie z motywem 45 RODO.

rejestrów, chyba że zawarcie takiego porozumienia nie będzie wymagane (art. 92 ust. 4 i 5). Porozumienia będą zawierały podmioty wskazane w ust. 1.

W art. 92 ust. 3 ujęto przepis uprawniający podmioty, o których mowa w ust. 1 do nieodpłatnego dostępu do informacji zawartych w rejestrach. Informacje, których przekazywanie lub wymiana będzie możliwa po zawarciu porozumienia, mogą obejmować tajemnice prawnie chronione (art. 92 ust. 6), np. tajemnicę skarbową (informacje potrzebne np. przy potwierdzaniu kwalifikowalności VAT). Warunki udostępniania lub przekazywania tych informacji, zwłaszcza informacji prawnie chronionych, ze względu na swój charakter będą opisane w porozumieniu w sposób rygorystyczny, uwzględniający ograniczenia wynikające z innych aktów prawa. W takim przypadku, dostęp może być ograniczony do informacji wytworzonych na podstawie informacji zawartych w tych rejestrach w zakresie nienaruszającym tajemnicy uregulowanej w przepisach odrębnych.

Ponadto zgodnie z art. 92 ust. 7 ustawy udostępnienie danych zawartych w rejestrze, o którym mowa w ust. 2 pkt 6, podmiotom, o których mowa w ust. 1, oraz ich przetwarzanie przez te podmioty, nie będzie stanowiło naruszenia przepisów o tajemnicy skarbowej, o których mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.).

Art. 93 daje możliwość dostępu do informacji i danych pochodzących z rejestrów, o których mowa w art. 92 ust. 2, również podmiotom innym, niż wskazane w art. 92 ust. 1, w celu weryfikacji przez te podmioty statusu przedsiębiorstwa, w tym jego wielkości, dla potrzeb udzielania pomocy publicznej, pomocy de minimis lub pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie – w zakresie niezbędnym do dokonania tej weryfikacji. Podstawą dostępu do tych informacji i danych będzie uprzednie zawarcie z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego porozumienia. Do tego porozumienia zastosowanie znajdą odpowiednio przepisy art. 92 ust. 4–7.

Rozdział 19. Zmiany w przepisach obowiązujących.

Propozycja dodania przepisów w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, z późn. zm.) (**art. 94** ustawy) oraz uzppr (**art. 108 pkt 7** ustawy) wynika ze zidentyfikowanych braków dotyczących podstawy prawnej dla podjęcia uchwały w sprawie rozpoczęcia prac nad strategią rozwoju ponadlokalnego i dla możliwości uchwalania przez partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego programów rozwoju. Uchwalenie strategii rozwoju ponadlokalnego jest warunkiem ubiegania się przez ZIT o środki finansowe z nowego budżetu UE na lata 2021–2027. Natomiast uzupełnienie uzppr jest konieczne ze względu na

stworzenie możliwości przyjmowania przez współpracujące jst programów rozwoju. Oba uzupełnienia umożliwią samorządom sprawne funkcjonowanie.

Zmiana w **art. 95** ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2135, z późn. zm.) ma charakter porządkowy. Propozycja usunięcia obowiązku opiniowania wniosku o wydanie pozwolenia ustalającego lokalizację i warunki utrzymania kabli lub rurociągów na obszarach morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie stwierdzenia zgodności z ustaleniami koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju jest niezbędna – wydawanie opinii przez ministra jest bezprzedmiotowe. Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju została usunięta z systemu prawnego ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1378) i z dniem 13 listopada 2020 r. została uchylona.

Art. 96 ustawy zmienia art. 21 ust. 1 pkt 114 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.). Proponowana zmiana precyzuje art. 21 odnośnie do kwot wolnych od podatku w zakresie świadczeń udzielanych w ramach programów oraz programów służących realizacji umowy partnerstwa i programów rozwoju, o których mowa w przepisach dotyczących wdrażania funduszy unijnych. Kolejna zmiana w pkt 137 dodaje do katalogu dochodów zwolnionych z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych także środki finansowe na realizację projektów w ramach programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna oraz programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, które nie należą do środków europejskich, ale należą do środków pochodzących z budżetu UE i także powinny podlegać zwolnieniu przedmiotowemu. Zmiana ta wprowadza tożsame podejście do środków w ramach programów celu Europejska Współpraca Terytorialna oraz programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa jak do środków europejskich, które już w obecnej wersji ustawy są zwolnione z opodatkowania.

Art. 97 ustawy zmienia art. 17 ust. 1 pkt 53 i 53a ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, z późn. zm.). Zgodnie z projektowanym przepisem w art. 4a ustawy wprowadza się definicję alternatywnej spółki inwestycyjnej wdrażającej instrument finansowy. W art. 17 ust. 1 pkt 53 dodaje do katalogu kwot zwolnionych z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych także środki

finansowe na realizację projektów w ramach programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna oraz programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, które nie należą do środków europejskich, ale należą do środków pochodzących z budżetu UE i także powinny podlegać zwolnieniu przedmiotowemu. Zmiana ta wprowadza tożsame podejście do środków w ramach programów celu Europejska Współpraca Terytorialna oraz programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa jak do środków europejskich, które już w obecnej wersji ustawy są zwolnione z opodatkowania. Zmiana w art. 17 ust. 1 pkt 53a rozszerza istniejące zwolnienie przedmiotowe, wprowadzając analogicznego rozwiązania w perspektywie finansowej 2021–2027. Z kolei dodawany pkt 58b włącza do omawianego katalogu zwolnień dochody (przychody) alternatywnych spółek inwestycyjnych wdrażających instrument finansowy uzyskane w roku podatkowym z tytułu zysków kapitałowych osiągniętych w związku z wdrożeniem instrumentu finansowego w części zwiększającej wkład finansowy programów służących realizacji umowy partnerstwa.

Art. 98 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. 2020 r. poz. 2268, z późn. zm.). Zmiana ma na celu umożliwienie przekazywania środków z planu rozwojowego do Krajowego Funduszu Drogowego. Konieczność takiego umożliwienia wynika z nowego art. 209a w ustawie o finansach publicznych, który przewiduje, że przepisy art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b i c tej ustawy, do których odwołuje się ustawa o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, nie dotyczą planu rozwojowego, który jest finansowany zgodnie z odrębnymi przepisami. Jednocześnie wskazano, że środki przekazywane do Krajowego Funduszu Drogowego na inwestycje realizowane w ramach planu rozwojowego mogą pochodzić wyłącznie ze środków budżetu środków europejskich.

Art. 99 wprowadza zmianę w art. 34g w ust. 3 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2021 r. poz. 442, z późn. zm.) przez dodanie pkt 1b. Jest to związane z faktem że środki finansowe, o których mowa w art. 32 ust. 5 projektu, powinny być wykazane w art. 34g ust. 3 ustawy o poręczeniach i gwarancjach, tak jak ma to miejsce w przypadku środków finansowych, o których mowa w art. 29 ust. 4a ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

Projektowana w **art. 100** pkt 1 zmiana ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.) ma na celu zrównanie sytuacji prawnej uczniów i studentów otrzymujących stypendia szkoleniowe, stażowe lub z tytułu przygotowania zawodowego, bez względu czy obowiązek ich odbycia wynika z programu nauczania, czy też odbywają się w ramach projektów EFS.

Z kolei zmiana w art. 100 pkt 2 zapewnia realizację obowiązku wynikającego z weryfikacji kwalifikowalności uczestników, ewaluacji EFS oraz wyliczania wartości wskaźników EFS i określa ramy współpracy z ZUS. W celu weryfikacji kwalifikowalności uczestników ww. dane mogą być udostępniane również marszałkom województw.

W odpowiednich przepisach ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o wykonywaniu zadań z zakresu promocji polskiej gospodarki przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu Spółka Akcyjna, ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym, ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami wskazano ustawę o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 jako możliwą podstawę prawną finansowania określonych działań wskazanych w zmieniających ustawach.

Zmiany wskazane w **art. 101** w zakresie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2020 r. poz. 299) w art. 6b, poza zmianami legislacyjnymi w ust. 1 i ust. 2 pkt 5, dodano ust. 10b dotyczący zastosowania rozwiązania analogicznego do funkcjonującego w perspektywie finansowej 2014–2020 w zakresie ustalenia na poziomie rozporządzenia szczegółowych warunków udzielania wsparcia przez PARP.

Potrzeby wprowadzenia zmian w art. 6a ustawy o utworzeniu PARP wynikają z kontynuacji funkcjonowania Bazy Usług Rozwojowych (BUR) w kolejnej perspektywie finansowej w ramach programu FERS oraz planowanego zwiększenia roli i zasięgu tego systemu.

Proponowane zmiany w art. 6a stanowią odzwierciedlenie pilnych potrzeb Agencji oraz instytucji realizujących zadania w ramach regionalnych programów operacyjnych związanych z koniecznością zapewnienia jak najwyższej jakości usług rozwojowych świadczonych przez podmioty za pośrednictwem systemu BUR.

Projektowany nowy przepis ust. 1a pozwoli zabezpieczyć interesy użytkowników BUR w sytuacjach, kiedy podmioty, wobec których stwierdzono istotne uchybienia w zakresie spełniania warunków wpisu do rejestru, co skutkowało wykreśleniem tych podmiotów z rejestru, niezwłocznie po wykreśleniu, ubiegają się o ponowny wpis do BUR. Agencja bazując na aktualnych uregulowaniach nie posiada podstaw do odmowy weryfikacji ponownego wniosku o wpis i ostatecznie podmiot wykreślony – bez usunięcia stwierdzonych wobec niego uchybień – zostaje wpisany ponownie do BUR. Dwuletni zakaz ponownego wpisu, czyli sankcja wykluczenia z możliwości ubiegania się o wpis wzmocni też sankcję wykreślenia z rejestru i będzie stanowiła narzędzie zabezpieczenia interesów użytkowników BUR i prawidłowego działania rejestru. Dwuletni okres wykluczenia uznaje się za wystarczający dla usunięcia przez podmioty przesłanek będących przyczyną wykreślenia lub zakończenia postępowań prowadzonych przez organy ochrony prawa.

Dodatkowo, w projektowanym przepisie wprowadzono zakaz ubiegania się o wpis w okresie wykluczenia przez podmioty powiązane osobowo lub kapitałowo w rozumieniu art. 6c ust. 2 pkt 1–3 ustawy z podmiotem wykreślonym. Propozycja stanowi kompleksową odpowiedź oraz próbę uregulowania sytuacji, z którymi Agencja spotyka się niejednokrotnie po wykreśleniu podmiotu z rejestru, kiedy np. podmiot wykreślony poprzez zmianę wyłącznie formy prawnej czy założenie nowego podmiotu składa wnioski o wpis do rejestru. Należy podkreślić, że brzmienie projektowanego przepisu jest zbieżne z podobnym uregulowaniem określonym w art. 6b ust. 4b ustawy.

Konsekwencją wprowadzenia nowego ust. 1a jest zmiana w ust. 1 pkt 4 polegająca na rozszerzeniu o podmioty, o których mowa w ust. 1a, grupy podmiotów, do których nie mogą należeć podmioty ubiegające się o wpis do rejestru. W celu uporządkowania procesu dokonywania wykreśleń przez Agencję w projektowanym brzmieniu przepisu art. 6a ust. 3a wprowadzono możliwość dokonywania wykreślenia podmiotu z rejestru również na jego wnioski.

Proponowany przepis art. 6a ust. 3b ma na celu zabezpieczenie interesów użytkowników rejestru oraz zwiększenie bezpieczeństwa środków publicznych poprzez udaremnienie możliwości dalszego świadczenia usług niezgodnie z warunkami i wymogami ustawy przez podmioty wpisane do rejestru, wobec których Agencja w wyniku podjętych działań sprawdzających stwierdziła prawdopodobieństwo wystąpienia przesłanek wykreślenia podmiotu z rejestru, ale nie doszło jeszcze do wykreślenia podmiotu z rejestru.

Wprowadzenie do ustawy mechanizmów blokujących publikację usług lub świadczenie już opublikowanych przez podmioty usług, wobec których istnieją podejrzenia o nierzetelne ich świadczenie i wobec których Agencja rozpoczęła postępowanie wyjaśniające, pozwoli na zabezpieczenie interesów przede wszystkim użytkowników systemu. Zabezpieczy też interes publiczny związany z weryfikacją kwalifikowalności wydatków przez operatorów odpowiedzialnych za rozliczanie zrealizowanych usług w regionach.

Wyniki prowadzonych audytów, monitoringów usług, a przede wszystkim zgłoszenia operatorów pokazują sytuacje, co do których istnieją wątpliwości, które bezpośrednio wskazują na nieuczciwość podmiotów świadczących usługi rozwojowe za pośrednictwem BUR. Przykładem może być zgłoszenie od operatora, który otrzymał do rozliczenia fakturę za zrealizowane szkolenie, które jak się okazało po dogłębnej analizie zebranych informacji, w ogóle się nie odbyło (podmiot wskazywał na przeprowadzenie szkolenia podczas lockdownu w pokoju hotelowym w okresie zamknięcia branży hotelowej). W takiej sytuacji istnieje bezpośrednia konieczność zastosowania narzędzia pozwalającego na zablokowanie w systemie podmiotu, uniemożliwiając mu dalsze świadczenie usług do czasu wyjaśnienia sprawy. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku rażąco wysokich cen za usługi i konieczności złożenia przez podmiot wyjaśnień i kalkulacji cen. W takich sytuacjach często podmioty nie zgadzają się na składanie wyjaśnień, przedłużają terminy na przesłanie informacji, publikując i realizując w tym samym czasie usługi na dotychczasowych, budzących zastrzeżenia zasadach.

Na wzór rozwiązania przyjętego w art. 6c ust. 5 ustawy proponuje się ograniczenie czasowe zastosowania swoistych środków zabezpieczających określonych w zaproponowanym ust. 3b – na czas nie dłuższy niż 6 miesięcy.

W związku z rozszerzeniem zakresu działań Agencji związanych z prowadzeniem rejestru podmiotów świadczących usługi rozwojowe o nowe działania polegające na wstrzymaniu lub zablokowaniu wpisu do rejestru uzupełniony został ust. 4 oraz ust. 5 pkt 3. Zgodnie z nowym brzmieniem ust. 4 nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego zarówno do postępowania w sprawie wpisu, zmiany, w tym sprostowania, lub wykreślenia z rejestru, jak i nowych narzędzi polegających na wstrzymaniu

lub zablokowaniu wpisu. W ust. 5 w pkt 3 uzupełniono delegację dla ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowego sposobu i trybu dokonywania wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8, zmiany, w tym sprostowania, wstrzymania, zablokowania oraz wykreślenia wpisu.

Art. 102 zawiera zmiany w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 630, z późn. zm.). Zmiany polegają na dodaniu do zadań Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych zadań związanych ze współpracą z jednostkami organizacyjnymi uczestniczącymi w realizacji operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) przeznaczonych na zwalczanie deprywacji materialnej, zleczanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w ramach zawartego porozumienia, analogicznie jak to jest obecnie w przypadku FEAD.

Art. 105 wprowadza zmiany do ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.) w celu ustanowienia przepisów regulujących wdrażanie programu dotyczącego zwalczania deprywacji materialnej, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (następcy Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020).

Pomoc żywnościowa realizowana dotychczas w ramach odrębnego Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) została w perspektywie finansowej 2021–2027 włączona do Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Z uwagi na pewne odrębności przewidziane w przepisach rozporządzenia ogólnego uzasadnione jest zawarcie przepisów dotyczących nowego programu w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, analogicznie jak w perspektywie finansowej 2014–2020.

W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dodaje się nowy dział IIIB. Jednocześnie w celu zakończenia działań związanych z Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014–2020 pozostawia się bez zmian dział IIIA.

W art. 134n określa się zadania ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego dotyczące realizacji działań finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonych na zwalczanie deprywacji materialnej. Ten minister będzie pełnił funkcję instytucji zarządzającej programem, stąd charakter powierzanych mu zadań obejmujących między innymi opracowanie treści nowego programu, przeprowadzanie sprawozdań i ewaluacji programu, dokonywanie wyboru beneficjentów-organizacji

partnerskich biorących udział w dystrybucji żywności, wydawanie wytycznych dla instytucji pośredniczącej i beneficjentów, współpracę z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa (KOWR), zadania kontrolne, wydawanie decyzji w zakresie nieprawidłowości.

Art. 134o określa zadania KOWR, który będzie pełnił funkcje instytucji pośredniczącej i beneficjenta w nowym programie. KOWR w szczególności będzie odpowiedzialny za zakup żywności w ramach programu, zawieranie i rozliczanie umów z beneficjentami-organizacjami partnerskimi dotyczącymi dystrybucji żywności dla osób korzystających z pomocy określonej w programie, dokonywanie wypłat wykonawcom dostarczającym artykuły spożywcze oraz beneficjentom-organizacjom partnerskim, sprawozdawanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, wykonywanie zadań z zakresu widoczności, przejrzystości i komunikacji.

Art. 134p zobowiązuje ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do zatwierdzania procedur dokonywania czynności w ramach zadań powierzonych KOWR.

Art. 134q powierza ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykonywanie zadań z zakresu księgowania wydatków w nowym programie.

Art. 134r wskazuje instytucję audytową, którą będzie Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 134s wyznacza obszar, na którym mogą być wyprodukowane produkty dostarczane do beneficjentów-organizacji partnerskich.

W art. 134t, w celu zachowania w maksymalnym stopniu zasad i procedur stosowanych na podstawie projektowanej ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, wskazano przepisy tej ustawy, które będą miały zastosowanie do wyboru przez instytucję zarządzającą beneficjentów-organizacji partnerskich. Przepis nakłada obowiązek wyboru tych organizacji na ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 134u stanowi upoważnienie do wydania przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rynków rolnych, aktu wykonawczego określającego szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez KOWR wypłat w ramach nowego programu.

Art. 134v dotyczy przetwarzania danych osobowych osób korzystających z pomocy określonej w programie.

Art. 134w upoważnia ośrodki pomocy społecznej, za zgodą osób korzystających z pomocy określonej w programie, do przekazywania danych osobowych tych osób beneficjentom-organizacjom partnerskim, w celu realizacji zadań tych organizacji polegających na dystrybucji żywności.

Przepisy **art. 106** zmieniają ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100, z późn. zm.). W pkt 1 dostosowano dotychczasową definicję projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego do Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Dodano postanowienia mówiące, że do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy również realizowanie projektów w zakresie promocji zatrudnienia, w tym przeciwdziałania bezrobociu, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych i osób poszukujących pracy, wynikających z programów operacyjnych finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego lub Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Funduszu Pracy oraz zwiększające elastyczność finansowania kosztów zarządzania realizowanymi projektami współfinansowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego ze środków Funduszu Pracy, w ramach kwoty przyznanej na finansowanie innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiatowe urzędy pracy. Obecnie urzędy pracy mogą realizować projekty ze źródeł innych niż Fundusz Pracy, w szczególności ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, wyłącznie na zasadach wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, co ogranicza możliwości ich działania z wykorzystaniem niestandardowych metod pracy z klientami urzędów. Konieczne jest więc wprowadzenie możliwości pozyskiwania dodatkowych środków przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy, innych niż Fundusz Pracy, w szczególności środków unijnych, w celu poszerzenia oferty urzędów w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej dla osób wymagających ich pomocy. Z kolei środki Funduszu Pracy mogłyby stanowić uzupełnienie finansowania w tych projektach jako wkład własny, ale w tym zakresie pomoc musiałaby być oferowana na zasadach określonych w ustawie, zgodnie z dotychczasową praktyką.

Art. 106 pkt 4 ustawy zmienia art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Proponuje się w ten sposób ograniczyć grupę osób uprawnionych do skorzystania z bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej tylko do tych osób, które faktycznie pozostawały bez pracy. Natomiast pozostała, szeroka grupa osób, mogłaby ubiegać się o pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej (Program Wsparcie w Starcie). W świetle bowiem wyników badania oceny ex-ante instrumentów w obszarze samozatrudnienia 2/3 osób otrzymujących wsparcie dotacyjne zrezygnowało z dotychczasowej pracy w celu założenia własnej firmy, co wskazuje na pewną fikcyjność obecnego wsparcia bezzwrotnego jako narzędzia aktywnej polityki rynku pracy.

Art. 106 pkt 5 i 6 ustawy zmienia art. 61e oraz dodaje art. 61ea w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W świetle wyników badania oceny ex-ante instrumentów w obszarze samozatrudnienia w obecnym systemie wsparcia samozatrudnienia brakuje narzędzi wprost ukierunkowanych na promocję przedsiębiorczości, skierowanych nie tylko do osób pozostających bez pracy, ale także osób aktualnie pracujących, planujących założenie własnej działalności gospodarczej (również bez natychmiastowej rezygnacji z obecnego zatrudnienia, w celu ograniczenia ryzyka braku odpowiednich dochodów w pierwszym okresie prowadzenia firmy). Osoby te często nie mają wystarczających środków własnych niezbędnych do uruchomienia własnej działalności w zaplanowanym zakresie, a oferta komercyjna jest niedostosowana do ich potrzeb. Dlatego proponuje się rozszerzyć grupę osób, które mogłyby ubiegać się o pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej. W grupie tych osób proponuje się uwzględnić wszystkie osoby poszukujące pracy (nie tylko absolwentów), w tym osoby poszukujące pracy, o których mowa w art. 49 pkt 7, a także pewne grupy osób pracujących.

Wnioski z badania wskazują na potrzebę wprowadzenia ogólnokrajowego systemu wsparcia samozatrudnienia, które powinno koncentrować się na zapewnieniu dostępu do preferencyjnego, zwrotnego finansowania zewnętrznego dla osób nieposiadających wystarczających środków własnych oraz kompleksowym wsparciu pozafinansowym, do elastycznego wykorzystania przez osoby rozpoczynające własną działalność gospodarczą. Wsparcie to powinno być kierowane do wszystkich osób rozpoczynających działalność, w tym osób pracujących w momencie ubiegania się o wsparcie. Ograniczy to biurokrację i niepotrzebny okres bezrobocia osób rejestrujących się w PUP jedynie w celu uzyskania dotacji oraz zwiększy atrakcyjność zakładania firmy przy początkowej kontynuacji dotychczasowego zatrudnienia, co zmniejszy ryzyko utraty źródła dochodów w pierwszym okresie prowadzenia firmy. Zmniejszy także ryzyko faktycznego bezrobocia osób, które dzisiaj rezygnują z zatrudnienia w celu aplikowania o środki jeszcze przed założeniem firmy, a w przypadku negatywnej decyzji mogą nie mieć możliwości powrotu do wcześniejszego pracodawcy.

Zmiany określone w art. 106 pkt 7, 13, 18, 20, 21, 24 i 26 wynikają z dodania nowego art. 61ea do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Art. 106 pkt 8 ustawy zmienia art. 61h ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Dodanie do art. 61h ust. 2c jest odpowiedzią na spadki stóp procentowych. Oprocentowanie pożyczek, o których mowa w art. 61e, uzależnione jest od wysokości stopy redyskonta weksli NBP. Spadek stopy redyskonta weksli NBP poniżej 0% – przy aktualnym brzmieniu ustawy – oznacza konieczność pokrywania z powierzonych środków Programu

ujemnego oprocentowania pożyczek (a więc w praktyce – wypłaty do pożyczkobiorców dodatkowych środków z tytułu negatywnych odsetek). Dodanie do ustawy ust. 2c ograniczy sytuację, w której oprocentowanie pożyczek udzielanych w ramach Programu Wsparcie w starcie spadnie poniżej zera.

Wykreślenie postanowienia w art. 61h ust. 5 o równych ratach umożliwi pośrednikom finansowym elastyczne podejście do płatności pożyczkobiorców w przypadku np. czasowych problemów z płynnością działalności. Aktualne brzmienie ustawy nie daje możliwości zastosowania przez pośredników żadnych działań restrukturyzacyjnych wobec pożyczkobiorców, którzy mają przejściowe problemy finansowe. Jedynym rozwiązaniem o jakie aktualnie może ubiegać się pożyczkobiorca to umorzenie, o którym mowa w art. 61q, jednakże od początku wdrażania Programu, żaden z wnioskujących pożyczkobiorców go nie uzyskał. W opinii BGK umożliwienie pośrednikom modyfikacji wysokości rat pożyczki ograniczy sytuację, w których pośrednik zmuszony jest wypowiedzieć umowę pożyczki przedsiębiorcy, który posiada chwilowe problemy finansowe.

Art. 106 pkt 9 ustawy zmienia art. 61i ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zmiany te są analogiczne do zmian wprowadzonych w art. 61h, przy czym dotyczą pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej (art. 61h dotyczy pożyczek na utworzenie stanowiska pracy).

W art. 106 pkt 10 proponuje się uchylić ust. 3 w art. 61j.

Art. 106 pkt 11 ustawy zmienia art. 61k ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Dodawany pkt 3a poszerza zakres wymagań wobec podmiotów którym może zostać udzielona pożyczka na utworzenie stanowiska pracy.

Art. 106 pkt 12 ustawy zmienia art. 61l ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W związku z rozszerzeniem w art. 61ea grupy docelowej pożyczek o pewne grupy osób pracujących, niezbędna jest również zmiana art. 61l. Dodano też do art. 61l pkt 4, aby zapewnić, że pożyczki nie są udzielane osobom, które nie regulują swoich zobowiązań.

Art. 106 pkt 14 ustawy zmienia art. 61n ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Nowym rozwiązaniem przy umowie pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej jest wprowadzenie możliwości zawieszenia działalności gospodarczej na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy. Przedmiotowe rozwiązanie umożliwi pożyczkobiorcom zawieszenie działalności w przypadku przejściowych problemów finansowych bez podnoszenia oprocentowania pożyczki. Konsekwencje przerwania prowadzenia działalności gospodarczej przed upływem 12 miesięcy pozostały takie same jak w dotychczas obowiązującej ustawie – obowiązek zwrotu niespłaconej części pożyczki z odsetkami ustawowymi od dnia jej otrzymania oraz różnicy pomiędzy

preferencyjnym oprocentowaniem spłaconej części pożyczki w stosunku do oprocentowania równego stopie referencyjnej. W projekcie zlikwidowano natomiast konsekwencje prowadzenia działalności gospodarczej przez okres krótszy niż 36 miesięcy. W dotychczas obowiązującej ustawie, jeżeli osoba, która uzyskała pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej, prowadziła ją krócej niż 36 miesięcy, zobowiązana była do spłaty pozostałej pożyczki z podwyższonym oprocentowaniem. Zniesienie tego przepisu koresponduje z rozwiązaniem stosowanym przy środkach bezzwrotnych. Przy dofinansowaniu obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej wynosi 12 miesięcy, po tym okresie umowę uważa się za zrealizowaną.

Przy pożyczce na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego lub poszukującego pracy niepozostającego w zatrudnieniu lub niewykonującego innej pracy zarobkowej opiekuna osoby niepełnosprawnej, w tym skierowanych przez powiatowy urząd pracy, analogicznie jak przy pożyczce na podjęcie działalności gospodarczej, pozostawiono niezmienione przepisy dotyczące konsekwencji nieutrzymania stanowiska pracy przez 12 miesięcy. Skrócono jednak okres, w którym nieutrzymanie utworzonego stanowiska pracy lub zatrudnienia pracownika na utworzonym stanowisku pracy powoduje konsekwencje w postaci podwyższonego oprocentowania dla niespłaconej części pożyczki. W przypadku środków bezzwrotnych okres, po którym uznaje się, że umowa została wykonana przez podmiot korzystający z refundacji to 24 miesiące. Zrównano więc okres, po którym uznaje się, że podmiot korzystający z pożyczki wywiązał się z umowy, z okresem określonym przy środkach bezzwrotnych.

Art. 106 pkt 15 ustawy zmienia art. 61o ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W związku ze zmianą art. 61n, niezbędna jest zmiana art. 61o ust. 3. Przepisy dotyczące pożyczek zostały także dostosowane do przepisów ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej. W przypadku śmierci osoby prowadzącej działalność gospodarczą przed upływem 12 miesięcy jej prowadzenia, do okresu prowadzenia działalności gospodarczej wlicza się okres prowadzenia przedsiębiorstwa przez zarządcę sukcesyjnego lub następcę prawnego zmarłego przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 3 pkt 1 i 2 ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej. Natomiast w przypadku pożyczek na utworzenie stanowiska pracy do okresu utrzymania stanowiska pracy lub zatrudnienia na utworzonym stanowisku pracy wliczany jest okres wykonywania pracy na utworzonym stanowisku pracy w okresie prowadzenia przedsiębiorstwa przez zarządcę sukcesyjnego lub następcę prawnego zmarłego przedsiębiorcy.

Jeżeli zarząd sukcesyjny nie zostanie ustanowiony powstaje obowiązek zwrotu pozostałego do spłaty kapitału pożyczki z utrzymaniem preferencyjnego oprocentowania.

Wprowadzone zmiany niwelują konieczność spłaty pożyczki z podwyższonymi odsetkami po śmierci pożyczkobiorcy.

Art. 106 pkt 16 ustawy zmienia art. 61p ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Dotychczas pożyczka na działalność gospodarczą i pożyczka na utworzenie stanowiska pracy były traktowane jako jedna pożyczka. Zgodnie z art. 61j ust. 3 pożyczka na utworzenie stanowiska pracy powiększała kapitał zadłużenia z tytułu pożyczki udzielonej na podjęcie działalności gospodarczej, a jej spłata następowała zgodnie z harmonogramem spłaty pożyczki udzielonej na podjęcie działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 61p w przypadku utrzymania przez 12 miesięcy utworzonego stanowiska pracy minister umarzał jednorazowo należność z tytułu udzielonej pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej w kwocie pozostałej do spłaty pożyczki udzielonej na utworzenie pierwszego stanowiska pracy dla bezrobotnego skierowanego przez powiatowy urząd pracy.

Art. 106 pkt 17 ustawy wprowadza nowy art. 61pa do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Jednym z wniosków oceny ex-ante instrumentów na samozatrudnienie jest połączenie wsparcia dotacyjnego ze zwrotnym w postaci częściowo umarzalnych pożyczek. Takie rozwiązanie pozwoliłoby lepiej zaadresować potrzeby osób niepracujących, które do założenia firmy potrzebują większych środków niż możliwe do uzyskania w postaci bezzwrotnych środków, a jednocześnie nie pozbawiałoby ich korzyści wynikających z możliwości uzyskania tych środków.

Ze względu jednak na możliwe problemy ze skoordynowaniem procesu udzielania wsparcia bezzwrotnego (PUP) i zwrotnego (pośrednicy finansowi i BGK) oraz koniecznością uniknięcia podwójnego finansowania wydatków, proponuje się, aby pożyczki udzielane osobom uprawnionym do skorzystania ze wsparcia bezzwrotnego, mogły być umarzane do wysokości tego wsparcia. Wysokość umorzenia ograniczono jednocześnie do wartości maksymalnie 50% pożyczki ze względu na projektowane przepisy rozporządzenia ogólnego (UE) na perspektywę finansową 2021–2027, które przewidują takie ograniczenie. Dzięki temu również środki na pożyczki nie zostaną nadmiernie uszczuplone.

Umorzenie jest adresowane wyłącznie do osób, które mogą skorzystać z bezzwrotnych środków. Celem umorzenia jest zrównanie sytuacji faktycznej tych osób, z osobami korzystającymi z bezzwrotnych środków. Utrzymanie bowiem przez pożyczkobiorcę działalności gospodarczej przez 12 miesięcy pożyczki pozwoli na umorzenie części pożyczki w wysokości równej bezzwrotnym środkom. Podobnie, osoba która na podstawie ustawy otrzymała bezzwrotne środki i utrzyma działalność gospodarczą przez 12 miesięcy, nie musi zwracać tych środków.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 5 ufp organem właściwym do wydawania decyzji w stosunku do należności publicznoprawnych stanowiących przychody państwowego funduszu celowego jest dysponent tego funduszu. Ponieważ jednak pożyczka jest umową cywilnoprawną pomiędzy pożyczkobiorcą a pośrednikiem finansowym, należności z niej wynikające mają charakter cywilnoprawny. Do umorzeń z art. 61pa nie będzie miał zatem zastosowania art. 61 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych. Dlatego przewidziano możliwość dokonywania umorzeń przez pośredników finansowych, co nie narusza przepisów o finansach publicznych, a jednocześnie przyczyni się do usprawnienia tego procesu. To pośrednicy finansowi obsługują bezpośrednio umowy pożyczki i posiadają informacje wystarczające do udzielenia umorzenia. Zwłaszcza, że przesłanki do umorzenia określone w art. 61pa nie pozostawiają pola do uznania pośrednika, lecz jasno przesądzają, w których przypadkach pożyczka podlega umorzeniu.

Art. 106 pkt 19 ustawy zmienia art. 61r ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Ponieważ w nowym art. 61pa wprowadzono dodatkowe umorzenie dla pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej, niezbędne jest uwzględnienie tego umorzenia również w art. 61r, który przesądza o zasadach udzielania pomocy w postaci umorzenia.

Art. 106 pkt 22 ustawy zmienia art. 61v ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Ponieważ w nowym art. 61pa wprowadzono dodatkowe umorzenie dla pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej, niezbędne jest uwzględnienie w ramach zadań pośrednika finansowego również umarzania pożyczek na podstawie art. 61pa. Ponadto doprecyzowano treść pkt 5 i 6, gdyż nie dotyczą one nowego umorzenia przewidzianego w art. 61pa.

Art. 106 pkt 23 ustawy zmienia art. 61w ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W związku z rozszerzeniem w art. 61ea grupy docelowej o wszystkie osoby poszukujące pracy, niezbędna jest również zmiana art. 61w.

Art. 106 pkt 28 ustawy zmienia art. 109g ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zmiany mają na celu doprecyzowanie zasad finansowania pożyczek na utworzenie stanowiska pracy lub pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej oraz usług doradczych i szkoleniowych, a także kosztów z związanych z udzielaniem i obsługą pożyczek ze środków Unii Europejskiej.

W **art. 108** wprowadzono zmiany w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057), których celem jest m.in. umożliwienie realizacji planów rozwojowych.

W art. 108 pkt 5 nadano nowe brzmienie definicji planu rozwojowego poprzez odesłanie do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r.

ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.).

W pkt 6 nadano nowe brzmienie rozdziałowi 2aa „Plan rozwojowy”. Na potrzeby tego rozdziału dodano słownik pojęć, w którym znalazła się przede wszystkim definicja pojęcia: instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji (pkt 1) i instytucja odpowiedzialna za realizację reformy (pkt 2) – w pierwszym przypadku jest to minister kierujący działem administracji rządowej, któremu zgodnie z planem rozwojowym zostało powierzone zadanie, w drugim poza wspomnianym ministrem może być to także inny podmiot, któremu zgodnie z planem rozwojowym zostało powierzone zadanie. Należy zaznaczyć, że ten sam minister może być zarówno instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji i instytucją odpowiedzialną za realizację reformy. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji może powierzyć realizację zadań związanych z realizacją inwestycji jednostce wspierającej plan rozwojowy (pkt 4). W słowniczku zawarto także definicje inwestycji (pkt 3) i reformy (pkt 9), które stanowią centralne elementy planu rozwojowego. Biorąc pod uwagę wielość pojęć, jakie w samym planie rozwojowym mogą wypełniać zakres pojęcia „inwestycja”, konieczne było odwołanie się do wszystkich pojęć używanych w planach rozwojowych, stanowiących synonimy pojęcia „inwestycja”. Jednocześnie występować będą sytuacje, w których dopiero zespół danych instytucji (np. zespół projektów) będzie odpowiadał zakresem pojęciu inwestycja. Miernikiem postępu realizacji inwestycji są wskaźniki. Postęp realizacji reformy, która będzie się składać zasadniczo z zespołu działań o charakterze regulacyjnym lub organizacyjnym, będzie natomiast mierzony osiąganymi kamieniami milowymi. W ramach inwestycji mogą być realizowane przedsięwzięcia, których stopień postępu jest mierzony wskaźnikami (pkt 11). Przedsięwzięcia są realizowane przez ostatecznych odbiorców wsparcia (pkt 6). W słowniku zawarto ponadto definicję „systemu teleinformatycznego”, który będzie służył wymianie danych dotyczących reform i inwestycji między instytucją odpowiedzialną za realizację reformy lub instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji a ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego. System ten będzie udostępniony przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego (pkt 10).

W art. 14lb przesądzono że projekt planu rozwojowego opracowuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego we współpracy z właściwymi ministrami, zarządami województw oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi. Przy opracowywaniu projektu planu rozwojowego uwzględnia się strategię rozwoju. Plan rozwojowy jest przyjmowany przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

W art. 14lc uregulowano kwestie dotyczące pomocy publicznej. W zakresie, w jakim w ramach planu rozwojowego jest udzielana pomoc publiczna w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie zastosowanie mają szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy. Oznacza to, że w przypadku, kiedy środki planu rozwojowego są wydatkowane jako ww. pomoc potrzebna jest podstawa prawna umożliwiająca jej udzielenie (ust. 1). W ust. 2 i 3 wskazano katalog podmiotów, które mogą udzielać pomocy w ramach planu rozwojowego. W ust. 4 wskazano podmioty uprawnione do wydania rozporządzeń określających szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania tej pomocy, a także podmioty jej udzielające – w sytuacji, gdy odrębne przepisy nie określają szczegółowego przeznaczenia, warunków lub trybu udzielania tej pomocy. Podmiotem uprawnionym do wydania takich rozporządzeń jest właściwy minister pełniący funkcję instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji – w zakresie, w jakim pomoc, o której mowa w ust. 1, ma być udzielana w ramach inwestycji. Szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, nieobjętej przepisami, o których mowa w ust. 4, lub innymi przepisami określa akt będący podstawą jej udzielenia (ust. 5), w szczególności umowa o objęciu danego przedsięwzięcia wsparciem w sytuacji, gdy udzielana jest indywidualna pomoc podlegająca notyfikacji.

Po art. 14lc wprowadzono kolejne artykuły 14ld–14ln.

W art. 14ld uregulowano system realizacji planu rozwojowego. Systemem realizacji zawiera warunki i procedury obowiązujące podmioty tworzące system instytucjonalny planu rozwojowego, uczestniczące we wdrażaniu tego planu. W ust. 1 wskazano, że podstawę systemu realizacji planu rozwojowego stanowią w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego zawierające procedury działania podmiotów uczestniczących w realizacji planu rozwojowego, w tym realizacji reform lub inwestycji, oraz sam plan rozwojowy. Mając na względzie, że reformy i inwestycje będą realizowane głównie w oparciu o przepisy, na podstawie których poszczególni ministrowie (odpowiednio instytucje odpowiedzialne za realizację reform i instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji) wdrażają działania o podobnym zakresie, finansowane z innych źródeł, to te przepisy (akty prawne) będą stanowić podstawę realizacji reform i inwestycji wskazanych w planie rozwojowym. Podstawę systemu realizacji będą również stanowiły akty prawne regulujące określone obszary dotyczące wydatkowania środków publicznych, jak np. obszar zamówień publicznych czy ochrony środowiska, a także projektowana ustawa. Źródłem systemu realizacji będzie również sam plan rozwojowy. W ust. 2 wskazano, że reforma lub inwestycja są realizowane na podstawie przepisów właściwych dla działu administracji rządowej, w ramach którego jest realizowana

odpowiednio reforma lub inwestycja. Jest to konsekwencją przyjęcia założenia, że reformy i inwestycje powinny być realizowane na podstawie przepisów, w oparciu o które wdrażane są analogiczne interwencje finansowane z innych źródeł. W przypadku, gdy dana reforma lub inwestycja obejmuje obszar dwóch lub więcej działów administracji rządowej, przepisy właściwe dla każdego działu znajdują zastosowanie w odniesieniu do odpowiednich obszarów reformy lub inwestycji. Jeżeli nie ma regulacji sektorowych, na podstawie których mogłyby być realizowane reformy lub inwestycje lub ich części, albo regulacje te nie określają jakiegoś obszaru uregulowanego w projektowanej ustawie, zastosowanie znajdują, odpowiednio, wszystkie albo tylko niektóre przepisy ustawy (ust. 3).

W art. 14le wskazano, że za koordynację realizacji planu rozwojowego odpowiada minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego (ust. 1). W ust. 2 zawarto otwarty katalog zadań koordynacyjnych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Należy podkreślić, że realizacja ww. zadań koordynacyjnych, w szczególności związanych z zawieraniem porozumień w przedmiocie realizacji konkretnych reform i inwestycji z odpowiednimi instytucjami oraz związanych z kompleksowym monitorowaniem realizacji planu rozwojowego, będzie służyła zapewnieniu transparentności procesu realizacji planu rozwojowego na każdym etapie, jak również będzie miała na celu zapewnienie respektowania zasady równego traktowania wszystkich podmiotów zainteresowanych udziałem w realizacji przedsięwzięć finansowanych w ramach planu rozwojowego, niezależnie od charakteru prawnego tych podmiotów. W ust. 3 uregulowano zawartość porozumień o realizacji reform lub porozumień o realizacji inwestycji zawieranych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego z instytucjami odpowiedzialnymi za reformy lub z instytucjami odpowiedzialnymi za inwestycje. W przepisie tym wskazano otwarty katalog elementów, jakie powinny zawierać przedmiotowe porozumienia, w tym: wskazanie reformy lub inwestycji oraz terminy osiągania kamieni milowych i wskaźników, a w przypadku inwestycji także cele na jakie mają zostać przeznaczone środki, opis działań wykonywanych bezpośrednio przez instytucję odpowiedzialną za realizację reformy albo przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji lub jednostkę wspierającą plan rozwojowy, w ramach realizowanej przez tą instytucję lub jednostkę reformy albo inwestycji. Działania wykonywane bezpośrednio, wskazane w tym przepisie, będą stanowiły pewien zakres zadań w ramach inwestycji objętej KPO, który zostanie zrealizowany bezpośrednio przez instytucję odpowiedzialną za inwestycję, czyli nie zostanie delegowany na inny podmiot, i na który instytucja ta otrzyma środki finansowe. Porozumienia te powinny także zawierać harmonogram wydatków ponoszonych na realizację działań przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji lub jednostkę

wspierającą plan rozwojowy, wysokość środków przeznaczonych na realizację inwestycji, w tym wysokość środków przeznaczonych na wydatki ponoszone na realizację działań przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji lub jednostkę wspierającą plan rozwojowy, termin i sposób weryfikacji realizacji reform i kamieni milowych albo inwestycji i wskaźników oraz warunki i terminy zwrotu środków przeznaczonych na wydatki ponoszone na realizację działań przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji pobranych a niewydatkowanych.

Dodatkowo w przypadku realizacji inwestycji finansowanej w formie wsparcia zwrotnego porozumienie określa także zasady realizacji tego rodzaju inwestycji (ust. 4).

W ust. 3 pojawia się pojęcie „środków przeznaczonych na wydatki ponoszone na realizację działań przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji”, przez które należy rozumieć te wydatki, które dana instytucja ponosi samodzielnie na realizację celów reformy lub inwestycji, w sytuacji, w której sama realizuje część reformy lub inwestycji. Należy zauważyć, że w ramach planu rozwojowego ww. instytucje nie przekazują środków do innych podmiotów (w szczególności do ostatecznych odbiorców wsparcia) – czyni to PFR po wystawieniu zlecenia wypłaty przez właściwą instytucję lub jednostkę wspierającą realizację plan rozwojowy. Biorąc pod uwagę, że wskazane podmioty będą ponosić wydatki, w ustawie wskazano, że w porozumieniu należy określić warunki i terminy zwrotu środków przeznaczonych na wydatki przez nie ponoszone, pobranych w nadmiernej wysokości lub w sposób nienależny.

W ust. 5 przesadzono natomiast że w przypadku, gdy minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego jest instytucją odpowiedzialną za realizację reformy lub instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji podejmuje on decyzję o realizacji reformy lub decyzję o realizacji inwestycji. W decyzji minister będzie obowiązany zawrzeć takie same elementy jak w przypadku postanowienia.

W art. 141f wskazano, że jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, zadania państwa członkowskiego wskazane w rozporządzeniu 2021/241 wykonuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, doprecyzowując jednocześnie zadania w zakresie negocjacji i podpisania umowy pożyczki, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b. rozporządzenia 2021/241. W rozporządzeniu 2021/241 uregulowano głównie relacje występujące na linii Komisja Europejska i państwo członkowskie, skupiając się na obowiązkach ww. podmiotów. Przykładami zadań państwa członkowskiego realizowanymi przez podmioty inne niż minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego są np. audyty, za realizację których odpowiada Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

W art. 14lg i art. 14lh zawarto regulacje dotyczące odpowiednio instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy i instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji wskazując przykładowe zadania, które wykonują te instytucje w procesie wdrażania planu rozwojowego. Zgodnie z treścią art. 14li ust. 1, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji może powierzyć realizację zadań związanych z jej realizacją jednostce wspierającej plan rozwojowy. Powierzenie realizacji zadań następuje w drodze umowy lub porozumienia. Umowa lub porozumienie określają zakres powierzonych zadań oraz zasady odpowiedzialności za ich nieprawidłową realizację, mogą zawierać również inne postanowienia np. w zakresie współpracy stron porozumienia lub umowy (ust. 2). Ustawa nie przesądza tego, jakie zadania mogą zostać powierzone przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji jednostce wspierającej plan rozwojowy, nie wskazuje również, że realizacja jakichś zadań nie może zostać powierzona ww. jednostce. Ustawa nie reguluje również zagadnienia odpowiedzialności za nieprawidłową realizację powierzonych zadań, choć poza postanowieniami umownymi zastosowanie w tym zakresie będą mogły znaleźć także przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności z zakresu dyscypliny finansów publicznych.

W ust. 3 jednoznacznie przesądzono natomiast, że powierzenie jednostce wspierającej plan rozwojowy zadań nie wyłącza odpowiedzialności podmiotu odpowiedzialnego za ich realizację.

Zgodnie z art. 14lj za realizację zadań związanych z finansowaniem inwestycji w formie wsparcia zwrotnego, w tym wsparcia zwrotnego w formie pożyczek, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1, odpowiada instytucja odpowiedzialna za inwestycję. Instytucja ta może powierzyć Bankowi Gospodarstwa Krajowego realizację zadań związanych z wyborem i finansowaniem przedsięwzięć ostatecznych odbiorców wsparcia. BGK jako państwowy bank rozwoju, którego misją jest wspieranie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, jest instytucją finansową posiadającą wieloletnie doświadczenie w finansowaniu różnych przedsięwzięć rozwojowych z wykorzystaniem instrumentów dłużnych, gwarancyjnych i kapitałowych. Podobnie jak w przypadku instrumentów finansowych wdrażanych ze środków programów operacyjnych polityki spójności, BGK może dokonywać wyboru przedsięwzięć i przekazywać im finansowanie bezpośrednio albo z wykorzystaniem tzw. pośredników finansowych – podmiotów wyspecjalizowanych w określonych rodzajach finansowania (np. banki komercyjne i spółdzielcze, fundusze pożyczkowe, fundusze private equity/venture capital). Zadania związane z realizacją inwestycji może realizować również Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚ), na podstawie i w zakresie umowy zawartej

z instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji – w zakresie inwestycji finansowanych w formie pożyczek, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1.

Szczegółowe zasady wyboru i finansowania przedsięwzięć określone będą w umowie zawieranej przez instytucję odpowiedzialną za inwestycję, BGK oraz NFOŚ. W umowie zawarte zostaną postanowienia dotyczące min. strategii inwestycyjnej i sposobu jej wdrażania, w tym określone zostanie, czy BGK będzie realizował wyznaczone zadania związane z wyborem i finansowaniem przedsięwzięć bezpośrednio, czy też z wykorzystaniem pośredników finansowych. Umowa określi także cele oraz wskaźniki służące do monitorowania i oceny realizacji inwestycji. Dokument ten będzie zawierał również postanowienia dotyczące sposobu postępowania z odsetkami i innymi przychodami i zyskami pochodzącymi od wkładu finansowego przekazanego na finansowanie przedsięwzięć. W umowie znajdą się także zobowiązania dotyczące wytwarzania i przechowywania dokumentów na potrzeby kontroli i audytu. Częścią umowy będą również zapisy dotyczące zasad dotyczących wynagrodzenia należnego BGK za zarządzanie instrumentem. Dokument określi ponadto zasady częściowego lub całkowitego wycofania środków przekazanych na realizację inwestycji a także warunki wyboru pośredników finansowych, z wyłączeniem inwestycji finansowanych w formie pożyczek, o których mowa w art. 14ll ust. 2 pkt 1.

W przypadku inwestycji finansowanych w formie wsparcia zwrotnego ze środków części pożyczkowej Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Bank Gospodarstwa Krajowego realizuje zadania związane z realizacją inwestycji w zakresie wsparcia zwrotnego przyznawanego w formie pożyczek.

Zgodnie z art. 14lk ust. 1 realizacja planu rozwojowego podlega monitorowaniu przez Komitet Monitorujący do spraw planu rozwojowego, powoływany w drodze zarządzenia przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego (ust. 2). W skład Komitetu Monitorującego wchodzi przedstawiciele ministrów realizujących określone zadania w ramach planu rozwojowego, instytucji odpowiedzialnych za realizację reform i instytucji odpowiedzialnych za realizację inwestycji, samorządów terytorialnych, organizacji związkowych i pracodawców, organizacji pozarządowych oraz organizacji promujących prawa podstawowe oraz niedyskryminację i środowiska naukowego. (ust. 3). Sposób wyboru przedstawicieli wchodzących w skład Komitetu oraz ich liczbę określają przepisy ust. 4–10. Pracom Komitetu przewodniczy przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego (ust. 12). Komitet działa na podstawie przyjętego przez siebie regulaminu (ust. 13). Regulamin Komitetu

może określać w szczególności skład i zadania podkomitetów monitorujących do spraw planu rozwojowego jako organów pomocniczych Komitetu (ust. 14) i podejmuje uchwały zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy przedstawicieli podmiotów, o których mowa w ust. 3. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego Komitetu (ust. 15). W ust. 11 wskazano katalog zadań realizowanych przez Komitet. Katalog ma charakter otwarty.

W art. 14ll i 14lm określono źródła finansowania planu rozwojowego. Plan rozwojowy będzie finansowany ze środków pochodzących z Unii Europejskiej – środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility – RRF). Środki pochodzące z części bezzwrotnej RRF zostaną ujęte w budżecie środków europejskich. Natomiast ta część inwestycji w ramach planu rozwojowego, których realizacja jest finansowana z wykorzystaniem środków pożyczki RRF, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/241, będą finansowane w ramach rozchodów budżetu państwa. Ze środków tych będą udzielane pożyczki z budżetu państwa na podstawie umowy zawieranej z ostatecznym odbiorcą wsparcia.

Zgodnie z art. 14ll Inwestycje w ramach planu rozwojowego, których realizacja jest finansowana ze środków wsparcia bezzwrotnego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2021/241, w zakresie objętym finansowaniem z tego wsparcia, są finansowane ze środków pochodzących z budżetu środków europejskich lub ze środków PFR, o których mowa w art. 16a ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1010, z późn. zm.).

Inwestycje w ramach planu rozwojowego, których realizacja jest finansowana z wykorzystaniem środków pożyczki, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/241, w zakresie objętym finansowaniem z tej pożyczki, mogą być finansowane z budżetu państwa w formie wsparcia zwrotnego przyznawanego w formie pożyczki, na zasadach określonych w niniejszej ustawie albo wsparcia bezzwrotnego o charakterze bezzwrotnym, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, do wysokości określonej w ustawie budżetowej na dany rok.

W budżecie państwa zostanie utworzona rezerwa celowa w wysokości odpowiadającej kwocie wsparcia bezzwrotnego. Podziału rezerwy celowej dokonuje się na wniosek właściwego dysponenta części budżetowej zaakceptowany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Wsparcie bezzwrotne będzie udzielane w latach 2022–2026 i nie może przekroczyć równowartości w złotych kwoty 2,067 mld euro. Inwestycje, w zakresie objętym finansowaniem z pożyczki, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2021/241, mogą

być finansowane do równowartości w złotych kwot pożyczki otrzymanych na ten cel, przeliczonych według kursu średniego euro Narodowego Banku Polskiego ogłoszonego dwa dni operacyjne przed datą ich wpływu na rachunek, o którym mowa w art. 14lm ust. 1, przy czym przez dni operacyjne rozumie się dni robocze od poniedziałku do piątku, w których Narodowy Bank Polski przyjmuje i realizuje zlecenia płatnicze i inne dyspozycje posiadaczy rachunków bankowych.

Wykaz inwestycji w ramach planu rozwojowego, kwalifikujących się do objęcia wsparciem w trybie wsparcia bezzwrotnego zostanie określony w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego działającego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

Z uwagi na duże potrzeby inwestycyjne zgłaszane w trakcie konsultacji społecznych, podjęto decyzję o wnioskowanie do KE o środki z części pożyczkowej RRF. Ponieważ zarówno część grantowa jak i część pożyczkowa muszą spełniać warunki wskazane w rozporządzeniu RRF, w tym 37% na wydatki związane z transformacją klimatyczną i 20% na transformację cyfrową, zakres interwencji musiał zostać odpowiednio dopasowany aby spełnić ww. wymogi. W większości przypadków inwestycje zostały już wcześniej wskazane w KPO, natomiast zwiększono ich alokację, w niektórych przypadkach wskazane zostały nowe inwestycje zgłaszane w trakcie konsultacji społecznych.

Przepis przewiduje zapewnienie możliwości częściowego umorzenia pożyczek w ramach limitu 2,067 mld euro (na część bezzwrotną z części pożyczkowej RRF).

Art. 14lm ust. 3–5 określa sposób postępowania ze środkami pożyczki.

Jednocześnie, specyfika wdrażania i finansowania Planu odbudowy dla Europy – przekazywanie środków finansowych w transzach, uzależnionych od osiągnięcia przez państwa członkowskie tzw. kamieni milowych, powoduje konieczność zapewnienia – przez państwa – finansowania przejściowego. Proponuje się zaangażowanie PFR, który – gdy będzie taka potrzeba – zapewni przejściowe finansowanie inwestycji w części finansowanej ze środków bezzwrotnych z RRF.

Za zaangażowaniem tego podmiotu przemawia jego doświadczenie we wdrażaniu podobnych instrumentów (m. in. tzw. „Tarcz antykryzysowych”) oraz zdolność pozyskiwania finansowania dłużnego na rynkach finansowych. Planuje się zasilanie PFR środkami RRF – w formie płatności z budżetu środków europejskich. Mechanizm tego zasilania przewiduje przekazanie środków zaplanowanych w budżecie środków europejskich a pochodzących z

zaliczki i płatności okresowych z KE, na podstawie zlecenie płatności złożonego w BGK przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, PFR. Po wyczerpaniu środków przekazanych z budżetu środków europejskich PFR zapewni finansowanie przejściowe ze środków pochodzących z emisji obligacji na rynkach krajowym i zagranicznych. PFR będzie odpowiadał wyłącznie za zapewnienie i przekazywanie finansowania do uprawnionych odbiorców wypłat. PFR nie będzie miał możliwości podejmowania merytorycznych decyzji odnośnie do dokonywania wypłat na rzecz uprawnionych podmiotów. Decyzje co do przyznawania środków na poszczególne przedsięwzięcia będą podejmowane przez wyznaczone do tego organy – instytucje odpowiedzialne za inwestycje i jednostki wspierające. Szczegółowe zasady wykonywania zadań przez PFR zostaną ustalone w umowie, którą PFR będzie zawierał z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego (podmiot odpowiedzialny za koordynację realizacji planu rozwojowego) działającym w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych (art. 14ln). W celu zapewnienia bezpieczeństwa środków budżetowych powierzanych w zarząd PFR, umowa będzie zawierana na kształt umowy dotacyjnej, o której mowa w art. 150–152 ustawy o finansach publicznych. W kwestiach nieuregulowanych będą stosowane zasady przewidziane dla umowy dotacji. Środki na pokrycie wynagrodzenia PFR oraz kosztów pozyskania, obsługi i spłaty finansowania pozyskanego przez PFR, w części w której nie zostaną sfinansowane ze środków budżetu środków europejskich zasilanego środkami Funduszu Odbudowy i Rozwoju, zostaną pokryte z wydatków budżetu państwa. Wydatki na ten cel zostaną zabezpieczone przez Ministra Finansów na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w rezerwach celowych lub limicie części 34 – Rozwój regionalny, poprzez jego odpowiednie zwiększenie. Podmiotami odpowiedzialnymi za merytoryczną realizację planu rozwojowego są instytucje odpowiedzialne za inwestycję oraz jednostki wspierające i również decyzja o wypłacie środków będzie leżeć w kompetencji tych podmiotów. Proponuje się, aby PFR dokonywał wypłat (1) ostatecznemu odbiorcy wsparcia – na podstawie zlecenia wypłaty wystawionego przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji lub jednostkę wspierającą plan rozwojowy; (2) instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji lub jednostki wspierającej plan rozwojowy – na zlecenie wypłaty wystawione przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji; (3) Bankowi Gospodarstwa Krajowego – na zlecenie wypłaty wystawione przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji (art. 14lp).

Instrument wypłaty został wprowadzony z uwagi na konieczność odróżnienia od formy przekazywania środków w drodze dotacji oraz z uwagi na odrębność od instrumentu płatności

z budżetu środków europejskich. W przypadku państwowych jednostek budżetowych proponuje się ich pozabudżetowy przepływ, w ramach wydzielonego rachunku, z odrębnym planem finansowym. Z uwagi na pozabudżetowe ujęcie środków i obostrzenia w zaciąganiu zobowiązań przez państwowe jednostki budżetowe, konieczne jest wprowadzenie podstawy prawnej do zaciągania ww. zobowiązań przez te jednostki.

W przypadku państwowych jednostek budżetowych (pjb) środki otrzymane od PFR gromadzone są na wydzielonych rachunkach dochodów i przeznaczane na wydatki związane z realizacją inwestycji i przedsięwzięć objętych wsparciem z planu rozwojowego, w ramach planu finansowego tych rachunków. Plan finansowy, przygotowywany jest z uwzględnieniem terminów osiągania wskaźników określonych w planie rozwojowym. Obejmuje on okres roku kalendarzowego i jest zatwierdzany przez kierownika jednostki w terminie do dnia 15 grudnia roku poprzedzającego rok kalendarzowy, którego plan ma dotyczyć. Plan przygotowywany jest w szczególowości nie mniejszej niż określona dla sprawozdań z jego wykonania, Kierownik jednostki może dokonywać w ciągu roku zmian w planie finansowym. Plan finansowy i jego aktualizacje kierownik jednostki przekazuje niezwłocznie dysponentowi części budżetowej właściwej dla finansowania danej jednostki. Z wykonania planu finansowego, w danym roku budżetowym państwowa jednostka budżetowa sporządza sprawozdanie, kwartalne, za okresy I–III kwartał, które przekazuje w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału oraz roczne, które przekazuje w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku do dysponenta części właściwego do jej finansowania (odrębnego sprawozdania za IV kwartał nie sporządza się).

Dysponent części budżetowej sporządza zbiorcze sprawozdania z wykonania planów finansowych państwowych jednostek budżetowych finansowanych w danej części budżetowej, które przekazuje odpowiednio do dnia 20 miesiąca następującego po upływie kwartału oraz w terminie do dnia 15 lutego następnego roku do ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego udostępni w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych wzory sprawozdań dla państwowych jednostek budżetowych oraz dla dysponentów części, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego rozliczenia środków publicznych przeznaczonych na finansowanie planu rozwojowego.

Zgodnie z art. 141q minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje instytucjom odpowiedzialnym za realizację inwestycji środki z budżetu państwa, w celu o którym mowa w

art. 14ll ust. 2 pkt 1. Podstawą dokonania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych wypłaty środków instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji jest zlecenie wypłaty wystawione przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji oraz zgoda ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na dokonanie wypłaty. Wypłata środków następuje zgodnie z harmonogramem. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może udzielać zgody każdorazowo lub pisemnie ustalić dla instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji limit wypłat środków, informując o tym ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Zlecenia wypłaty dotyczą:

- 1) środków na realizację przedsięwzięcia zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lzh ust. 3;
- 2) środków przekazanych zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 2 i 3.

Instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji gromadzą środki na wydzielonych rachunkach i przeznaczają te środki na wydatki związane z realizacją inwestycji i przedsięwzięć zgodnie z art. 14lr oraz prowadzą ewidencję księgową operacji na tym rachunku i przygotowują dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego zapotrzebowania na środki oraz informacje o wykorzystaniu środków na rachunku.

Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji przekazuje środki pochodzące ze środków, o których mowa w 14ll ust. 2, ostatecznemu odbiorcy wsparcia, zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lzc ust. 1 Bankowi Gospodarstwa Krajowego, zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 2, Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 3..

Art. 14ls przewiduje mechanizm zwrotu środków w przypadku, gdy środki przeznaczone na realizację planu rozwojowego są wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, wykorzystane z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystaniu, w tym postanowień umowy, o której mowa w art. 14lzh, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Środki podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji organu pełniącego funkcję instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji na podstawie porozumienia lub umowy, może upoważnić jednostkę wspierającą plan rozwojowy będącą jednostką sektora finansów publicznych, do wydawania decyzji. W przypadku stwierdzenia ww. okoliczności, przed wydaniem decyzji, instytucja

odpowiedzialna za realizację inwestycji lub jednostka wspierająca plan rozwojowy, wzywa do zwrotu środków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania – jeżeli do zwrotu środków jest obowiązany ostateczny odbiorca wsparcia; instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji wzywa do zwrotu środków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania – jeżeli do zwrotu środków jest obowiązana jednostka wspierająca plan rozwojowy albo Bank Gospodarstwa Krajowego. Od decyzji wydanej przez jednostkę wspierającą plan rozwojowy służy odwołanie do właściwej instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji. W przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji służy wniosek do tej instytucji o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Przepis przewiduje system ich odzyskiwania analogiczny, jak w przypadku środków przekazywanych na realizację programów i projektów w zakresie polityki spójności: ze względu na publicznoprawny tryb udzielania finansowania, przewiduje się także administracyjnoprawny tryb odzyskiwania środków.

W art. 14lt wskazano, że instytucja odpowiedzialna za realizację konkretnej reformy, jest równocześnie instytucją odpowiedzialną za prowadzenie kontroli realizacji reformy, która obejmuje w szczególności sprawdzenie postępu rzeczowej realizacji reformy i terminowego osiągania kamieni milowych. Analogicznie, w art. 14lu określono, że instytucja odpowiedzialna za inwestycję prowadzi kontrole realizacji inwestycji w szczególności przez sprawdzenie prawidłowości wydatków ponoszonych w związku z realizacją inwestycji i przedsięwzięć, ich zgodności z prawem, w tym postęp rzeczowej realizacji i terminowe osiąganie wskaźników.

Projekt ustawy nie definiuje szczegółowych zasad realizacji kontroli, o których mowa w art. 14lt i art. 14lu (np. ich trybów, terminów, procedur), wskazując, że powinny się one odbywać w rygorach przepisów właściwych dla realizowanej reformy (np. ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publicznej) albo przepisów właściwych dla instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy (np. ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości albo ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska) albo na podstawie stosowanej odpowiednio ustawy o kontroli w administracji rządowej.

Procesem równoległym do procesu kontroli jest audyt planu rozwojowego, o którym mowa w art. 14lv projektowanej ustawy. Audyt ten prowadzi Szef Krajowej Administracji Skarbowej, angażując w ten proces swoje zasoby kadrowe w Ministerstwie Finansów oraz w administracji skarbowej na poziomie regionalnym.

Audyty są prowadzone stosownie do przyjętej przez Szefa KAS strategii audytu (ust. 3). Audyt obejmuje sprawdzenie prawidłowości gospodarowania środkami w ramach planu

rozwojowego, osiągnięcia kamieni milowych oraz wskaźników w ramach reform albo inwestycji, prawidłowości funkcjonowania systemu realizacji reformy lub inwestycji, w tym ich kontroli, skuteczności mechanizmów (w tym zapobiegania, wykrywania i korygowania nieprawidłowości przy realizacji reformy lub inwestycji, zapobiegania konfliktowi interesów, korupcji i nadużyciom finansowym, unikania podwójnego finansowania) oraz bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego służącego wymianie danych dotyczących reform i inwestycji, udostępnionego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego (ust. 2). Podmiotami podlegającymi audytowi są natomiast instytucja koordynująca plan rozwojowy, instytucje odpowiedzialne za realizację reformy, instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji, jednostki wspierające plan rozwojowy, ostateczni odbiorcy wsparcia, PFR, a także inne podmioty oraz jednostki nieposiadające osobowości prawnej, działające na własny rachunek uczestniczące przy realizacji reformy lub inwestycji (ust. 4).

Audyt planu rozwojowego jest realizowany na zasadach stosowanych przy audycie krajowego programu operacyjnego i krajowego programu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (ust. 5).

Zgodnie z art. 141w ust. 1 monitorowanie reform jest prowadzone w szczególności na podstawie danych pochodzących z poziomu projektów, ze statystyki publicznej oraz z analiz i ewaluacji poszczególnych reform lub ich elementów. Biorąc pod uwagę, że ww. katalog źródeł danych jest katalogiem otwartym, możliwe jest również korzystanie z danych pochodzących z innych źródeł.

W ust. 2 wskazano, że monitorowanie inwestycji jest prowadzone w szczególności na podstawie danych pochodzących z poziomu przedsięwzięć, ze statystyki publicznej oraz z analiz i ewaluacji poszczególnych inwestycji lub ich elementów. Podobnie jak w przypadku źródeł danych służących do monitorowania reform, katalog źródeł danych do monitorowania inwestycji jest katalogiem otwartym.

Dane dotyczące inwestycji przekazywane są przez instytucje odpowiedzialne za realizację reform lub przez instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji do ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (art. 141x ust. 1). W zależności od konkretnego przypadku oraz treści ew. porozumień między instytucjami odpowiedzialnymi za realizację reform i instytucjami odpowiedzialnymi za realizację inwestycji, dane dotyczące inwestycji mogą być przekazywane zarówno przez instytucje odpowiedzialne za realizację reform, jak i instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji. W przypadku gdy z powodów technicznych przekazanie danych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie jest możliwe, instytucja odpowiedzialna za realizację reformy lub

instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji, za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, przekazuje je w inny sposób wskazany przez tego ministra (ust. 3). W ust. 2 wskazano, że zakres danych pochodzących z poziomu inwestycji obejmuje w szczególności dane, o których mowa w art. 22 ust. 2 lit. d rozporządzenia 2021/241, oraz dane dotyczące wyznaczonych wskaźników.

Zgodnie z regulacją art. 14ly, objęte wsparciem z planu rozwojowego może być wyłącznie przedsięwzięcie wybrane do objęcia wsparciem. Oznacza to, że zawarcie umowy o objęcie danego przedsięwzięcia wsparciem musi w każdym przypadku zostać poprzedzone aktem wybrania przedsięwzięcia do objęcia wsparciem z planu rozwojowego.

Zgodnie z art. 14lz, możliwe jest zastosowanie dwóch metod wyboru przedsięwzięcia do objęcia wsparciem z planu rozwojowego.

Wybrane do objęcia wsparciem z planu rozwojowego może być przedsięwzięcie zgłaszane do objęcia wsparciem przez podmiot jednoznacznie określony ze względu na charakter lub cel przedsięwzięcia, wskazane przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji (pkt 1). Regulacja ta będzie miała zastosowanie, gdy ze względu na typ przedsięwzięcia nie jest możliwe albo uzasadnione zastosowanie konkurencyjnej procedury wyboru przedsięwzięcia do objęcia wsparciem z planu rozwojowego. Będzie to miało miejsce np. w sytuacji, gdy podmiot zgłaszający przedsięwzięcie do objęcia wsparciem ma monopol prawny albo naturalny w określonym obszarze działalności. Wybrane do objęcia wsparciem może być również przedsięwzięcie, którego wybór odbywa się na zasadach określonych wskazanych w art. 14lza–14lzf (pkt 2). W taki sposób będą wybierane przedsięwzięcia w sytuacji, gdy w określonym obszarze realizacji inwestycji występuje lub może występować konkurencja między różnymi podmiotami, które mogą realizować przedsięwzięcia przyczyniające się do osiągnięcia celów inwestycji.

W art. 14lza ust. 1 nałożono na instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji obowiązek zachowania przejrzystości, rzetelności i bezstronności w procesie wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z planu rozwojowego. Przedmiotowy obowiązek jest niezależny od tego, czy wyboru przedsięwzięć dokonuje się w oparciu o art. 14lz pkt 1 czy pkt 2, oraz od tego, czy wyboru przedsięwzięć dokonuje się w oparciu o przepisy projektowanej ustawy, czy w oparciu o przepisy innych ustaw. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji jest również obowiązana do zapewnienia równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z planu rozwojowego oraz równego traktowania podmiotów wnioskujących o objęcie wsparciem (ust. 2). Treść obowiązku wskazanego w ust. 2 będzie się różniła w zależności od tego, czy wyboru przedsięwzięć dokonuje się w oparciu o

art. 14lz pkt 1 czy pkt 2, gdyż w przypadku wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem w sposób wskazany w art. 14lz pkt 1 nie będzie mowy o równym traktowaniu podmiotów wnioskujących o udzielenie wsparcia.

Instytucja odpowiedzialna za inwestycję dokonuje wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z planu rozwojowego na podstawie przepisów właściwych dla realizacji określonej inwestycji lub jej części (ust. 3) a w przypadku braku przepisów właściwych, do wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem, w tym do ewentualnych środków odwoławczych przysługujących podmiotowi wnioskującemu o objęcie przedsięwzięcia wsparciem stosuje się art. 14lzb–14lzf ustawy (ust. 4).

Zgodnie z art. 14lzb ust. 1, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji przyjmuje regulamin wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z planu rozwojowego i podaje go do publicznej wiadomości. Ustawa reguluje, w jaki sposób regulamin wyboru powinien być podany do publicznej wiadomości, wskazując, że powinien on zostać podany do publicznej wiadomości w szczególności na stronie internetowej instytucji odpowiedzialnej za inwestycję. W ust. 2 wskazano minimalny zakres regulaminu, który powinien obejmować w szczególności kryteria wyboru przedsięwzięć, termin i sposób składania wniosków o objęcie przedsięwzięcia wsparciem, opis procedury oceny przedsięwzięć oraz opis procedury ponownej oceny przedsięwzięć. Zgodnie z ust. 3 instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji, w przypadku powierzenia części zadań związanych z realizacją inwestycji samorządowi województwa działającemu jako jednostka wspierająca realizację planu rozwojowego, jeżeli jednocześnie nie powierza samorządowi województwa przyjęcia regulaminu wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem, przedstawia do zaopiniowania właściwemu zarządowi województwa kryteria wyboru przedsięwzięć.

Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji ocenia przedsięwzięcia w zakresie spełniania kryteriów wyboru przedsięwzięć (art. 14lzc). Z przedmiotowej regulacji wynika, że żadne inne okoliczności, nieokreślone kryteriami, nie powinny wpływać na wybranie (albo niewybranie) danego przedsięwzięcia do objęcia wsparciem z planu rozwojowego. Wyjątkiem są przepisy prawa powszechnie obowiązującego, które mogą stać na przeszkodzie wyborowi danego przedsięwzięcia do objęcia wsparciem (np. przepisy z zakresu pomocy publicznej).

Niezwłocznie po dokonaniu oceny przedsięwzięć, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji informuje podmioty wnioskujące o objęcie wsparciem o wyniku oceny (art. 14zd). Ustawa nie przesądza, w jakiej formie oraz w jakim maksymalnym terminie powinno nastąpić przekazanie ww. informacji, pozostawiając instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji pewną swobodę w tym zakresie.

W art. 14lze uregulowano kwestie dotyczące środków odwoławczych przysługujących podmiotowi wnioskującemu o objęcie przedsięwzięcia wsparciem. Podmiotowi wnioskującemu o objęcie przedsięwzięcia wsparciem, którego przedsięwzięcie nie zostało objęte wsparciem, przysługuje wniosek o ponowną ocenę przedsięwzięcia (ust. 1). Wniosek wnosi się odpowiednio do instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji lub do jednostki wspierającej plan rozwojowy (jeśli dokonywała ona oceny przedsięwzięcia) w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 14lzd (ust. 2). Powierzenie ponownej oceny instytucji która oceniała przedsięwzięcie pierwotnie ma zapewnić możliwość sprawnego i adekwatnego przeprowadzenia procesu rozpatrzenia wniosku o ponowną ocenę przedsięwzięcia.

Właściwa instytucja dokonuje ponownej oceny przedsięwzięcia w terminie 14 dni od jego otrzymania. Z tym że może ona określić, w regulaminie wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z planu rozwojowego, inny termin na dokonanie ponownej oceny przedsięwzięcia, który nie może być jednak krótszy niż 7 dni i nie dłuższy niż 90 dni od dnia otrzymania wniosku (ust. 5 i 6). Takie rozwiązanie pozwoli na dostosowanie terminu na dokonanie oceny do specyfiki danej inwestycji i proponowanych przedsięwzięć, należy bowiem zakładać że w przypadku niektórych inwestycji liczba podmiotów ubiegających się o objęcie przedsięwzięcia planem rozwojowym a w konsekwencji potencjalnie liczba podmiotów wnoszących o ponowną ocenę w związku z nieprzyznaniem wsparcia w wyniku pierwszej oceny będzie tak duża, że zakończenie ponownej oceny w terminie określonym w ust. 5 będzie angażowało niewspółmiernie zasoby danej instytucji nie gwarantując dotrzymania tego terminu. Ponadto, specyfika poszczególnych inwestycji będzie skutkować różnym zakresem czynności dokonywanych w ramach oceny przedsięwzięć, co będzie miało także wpływ na zakres i sposób przeprowadzenia ponownej oceny przedsięwzięć korzystających z przewidzianego środka odwoławczego, dlatego należy umożliwić dostosowanie terminów i procedur zarówno do zakresu inwestycji jak i zasad jakie stosuje dana instytucja w obszarze danego procesu.

Określenie maksymalnego terminu na dokonanie ponownej oceny oraz określenie procedury ponownej oceny przedsięwzięć w regulaminie wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem z planu rozwojowego zapewni podmiotom ubiegającym się o wsparcie już na etapie ubiegania się o objęcie wsparciem informację o terminach i szczegółowym sposobie realizacji środka odwoławczego, co zapewni transparentność tego procesu.

Właściwa instytucja niezwłocznie po dokonaniu ponownej oceny przedsięwzięcia, informuje podmiot wnioskujący o objęcie wsparciem o wyniku ponownej oceny pouczając o prawie złożenia skargi do sądu administracyjnego (ust. 7).

Jednocześnie, uwzględniając reżim czasowy dotyczący realizacji wskaźników określonych dla poszczególnych inwestycji jako wymaganych dla możliwości uznania danej inwestycji za rozliczoną/zrealizowaną zgodnie z wymaganiami planu rozwojowego uzgodnionego z Komisją Europejską, wskazano że proces przeprowadzania ponownej oceny przedsięwzięć ubiegających się o wsparcie nie wstrzymuje procesu udzielania wsparcia na rzecz przedsięwzięć wybranych do objęcia wsparciem (ust. 8).

Przedmiotowa regulacja nie wskazuje, w jakiej formie i jaką drogą powinien być wniesiony środek odwoławczy oraz, w jakiej formie i jaką drogą powinna być przekazana informacja o wyniku ponownej oceny przedsięwzięcia. Ustawa nie reguluje również terminów na dokonanie ww. czynności. W zależności od specyfiki poszczególnych inwestycji, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji będzie miała w tym zakresie pewną elastyczność, która jest ograniczona koniecznością zapewnienia realnego dostępu podmiotów wnioskujących o objęcie przedsięwzięcia wsparciem do środków odwoławczych.

Do postępowania w zakresie wyboru przedsięwzięcia do objęcia wsparciem oraz ponownej oceny przedsięwzięcia nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem art. 24 oraz przepisów dotyczących doręczeń i sposobu obliczania terminów, które stosuje się odpowiednio. W przypadku ponownej negatywnej oceny przedsięwzięcia podmiot wnioskujący o objęcie przedsięwzięcia wsparciem może w tym zakresie wnieść skargę do sądu administracyjnego, zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Skarga wnoszona jest w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 14lzd, bezpośrednio do wojewódzkiego sądu administracyjnego wraz z kompletną dokumentacją w sprawie. Skarga podlega wpisowi stałemu. Przepisy art. 30c ust. 2a–6 oraz art. 30d–30i stosuje się odpowiednio (art. 14lzf).

W przypadku gdy odpowiednio inwestycja albo jej część jest realizowana w formie wsparcia zwrotnego przez Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie i w zakresie umowy, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 2, albo przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na podstawie i w zakresie umowy, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 3, który będzie stosował przepisy właściwe dla realizacji inwestycji lub jej części (np. Prawo ochrony

środowiska), przepisy art. 14lza–art.14lzf dotyczące wyboru projektów nie będą znajdowały zastosowania (art. 14lzg).

Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji zawiera z podmiotem wnioskującym o objęcie wsparciem, którego przedsięwzięcie zostało wybrane do objęcia wsparciem z planu rozwojowego, umowę o objęcie przedsięwzięcia wsparciem z planu rozwojowego (art. 14lzh ust. 1). Treść umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego oraz o objęcie przedsięwzięcia wsparciem zwrotnym została uregulowana w postaci katalogu otwartego odpowiednio w ust. 2 i 3.

W ust. 4 i 5 wskazano ograniczenia zastosowania ust. 2, w zależności od typu ostatecznego odbiorcy wsparcia.

W myśl art. 14lzi środki finansowe przekazane na realizację inwestycji lub jej części w formie wsparcia zwrotnego, po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem z planu rozwojowego, oraz odsetki i inne przychody, a także zyski powstałe na skutek obrotu tymi środkami, podlegają zwrotowi na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego – w przypadku wsparcia finansowanego ze środków, o których mowa w art. 14ll ust. 1 – i są ponownie wykorzystywane w formie wsparcia zwrotnego na realizację celów, na jakie wsparcie zwrotne było przeznaczone w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (ust. 1 pkt 1 i ust. 3). Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego jest dysponentem środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 (ust. 4), jednak ww. środki nie stanowią dochodu ani dysponenta ani podmiotów, którym środki mogą być przekazane w celu ich ponownego wykorzystania (ust. 5). Środki te wydatkowane i rozliczane na podstawie właściwych umów albo porozumień przez podmioty, którym minister właściwy do spraw finansów publicznych przekaze te środki do dalszego wykorzystywania zgodnie z ust. 1 (ust. 6). W ust. 7 określono minimalną zawartość umów lub porozumień wskazanych w ust. 6.

Natomiast w przypadku wsparcia finansowanego ze środków, o których mowa w art. 14ll ust. 2, środki finansowe przekazane na realizację inwestycji lub jej części w formie wsparcia zwrotnego, po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem z planu rozwojowego, oraz odsetki i inne przychody, a także zyski powstałe na skutek obrotu tymi środkami, podlegają zwrotowi instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, a następnie są przekazywane na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych (ust. 1 pkt 2 i ust. 2).

W art. 14lżj wskazano, że w celu realizacji, kontroli, audytu i ewaluacji reform i inwestycji na zasadach określonych w ustawie lub rozporządzeniu 2021/241, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, instytucja odpowiedzialna za realizację reformy, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji, jednostka wspierająca plan rozwojowy oraz ostateczni odbiorcy wsparcia przetwarzają dane osobowe.

Przedmiotowy przepis reguluje zarówno cel przetwarzania danych osobowych, jak i podmioty, które w procesie realizacji planu rozwojowego mogą przetwarzać takie dane.

Cele przetwarzania danych osobowych wynikają z przepisów rozporządzenia 2021/241, zgodnie z którym państwa członkowskie oraz Komisja Europejska przetwarzają dane osobowe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do wypełniania ciężących na nich obowiązków wynikających z rozporządzenia.

Bez względu na sposób przetwarzania (elektroniczny, papierowy) dane osobowe są przetwarzane w każdym procesie wymienionym w art. 30.

Podmioty wskazane w art. 14lżj są administratorami w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.) (art. 14lżk).

Zakres obowiązków podmiotów pełniących funkcje administratorów danych wynika bezpośrednio z RODO. Administratorzy przetwarzają dane osobowe zgodnie z przepisami RODO. Każdy z administratorów w swoim zakresie wypełnia obowiązki nałożone na niego przez RODO, tym ustala cele i sposoby przetwarzania danych, zapewnia przestrzeganie przepisów i rozliczalność (zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość, ograniczenie celu, minimalizację danych, prawidłowość, ograniczenie przechowywania, integralność i poufność), realizuje uprawnienia osób, których dane dotyczą, zapewnia środki techniczne i organizacyjne umożliwiające należyte zabezpieczenie danych osobowych, wymagane przepisami prawa oraz ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z niezgodnym z prawem przetwarzaniem danych osobowych.

Na podmiotach pełniących role administratorów danych spoczywa obowiązek minimalizacji przetwarzanych danych, z którego wynika, że administratorzy przetwarzają dane osobowe tylko w takim zakresie, jaki jest niezbędny do realizacji ciężących na nich zadań wynikających z prawa unijnego i krajowego.

Dostęp do danych osobowych i informacji gromadzonych przez administratorów przysługuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, instytucji odpowiedzialnej za

realizację reformy, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, jednostce wspierającej plan rozwojowy i Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwym jednostkom organizacyjnym Krajowej Administracji Skarbowej (art. 14lzl). Regulacja ma na celu zapewnienie właściwym podmiotom dostępu do danych osobowych bez konieczności zawierania dodatkowych umów lub porozumień w tym zakresie.

Administratorzy udostępniają sobie nawzajem dane osobowe niezbędne do realizacji ich zadań (art. 14lzm).

Zgodnie z art. 14lzn, dane są przechowywane przez okres niezbędny do realizacji zadań określonych w art. 14lj. Administratorzy danych mają możliwość skorzystania z zapisów art. 89 ust. 1 RODO. Tym samym, ustawodawca korzysta z prawnie dozwolonej możliwości nie regulowania szczegółowo kwestii okresu przechowywania danych.

Dodatkowo w uzppr dodaje się nowe rozdziały 4a–4c.

Rozdział 4a – Pobexitowa rezerwa dostosowawcza – zawiera przepisy umożliwiające stosowanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1755 z dnia 6 października 2021 r. ustanawiającego pobexitową rezerwę dostosowawczą (Dz. Urz. UE L 351 z 08.10.2021, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem BAR”.

W art. 24a jednoznacznie przesądzono, że zadania państwa członkowskiego określone w rozporządzeniu BAR będzie wykonywał minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego (ust. 1).

Na podstawie ust. 2 minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego będzie mógł powierzać, zadania związane z zarządzaniem wkładem finansowym, lub jego częścią, z pobexitowej rezerwy dostosowawczej, podmiotowi zarządzającemu Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, zwanemu dalej „podmiotem zarządzającym”. Powierzenie zadań będzie następowało w formie umowy zawartej pomiędzy ww. podmiotami. Elementy umowy zostały określone w formie katalogu otwartego w ust. 3.

Zgodnie z art. 24b ust. 1 w zakresie, w jakim w ramach pobexitowej rezerwy dostosowawczej będzie udzielana pomoc publiczna w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, zastosowanie znajdą szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy. W ww. przypadkach podmiotem udzielającym pomocy będzie podmiot zarządzający. Proponowany przepis w zakresie pomocy publicznej możliwie elastycznie określa ramy podmiotowe dotyczące udzielania pomocy publicznej, tak aby ramy te były następnie adekwatne do konkretnych konfiguracji podmiotowych występujących w związku z konkretną pomocą publiczną.

Proponowany przepis jest analogiczny do funkcjonujących od lat delegacji dla programów pomocowych w programach polityki spójności i jest zgodny z zasadami pomocy publicznej.

W przypadku gdy odrębne przepisy nie określają szczegółowego przeznaczenia, warunków lub trybu udzielania tej pomocy, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego będzie mógł je określić w formie rozporządzenia. Zawarte w ust. 3 upoważnienie dla ministra do wydania przepisów wykonawczych ma charakter fakultatywny. Przepis ust. 4 przewiduje natomiast, że w przypadku braku przepisów określających szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w art. 24b ust. 1, określa je akt będący podstawą jej udzielenia.

Kwestie przekazywania przez podmiot zarządzający środków pochodzących z wkładu finansowego z pobrexitowej rezerwy dostosowawczej na rzecz ostatecznych odbiorców zostały uregulowane w art. 24c. Zgodnie z ww. przepisem ich przekazanie następuje na podstawie umowy, której elementy określono w formie katalogu otwartego.

Ustawa przewiduje odrębny sposób przekazywania środków w zakresie zadań państwowych jednostek budżetowych objętych finansowaniem ze środków pobrexitowej rezerwy dostosowawczej oraz środków pomocy technicznej przeznaczonych na koszty realizacji przedmiotowych zadań. W takim przypadku minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zawiera z tymi jednostkami porozumienia. Do porozumień tych art. 24c stosuje się odpowiednio (art. 24d).

Realizacja zadań powierzonych podmiotowi zarządzającemu podlega audytowi. Na podstawie art. 24e ust. 1 audyty w tym zakresie prowadzi Szef Krajowej Administracji Skarbowej, w oparciu o ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej. Audyt będzie realizowany na zasadach stosowanych przy audycie krajowego programu operacyjnego i krajowego programu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (ust. 3). W ust. 2 został wskazany katalog podmiotów i instytucji systemu wdrażania BAR, w których może być prowadzony audyt.

Dodawany rozdział 4b określa natomiast możliwość powierzenie wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej.

Zgodnie z art. 24f minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego lub inny organ administracji rządowej będzie mógł powierzyć Fundacji Fundusz Współpracy, wykonywanie zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających w szczególności z dokumentów i programów przyjętych przez Radę Ministrów lub właściwego ministra. Powierzając zadania organy administracji rządowej przekażą Fundacji Fundusz Współpracy odpowiednie środki

finansowe na ich realizację w drodze dotacji celowej, na podstawie umowy zawartej zgodnie z art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Dodawany rozdział 4c reguluje kwestie związane z utworzeniem Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Zgodnie z art. 24g Fundusz Rozwoju Regionalnego jest państwowym funduszem celowym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, a jego dysponentem jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Środki Funduszu mają być przeznaczane na realizację zadań polegających na wsparciu działań w zakresie organizacji lub promocji inicjatyw służących promowaniu społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego rozwoju kraju, rozwoju społeczności lokalnych lub wzmocnieniu społeczeństwa obywatelskiego.

Podmiotem prowadzącym obsługę bankową Funduszu jest Bank Gospodarstwa Krajowego na zasadach określonych w umowie z dysponentem Funduszu.

W myśl art. 24h źródłami pochodzenia środków Funduszu są:

1) odsetki:

a) od środków, o których mowa w art. 207 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

b) o których mowa w art. 189 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

– z wyłączeniem przypadków, w których zwrot środków albo zapłata odsetek następuje przez pomniejszenie kolejnej płatności na rzecz beneficjenta;

2) dotacje z budżetu państwa;

3) odsetki od lokat środków Funduszu;

4) wpłaty ze zwrotów wparcia udzielonego ze środków Funduszu, wraz z oprocentowaniem;

5) inne wpływy.

Powierzenie realizacji zadań, jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych, odbywa się w trybie otwartego konkursu ofert (art. 24i ust.1). Dysponent Funduszu udzielając dotacji celowej na realizację w trybie otwartego konkursu ofert zadań zawiera z jednostką niezaliczaną do sektora finansów publicznych umowę o treści ustalonej przez dysponenta Funduszu (ust. 2).

W przypadku jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, z którymi została zawarta umowa ustawa nakłada obowiązek prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków i dokonywanych z tych środków wydatków oraz posiadania odrębnego rachunku bankowego przeznaczonego tylko do obsługi tych środków (ust. 3).

Kontrolę prawidłowości wydatkowania dotacji udzielonych ze środków Funduszu pod względem racjonalności i legalności ich wydatkowania wykonuje dysponent Funduszu (art. 24j).

Art. 109 projektu wprowadza zmiany ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1251, z późn. zm.). Proponuje się, aby Państwowej Inspekcji Pracy, zwanej dalej „PIP”, została powierzona również kontrola podmiotów zatrudniających niebędących pracodawcami w zakresie obowiązków wynikających z ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1342). Jest to zasadne dla zachowania równego traktowania wszystkich podmiotów zatrudniających (art. 13 ustawy o PIP). Aktualnie PIP nie posiada także uprawnień do przeprowadzania kontroli podmiotów zatrudniających w zakresie przestrzegania zakazu nakłaniania do rezygnacji z oszczędzania w PPK. Proponuje się więc, aby PIP, która jest wyspecjalizowana w ściganiu tego typu wykroczeń, została powierzona również kontrola w zakresie nakłaniania do rezygnacji z PPK, co pozwoliłoby na prowadzenie przez PIP kompleksowej kontroli podmiotów zatrudniających w zakresie PPK (art. 10 ustawy o PIP).

Art. 110 zmienia ustawę z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 1505, z późn. zm.). Proponowana zmiana art. 4 ust. 1 pkt 8 ma na celu dostosowanie przepisów ustawy do nowych zadań Agencji.

Art. 111 zmienia art. 8 ust. 3a ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz.U z 2021 r. poz. 706). Obowiązujący art. 8 ust. 3 tej ustawy przewiduje możliwość zawierania umów o wypłatę premii technologicznej nie później niż do końca okresu obowiązywania mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2020. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2021 (Dz. U. z 2021 r. poz. 1639) okres obowiązywania aktualnej mapy pomocy regionalnej skończył się w dniu 31 grudnia 2021 r. Od 1 stycznia 2022 r. obowiązuje nowa mapa pomocy regionalnej na lata 2022–2027. Oznacza to konieczność

zmiany art. 8 ust. 3a ustawy z dniem 1 stycznia 2022 r. tak, aby umożliwić zawieranie umów po tej dacie.

Wprowadzana zmiana polega na umożliwieniu udzielania przez BGK pomocy regionalnej w postaci zawierania umów o wypłatę premii technologicznej na podstawie mapy pomocy regionalnej na lata 2022–2027, nie nakłada na przedsiębiorców dodatkowych obowiązków, umożliwia natomiast udzielanie przez BGK wsparcia w ramach dostępnych środków. Wskazane jest więc skrócenie *vacatio legis* i umożliwienie szybszego wznowienia wsparcia w tym zakresie.

Art. 113 wprowadza zmiany ustawy o finansach publicznych.

Ustawa zawiera zmianę m.in. art. 5 ustawy, który wymaga uwzględnienia wśród środków pochodzących z budżetu UE środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz środków z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonych na zwalczanie deprywacji materialnej.

Ponadto w art. 5 doprecyzowania wymaga określenie środków przeznaczonych na realizację Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych poprzez wskazanie, że środki te odnoszą się wyłącznie do perspektywy finansowej 2014–2020. Do czasu rozliczenia i całkowitego zamknięcia perspektywy finansowej 2014–2020 środki te mogą występować w obrocie środków publicznych. W ramach kolejnej perspektywy finansowej środki te będą jednak stanowiły część środków EFS+, więc będą środkami publicznymi na podstawie art. 5 ust. 3 pkt 1 ufp. Dodatkowa zmiana dotyczy uwzględnienia w art. 5 nowych środków m. in. pochodzących z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz środków instrumentu „Łącząc Europę” (CEF), przeznaczonych na realizację projektów w perspektywie finansowej 2021 – 2027. Ostatnia zmiana reguluje możliwość wykorzystania środków pozostałych po zakończeniu realizacji programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna oraz programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa wdrażanych w ramach perspektywy 2014–2020.

Art. 113 pkt 3 ustawy modyfikuje art. 61 ufp dotyczący decyzji w zakresie niepodatkowych należności budżetowych w związku z koniecznością ujęcia w treści przepisu odwołania do nowej ustawy wdrożeniowej 2021–2027.

Art. 113 pkt 4 i 5 ustawy zmieniające art. 66a ufp oraz wprowadzające nowy art. 66b ufp mają na celu uregulowanie kwestii decyzji o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu należności z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych należności związanych z realizacją projektów finansowanych z udziałem tych środków (w tym odsetek). Wspomniane decyzje wydaje się przed upływem pięciu lat od końca roku kalendarzowego, w którym decyzja, o której mowa w art. 189 ust. 3b albo decyzja, o której mowa w 207 ust. 9, stała się ostateczna, a osoby trzecie odpowiedzialne za powstałe zobowiązania ustala się według stanu z momentu powstania określonych naruszeń. Proponowany art. 66b ufp będzie kompleksowo regulował kwestie wydawania decyzji o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu należności z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów. Dotychczas do spraw związanych z tymi decyzjami, w myśl art. 67 ust. 1 ufp stosowano odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa oraz art. 66a ust. 2 ufp, zgodnie z którym terminy przedawnienia do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6, stosuje się także w przypadku odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu tych środków. Odpowiednie stosowanie przepisów Ordynacji podatkowej budzi jednak wątpliwości interpretacyjne, i w konsekwencji przekłada się na brak wystarczającej pewności prawnej (niepewność) po stronie osób odpowiedzialnych za ewentualne zobowiązania zwrotowe innego podmiotu (w praktyce stosowania w przedmiotowym zakresie przepisów Ordynacji podatkowej, w tym w orzecznictwie sądów administracyjnych, prezentowane jest niejednolite podejście, m.in. do kwestii momentu powstania zaległości w zakresie zobowiązania do zwrotu środków i związanego z tym ustalenia właściwego kręgu osób odpowiedzialnych za to zobowiązanie). W celu zapewnienia równego (jednolitego pod względem prawnym) i sprawiedliwego traktowania osób podlegających odpowiedzialności jako osoby trzecie celowe jest wprowadzenie regulacji projektowanego art. 66b ufp, kompleksowo ujmującego te kwestie. Dodatkowo w art. 66a w ust. 1 wprowadzono przepisy określające terminy przedawnienia zobowiązania do zwrotu środków w ramach perspektywy w 2021–2027. Natomiast w ust. 3 wprowadzanego art. 66b uregulowana została kwestia przedawnienia zobowiązań wynikających z decyzji wydanych wobec osób trzecich poprzez odesłanie do terminów przedawnienia zobowiązań do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6, określonych w art. 66a ufp. Wprowadzenie do ufp art. 66b regulującego kwestie odpowiedzialności osób trzecich spowodowało również zmianę wynikową w postaci uchylecia dotychczasowego ust. 2 w art. 66a ufp. Projektowane w tym zakresie zmiany wejdą w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy.

Art. 113 pkt 7 – zmiana art. 154 jest konsekwencją uwzględnienia w ustawie o finansach publicznych środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonych na zwalczanie deprivacji materialnej, którymi będzie dysponował minister do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 113 pkt 8 ustawy modyfikuje art. 181 ufp. Proponowana zmiana ma na celu odzwierciedlenie zmian przyjętych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 189 ust. 4 ufp, którego skutkiem jest brak konieczności włączania do wykazu środków niewygasających z końcem roku budżetowego środków przeznaczonych na finansowanie programów z udziałem środków europejskich.

Art. 113 pkt 10 ustawy zmienia art. 189 ufp. W ust. 3 omawianego artykułu doprecyzowano, że sankcja w postaci naliczania odsetek jak dla zaległości podatkowych będzie miała zastosowanie wówczas, gdy beneficjent nie złoży wniosku o płatność na kwotę wydatków kwalifikowalnych lub nie zwróci niewykorzystanej części zaliczki w terminie 14 dni od dnia upływu terminu. Ponadto w art. 189 ufp uchylono ust. 3f, zgodnie z którym projekty rozliczane w całości albo w części w oparciu o tzw. metody uproszczone wyłączone są spod regulacji ust. 3 zawierającego sankcje za nieterminowe lub niepełne rozliczenie zaliczki. W kontekście coraz szerszego zakresu praktycznego stosowania ww. metod oraz zdobytych w jego toku doświadczeń odrębne traktowanie wspomnianej grupy wydatków nie znajduje już uzasadnienia. Dodatkowo w treści tego przepisu zamieszczono odwołania do nowej ustawy wdrożeniowej 2021–2027. W art. 113 pkt 11 ustawy znowelizowano przepisy art. 190 ufp. W przypadku projektów rozliczanych w oparciu o tzw. uproszczone metody rozliczeń dotychczasowy warunek, nakładający obowiązek ujęcia we wniosku o płatność wydatków faktycznie poniesionych w terminie do 3 miesięcy, nie może być zrealizowany. W przypadku tego rodzaju wydatków rozliczenie odbywa się na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie, po realizacji określonych produktów lub osiągnięciu planowanych rezultatów. Wykazanie do rozliczenia we wniosku o płatność kwoty ryczałtowej czy stawki jednostkowe będzie możliwe dopiero po realizacji/osiągnięciu zakładanych wskaźników, ale nie później niż w końcowym wniosku o płatność. W przypadku projektów rozliczanych w oparciu o wydatki faktycznie poniesione doprecyzowano, iż wydatek kwalifikowalny powinien zostać ujęty we wniosku o płatność przekazywanym właściwej instytucji w terminie do 3 miesięcy licząc od dnia końca miesiąca, w którym został on poniesiony.

W art. 113 pkt 13 zmieniającym art. 193 ust. 4 ufp zniesiono obowiązek informowania Rady Ministrów o wyrażonej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego (w

porozumieniu z Ministrem Finansów) zgodzie na zaciągnięcie zobowiązań przekraczających łączną kwotę wydatków programu.

Dodatkowo, dla zapewnienia ciągłości przepisów w art. 113 pkt 14 został zmieniony art. 194 ust. 4 oraz dodany nowy ust. 5a.

W art. 113 pkt 15 ustawy wprowadzono zmiany do art. 202 ufp mające na celu wprowadzenie podstawy prawnej do wykorzystania środków finansowych pozostałych po zakończeniu realizacji programów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit a i b ufp, które pozostają w dyspozycji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Wspomniane środki będą zgromadzone na rachunku ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego otwartym w NBP i będą uruchamiane wyłącznie na podstawie dyspozycji wspomnianego ministra na realizację zadań w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna lub programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa lub programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna (Interreg).

Art. 113 pkt 16 ustawy modyfikuje przepisy art. 206 ufp. Proponowane zmiany odzwierciedlają konieczność ujęcia w treści przepisu odwołania do nowej ustawy wdrożeniowej 2021–2027 oraz do środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonych na zwalczanie deprivacji materialnej.

Art. 113 pkt 17 ustawy zmienia art. 207 ufp. Proponowane zmiany mają na celu zamieszczenie odwołania do nowej ustawy wdrożeniowej 2021–2027. Ponadto doprecyzowano ust. 12 w zakresie odwołań od decyzji instytucji pośredniczącej, o której mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W art. 113 pkt 19 ustawy znowelizowano przepisy art. 210 ufp. Projektowane zmiany mają na celu umożliwienie jednostkom systemu wdrażania funduszy unijnych udostępniania i przekazywania informacji zawartych w rejestrze podmiotów wykluczonych w drodze teletransmisji danych. Umożliwienie instytucjom bezpośredniego wglądu w dane zawarte w rejestrze w sposób znaczący przyspieszyłoby proces uzyskiwania informacji i sprawdzania beneficjentów np. przy weryfikacji składanych wniosków o dofinansowanie projektu. Bez zmian natomiast pozostanie sposób i tryb pozyskiwania danych z rejestru przez samych beneficjentów.

W art. 113 zaproponowano również szereg zmian koniecznych dla wdrażania planu rozwojowego. Zmiany w art. 2, art. 5, art. 186 i art. 192 ustawy o finansach publicznych związane są z rozszerzeniem katalogu środków europejskich o środki pochodzące z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, przeznaczone na wsparcie o

charakterze bezzwrotnym. Zmiana w art. 153 wyłącza stosowanie zapewnień do środków pochodzących z RRF. Z kolei nowy art. 209a w ust. 1 wskazuje, które z istniejących przepisów ustawy o finansach publicznych nie dotyczą planu rozwojowego (są to: art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b i c, art. 171, art. 187–191, art. 192 ust. 5 i 6, art. 193, art. 194, art. 206 oraz art. 207). Zgodnie z ust. 2 i 3 w art. 209a środki europejskie w części dotyczącej planu rozwojowego są przekazywane PFR przez Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie zlecenia płatności wystawionego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Ust. 4 stanowi, że do zwrotu środków europejskich przekazanych PFR w części dotyczącej planu rozwojowego, stosuje się odpowiednio przepisy art. 169 ustawy o finansach publicznych dotyczące zwrotu dotacji.

W **art. 115** wprowadzono zmiany do ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 1861), które przede wszystkim mają na celu określenie podstawy do przyznawania pomocy publicznej ze środków krajowych.

W **art. 118** zaproponowano zmiany do ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 422, z późn. zm). Zmiana ma na celu rozszerzenie narzędzi stosowanych przez Szefa KAS w audytach systemu i audytach operacji Polityki Spójności na czynności wykonywane w ramach audytu programu rozwojowego. Proponowane w projekcie ustawy zmiany do ustawy o KAS mają związek z prowadzonymi audytami/kontrolami środków finansowych pochodzących z UE oraz krajowych środków publicznych, w tym przeznaczonych na współfinansowanie krajowe. Zmiany ustawy mają również na celu dostosowanie obecnych przepisów ustawy o KAS do nowych zadań i ich zakresu dotyczących Szefa KAS oraz organów skarbowych i związanych z wdrażaniem perspektywy finansowej 2021–2027. Jednocześnie należy doprecyzować zasady współpracy z unijnymi i krajowymi instytucjami w zakresie prowadzonych prac/czynności przez Szefa KAS i dyrektorów izb administracji skarbowej. Dotychczasowe doświadczenia z lat ubiegłych – w tym z perspektywy finansowej 2014–2020 – ujawniły szereg wątpliwości i rozbieżności interpretacyjnych lub wykazały zbyt ogólne unormowanie uprawnień i obowiązków Szefa KAS i dyrektorów izb administracji skarbowej w ramach audytu środków publicznych i zasad współpracy z innymi organami i instytucjami.

Zmiany do ustawy o KAS mają na celu m.in. poszerzenie katalogu zadań Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o możliwość przeprowadzania audytu środków pochodzących z UE w nowej perspektywie finansowej. Proponowane brzmienie zmienianych przepisów ustawy o

KAS wyznacza obszary kompetencji organów KAS (Szefa KAS i dyrektorów IAS) do wykonywania przedmiotowych audytów.

Poprawka wskazana w art. 14 ust. 1 pkt 10a lit. b posiada charakter doprecyzowujący, iż Szef KAS sprawuje nadzór nad audytem i jego koordynacją w odniesieniu do dyrektorów izb administracji skarbowej przeprowadzających audyt systemu w ramach regionalnych programów operacyjnych i regionalnych programów.

Poprawka wskazana w art. 14 ust. 1 pkt 10a lit. c posiada charakter doprecyzowujący, iż Szef KAS sprawuje nadzór nad audytem i jego koordynacją w odniesieniu do dyrektorów izb administracji skarbowej przeprowadzających audyt operacji w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych, krajowych i regionalnych programów oraz wspólnej polityki rolnej.

Proponowana zmiana stanowi doprecyzowanie zakresu kategorii audytów, nadzorowanych i koordynowanych przez Szefa KAS, a wykonywanych przez dyrektorów Izb Administracji Skarbowej, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 10a ustawy o KAS. Zapis obejmuje uszczegółowienie obecnego brzmienia przepisu, poprzez uwzględnienie w jego treści audytu operacji krajowych programów operacyjnych, krajowych programów oraz wyraźne odniesienie w zakresie regionalnych programów operacyjnych i regionalnych programów do audytu systemu zarządzania i kontroli oraz audytu operacji.

Dodatkowo, w związku z koniecznością wprowadzenia nowych regulacji w zakresie planu rozwojowego, który stanowi podstawę realizacji reform i inwestycji objętych wsparciem ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 27 października 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz pobrexitowej rezerwy dostosowawczej wynikającej z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1755 z dnia 6 października 2021 r. ustanawiającego pobrexitową rezerwę dostosowawczą, do zadań Szefa KAS będzie należał audyt gospodarowania środkami w ramach tych instrumentów.

Proponowane dodanie w art. 14 ust. 1 pkt 18a wynika z potrzeby uzupełnienia ustawowych zadań Krajowej Administracji Skarbowej oraz zadań Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o aspekty związane ze współpracą właściwych komórek organizacyjnych Ministerstwa Finansów, będących jednostkami organizacyjnymi KAS z Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) w zakresie wynikającym z rozporządzenia

883/2013, zgodnie z którym: „Instytucje, organy, urzędy i agencje oraz, w zakresie, w jakim pozwala na to ich prawo krajowe, właściwe organy państw członkowskich przekazują Urzędowi na jego wniosek lub z własnej inicjatywy wszelkie będące w ich posiadaniu dokumenty lub informacje dotyczące prowadzonego przez Urząd dochodzenia.”(art. 8 (2)).

„Właściwe organy państw członkowskich udzielają pracownikom Urzędu, zgodnie z przepisami krajowymi, niezbędnego wsparcia w celu umożliwienia im skutecznego wypełniania ich zadań”(art. 7 (3)).

Ponadto zamieszczenie w ustawie zapisu art. 14 ust. 1 pkt 18a stanowić będzie przewidzianą w prawie krajowym podstawę prawną dla pełnej realizacji wniosków OLAF, wywodzoną dotychczas wprost z rozporządzenia 883/2013. Powyższe pozwoli również na odpowiednie zasilanie OLAF informacjami w zakresie dochodzeń prowadzonych po stronie dochodowej budżetu (głównie sprawy celne), tzn. przez jednostki organizacyjne KAS właściwe w sprawach skarbowych i celno-skarbowych.

Szef KAS – pełniący funkcję specjalnej jednostki o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 13 ustawy o KAS jest odpowiedzialny za prowadzenie kontroli transakcji określonej w Tytule V Rozdział III rozporządzenia UE 1306/2013.

Dyrektorzy izb administracji skarbowej realizują wnioski z państw członkowskich UE o przeprowadzenie kontroli transakcji w Polsce u przedsiębiorców na podstawie zleceń otrzymanych od Szefa KAS jako sprawującej funkcję specjalnej jednostki.

Zmiana doprecyzowująca i porządkująca w art. 25 ust 1 pkt 5a dotyczy wskazania jako zadanie własne dyrektorów izb administracji skarbowej – już realizowanych zadań celem uniknięcia powstałych wątpliwości interpretacyjnych w zakresie realizacji kontroli transakcji wskazanej w rozporządzeniu UE 1306/2013.

W związku z tym należy doprecyzować zakres kategorii audytów, nadzorowanych i koordynowanych przez Szefa KAS jak również wykonywanie audytu środków finansowych z funduszy UE i krajowych środków publicznych oraz w związku z pełnieniem przez Szefa KAS funkcji Jednostki Specjalnej – o której mowa w art. 85 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 349 z 20.12.2013 r., str. 549 z późn. zm.) i wykonywaniem kontroli transakcji i nadzoru nad innymi służbami kontrolnymi w zakresie

prowadzenia przez te służby kontroli transakcji należy dokonać zmian art. 25 w zakresie zadań dyrektorów izb administracji skarbowej poprzez dodanie stosownych zapisów w tym zakresie.

Audyt, o którym mowa art. 14 ust. 1 pkt 10a ustawy o KAS, realizowany jest m.in. na próbie projektów wybieranych do badania w oparciu o ściśle określone wymagania Komisji Europejskiej. Co do zasady wybór próby dokonywany jest przy pomocy metod statystycznych. Powyższe wiąże się z brakiem wpływu na ilość oraz obszar, na którym realizowane są projekty wybrane do badania. W związku z powyższym brak jest możliwości precyzyjnego oszacowania czasu i stopnia trudności poszczególnych audytów, jak również określenia ogólnej ilości audytów, koniecznych do zrealizowania przez poszczególne izby. Powyższe przekłada się na wysokie prawdopodobieństwo nierównomiernego obciążenia pracą komórek audytowych, a w konsekwencji wystąpienia w danym okresie niezaangażowanych, wolnych zasobów kadrowych danej izby przy jednoczesnym zagrożeniu terminowości realizacji audytów przez inną.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 5 ustawy o KAS do zadań dyrektora IAS należy wykonywanie audytów, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 10a i w art. 95 ust. 1 pkt. 2–7, w ramach których nadzór i koordynację sprawuje Szef KAS. Właściwość miejscowa dyrektorów IAS podyktowana jest administracyjnym podziałem terytorialnym kraju i ograniczona do obszaru danego województwa. Powyższe wynika z wydanego na podstawie art. 11 ust. 5 ustawy o KAS rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie terytorialnego zasięgu działania oraz siedzib dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych oraz siedziby dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 393, z późn.zm.).

Rozporządzenie zostało wydane przed nowelizacją ustawy, która nałożyła na Dyrektorów IAS zadanie w zakresie prowadzenia audytów UE oraz krajowych środków publicznych. Rozporządzenie stanowi podstawę ustalenia właściwości miejscowej wskazanych w nim organów KAS, w odniesieniu do całości realizowanych przez nich zadań – zarówno jako organów podatkowych, jak i nadanych ww. nowelizacją ustawy o KAS zadań w zakresie audytu środków UE oraz krajowych środków publicznych.

Mając na względzie konieczność zapewnienia bardziej efektywnego wykonywania zadań audytowych zasadnym jest zmiana zapisów art. 25 ustawy KAS poprzez dodanie ust. 4 w proponowanym brzmieniu. Umożliwienie prowadzenia audytów oraz kontroli transakcji, o których mowa w proponowanym pkt 5 i 5a na terenie całego kraju stanowić będzie podstawę do skorzystania z zasobów kadrowych innych izb. Zmiana przyjmie formę swoistej pomocy pomiędzy izbami administracji skarbowej w przypadku zaistnienia uzasadnionej konieczności

wsparcia w realizacji zadań, przyczyni się do poprawy racjonalności wykorzystania potencjału kadrowego poszczególnych izb, a w konsekwencji pozytywnie wpłynie na efektywność i terminowość realizowanych zadań audytowych.

Propozycja dodania ust. 4 w art. 25 ustawy o KAS umożliwi dyrektorowi izby administracji skarbowej przeprowadzanie audytów środków pochodzących z UE oraz krajów należących do EFTA, audytów krajowych środków publicznych oraz wykonywania kontroli transakcji finansowanych z EFRG w podmiotach, które prowadzą działalność wielooddziałową lub wielozakładową lub realizacja projektu następuje w miejscach innych niż ich siedziba. Podmioty te, zgodnie z obowiązującym prawem, często prowadzą również oddzielną (od pozostałych oddziałów lub zakładów) rachunkowość, która ujmuje różne etapy tych samych zdarzeń gospodarczych (np. optymalizacja alokacji kosztów, niewłaściwe wykorzystanie środków produkcji, których zakup był współfinansowany ze środków UE, w tym WPR, wykorzystywanie danych kadrowych, tworzenie fikcyjnego łańcucha dostaw). Stan taki wymusza konieczność przeprowadzenia audytów lub kontroli przez jeden organ. Dzieje się tak, aby zagwarantować prawidłowość i zupełność ustaleń audytu lub kontroli. Obecnie obowiązujące w tym zakresie przepisy uniemożliwiają podejmowanie takich działań, co powoduje, że konieczne jest przeprowadzenie audytu lub kontroli przez innego (lub kilku innych) właściwych miejscowo dyrektorów izb administracji skarbowej. Niejednokrotnie nie jest to możliwe w tym samym lub przybliżonym terminie, co wpływa na jakość ustaleń i terminowość wykonania zadań. Agregacja ustaleń dokonanych w całym przedsiębiorstwie audytowanego jest konieczna, aby właściwie zinterpretować: zdarzenia gospodarcze ujęte w księgach rachunkowych, faktyczny stan wdrażania projektu, ocenić wykorzystanie przyznanej dotacji, zakres prowadzonych badań B+R – mający wpływ na wypłatę środków z programu operacyjnego lub ocenić realne możliwości podmiotu do zrealizowania kontrolowanej transakcji. Analogiczne rozwiązanie jest uregulowane w art. 61 ustawy o KAS i wyposaża naczelnika urzędu celno-skarbowego w uprawnienie do przeprowadzania kontroli celno-skarbowej na terenie całego kraju. Należy nadmienić, że w audycie lub kontroli transakcji identyfikowane przestępstwa ekonomiczne charakteryzują się podobnym modus operandi sprawców co na gruncie przepisów prawa podatkowego, z tą różnicą, że dotyczą defraudacji dotacji krajowych i unijnych, podwójnego finansowania projektów lub ich części ze środków programów operacyjnych, pozyskiwania finansowania dla transakcji nieistniejących i posługiwania się nierzetelną lub fałszywą dokumentacją handlową i bankową. Powyższe uprawnienie dla dyrektorów izb administracji skarbowych jest istotne i niezbędne dla

bezpieczeństwa finansów publicznych oraz prawidłowego gospodarowania środkami pochodzącymi z UE i budżetu krajowego.

Zapis art. 96 ust. 4 stanowi przeniesienie na grunt ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej regulacji przewidzianej w art. 13 ust. 8 uchylonej ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 720, z późn. zm.) (dalej także jako „ustawa o kontroli skarbowej”) w ostatnim brzmieniu: „w czynnościach kontrolnych mogą uczestniczyć osoby uprawnione na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, w tym przedstawiciele instytucji Unii Europejskiej, osoby uprawnione na podstawie porozumień, o których mowa w art. 7a ust. 2, a w zakresie realizacji wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – także przedstawiciele innych państw.” Zgodnie z ust. 6 pkt 4 ww. przepisu, osoby, o których mowa powyżej musiały zostać wymienione imienne w upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli skarbowej. Upoważnienie do audytu na gruncie obowiązującej ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (art. 62 ust. 8 w zw. z art. 98 ust. 1) przewiduje jedynie wskazanie audytujących przeprowadzających audyt, co bezpośrednio wiąże się z brakiem umocowania podmiotów, o których mowa w art. 96 ust. 4 do uczestniczenia w audycie.

Przywołany przepis ustawy o kontroli skarbowej dodany został ustawą z dnia 7 czerwca 2002 r. o zniesieniu Generalnego Inspektora Celnego, o zmianie ustawy o kontroli skarbowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 804) (wówczas ust. 4) w brzmieniu: „4. W czynnościach, o których mowa w ust. 3, mogą uczestniczyć osoby uprawnione na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, a w przypadku dokonywania kontroli środków przekazanych Rzeczypospolitej Polskiej przez instytucje Unii Europejskiej – przedstawiciele organów Unii Europejskiej.”

Z regulacji wynika, że:

- 1) osoby, o których mowa w art. 13 ust. 4 ustawy o kontroli skarbowej (ostatnie obowiązujące brzmienie to ust. 8) musiały zostać wykazane imiennie w upoważnieniu do kontroli,
- 2) zapis wszedł w życie przed nowelizacją art. 3a ustawy o kontroli skarbowej (zmiana z 2010 r., nadająca nowe brzmienie art. 3a (audyt), przewidująca odesłanie w zakresie audytu do przepisu art. 13 (możliwość uczestnictwa osób z innych państw w audycie i konieczność ich imiennego wykazania w upoważnieniu)),

3) przepis odnosił się do postępowań podatkowych i na zasadzie odpowiedniego stosowania przejęty do audytu UE, a następnie wprowadzony w ustawie o KAS.

Po zmianie ustawy o kontroli skarbowej z 2010 r., przepis otrzymał brzmienie: „W czynnościach kontrolnych mogą uczestniczyć osoby uprawnione na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, w tym także przedstawiciele organów Unii Europejskiej oraz, w zakresie realizacji wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, przedstawiciele innych państw.”.

W zakresie odwołania w treści ostatniego obowiązującego brzmienia przepisu (art. 13 ust. 8) do art. 7a ustawy o kontroli skarbowej (porozumienia) – zapis stanowił implementację dyrektywy Rady 2011/16/UE z 15 lutego 2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylającej dyrektywę 77/799/EWG (Dz. Urz. UE L 64 z 11.03.2011, str. 1, z późn. zm.) ukierunkowanej na stworzenie skutecznego systemu wymiany informacji między administracjami podatkowymi państw członkowskich Unii Europejskiej.

Tożsamy zapis znajduje się w art. 61 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (stanowiącej implementację przepisów dyrektywy Rady 2010/24/UE, m.in. jej art. 7 o treści:

„1. W drodze porozumienia między organem wnioskującym a organem współpracującym i na warunkach ustalonych przez organ współpracujący urzędnicy upoważnieni przez organ wnioskujący mogą, w celu wspierania wzajemnej pomocy przewidzianej w niniejszej dyrektywie:

- a) być obecni w urzędach, w których organy administracyjne współpracującego państwa członkowskiego wykonują swoje obowiązki;
- b) być obecni podczas postępowań administracyjnych prowadzonych na terytorium współpracującego państwa członkowskiego;
- c) asystować właściwym urzędnikom współpracującego państwa członkowskiego w trakcie postępowań sądowych w tym państwie członkowskim.

2. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1 lit. b, może przewidywać, że urzędnicy wnioskującego państwa członkowskiego mogą przesłuchiwać osoby fizyczne i analizować dokumentację, pod warunkiem że jest to dozwolone na mocy ustawodawstwa obowiązującego we współpracującym państwie członkowskim.

3. Urzędnicy upoważnieni przez organ wnioskujący, którzy korzystają z możliwości przewidzianych w ust. 1 i 2, są zawsze w stanie przedstawić pisemne upoważnienie potwierdzające ich tożsamość oraz pełnioną funkcję urzędową.”).

Poprawka wskazana w art. 96 ust. 3 ma charakter porządkujący bowiem w obecnej treści nie wskazano źródła finansowania – pomoc udzielana przez państwa członkowskie EFTA.

Jednocześnie należy rozdzielić zasady opracowywania dokumentów z audytów środków pochodzących z Unii Europejskiej i krajowego współfinansowania oraz audytów krajowych środków publicznych.

Dotychczasowe postanowienia art. 97 łączyły w sobie oba ww. rodzaje audytów, co powodowało wątpliwości interpretacyjne w zakresie rodzaju opracowywanych dokumentów z prac audytowych.

W celu uniknięcia wątpliwości i rozbieżności interpretacyjnych należy oddzielić oba rodzaje audytów i precyzyjnie określić jakie dokumenty i w jakim trybie opracowywane są na potrzeby audytów środków pochodzących z UE oraz audytu krajowych środków publicznych i trybu postępowania. W tym celu proponuje się dodanie art. 97a, w którym określono dokumenty i tryb postępowania w ramach audytów krajowych środków publicznych.

Poprawka ma charakter porządkujący i systematyzujący podział audytów prowadzonych przez Szefa KAS i dyrektorów izb administracji skarbowej.

Obecne brzmienie art. 97 określa formę zakończenia audytu, o którym mowa w art. 95, obejmując swoim zakresem zarówno audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu UE oraz innych źródeł niepodlegających zwrotowi (ust. 1 pkt 1 i 1a), należący do kompetencji Szefa KAS oraz audyt gospodarowania środkami krajowymi (ust. 1 pkt 2–7), wykonywany przez dyrektora izby administracji skarbowej. Oprócz odmiennych organów w kompetencji których leży sporządzanie wskazanych w art. 97 dokumentów, oba audyty odróżnia rodzaj i charakter przedmiotowych rozstrzygnięć, jak również uprawnienia i obowiązki audytowanego związane z wydaniem dokumentu. Celem zachowania przejrzystej procedury i uniknięcia wątpliwości wynikających z objęcia jednym przepisem różnych adresatów zawartej w nim regulacji, zasadnym jest dokonanie zmiany brzmienia art. 97 poprzez usystematyzowanie zapisów w ramach odrębnych jednostek redakcyjnych tj. art. 97 odnoszącego się do audytu środków pochodzących z budżetu UE oraz art. 97a w zakresie audytu środków publicznych.

Propozycja zmiany art. 97 obejmuje pozostawienie w jego treści regulacji dotyczących audytu gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu UE oraz niepodlegającymi zwrotowi

środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), tj. audytu, o którym mowa w art. 95 ust. 1 i 1 a, realizowanego zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 10 przez Szefa KAS. Tym samym w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia dokumentów sporządzanych po jego zakończeniu (sprawozdanie i opinia) zawarto wyraźne odniesienie do rodzaju audytu (odesłanie do art. 95 ust. 1 pkt 1 i 1a) i nazwanie organu, który je sporządza (Szef KAS). Nowe brzmienie części wspólnej ustępu 1 stanowi z kolei odwołanie do bezpośredniej podstawy prawnej sporządzania dokumentów, o których mowa w zmienianym przepisie tj. art. 127 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.) (rozporządzenie ogólne). Zgodnie z ww. przepisem instytucja audytowa (funkcję instytucji audytowej zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 14 ustawy o KAS pełni Szef KAS) sporządza opinię audytową zgodnie z art. 63 ust. 7 rozporządzenia finansowego oraz sprawozdanie z kontroli, przedstawiające główne wyniki przeprowadzonych audytów. Usunięcie z części wspólnej ust. 1, zapisu dotyczącego doręczania sprawozdania i opinii audytowanemu oraz zastąpienie go proponowanym zapisem, pełniej odzwierciedla charakter ww. dokumentów, które podlegają reżimowi prawa unijnego i przekazywane są do Komisji Europejskiej. Tym samym wyeliminowany został nieprecyzyjny zapis, wskazujący, że sprawozdanie i opinia doręczane są (w trybie doręczenia o którym mowa w rozdz. 5 działu IV Ordynacji podatkowej w zw. z art. 98 pkt 2 ustawy o KAS) audytowanemu, o których mowa w art. 95 ust. 4.

Realizując cel powyższej zmiany, uchyleniu ulegają ustępy 1a i 1b, odnoszące się do uprawnień audytowanego właściwych dla audytu, o którym mowa w art. 95 ust. 1 pkt 2–7 (audyt środków publicznych), które to zapisy przeniesione zostały do dodanego art. 97a.

Nowe brzmienie ust. 2 obejmuje wyłączenie możliwości przekazywania podmiotom w nim wymienionym dokumentacji z audytu (wraz ze sprawozdaniem lub opinią). Proponowana zmiana pełniej oddaje cel regulacji jak i gwarantuje poszanowanie charakteru dokumentów sporządzanych przez instytucję audytową. Zauważyć należy, że obecne brzmienie ust. 2

stanowi w swej istocie przeniesienie na grunt ustawy o KAS regulacji przewidzianej w art. 3a ust. 7 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, zgodnie z którym sprawozdanie lub opinia mogły być doręczone podmiotom wymienionym w art. 27 ust. 5 pkt 2–4 tj. organom Unii Europejskiej, osobom uprawnionym na podstawie zawartych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych oraz przedstawicielom innych państw w zakresie realizacji wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Fakultatywne przekazanie dokumentów ww. podmiotom obejmowało jedynie samo sprawozdanie lub opinię bez dokumentacji powstałej w trakcie audytu. Możliwość przekazania dokumentacji roboczej z kontroli na gruncie ustawy o kontroli skarbowej przewidywał art. 27 ust. 2, który dotyczył doręczenia jej wraz z wynikiem kontroli właściwemu organowi lub dysponentowi części budżetowej, ale tylko w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. Wówczas organ lub dysponent części budżetowej zobowiązany był w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia wyniku kontroli zawiadomić organ kontroli skarbowej o sposobie wykorzystania zawartych w nim ustaleń lub o przyczynach ich niewykorzystania (art. 27 ust. 3 ustawy o kontroli skarbowej). Rozbieżność celu powyższych regulacji z charakterem audytu środków pochodzących z budżetu UE i sporządzanych w jego wyniku sprawozdań i opinii uzasadnia również konieczność uchylecia ustępów 3 i 4 zmienianego przepisu art. 97, odnoszących się do audytu środków publicznych i przeniesienie ich do projektowanego art. 97a.

Jednocześnie w wyliczeniu zawartym w ust. 2 proponuje się uchylić pkt 4, wskazujący na możliwość przekazywania sprawozdania lub opinii przedstawicielom innych państw w zakresie realizacji wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Kwestia przekazywania sprawozdania i opinii z audytu środków pochodzących z budżetu UE uregulowana została w art. 138 lit. c rozporządzenia ogólnego, zgodnie z którym terminie do 15 lutego każdego roku ww. dokumenty przedkładane są do Komisji Europejskiej. Powyższe stanowi realizację obowiązku informowania Komisji Europejskiej o wynikach audytów, ujętych w przekazywanych sprawozdaniach, celem zajęcia przez ten organ ostatecznego stanowiska wobec stwierdzonych nieprawidłowości. Możliwość informowania innych podmiotów / organów UE w powyższym zakresie wywodzić można z odrębnych regulacji i praktyk audytowych. Z obowiązującego brzmienia pkt 4 nie wynika z kolei o jakich podmiotach w nim mowa, w szczególności czy dotyczy on wyłącznie przedstawicieli z krajów UE. Ewentualna wymiana informacji w zakresie objętym sprawozdaniem z audytu pomiędzy państwami, w kontekście realizacji wspólnych programów finansowanych ze środków

pochodzących z budżetu UE wynika z przepisów prawa UE. Z praktyki i doświadczenia instytucji audytowej nie wynika możliwość zidentyfikowania sytuacji warunkujących zastosowanie uprawnienia do przekazania sprawozdania i opinii podmiotom, opisanym w pkt 4, co z kolei przemawia za zasadnością jego uchylecia.

Dodanie art. 97a polega na ujęciu w osobnym przepisie przedmiotu regulacji w odniesieniu wyłącznie do audytu środków publicznych, o którym mowa w art. 95 ust. 1 pkt 2–7, wykonywanym, zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 5 przez dyrektora izby administracji skarbowej. Przede wszystkim projektowany zapis wyraźniej precyzuje, że dokumentem wydawanym na zakończenie tego audytu jest jedynie sprawozdanie (ust. 1).

Brzmienie przepisu stanowi przeniesienie zapisów z obowiązującego art. 97 w zakresie uprawnień przysługujących audytowanemu, realizowanych po doręczeniu sprawozdania.

Przepis proponowany w ust. 4 wskazuje na możliwość przekazania sprawozdania właściwym organom lub dysponentom części budżetowych oraz podmiotom sprawującym nadzór lub kontrolę nad działalnością audytowanego. Przekazywanie sprawozdania z audytu środków publicznych, w kontekście katalogu podmiotów wymienionych w obecnym brzmieniu art. 97 ust. 2 pkt 1–4, realizowane jest wyłącznie wobec podmiotów, o których mowa w pkt 1. Proponowany zapis ust. 4 stanowi zatem powtórzenie uprawnienia przewidzianego w art. 97 ust. 2 pkt 1 z jednoczesnym dostosowaniem go do audytu środków publicznych (usunięcie z wprowadzenia do wyliczenia opinii oraz dokumentacji z audytu). Z kolei proponowany zapis w ust. 5 i 6 jest dopełnieniem regulacji przewidzianej w ust. 4, stanowiąc równocześnie powtórzenie obecnego brzmienia art. 97 ust. 3 i 4.

Art. 119 pkt 2 ustawy w art. 121a ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082) uwzględnia, w przypadku projektów współfinansowanych z EFS+ możliwość dodania do umowy o staż uczniowski trzeciej strony umowy (podmiot realizujący projekt ze środków unijnych), co umożliwi przepływ środków z projektu od beneficjenta do stażysty lub podmiotu przyjmującego na staż. Przepis ten wypełni lukę w zakresie przekazywania środków na finansowanie stażu uczniowskiego i zniweluje trudności w dystrybucji środków w ramach projektów dotyczących staży uczniowskich, które występowały w trakcie realizacji projektów w okresie finansowania 2014–2020.

Z kolei zmiana w art. 121a ust. 15 pkt 5 dotycząca określenia wymiaru stażu uczniowskiego jest niezbędna dla rozliczania staży uczniowskich finansowanych ze środków EFS+. Zgodnie z przyjętym sposobem finansowania tej formy wsparcia wypłata środków będzie dokonywana za

każdą odbytą godzinę stażu uczniowskiego. Rozliczenie stażu będzie dokonywane w oparciu m.in. o zapisy umowy stażowej. Oparcie się o zaświadczenie stażu, które wystawiane jest po zakończeniu stażu opóźniłoby możliwość rozliczenia środków, w tym również możliwość ubiegania się o refundację środków z UE. Dodatkowo zagwarantowanie wpisania liczby godzin do umowy stażowej zapewni jednolitość działania i procedur wszystkich podmiotów realizujących wsparcie w postaci staży uczniowskich. Wpisanie tej informacji do umowy stażowej będzie sprzyjało również zapewnieniu właściwego nadzoru i kontroli nad realizacją tej formy wsparcia. Stąd – zaproponowane doprecyzowanie jest uzasadnione.

Art. 120 dokonuje zmiany w ustawie z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz.U. z 2020 r. poz. 481, z późn. zm.) polegającej na wskazaniu KOWR do realizacji operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) przeznaczonych na zwalczanie deprawacji materialnej.

Art. 125 projektu, który wprowadza zmiany do ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, zwanej dalej „ustawą o PPK”, ma na celu zmianę obowiązujących regulacji umożliwiających systematyczne oszczędzanie na cele emerytalne. Zmiany przede wszystkim doprecyzowują przepisy, tam gdzie konieczność interwencji ustawodawcy wynika z dotychczasowej praktyki ich stosowania i jest niezbędna dla zrealizowania celu zakładanego przez projektodawcę. Zmiany te mieszczą się w szeroko pojętych zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz umożliwiają realizację założeń projektodawcy poprzez umieszczenie w bloku przepisów przewidujących zakres zadań i rolę powierzoną PFR – zarówno w ramach nowoprojektowanych rozwiązań wdrażających plan rozwojowy, jak i zmian już obowiązujących przepisów dotyczących PFR jako podmiotu o określonej roli w systemie instytucji rozwoju.

Art. 125 pkt 1 i 14 projektu – aktualnie brak jest ustawowej definicji pojęcia „numeru identyfikacyjnego”. Z tego względu pojawiają się wątpliwości na podstawie jakiego numeru należy ewidencjonować w ewidencji PPK pracodawców i umowy o zarządzanie PPK. Proponuje się, aby pod tym numerem rozumieć NIP lub REGON. Ze względu na brak w ustawie definicji numeru identyfikacyjnego REGON proponuje się dodanie również tej definicji (art. 2 ust. 1 pkt 14a ustawy o PPK).

W przypadku kiedy pracodawca lub zleceniodawca nie ma numeru identyfikacyjnego obowiązki podmiotu zatrudniającego powinny spoczywać na płatniku składek na ubezpieczenia społeczne. Celem proponowanej zmiany definicji podmiotu zatrudniającego jest umożliwienie przystąpienia do PPK osobom zatrudnionym u pracodawców lub zleceniodawców, za których

obowiązki związane z wypłatą wynagrodzenia oraz wynikające z przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych czy przepisów podatkowych wykonuje inny podmiot (art. 2 ust. 1 pkt 21 ustawy o PPK).

Art. 125 pkt 2 projektu – w obecnym stanie prawnym podmioty zatrudniające, niestosujące ustawy o PPK na podstawie art. 13 ust. 1 tej ustawy nie mają obowiązku informowania PFR o powodach niewdrażania PPK. Po zmianie będą one miały taki obowiązek wraz ze wskazaniem powodu niestosowania przez nie ustawy o PPK (art. 8 ust. 5c ustawy o PPK). Jest to niezbędne dla zapewnienia PFR możliwości weryfikacji prawidłowości działań w zakresie PPK tych podmiotów zatrudniających.

Art. 125 pkt 3 i pkt 7 lit. c projektu – celem tych zmian jest ograniczenie obowiązków informacyjnych nałożonych na instytucje finansowe. Aktualnie instytucja finansowa ma obowiązek przekazywania pracodawcy informacji o każdej dokonywanej wypłacie, wypłacie transferowej i zwrocie. Informowanie pracodawcy o realizacji złożonych przez uczestnika PPK dyspozycji dotyczących zwrotu lub wypłaty transferowej nie ma jednak żadnego praktycznego uzasadnienia. Dla pracodawców informacje te są zbędne (uchylenie art. 12 ust. 6 i art. 19 ust. 6 ustawy o PPK).

Art. 125 pkt 4 projektu – aktualnie dopłata roczna nie przysługuje uczestnikowi PPK, pomimo że nabył do niej prawo – w przypadku, kiedy pracodawca zwolnił się (na podstawie porozumienia ze związkami zawodowymi, w związku z tym, że opłaca składki do pracowniczych programów emerytalnych) z finansowania wpłat podstawowych do PPK. Zwolnienie się przez pracodawcę z finansowania przez niego wpłat do PPK nie powinno wpływać na uprawnienia uczestnika do otrzymania dopłaty rocznej. Tym bardziej, że sytuacje kryzysowe, kiedy pracodawca nie finansuje wpłat do PPK, nie powodują utraty przez uczestnika uprawnień do dopłaty rocznej (uchylenie art. 13 ust. 3 ustawy o PPK).

Art. 125 pkt 5 projektu – celem tej zmiany jest doprecyzowanie, że zawarcie umowy o prowadzenie PPK dla osoby, która ukończyła 55 lat następuje zawsze na wniosek tej osoby. Obecnie obowiązujący art. 15 ust. 3 ustawy o PPK wprowadza niepewność na jakich zasadach należy zapisywać do PPK osoby, które ukończyły 55 lat. Z tego względu celowe jest uchylenie budzącego wątpliwości art. 15 ust. 3 ustawy o PPK. Zmiana w art. 15 ust. 2 ustawy o PPK ma charakter porządkowy.

Art. 125 pkt 6 wprowadza zmianę w art. 16 ust. 1 ustawy o PPK polegającą na zmianie terminu zawarcia przez podmiot zatrudniający umowy o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osoby

zatrudnionej. Aktualnie podmiot zatrudniający zawiera umowę o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej dopiero po upływie trzeciego miesiąca zatrudnienia, nie później niż do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął ten termin 3 miesięcy. Proponuje się, aby umowa o prowadzenie PPK mogła zostać zawarta nie wcześniej niż po upływie 14 dni zatrudnienia i nie później niż do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin 3 miesięcy zatrudnienia. Zmiana ta umożliwi podmiotom zatrudniającym wcześniejsze zawarcie dla osoby zatrudnionej umowy o prowadzenie PPK, a jednocześnie nie skraca terminu na zawarcie tej umowy.

Art. 125 pkt 7 lit. a i b projektu – aktualnie uczestnik PPK składa podmiotowi zatrudniającemu oświadczenie o zawartych w jego imieniu umowach o prowadzenie PPK w terminie 7 dni po upływie 10 dni miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin 3 miesięcy zatrudnienia. Tak skomplikowany sposób wyznaczania tego terminu nie jest uzasadniony. Dlatego proponuje się, aby to oświadczenie mogło być składane w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz uczestnika PPK (art. 19 ust. 1 i 2 ustawy o PPK).

Art. 125 pkt 8 projektu – celem proponowanej zmiany jest ujednolicenie terminów obowiązywania deklaracji dotyczących PPK, składanych przez pracowników. Proponuje się, aby deklaracja wpłaty dodatkowej do PPK obowiązywała od miesiąca następującego po miesiącu, w którym została złożona – analogicznie jak inne deklaracje dotyczące wpłat składane przez uczestników PPK (art. 27 ust. 3a ustawy o PPK).

Art. 125 pkt 9 projektu – celem proponowanej zmiany jest uproszczenie obsługi PPK przez pracodawców poprzez ujednolicenie terminu dokonywania pierwszej i kolejnych wpłat do PPK. Obecnie terminy te różnią się. Proponowana zmiana ma na celu umożliwienie pracodawcom dokonywania pierwszych wpłat do PPK począwszy od dnia, w którym zostały naliczone i pobrane – nawet w tym samym miesiącu, w którym została zawarta umowa o prowadzenie PPK (art. 28 ust. 1 ustawy o PPK). Na takich zasadach aktualnie dopuszczalne jest dokonywanie kolejnych wpłat. Brak jest uzasadnienia dla stosowania innych zasad do dokonywania pierwszych wpłat i kolejnych wpłat do PPK.

Art. 125 pkt 10 projektu – aktualnie brak jest w ustawie regulacji wskazujących zasady postępowania w przypadku dokonania nienależnych wpłat do PPK i dopłat od Państwa. Dotyczy to sytuacji dokonania tych wpłat na przykład w razie zawarcia umowy o prowadzenie

PPK na rzecz osoby niespełniającej definicji osoby zatrudnionej, dokonania wpłat po złożeniu przez uczestnika PPK deklaracji o rezygnacji z dokonywania wpłat do PPK, czy dokonania wpłat w wysokości wyższej niż należna. W związku z powyższym konieczne jest uregulowanie tej kwestii w ustawie o PPK poprzez umożliwienie wycofania nienależnych wpłat do PPK i dopłat od Państwa. Wycofanie będzie następowało po stwierdzeniu, że zostały dokonane bezpodstawnie (tj. wpłaty były nienależne). Powinny one zostać zwrócone na rzecz podmiotu, który je sfinansował. Taki zwrot byłby możliwy bez potrzeby składania przez uczestnika PPK dyspozycji odkupienia lub umorzenia jednostek uczestnictwa (art. 28a ustawy o PPK).

Art. 125 pkt 11 lit. a projektu – w obecnym brzmieniu przepisów wpłata powitalna przekazywana jest do PFR w terminie do 30 dni po zakończeniu kwartału i w tym samym terminie powinna trafić na rachunek uczestnika PPK. Przekazanie wpłaty powitalnej następuje za pośrednictwem PFR. W praktyce mogłoby okazać się, że wpłata powitalna nie zostałaby zaewidencjonowana na rachunku PPK uczestnika PPK w terminie ustawowym, jeżeli minister właściwy do spraw pracy przekazałby PFR środki w okolicach końca terminu na ich przekazanie. Proponuje się przesunięcie terminu na przekazanie wpłaty powitalnej na rachunek PPK uczestnika PPK o kolejne 15 dni – w terminie 45 dni po zakończeniu kwartału (art. 31 ust. 2 ustawy o PPK).

Art. 125 pkt 11 lit. b i pkt 12 projektu – projektowane przepisy regulują kwestie wpłaty powitalnej i dopłaty rocznej. Między innymi wprost przewidują, że niezaewidencjonowane wpłaty powitalne i dopłaty roczne podlegają zwrotowi. Obecnie brakuje takiej wyraźnej regulacji (art. 31 ust. 7 art. 34 i art. 35 ustawy o PPK).

Art. 125 pkt 15 projektu – celem proponowanej zmiany jest umożliwienie udostępniania danych posiadanych przez PFR (wskazanych w tym przepisie) spółce zależnej – PFR Portal PPK. Chodzi o dane wymienione w art. 72 i art. 73, czyli dane dotyczące podmiotów zatrudniających, które wdrożyły PPK (zawarły umowę o zarządzanie PPK) oraz dane dotyczące tych umów. Pozyskanie przez Spółkę PFR Portal PPK tych danych pozwoli na efektywne dotarcie z ofertą edukacyjną do podmiotów zatrudniających, w których statystyki wykazują niską partycypację w programie PPK (art. 76 ust. 1 pkt 2 ustawy o PPK).

Art. 125 pkt 16 projektu – aktualnie istnieją wątpliwości, czy PFR może upubliczniać wyniki analiz statystycznych. W celu uniknięcia tych wątpliwości postuluje się wprowadzenie zmian w przepisach, pozwalających PFR na rozpowszechnianie wyników analiz statystycznych danych z ewidencji PPK (art. 76a ustawy o PPK).

Art. 125 pkt 17 i 20 projektu – aktualnie instytucje finansowe zwracają środki pochodzące z nienależnych dopłat od Państwa bezpośrednio do ministra właściwego do spraw pracy. Proponuje się, aby środki te najpierw trafiały do PFR, który będzie je zbiorczo (po zakończonym procesie przyznawania dopłat) zwracał do ministra właściwego do spraw pracy (art. 83 ust. 1 pkt 3 i art. 105 ust. 2 pkt 4 ustawy o PPK).

Art. 125 pkt 18 projektu – aktualnie w przypadku rozpoczęcia wypłat z rachunku PPK po 60. roku życia nie należy dokonywać wpłat na żaden rachunek PPK tego uczestnika. Nie ma jednak mechanizmu pozwalającego pracodawcy na uzyskanie informacji o rozpoczęciu tych wypłat. Z tego względu proponuje się dodać przepis umożliwiający pracodawcy uzyskanie informacji o rozpoczęciu wypłaty przez uczestnika PPK po 60. roku życia (art. 97 ust. 2–3 ustawy o PPK).

Art. 125 pkt 19 projektu – aktualnie instytucja finansowa, przed dokonaniem wypłaty transferowej, ma obowiązek sporządzić informację dotyczącą uczestnika PPK, z którego rachunku PPK ma zostać dokonana wypłata transferowa – w formie elektronicznej pozwalającej na utrwalenie jej na trwałym nośniku. Wymóg sporządzenia informacji w formie elektronicznej stanowi utrudnienie dla instytucji finansowych, gdyż wiąże się z koniecznością podpisania tej informacji kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Proponuje się, aby informacja ta była sporządzana w postaci elektronicznej umożliwiającej jej utrwalenie na trwałym nośniku. Taka zmiana jest spójna z pozostałymi przepisami ustawy PPK, regulującymi zasady sporządzania informacji dla uczestnika PPK oraz komunikacji pomiędzy tym uczestnikiem a instytucją finansową. Zmiana ta nie ma charakteru zmiany, która wpływałaby na zakres regulacji zawartych w wydanym na podstawie art. 104 ust. 5 rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 21 sierpnia 2019 r. w sprawie sporządzania i przekazywania przez wybraną instytucję finansową informacji dotyczącej uczestnika pracowniczego planu kapitałowego, z którego rachunku ma zostać dokonana wypłata transferowa (Dz. U. poz. 1742).

Ze względu na powierzenie nowego zadania Polskiemu Funduszowi Rozwoju, konieczne jest także dokonanie niezbędnych zmian w ustawie z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju. Zmiany dotyczą samego powierzenia tej funkcji oraz dodania nowych upoważnień do podejmowania działań w zakresie obsługi finansowej planu rozwojowego – tak pozyskiwania finansowania, jak i dalszego przekazywania wsparcia do jego odbiorców (**art. 126**).

Pakiet proponowanych zmian ma umożliwić właściwą strukturyzację zarządzania aktywami powierzonymi grupie kapitałowej Polskiego Funduszu Rozwoju S.A., umożliwiając zarządzanie nimi zarówno w formie funduszy inwestycyjnych zamkniętych, jak i

alternatywnych spółek inwestycyjnych w rozumieniu art. 8b ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

Zmiana w art. 11 ust. 1b ma na celu umożliwienie spółkom z grupy kapitałowej PFR S.A., które są wyspecjalizowane w zarządzaniu aktywami na zlecenie, pełnienie jednocześnie funkcji zarządzającego alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi (ZASI) i zarządzającego portfelami inwestycyjnymi. Ustawowa możliwość prowadzenia działalności jako zarządzający alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi nie będzie przy tym zwalniała z uzyskania stosownych zezwoleń na prowadzenie takiej działalności lub odpowiednio wpisów do rejestru zarządzających alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi. Połączenie tych dwóch działalności związanych z zarządzaniem powierzonymi aktywami (zarządzanie portfelami inwestycyjnymi i zarządzanie alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi) w instytucjach rozwoju – PFR S.A. lub spółce zależnej PFR S.A., umożliwi grupie kapitałowej PFR S.A. większą elastyczność w zarządzaniu powierzonymi aktywami i dobór adekwatnego wehikulu inwestycyjnego (fundusz inwestycyjny lub alternatywna spółka inwestycyjna) do wykonywanego zadania.

Dodanie regulacji w art. 32a ma docelowo, w zależności od decyzji inwestorów funduszy inwestycyjnych zamkniętych, zarządzanych przez PFR S.A. lub spółkę zależną, umożliwić konsolidację i restrukturyzację sposobu zarządzania aktywami w grupie PFR. Taka restrukturyzacja struktur działających na dzień wejścia w życie postulowanych zapisów może okazać się niezbędna z punktu widzenia optymalizacji kosztowych i operacyjnych funkcji zarządzania, a przede wszystkim przyczyni się do zwiększenia efektywności zarządzania środkami publicznymi, w tym w szczególności środkami z budżetu UE wnoszonymi jako wkłady finansowe do instrumentów finansowych celem realizacji programów operacyjnych. Ponieważ na gruncie ustawy o funduszach inwestycyjnych nie ma możliwości przekształcenia jednego wehikulu inwestycyjnego regulowanego tą ustawą (fundusz inwestycyjny zamknięty) na inny wehikul regulowany tą samą ustawą (alternatywna spółka inwestycyjna) i na odwrót, z wystąpieniem skutków sukcesji generalnej jak w przypadku przekształceń spółek handlowych na gruncie Kodeksu Spółek Handlowych, wprowadzenie takiej opcji w drodze ustawy daje możliwość przeprowadzenia restrukturyzacji na tym poziomie osiągając zakładane przez PFR S.A. efekty synergii i optymalizacji kosztowej.

Zmiana polegająca na dodaniu art. 32a reguluje konsekwencje prawne dokonania konsolidacji i restrukturyzacji sposobu zarządzania aktywami w grupie kapitałowej PFR. Przedmiotowe regulacje są niezbędne aby przeprowadzić cały proces zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi. W tym celu należy doregulować takie aspekty jak:

- (i) ust. 2 – poinformowanie alternatywnej spółki inwestycyjnej o podjęciu uchwały przez fundusz inwestycyjny zamknięty w przedmiocie przeniesienia aktywów;
- (ii) ust. 3–5 – uregulowanie statusu wkładu, wnoszonego na pokrycie podwyższonego kapitału zakładowego alternatywnej spółki inwestycyjnej w postaci aktywów funduszu inwestycyjnego zamkniętego i wyłączenie stosowalności przepisów art. 311 – art. 312¹ Kodeksu spółek handlowych do czynności wniesienia wkładu ze względu na specyficzne uregulowanie tego zakresu zmieniającymi przepisami ustawy;
- (iii) ust. 6 – uregulowanie sposobu przeniesienia aktywów w postaci osobnej umowy między TFI a zarządzającym alternatywną spółką inwestycyjną;
- (iv) ust. 7 – objęcie sukcesją generalną skutków przeniesienia aktywów funduszu inwestycyjnego zamkniętego do alternatywnej spółki inwestycyjnej;
- (v) ust. 8 – ustalenie sposobu ustalenia wartości przenoszonych aktywów funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

Zmiana w art. 32a ust. 9 ma zapewnić sukcesję generalną także w zakresie praw i obowiązków podatkowych funduszu inwestycyjnego zamkniętego, który nabył pierwotnie przenoszone aktywa. Jest to w szczególności istotne z punktu widzenia zobowiązania alternatywnej spółki inwestycyjnej z tytułu podatku dochodowego CIT. Przedmiotem działalności zarówno funduszu inwestycyjnego zamkniętego jak i alternatywnej spółki inwestycyjnej jest dokonywanie inwestycji w aktywa finansowe celem ich późniejszej sprzedaży z zyskiem. Generalną zasadą jest, że jeśli pomiędzy nabyciem aktywów a ich sprzedażą zwiększy się ich wartość, podmiot zbywający jest zobowiązany do zapłaty podatku CIT od powstałej nadwyżki. Jednocześnie, w związku z faktem, że w wyniku zastosowania procedury opisanej w art. 32a ust. 1–8 własność aktywów zostanie przeniesiona na alternatywną spółkę inwestycyjną nieodpłatnie, ich późniejsza sprzedaż w ramach realizacji polityki inwestycyjnej będzie związana z powstaniem dochodu potencjalnie podlegającemu opodatkowaniu, od wysokości całej uzyskanej ceny sprzedaży. W tym kontekście istotne jest zatem zabezpieczanie środków przeznaczonych przez uczestników, w tym Banku Gospodarstwa Krajowego na realizację celów programów operacyjnych finansowanych z budżetu UE, przed nieuzasadnionym uszczerbkiem związanym z realizacją procesu reorganizacji.

Dodanie regulacji w art. 32a ma docelowo umożliwić konsolidację i restrukturyzację sposobu zarządzania aktywami w grupie PFR. Regulacja art. 32a ma podwójne ograniczenie: 1) dotyczyć będzie tylko FIZ-ów zarządzanych przez spółki z Grupy PFR (tj. 6 FIZ zarządzanych

przez PFR Ventures, 3 FIZ zarządzanych przez PFR S.A. oraz 2 FIZ zarządzanych przez PFR Nieruchomości), oraz 2) zostanie ograniczona jedynie do opcji przenoszenia aktywów z tych FIZ-ów, którymi spółki z grupy PFR zarządzają na moment wejścia w życie ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (czyli maksymalnie 11 FIZ) – zatem jest ograniczenie zarówno podmiotowe jak i czasowe.

Taka restrukturyzacja w grupie PFR może okazać się niezbędna z punktu widzenia optymalizacji kosztowych i operacyjnych funkcji zarządzania. W szczególności, opcja takiego przekształcenia będzie miała znaczenie dla PFR Ventures, który zarządza 5 funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi za pośrednictwem których następuje wdrożenie instrumentów finansowych w ramach programu operacyjnego POIR a zmiana FIZ na ASI przyczyni się w istotny sposób do zwiększenia efektywności zarządzania środkami publicznymi zarówno dla obecnego programu operacyjnego POIR, jak i dla programu operacyjnego z nowej perspektywy finansowej. Fundusze Inwestycyjne Zamknięte stanowią stosunkowo drogą oraz mało elastyczną strukturę dla kapitałowych instrumentów finansowych, ponieważ są to struktury szczególnie chronione w sposób regulacyjny ze względu na potrzebę ochrony klientów detalicznych. Tym samym, ilość ograniczeń inwestycyjnych i nadzorczych jest trudna do pogodzenia z dokonywaniem inwestycji typu venture capital z wykorzystaniem instrumentów finansowych, do których dodatkowo stosuje się reżim prawny UE. Jednocześnie możliwe jest zarządzanie tymi aktywami w alternatywnej formule ASI, która niesie za sobą znacznie niższe koszty oraz jest znacznie bardziej elastyczna, stanowi zatem bardziej efektywny sposób zarządzania środkami UE i wdrażania instrumentów finansowych. Należy wskazać, że dla każdego portfela FIZ takie przekształcenie może zostać dokonane tylko jednorazowo, zatem liczba przekształceń które zostaną objęte projektowanymi przepisami jest bardzo ograniczona (w szczególności biorąc pod uwagę wprowadzone doprecyzowanie wskazujące, że dotyczyć może wyłącznie FIZ, którymi podmioty z Grupy PFR zarządzają na dzień wejścia w życie ustawy).

Przedmiotem działalności zarówno FIZ jak i ASI jest dokonywanie inwestycji w aktywa finansowe. W efekcie przeniesienia portfela aktywów funduszy inwestycyjnych, których portfelem na dzień wejścia w życie ustawy zarządzają podmioty z grupy PFR, alternatywna spółka inwestycyjne wejdzie w posiadanie puli aktywów finansowych (np. papierów wartościowych lub udziałów w spółkach), celem kontynuacji działalności biznesowej FIZ-u. W związku z faktem, że proces inwestycyjny zostanie zakończony zbyciem przeniesionych do ASI aktywów i powstaniem po stronie tego wehikułu inwestycyjnego przychodu potencjalnie

stanowiącego zdarzenie podatkowe z punktu widzenia ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, istotne jest zabezpieczenie, aby ASI zbywająca te aktywa miała możliwość rozliczenia na potrzeby podatku CIT – kosztów nabycia tych aktywów, poniesionych przez FIZ. Jednocześnie wobec braku zastosowania do działalności inwestycyjnej alternatywnych funduszy inwestycyjnych przepisów dot. podatku od czynności cywilnoprawnych oraz przepisów dot. podatku od towarów i usług, postulowana zmiana nie rodzi dodatkowych konsekwencji podatkowych.

Zmiana w art. 34 podyktowana jest koniecznością zakwalifikowania prawnego portfela inwestycji przejętych przez spółkę zależną PFR S.A. (tj. PFR Ventures Sp. z o.o.) w wyniku realizacji ustawowego obowiązku nałożonego art. 33 USIR – połączenia Krajowego Funduszu Kapitałowego Spółka Akcyjna i PFR Ventures Sp. z o.o. przez przeniesienie całego majątku Krajowego Funduszu Kapitałowego Spółki Akcyjnej na PFR Ventures Sp. z o.o. i doprecyzowania statusu prawnego działalności PFR Ventures Sp. z o.o. związanej z zakończeniem działań Krajowego Funduszu Kapitałowego S.A.

Spółka PFR Ventures Sp. z o.o. jest podmiotem wyspecjalizowanym w zarządzaniu aktywami powierzonymi przez inwestorów celem dokonywania inwestycji kapitałowych o charakterze Private Equity/Venture Capital w przedsiębiorców, częściowo współuczestnicząc w tym zakresie w realizacji rządowych programów operacyjnych wspierających dostęp przedsiębiorców do kapitału. Takim działaniem jest także działalność związana z zarządzaniem portfelem inwestycyjnym Krajowego Funduszu Kapitałowego S.A., przejętym przez PFR Ventures Sp. z o.o. w zarządzanie w wykonaniu ww. obowiązku ustawowego.

Portfel inwestycji Krajowego Funduszu Kapitałowego S.A. ma specyficzny charakter związany z realizacją przez Krajowy Fundusz Kapitałowy zadań wynikających z ustawy o krajowym funduszu kapitałowym, polegających na wspieraniu polityki gospodarczej Rady Ministrów w zakresie stymulowania rozwoju gospodarczego państwa opartego na innowacyjności oraz konkurencyjności gospodarki poprzez udzielania przez Krajowy Fundusz Kapitałowy S.A. wsparcia finansowego przedsiębiorcom za pośrednictwem funduszy kapitałowych. Środki na inwestycje Krajowego Funduszu Kapitałowego S.A. w fundusze kapitałowe pochodziły z budżetu państwa, przekazanych dotacją celową lub rozwojową, za które Krajowy Fundusz Kapitałowy S.A. obejmował udziały, akcje lub inne prawa udziałowe funduszy kapitałowych z obowiązkiem zwrotu środków uzyskanych z takich inwestycji do budżetu państwa. W efekcie, Krajowy Fundusz Kapitałowy S.A., a obecnie PFR Ventures Sp. z o.o. jest prawnym

właścicielem udziałów, akcji i innych praw udziałowych funduszy kapitałowych, ale od strony ekonomicznej PFR Ventures Sp. z o.o. tylko zarządza tymi inwestycjami w oparciu o ustawowe upoważnienie – wszystkie przychody z tych inwestycji zostaną bowiem wypłacone do budżetu Państwa. Ponadto, mimo prawnego ujęcia PFR Ventures jako właściciela przedmiotu lokat portfela inwestycji Krajowego Funduszu Kapitałowego S.A., wynik realizowany na tych inwestycjach nie wpływa na wynik finansowy PFR Ventures (inwestycje stanowią aktywa pozabilansowe w sprawozdaniu finansowym PFR Ventures). Wobec powyższego przedmiotowe aktywa stanowią wyłącznie elementy portfela inwestycyjnego zarządzanego na rzecz Skarbu Państwa na mocy ustawowego upoważnienia udzielonego na rzecz PFR Ventures Sp. z o.o. jako spółce zależnej PFR S.A..

Oznacza to, że władztwo PFR Ventures Sp. z o.o. nad inwestycjami Krajowego Funduszu Kapitałowego S.A. w fundusze kapitałowe można zaklasyfikować jako zlecenie fiducjarne / powiernictwo. Nie ulega przy tym wątpliwości, że całokształt inwestycji bezpośrednich Krajowego Funduszu Kapitałowego S.A. może być określony jako portfel inwestycyjny, nawet biorąc pod uwagę, że obecnym celem jest zamknięcie tych inwestycji. Jednocześnie, biorąc pod uwagę, że zarządzanie portfelem inwestycyjnym Krajowego Funduszu Kapitałowego jest realizowane przez PFR Ventures w oparciu o umocowanie ustawowe, przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi nie powinny mieć zastosowania.

AIFMD nie ogranicza przy tym zarządzania portfelem inwestycyjnym do rozumienia wynikającego z MiFID, w konsekwencji należy przez to rozumieć wszelkie formy zarządzania portfelem o charakterze inwestycyjnym. Nie ma wątpliwości, że zarządzanie portfelem inwestycyjnym funduszu inwestycyjnego zamkniętego, na zlecenie towarzystwa funduszy inwestycyjnych jak i opisanymi powyżej aktywami przejętymi w wyniku połączenia z Krajowym Funduszem Kapitałowym (ze względu na specyficzny charakter tego portfela inwestycyjnego) będzie tego typu działalnością. Oznacza to, że proponowana zmiana ustawy o SIR mieści się w ramach upoważnienia zawartego w AIFMD.

Ze względu na funkcję i rolę, jaką odgrywa PFR Ventures Sp. z o.o. jako m. in. zarządzający funduszami funduszy dedykowanymi do wdrażania rządowych programów operacyjnych wspierających dostęp przedsiębiorców do kapitału, i tym samym różnorodność portfeli inwestycyjnych zarządzanych obecnie lub w przyszłości przez PFR Ventures Sp. z o.o., projektodawca widzi potrzebę doprecyzowania w art. 34 ust. 1, w uzupełnieniu do regulacji wprowadzonej w art. 11 ust. 1b, określającej rodzaje aktywów, którymi może jednocześnie zarządzać PFR Ventures Sp. z o.o., dokonując tym samym konsolidacji w ramach PFR

Ventures Sp. z o.o. uprawnień i kompetencji do zarządzania aktywami powierzonymi w zarządzanie (funduszy inwestycyjnych zamkniętych, alternatywnych spółek inwestycyjnych, Krajowego Funduszu Kapitałowego S.A.) w oparciu o jednolite rozwiązanie. Celem jest stworzenie jednego, profesjonalnego i wyspecjalizowanego podmiotu realizującego inwestycje w ramach klas aktywów typu venture capital i private equity w ramach grupy kapitałowej PFR, którego działalność będzie prowadzona przy wykorzystaniu alternatywnych spółek inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych zamkniętych lub innego rodzaju portfeli inwestycyjnych.

Art. 127 pkt 2 ustawy dodaje w art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062) pkt 7a, zgodnie z którym Fundusz Dostępności, który jest państwowym funduszem celowym w rozumieniu przepisów ufp, będzie mógł być zasilany ze środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Wprowadzenie tej zmiany jest konieczne w związku z planowanym finansowaniem ze środków EFS+ inwestycji dotyczących zapewnienia dostępności.

Art. 128 wprowadza zmiany do ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, z późn. zm.). Poprawka ma charakter porządkujący i ma na celu zapewnienie spójności z prawem UE.

W przepisach działu XI, rozdziału 1 (art. 596–602) ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych ustawodawca zamieścił przepisy określające system organów kontroli zamówień publicznych oraz przepisy materialne normujące prawa i obowiązki tych organów oraz kontrolowanych zamawiających.

Wśród organów kontroli zamówień publicznych, w treści przepisu art. 596 ust. 1 pkt 4 pzp, została wymieniona instytucja audytowa (IA), o której mowa w art. 123 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013.

Instytucja audytowa prowadzi audyt prawidłowości gospodarowania środkami pochodzącymi z UE a nie kontrolę zamówień publicznych, w rozumieniu pzp. Na gruncie krajowego porządku prawnego instytucję audytową wskazano w przepisie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności w perspektywie finansowej 2014–2020 oraz w obecnym projekcie ustawy dla perspektywy finansowej 2021–2027. Jej rolę pełni Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Zadania instytucji audytowej określone zostały m.in. w przepisach art. 127 wskazanego rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oraz w projekcie rozporządzenia UE dla nowej perspektywy finansowej. Instytucja audytowa zapewnia

prorowadzenie audytu prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli programu operacyjnego, na podstawie stosownej próby operacji w oparciu o zadeklarowane wydatki. Wydatki te są poddawane audytowi na podstawie reprezentatywnej próby i co do zasady z wykorzystaniem statystycznych metod doboru próby. Wszelkie prace wykonywane przy prowadzeniu audytów środków unijnych, realizowane są z uwzględnieniem międzynarodowych standardów audytu. Metodologia (np. analizy ryzyka, testy, dobór próby, dobór zakresu podmiotowego i przedmiotowego) wynikają z wieloletniej praktyki i procedur ukształtowanych na gruncie przepisów i wytycznych KE.

IA działa w zgodzie z międzynarodowo przyjętymi standardami audytu przy czym celowościowo realizuje podobne założenia, jakie zdają się stać za zapisami pzp, np. udostępnia wyniki swoich prac audytowanym i prowadzi procedurę kontradyktoryjną. Ponadto, wzory dokumentów audytowych (sprawozdanie, opinia, protokół) są określone w przepisach UE i/lub krajowych. Z przeprowadzonych prac audytowych, corocznie, instytucja audytowa sporządza i przesyła do KE:

- opinię audytową;
- sprawozdanie, przedstawiające główne wyniki audytów, w tym ustalenia dotyczące defektów stwierdzonych w systemach zarządzania i kontroli oraz proponowane i wdrożone działania naprawcze.

Przepisy prawne (unijne i krajowe) nie przewidują, aby instytucja audytowa mogła wytworzyć inne dokumenty, które byłyby formalnym udokumentowaniem jakichkolwiek innych działań, których charakter lub cel można uznać za kontrolę zamówień publicznych. IA nie wydaje również wyniku kontroli w rozumieniu pzp.

Nie jest dopuszczalne zatem zrównanie funkcji i zadań instytucji audytowej z funkcją organu kontroli zamówień publicznych.

Należy odróżnić tryb prowadzonego postępowania przez instytucję audytową czyli audyt od kontroli, której cel i zakres nie jest tożsamy. Audyt jest połączeniem wielu czynności materialno-technicznych – w tym m.in. badania zamówień publicznych jeżeli wystąpią – i jest prowadzony przez instytucję audytową w celu uzyskania racjonalnego zapewnienia, że system zarządzania i kontroli funkcjonuje skutecznie, zapobiega błędom i nieprawidłowościom, wykrywa je i koryguje, a środki finansowe z UE wydatkowane są zgodnie z obowiązującym prawem i celami, na które zostały przeznaczone. Natomiast kontrola skupia się wyłącznie na sprawdzeniu zgodności postępowania o udzielenie zamówienia z przepisami pzp i jej celem jest wyłącznie porównanie stanu faktycznego u zamawiającego z takim, jaki powinien był zaistnieć zgodnie z przepisami ustawy.

Obecne zapisy pzp zrównały powyższe odrębne od siebie tryby postępowania, co jest niezasadne. Instytucja audytowa pełni rolę niezależnego audytora i przysługuje jej walor niezależności funkcjonalnej od pozostałych instytucji systemu zarządzania i kontroli.

Wobec powyższego należy zmienić obecne przepisy pzp celem zapewnienia prawidłowego wykonywania funkcji i zadań instytucji audytowej, zgodnie z prawem UE oraz międzynarodowymi standardami audytu.

Art. 129. W ustawie z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw zobowiązano Radę Ministrów do przyjęcia koncepcji rozwoju kraju (KRK) w dwa lata od wejścia w życie ustawy. Od czasu nowelizacji ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju nastąpiły znaczne zmiany w uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych. Kolejne fale pandemii COVID19 oraz obostrzenia z nich wynikające powodują znaczne wydłużenie czasu niezbędnego na aktywne włączenie społeczeństwa w proces przygotowania KRK. Ponadto pojawiły się nowe inicjatywy i instrumenty UE, których uwzględnienie w procesie przygotowywania koncepcji jest niezbędne. Wszystkie te uwarunkowania powodują, że zasadne jest przesunięcie w czasie przygotowania i przyjęcia przez Radę Ministrów wspomnianego dokumentu do końca 2023 roku.

Rozdział 20. Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe.

Art. 130 – przepis wprowadza rozwiązanie mające na celu wykorzystanie zgromadzonego potencjału eksperckiego. Kandydaci na ekspertów perspektywy finansowej 2014–2020 widniejący na wykazie właściwej instytucji mogą w terminie 6 miesięcy od wejścia w życie ustawy uzyskać w uproszczony sposób status ekspertów w okresie programowania 2021–2027.

Art. 131 wprowadza przepis stanowiący, że przepisów art. 10g ust. 4a i 4b o samorządzie gminnym, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do projektów strategii rozwoju ponadlokalnego, których opracowywanie rozpoczęło przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Takie rozwiązanie umożliwi zakończenie rozpoczętych procesów sporządzania strategii rozwoju ponadlokalnego bez zwłoki i bez potrzeby powtarzania procedury wynikającej z nowych wymogów wprowadzanych niniejszą ustawą.

Art. 132 – proponowany przepis wskazuje na stosowanie przepisów zmienianej ustawy zarówno w stosunku do złożonych wniosków o wpis do rejestru, jak i już dokonanych wpisów. Ponadto przepis ten pozwoli na zabezpieczanie interesów wszystkich użytkowników będących obiorcami usług rozwojowych publikowanych w rejestrze oraz zabezpieczy właściwe wydatkowanie środków publicznych.

Art. 133 ma charakter porządkujący i ma na celu zapewnienie ciągłości działań instytucji audytowej dla nowej perspektywy finansowej 2021–2027. W ramach prowadzonych działań instytucje audytowe mogą dokonywać oceny opracowanych dokumentów związanych z wdrażaniem nowej perspektywy 2021–2027. Przedmiotowe dokumenty opracowywane są m.in. przez instytucje systemów zarządzania i kontroli na potrzeby wdrażania programów operacyjnych. Instytucja audytowa – w ramach zadań doradczych – może wydawać opinie o ww. dokumentach wraz ze wstępnie formułowanymi ocenami co do jakości projektowanych rozwiązań i mechanizmów. Opinie i oceny IA mogą być przedkładane przez instytucje zarządzające służbom Komisji Europejskiej w celu zatwierdzenia dokumentów programowych. Celem projektowanego przepisu jest formalne uznanie podjętych czynności oraz wydanych opinii i ocen IA w zakresie m.in. otrzymanych dokumentów od instytucji wdrażających programy operacyjne, jako posiadających walor ważności pomimo ich opracowania i wydania przez IA przed dniem wejścia w życie ustawy wdrożeniowej.

Art. 134 stanowi przepis przejściowy regulujący kwestię objęcia przepisami ustawy programu dotyczącego zwalczania deprywacji materialnej, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, przyjętego przed dniem wejścia w życie ustawy.

W **art. 135** zawarto przepis przejściowy wynikający ze zmian wprowadzanych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy dotyczący wniosków o udzielenie pożyczek, o których mowa w art. 61e pkt 1–2 zmienianej ustawy, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, oraz umów o pożyczkę na utworzenie stanowiska pracy, o których mowa w art. 61h ust. 1, i umów o pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej, o których mowa w art. 61i ust. 1 zmienianej ustawy zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 136 przewiduje, że projekt planu rozwojowego przyjęty przez Radę Ministrów przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy staje się planem rozwojowym w rozumieniu uzppr, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i może być zmieniany.

Zgodnie z **art. 137** ust. 1 przedsięwzięcia stanowiące element inwestycji w rozumieniu art. 14la pkt 3 ustawy zmienianej w art. 108, wybrane do objęcia wsparciem przed wejściem w życie ustawy, stają się przedsięwzięciami wybranymi do objęcia wsparciem z planu rozwojowego w rozumieniu ustawy. Jednak w przypadku, w którym umowy i porozumienia zawarte przed dniem wejścia w życie ustawy nie zapewniają spełnienia wszystkich wymagań i obowiązków

ciężących na jej stronach, podlegają dostosowaniu do wymagań określonych w art. 141zh ustawy w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy (ust. 2).

W **art. 138** uregulowano przepisy przejściowe do zmiany ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, zgodnie z którymi:

- 1) zostanie zachowany dotychczasowy poziom dofinansowania określony w ramach konkursu w przypadku wniosków złożonych przed dniem wejścia w życie zmian w ustawie z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, dotyczących projektów realizowanych na obszarach, w których wzrośnie intensywność regionalnej pomocy inwestycyjnej (RPI);
- 2) zostanie obniżony wnioskowany poziom dofinansowania zgodnie z nową, zatwierdzoną przez Komisję Europejską mapą pomocy regionalnej na lata 2022–2027, w przypadku projektów realizowanych na obszarach, w których intensywność RPI będzie niższa od dotychczasowej.

W **art. 139 i art. 140** wprowadzono przepisy przejściowe dla regulacji zawartych w ufp (art. 113 ustawy) zmienianych niniejszą ustawą. Ze względu na porządkujący i doprecyzowujący charakter zmienianych przepisów ufp w zakresie przedawnienia zobowiązań do zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych należności związanych z realizacją projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także odsetek od tych środków i od tych należności, proponuje się aby do wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postępowań o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu tych środków stosowane były już przepisy zmienionej ufp w tym zakresie. Analogiczna reguła znajdzie zastosowanie do terminów przedawnienia zobowiązania do zwrotu ww. środków. Projektowane przepisy materialne w zakresie odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6, nie rozszerzają sposobu zakresu odpowiedzialności tych osób, przesłanek tej odpowiedzialności, ani materialnoprawnej „dolegliwości” tej regulacji, wprowadzając natomiast kompleksową regulację, której dotychczasowe przepisy nie zapewniały i budziły wątpliwości interpretacyjne. Należy podkreślić, że oprócz jednoznacznego określenia terminu przedawnienia i stosowania tego terminu już od dnia wejścia w życie ustawy, celem tego przepisu będzie ochrona interesów finansowych Unii Europejskiej, do której zobowiązane są państwa członkowskie oraz pewność prawa dla podmiotów gospodarczych. Na podstawie przepisów prawa unijnego, do czasu

zamknięcia programu operacyjnego i wypłacenia salda końcowego państwo członkowskie może być zobligowane do dokonywania zwrotu środków nienależnie pobranych przez beneficjentów do budżetu Unii Europejskiej (dłuższy okres może wynikać np. z przepisów z zakresu pomocy publicznej). W związku z powyższym, państwo członkowskie powinno mieć prawo wyegzekwowania należności od podmiotu odpowiedzialnego za powstanie danej nieprawidłowości. Tym samym przepisy dotyczące przedawnienia mają służyć stosowaniu rozporządzenia Rady nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich. Zgodnie z art. 3 ust. 3 rozporządzenia Rady nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich okres przedawnienia wynosi 4 lata od czasu dopuszczenia się nieprawidłowości zdefiniowanej w art. 1 ust. 2 tego rozporządzenia. Okres ten może być przedłużony o maksymalnie kolejne 4 lata w przypadku przerwania biegu terminu przedawnienia. W art. 3 ust. 3 rozporządzenia nr 2988/95 zapewniono państwom członkowskim możliwość stosowania dłuższego okresu niż okres przewidziany w ust. 1 i 2.

Podobnie proponuje się stosowaniu już zmienianych przepisów ufp do umów o dofinansowanie oraz decyzji o dofinansowaniu zawartych w ramach perspektywy finansowej 2014–2020.

Art. 141 utrzymuje w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

1) art. 6a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 101 – konsekwencja zmiany przepisów ustawy o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w tym upoważnienia ustawowego, dotyczy utrzymania w mocy dotychczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie rejestru podmiotów świadczących usługi rozwojowe do czasu wydania nowego rozporządzenia, jednak nie dłużej niż przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy;

2) ufp, do czasu wydania nowych aktów wykonawczych na podstawie zmienionych przepisów ufp.

W związku z tym, że obecnie zawierane są umowy o zarządzanie PPK przez podmioty, które zostaną objęte ustawą, konieczne jest wprowadzenie w **art. 142** przepisu przejściowego. Proponuje się, aby przewidywał on, że rozwiązania dotyczące podmiotu zatrudniającego i numeru identyfikacyjnego, miały zastosowanie także do umów o zarządzanie PPK i umów o prowadzenie PPK zawartych przed wejściem w życie projektowanej ustawy (art. 125 projektu). Brak przepisu przejściowego spowoduje brak możliwości realizowania przez te podmioty obowiązków w zakresie PPK ze względu na brak możliwości zaewidencjonowania tych umów w ewidencji PPK, jak również w systemach informatycznych instytucji finansowych zarządzających PPK.

W **art. 143** zawarto uregulowania dotyczące pierwszego planu finansowego Funduszu Rozwoju Regionalnego, o którym mowa w art. 24g uzppr. Zgodnie z ust. 1 sporządza go dysponent na okres od dnia utworzenia Funduszu Rozwoju Regionalnego na rok 2022. Projekt planu, jest sporządzany w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (ust. 2).

Zgodnie z **art. 144** ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 125 pkt 11 lit. b i pkt 13, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 lipca 2019 r.;
- 2) art. 125 pkt 12, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z mocą od dnia 1 lipca 2019 r.;
- 3) art. 111 i art. 138, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 4) art. 84, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2022 r.;
- 5) art. 113 pkt 4 lit. b i pkt 5 oraz art. 139, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 6) art. 125 pkt 10, 17, 18 i 20, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 7) art. 113 pkt 19 i art. 141 ust. 4, które wchodzi w życie po upływie 36 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Proponowane rozwiązanie ma na celu m.in. nadanie przepisowi art. 125 pkt 12 projektu ustawy mocy wstecznej – od dnia 1 lipca 2019 r. Przepis art. 125 pkt 12 przewiduje zmianę art. 34 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, polegającą na dodaniu przepisu ust. 5, zgodnie z którym w przypadku gdy uczestnik PPK, który nabył prawo do dopłaty rocznej za dany rok, nie został uwzględniony w informacji o liczbie uczestników PPK, którzy nabyli prawo do dopłaty rocznej za ten rok, przekazywanej do ministra właściwego do spraw pracy, dopłatę roczną za ten rok ewidencjonuje się na rachunku PPK tego uczestnika PPK w roku następnym albo w kolejnych latach, na wniosek złożony przez tego uczestnika PPK, PFR, instytucję finansową lub podmiot zatrudniający – pod warunkiem, że prawo do tej dopłaty rocznej nie uległo przedawnieniu.

Proponowana zmiana wynika ze zidentyfikowanego przez PFR S.A. w toku realizacji PPK problemu związanego z brakiem możliwości naliczenia oraz zaewidencjonowania dopłaty rocznej dla uczestników PPK, którzy z różnych względów nie znaleźli się na liście przekazywanej przez PFR do ministra właściwego do spraw pracy. We wszystkich zidentyfikowanych przez PFR przypadkach nieumieszczenie uczestnika PPK na tej liście

wynikało z błędów po stronie podmiotów zatrudniających bądź instytucji finansowych. Zgodnie z proponowanym przepisem, w przypadku gdy uczestnik PPK nabędzie prawo do dopłaty rocznej, lecz nie zostanie uwzględniony w informacji o liczbie uczestników PPK, którzy nabyli prawo do dopłaty rocznej przekazywanej do ministra właściwego do spraw pracy, dopłata roczna za ten rok może zostać zaewidencjonowana na rachunku PPK tego uczestnika PPK w kolejnych latach z zachowaniem terminów przedawnienia roszczeń pod warunkiem złożenia do PFR wniosku w tym przedmiocie przez instytucję finansową, podmiot zatrudniający lub uczestnika PPK. Z analiz przeprowadzonych przez PFR wynika, że sytuacja taka może dotyczyć ok. 1200 uczestników PPK – przyczyny nieuwzględnienia uczestników PPK w kalkulacji do dopłaty rocznej leżały po stronie agentów transferowych lub podmiotów zatrudniających. W celu objęcia zmienianym art. 34 ustawy o pracowniczych planów kapitałowych tej grupy uczestników PPK, konieczne jest przyjęcie mocy obowiązująca zmienionego przepisu od dnia 1 lipca 2019 r.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt będzie miał pozytywny wpływ na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców. Opierając się o doświadczenia z wdrażania perspektyw 2007–2013 oraz 2014–2020 założono, że do sektora przedsiębiorstw trafi dofinansowanie unijne w kwocie około 140 mld zł w cenach bieżących, tj. około 129 mld zł w cenach 2020 r. Przyjęto, że połowa wspomnianych środków trafi do sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, a połowa – do dużych przedsiębiorstw. Parametry obliczeń: kurs 1 EUR = 4,5 PLN, deflator – 2%.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy

z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbinglej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Nazwa projektu Ustawa o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Waldemar Buda, Sekretarz Stanu w MFIPR Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Piotr Zychla, Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego w MFIPR, tel. 022 273 7551; piotr.zychla@mfigr.gov.pl	Data sporządzenia 11.02.2022 r. Źródło: Prawo UE: - rozporządzenia w zakresie polityki spójności w perspektywie finansowej 2021–2027, - rozporządzenie dotyczące ustanowienia Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UC 95
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Podstawowym celem projektowanej ustawy jest stworzenie ram prawnych, które stanowiąc będą podstawę dla realizacji umowy partnerstwa, w tym wdrażania programów w zakresie polityki spójności w perspektywie finansowej 2021–2027. Konieczność opracowania nowej ustawy wynika z rozpoczęcia w 2021 roku nowej, siedmioletniej perspektywy finansowania polityki spójności z budżetu Unii Europejskiej, w oparciu o nowy pakiet unijnych aktów prawnych regulujących zasady wdrażania tej polityki. W projekcie ustawy wprowadza się również, poprzez zmianę ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przepisy szczegółowe dotyczące planu rozwojowego – Krajowego Planu Odbudowy (KPO) w zakresie, w jakim przepisy unijne są niewystarczające z punktu widzenia systemu prawa krajowego, m.in. w zakresie struktury systemu instytucjonalnego, wyboru i sposobu realizacji przedsięwzięć, finansowania inwestycji i przedsięwzięć, monitorowania realizacji KPO czy też działań kontrolnych i audytowych. KPO jest dokumentem, o którym mowa w art. 17 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.), będącym planem rozwojowym stanowiącym podstawę realizacji reform i inwestycji objętych wsparciem ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility – RRF). Dodatkowo, w ramach przepisów wprowadzanych do ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, projektowana ustawa stworzy podstawy prawne w prawie krajowym dla realizacji działań w ramach tzw. pobrexitowej rezerwy dostosowawczej (*Brexit Adjustment Reserve*), a także umożliwi utworzenie Funduszu Rozwoju Regionalnego, będącego funduszem celowym w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych, stanowiącym narzędzie komplementarne względem istniejących instrumentów wspierających prowadzenie polityki rozwoju, i umożliwiającego finansowanie działań prorozwojowych. Projekt ustawy wprowadza także zmiany do ustawy o pomocy społecznej w zakresie programu zwalczania deprivacji materialnej – pomocy żywnościowej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (dawny Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014–2020 (FEAD)).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana ustawa w ramach wdrażania programów w zakresie polityki spójności w perspektywie finansowej 2021–2027 określa przepisy szczegółowe zapewniające pewność prawną w zakresie, w jakim przepisy unijne są niewystarczające z punktu widzenia systemu prawa krajowego, m.in. w zakresie systemu instytucjonalnego, wyboru projektów, definiowania nieprawidłowości, systemu korekt, przepływów i rozliczeń finansowych oraz kontroli. Ustawa przewiduje także zmiany w szeregu innych ustaw, w tym zmiany ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Oczekiwany efektem ustawy w ramach wdrażania programów będzie stworzenie ram prawnym umożliwiających terminowe i zgodne z prawem unijnym oraz krajowym wydatkowanie i rozliczenie całości przyznanej Polsce alokacji środków unijnych na lata 2021–2027, wynoszącej blisko 76 mld euro.

Z kolei celem działań zdefiniowanych w ramach KPO jest sprostanie wyzwaniom związanym z pandemią COVID-19 i dążenie do przezwyciężenia zdrowotnych, gospodarczych i społecznych następstw tej pandemii, łagodzenie skutków wpływu COVID-19 na gospodarkę, a w dłuższej perspektywie czasowej wsparcie procesu transformacji oraz zwiększenia spójności społecznej i terytorialnej kraju.

W kontekście utrzymujących się dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych regionów Polski oraz nasilenia niekorzystnych zjawisk w wyniku pandemii COVID-19, istotnym wyzwaniem o charakterze horyzontalnym jest przeciwdziałanie nierównościom społecznym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych. Realizacja reform i inwestycji zdefiniowanych w KPO służy promowaniu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez zwiększenie odporności, gotowości do szybkiej i adekwatnej reakcji w sytuacji kryzysowej, zdolności dostosowawczych i potencjału wzrostu gospodarczego, łagodzeniu społecznych i gospodarczych skutków kryzysu, w

szczegółności dla kobiet, wspieraniu zielonej transformacji, przyczynianiu się do realizacji unijnych celów w zakresie klimatu oraz transformacji cyfrowej. Interwencje te uzupełniają i rozszerzają podejmowane dotychczas przez polski rząd działania doraźne i antyrecesyjne na rzecz sektorów i przedsiębiorców. Polska może skorzystać w sumie z 58,1 mld euro pochodzących z RRF. W wymiarze finansowym w pierwszym rządzie zaplanowano wykorzystanie części środków finansowych przekazywanych jako środki bezzwrotne (czyli 23,85 mld euro). Niemniej jednak zakres wskazanych w ramach KPO reform pokazuje, że ich realizacja wymaga dodatkowego wsparcia (z wykorzystaniem środków zwrotnych – do 34,2 mld euro) dla zwiększenia szybkości odbudowy oraz wzmocnienia konkurencyjności polskiej gospodarki.

W konsekwencji zrealizowanych reform i inwestycji i innego wsparcia udzielonego tym obszarom, odczuwalnej poprawie ulegną warunki codziennego życia, jak również prowadzenia działalności gospodarczej. Perspektywa niezbędnych i korzystnych przemian, jakie zostaną wprowadzone dzięki realizacji KPO, oznacza włączenie w procesy rozwojowe – tj. budowanie nowoczesnej, konkurencyjnej, odpornej i zielonej gospodarki – wszystkich grup społecznych oraz wszystkich terytoriów. Oczekiwanym efektem wdrożenia KPO jest stworzenie regulacji prawnych umożliwiających efektywne i zgodne z przepisami unijnymi oraz wymogami ustanowionymi na gruncie krajowym wydatkowanie i rozliczenie całości przyznanej Polsce alokacji środków RRF oraz osiągnięcie celów strategicznych KPO.

W zakresie związanym z wdrażaniem Polityki Spójności nie wprowadza się istotnych zmian w porównaniu z rozwiązaniami przyjętymi w perspektywie 2014–2020. Projektodawca co do zasady korzysta ze sprawdzonych praktyk stosowanych w poprzedniej perspektywie finansowej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

MFIPR nie posiada informacji na temat szczegółowych rozwiązań w zakresie systemu wdrażania i finansowania projektów w ramach programów operacyjnych oraz finansowania projektów wspieranych ze środków RRF wdrażanych w innych krajach UE. Istotne różnice pomiędzy krajami w zakresie preferowanych kierunków wsparcia oraz różnice w funkcjonujących mechanizmach prawnych czy w systemowych rozwiązaniach w zakresie przekazywania i rozliczania środków unijnych w ramach systemu finansów publicznych sprawiają, iż przydatność ewentualnych doświadczeń innych krajów w obszarze objętym przedmiotową regulacją byłaby bardzo ograniczona.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość (szacowana liczba beneficjentów)	Źródło danych	Oddziaływanie
jednostki sektora finansów publicznych (w tym jednostki samorządu terytorialnego lub samorządowe osoby prawne)	ok. 6 tys.	Szacunki własne oparte o dane zarejestrowane w centralnym systemie teleinformatycznym SL2014	podmioty z tej grupy zrealizują projekty na łączną kwotę dofinansowania UE wynoszącą ok. 260 mld zł
przedsiębiorcy	ok. 30 tys.	jw.	podmioty z tej grupy zrealizują projekty na łączną kwotę dofinansowania UE wynoszącą ok. 140 mld zł
organizacje pozarządowe	2,5 –3 tys.	jw.	podmioty z tej grupy zrealizują projekty na łączną kwotę dofinansowania UE wynoszącą ok. 20 mld zł
gospodarstwa domowe, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	ok. 1 mln	jw.	podmioty z tej grupy zrealizują projekty na łączną kwotę dofinansowania UE wynoszącą ok. 15 mld zł

Niezależnie od podmiotów będących odbiorcami wsparcia unijnego projekt oddziałuje na podmioty zaangażowane w zarządzanie środkami unijnymi. Takich podmiotów będzie 110–120, a ich finalna liczba będzie znana po ostatecznym ukształtowaniu się systemu instytucjonalnego poszczególnych programów. Będą to m.in. państwowe jednostki budżetowe (ministerstwa, urzędy wojewódzkie, RDOŚ, izby administracji skarbowej), agencje wykonawcze, samorządowe jednostki budżetowe (urzędy marszałkowskie, wojewódzkie urzędy pracy). Zadania realizowane przez wspomniane podmioty będą analogiczne do tych realizowanych w perspektywie finansowej 2014–2020. Opierając się o doświadczenia z wdrażania programów perspektywy 2014–2020 można założyć, że docelowy poziom zatrudnienia wyniesie 12–14 tys. etatów. Największa liczba pracowników będzie zaangażowana w proces weryfikacji wydatków wykazanych we wnioskach o płatność (15–20% pracowników) oraz w proces naboru, oceny i wyboru projektów (10–15% pracowników). W procesy obsługi projektów oraz proces kontroli zaangażowane będzie po ok. 10% zatrudnionych.

Punktem wyjścia do zaprezentowanych kalkulacji były dane dotyczące perspektywy 2014–2020, skorygowane o planowane modyfikacje alokacji oraz kierunków interwencji w perspektywie 2021–2027.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny” zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). Projekt został równolegle przedstawiony do zaopiniowania kluczowym interesariuszom, tj. m.in. Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Marszałkom Województw, jak również podmiotom takim jak Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Ponadto 7 października 2021 r. odbyło się wysłuchanie publiczne w sprawie przedmiotowego projektu ustawy.

W trakcie procesu legislacyjnego żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2020 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mld zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	5,6	11,2	25,3	36,8	44	40,8	31,7	27,7	22	0	0	245,1
budżet państwa	1,2	2,5	6,1	9,2	11,2	10,6	8,6	7,5	6	0	0	62,9
JST	1,6	3,4	8,8	13,7	16,7	16,3	13,7	12	9,5	0	0	95,7
pozostałe jednostki	2,8	5,3	10,4	13,9	16,1	13,9	9,4	8,2	6,5	0	0	86,5
Wydatki ogółem	5,7	12,3	29,2	44,1	53,7	52,1	39,9	34,8	27,7	0	0	299,5
budżet państwa	1,3	3,2	7,8	12,2	15,2	15,6	10,7	9,3	7,4	0	0	82,7
JST	1,6	3,7	10,2	16,5	20,3	20,3	17,6	15,4	12,2	0	0	117,8
pozostałe jednostki	2,8	5,4	11,2	15,4	18,2	16,2	11,6	10,1	8,1	0	0	99
Saldo ogółem	-0,1	-1,1	-3,9	-7,3	-9,7	-11,3	-8,2	-7,1	-5,7	0	0	-54,4
budżet państwa	-0,1	-0,7	-1,7	-3	-4	-5	-2,1	-1,8	-1,4	0	0	-19,8
JST	0	-0,3	-1,4	-2,8	-3,6	-4	-3,9	-3,4	-2,7	0	0	-22,1
pozostałe jednostki	0	-0,1	-0,8	-1,5	-2,1	-2,3	-2,2	-1,9	-1,6	0	0	-12,5
Źródła finansowania	W zależności od rodzaju beneficjenta: budżet państwa, budżet JST lub inne krajowe środki publiczne (np. Fundusz Pracy, środki NFOŚiGW itp.). Dokładne określenie zaangażowania poszczególnych źródeł finansowania będzie możliwe po wybraniu do realizacji konkretnych projektów i podpisaniu umów o dofinansowanie z beneficjentami oraz po podpisaniu umów o objęcie przedsięwzięć wsparciem z KPO.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Dochody oraz wydatki oszacowano na podstawie rzeczywistego oraz prognozowanego tempa wydatkowania środków polityki spójności w perspektywie 2014–2020 (z uwzględnieniem zmian prawnych wynikających z przepisów unijnych, takich jak skrócenie w kolejnej perspektywie z 10 do 9 lat okresu kwalifikowalności wydatków) oraz szacunków wydatków przedstawionych przez instytucje odpowiedzialne za reformy i inwestycje. Punktem wyjścia do prezentowanych szacunków były prognozy dotyczące wydatków ponoszonych w ramach projektów i programów. W kolejnym kroku do dochodów przypisano tę część wspomnianych wydatków, która podlega finansowaniu unijnemu. Saldo to różnica dochodów i wydatków, czyli niezbędny wkład krajowy wymagany przepisami unijnymi. W przypadku programów polityki spójności przyjęto, że średni poziom dofinansowania unijnego w projektach podmiotów sektora finansów publicznych wyniesie 80%, z tego w projektach jst – 78%, a w przypadku pozostałych podmiotów – 81%. Szacunki nie uwzględniają tzw. wydatków niekwalifikowalnych oraz przesunięcia w czasie pomiędzy momentem poniesienia wydatku podlegającego refundacji ze środków KE a dokonaniem płatności. Do wyrażenia kwot w cenach stałych z 2020 r. przyjęto deflator na poziomie 2%. W przypadku planu rozwojowego, o którym mowa w rozdziale 2aa ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przyjęto 100% finansowanie inwestycji ze środków unijnych. Szacunki uwzględniają 100% części grantowej RRF oraz część pożyczkową w kwocie 9,3 mld zł (2,067 mld euro), która posłuży sfinansowaniu części projektów inwestycyjnych w formie dotacyjnej i obciąży tym samym budżet państwa. Wartość całej kwoty pozyskanej z pożyczkowej części RRF to 52,5 mld zł (11,7 mld euro). Należy wyjaśnić, że w ramach KPO nie występuje współfinansowanie krajowe, a inwestycje w całości finansowane są ze środków RRF (w części grantowej – 23,85 mld euro). W części KPO											

	finansowanej z pożyczki z RRF ostatecznym odbiorcom udzielane będą również pożyczki, a jedynie ww. kwota 2,067 mld euro przeznaczona będzie na wsparcie bezzwrotne, którego koszty (spłata pożyczki do KE) zostaną pokryte przez budżet państwa. Ponadto, ze środków budżetu państwa konieczne będzie pokrycie kosztów zapewnienia przez PFR finansowania KPO, w tym zwłaszcza wynagrodzenie oraz koszty ewentualnego pozyskania, obsługi i spłaty finansowania pozyskanego przez PFR. Finansowane będą również koszty koordynacji przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego realizacji KPO. W ramach tzw. pobrexitowej rezerwy dostosowawczej (<i>Brexit Adjustment Reserve</i>) nie występuje współfinansowanie krajowe. Kwota wstępnej alokacji dla Polski w wysokości ok. 159 mln euro ma na celu przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii. Przychodem Funduszu Rozwoju Regionalnego są odsetki od środków, o których mowa w art. 207 ust.1 i art. 189 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, które szacuje się na kwotę 5,1 mln zł średniorocznie, tj. 51 mln zł w okresie 10 lat. Ustawa przewiduje też możliwość zasilania FRR dotacją z budżetu państwa. W zakresie programu zwalczania depriwacji materialnej – pomocy żywnościowej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (dawny Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014–2020 (FEAD)) przewidywana alokacja wyniesie ok. 527 mln euro.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2020 r.)	duże przedsiębiorstwa	853,9	2 012,4	5 550,1	8 956,2	11 062,1	nie dotyczy	64 116,2
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	853,9	2 012,4	5 550,1	8 956,2	11 062,1	nie dotyczy	64 116,2
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	1 138,6	1 899,1	2 786,8	2 895,0	1 706,8	0,0	13 369,5
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne		Ustawa pozytywnie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe. Udzielone wsparcie przyczyni się do trwałego wzrostu polskiej gospodarki oraz umożliwi uzyskanie pozytywnych zmian strukturalnych (tj. wyższej innowacyjności, większej złożoności struktury gospodarczej, wzrostu udziału przemysłu i usług wiodących, wzrostu złożoności produktów i usług, poprawy konkurencyjności sektorów uważanych tradycyjnie za obszary w niewielkim stopniu wykorzystujące wiedzę i technologię, a ostatecznie wyższej zdolności do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy), co z kolei przełoży się na wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców. Szacowane skutki finansowe odpowiadają prognozowanej kwocie bezzwrotnych transferów finansowych, jakie trafią do sektora przedsiębiorstw oraz rodzin i gospodarstw domowych w ramach projektów i programów. Punktem wyjścia do zaprezentowanych kalkulacji były dane dotyczące faktycznego wydatkowania środków w ramach perspektywy 2014–2020, skorygowane o planowane zmiany w zakresie wysokości dostępnej alokacji oraz kierunków interwencji w perspektywie 2021–2027. Bezpośrednie wsparcie finansowe kierowane do rodzin, gospodarstw domowych oraz wspólnot mieszkaniowych polegać będzie m.in. na dofinansowaniu wymiany źródeł ciepła, podniesieniu efektywności energetycznej budynków mieszkaniowych oraz montażu instalacji OZE. W przypadku budynków jednorodzinnych środki finansowe będą włączone do programu Czyste Powietrze, w przypadku budownictwa wielorodzinnego do Funduszu Termomodernizacji i Remontów.						

	Przewiduje się, że projekt nie będzie miał wpływu na osoby starsze oraz niepełnosprawne.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Opierając się o doświadczenia z wdrażania perspektyw 2007–2013 oraz 2014–2020, założono, że do sektora przedsiębiorstw trafi dofinansowanie unijne w kwocie około 140 mld zł w cenach bieżących, tj. około 129 mld zł w cenach 2020 r. Przyjęto, że połowa wspomnianych środków trafi do sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, a połowa – do dużych przedsiębiorstw. Parametry obliczeń: kurs 1 EUR = 4,5 PLN, deflator – 2%.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

X nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz: ustawa nie wprowadza nowych obciążeń regulacyjnych – zakres obowiązków wnioskodawców, beneficjentów oraz instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów polityki spójności będzie zbliżony do zakresu obowiązków wspomnianych podmiotów obowiązujących w poprzednim okresie programowania, tj. 2014–2020.

Także poszczególne inwestycje finansowane ze środków planu rozwojowego będą wdrażane w oparciu o już istniejące rozporządzenia i ustawy (ew. uzupełnienie tylko w przypadku podstaw udzielania pomocy publicznej). Regulacje unijne nie nakładają ścisłej formalizacji zasad współpracy między aktorami zaangażowanymi w realizację planu rozwojowego i pozostawiają w gestii państwa członkowskiego ukształtowanie wielu aspektów systemu wdrażania.

9. Wpływ na rynek pracy

Ustawa, dzięki stworzeniu ram prawnych do wydatkowania środków unijnych perspektywy 2021–2027 oraz stworzeniu ram prawnych do wydatkowania środków unijnych z RRF pozytywnie wpłynie na rynek pracy skutkując:

- zwiększeniem poziomu zatrudnienia, zwłaszcza wśród osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy;
- zmniejszeniem różnic pomiędzy kobietami i mężczyznami na rynku pracy (w poziomie zatrudnienia, wynagrodzeń, udziału w kadrze zarządzającej przedsiębiorstw);
- podniesieniem potencjału instytucji rynku pracy, w tym publicznych służb zatrudnienia, szczególnie w zakresie pracy z osobami znajdującymi się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

X środowisko naturalne X sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	X informatyzacja X zdrowie
Omówienie wpływu	Ustawa pozytywnie wpłynie na: • stan środowiska naturalnego (znaczące obniżenie emisyjności polskiej gospodarki, wzrost efektywności energetycznej, lepsze przystosowanie do zmian klimatu, poprawa stanu wód, lepsza gospodarka odpadami i bardziej efektywne wykorzystanie zasobów), • sytuację i rozwój regionalny (poprawa dostępności transportowej regionów, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej oraz podniesienie poziomu inwestycji, modernizacja regionalnych rynków pracy, wzmacnianie potencjału regionalnych i lokalnych przedsiębiorstw i administracji publicznej), • poziom informatyzacji (transformacja cyfrowa gospodarki, polegająca na wdrożeniu programów stymulujących wprowadzanie w przedsiębiorstwach i sektorze publicznym	

	rozwiązań cyfrowych, budowa infrastruktury instytucjonalnej dla transformacji cyfrowej, wsparcie rozwoju innowacyjnych rozwiązań w obszarze cyberbezpieczeństwa w różnych sektorach gospodarki, rozszerzenie zakresu i poprawa jakości e-usług publicznych, zwiększenie poziomu automatyzacji i robotyzacji przedsiębiorstw), • zdrowie (poprawa dostępu do wysokiej jakości profilaktyki poprzez realizację kompleksowych, wieloletnich programów promocji zdrowia i profilaktyki chorób na poziomie krajowym i regionalnym, podnoszenie jakości świadczonych usług zdrowotnych, rozwój i modernizacja zasobów infrastruktury zdrowia, stosowanie nowoczesnych form świadczenia usług medycznych i opiekuńczych takich jak telemedycyna, telerehabilitacja, teleopieka.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Wejście w życie przepisów ustawy umożliwi wydatkowanie w Polsce środków polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2021–2027 oraz wydatkowanie środków w ramach planu rozwojowego, o którym mowa w rozdziale 2aa ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Horyzont czasowy wykonania przepisów ustawy co do zasady obejmuje okres do zamknięcia i finalnego rozliczenia z Komisją Europejską programów operacyjnych omawianej perspektywy, tj. do 2031 r., a w przypadku planu rozwojowego – okres 2021–2026.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Programy będą przedmiotem bieżącej ewaluacji (on-going) prowadzonej przez instytucje zarządzające, a koordynowanej przez Krajową Jednostkę Ewaluacji (KJE) ulokowaną w MFiPR, ewaluacji horyzontalnych realizowanych przez KJE a dodatkowo ewaluacji ex post dokonanej przez Komisję Europejską we współpracy z państwami członkowskimi i instytucjami zarządzającymi. Zgodnie z rozporządzeniem RRF: • państwa członkowskie zobowiązane są składać dwa razy w roku sprawozdanie z postępów w realizacji swojego planu odbudowy i zwiększania odporności; • Komisja monitoruje wdrażanie Instrumentu i mierzy osiągnięcie założonych celów i kamieni milowych, dodatkowo Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdanie z wdrażania Instrumentu, a do dnia 31 grudnia 2028 r. – niezależne sprawozdanie z oceny ex post. Sprawozdanie z oceny ex post stanowi całościową ocenę Instrumentu i zawiera informacje na temat jego długoterminowego wpływu.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FUNDUSZY
I POLITYKI REGIONALNEJ¹⁾

z dnia

w sprawie wykazu inwestycji kwalifikujących się do objęcia wsparciem w ramach inwestycji, których realizacja jest finansowana z wykorzystaniem środków pożyczki, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

Na podstawie art. 141l ust. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz....) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa wykaz inwestycji w ramach planu rozwojowego:

- 1) kwalifikujących się do objęcia wsparciem, o którym mowa w art. 141l ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- 2) w ramach których wsparcie zwrotne przyznawane w formie pożyczki, o którym mowa w art. 141l ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, może podlegać umorzeniu.

2. Wykaz inwestycji, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

**MINISTER FUNDUSZY I POLITYKI
REGIONALNEJ**

W porozumieniu

MINISTER FINANSÓW

¹⁾ Minister Funduszy i Polityki Regionalnej kieruje działem administracji rządowej – rozwój regionalny na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej (Dz. U. poz. 1948).

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej
z dnia
(poz.)

INWESTYCJA	resort odpowiedzialny za realizację inwestycji	środki zaplanowane na realizację inwestycji w KPO (mln EUR)
A2.5.1. Program wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju	MKiDN	45,0
A2.5.2. Utworzenie modelowego centrum wspierania przemysłów kreatywnych	MKiDN	50,0
A2.6.1. Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług i towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne	MRiT/MON	150,0
B3.3.1. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich	MRiRW	667,0
B3.5.1 Inwestycje w budowę mieszkań przeznaczonych dla gospodarstw domowych o niskich i umiarkowanych dochodach, z uwzględnieniem efektywności energetycznej	MRiT	755,0
C2.2.1 Rozwój cyfrowego otoczenia procesu wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego	MEiN	250,0
D1.2.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	MZ	150,0
RAZEM		2067,0

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt rozporządzenia opracowany został w związku z wejściem w życie ustawy z dnia ... 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą wdrożeniową” i realizuje delegację ustawową zawartą we wprowadzonym ustawą wdrożeniową art. 141l ust.8 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ..., zwanej dalej „uzppr”), zobowiązującą ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych do określenia wykazu inwestycji w ramach planu rozwojowego, kwalifikujących się do objęcia wsparciem w trybie, o którym mowa w art. 141l ust. 2 pkt 2 uzppr, tj. przez finansowanie z budżetu państwa w formie wsparcia o charakterze bezzwrotnym, oraz w ramach których wsparcie zwrotne przyznawane w formie pożyczki, o którym mowa w art. 141l ust. 2 pkt 1 uzppr, może podlegać umorzeniu. Określenie wykazu inwestycji nastąpi z uwzględnieniem wartości inwestycji, charakteru przyznawanego wsparcia i rodzaju podmiotów będących ostatecznymi odbiorcami wsparcia.

Szczegółowy wykaz inwestycji został określony w załączniku do rozporządzenia.

Projektodawca proponuje, aby przedmiotowe rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Wejście w życie rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia jest uzasadnione potrzebą jak najszybszego określenia wykazu inwestycji, co pozwoli na niezwłoczne rozpoczęcie ich realizacji ze środków dystrybuowanych w ramach planu rozwojowego. Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowego Procesu Legislacyjnego.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. *w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* (Dz. U. z 2021 r. poz. 743).

Projekt nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Rozporządzenie nie wpływa na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia rozwiązań umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie w sprawie wykazu inwestycji kwalifikujących się do objęcia wsparciem w ramach inwestycji, których realizacja jest finansowana z wykorzystaniem środków pożyczki, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Waldemar Buda – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu	Data sporządzenia 11 lutego 2022 r. Źródło Podstawa prawna: art. 141l ust. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ...) Nr w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W związku z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 141l ust. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. ...), zwanej dalej „uzppr”, zaistniała potrzeba opracowania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, rozporządzenia w sprawie wykazu inwestycji w ramach planu rozwojowego:

- 1) kwalifikujących się do objęcia wsparciem, o którym mowa w art. 141l ust. 2 pkt 2 uzppr;
- 2) w ramach których wsparcie zwrotne przyznawane w formie pożyczki, o którym mowa w art. 141l ust. 2 pkt 1 uzppr, może podlegać umorzeniu.

Należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia rozwiązań umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rozporządzenie określa szczegółowy wykaz inwestycji kwalifikujących się do objęcia wsparciem w trybie, o którym mowa w art. 141l ust. 2 pkt 2 uzppr, tj. przez finansowanie z budżetu państwa w formie wsparcia o charakterze bezzwrotnym, oraz w ramach których wsparcie zwrotne przyznawane w formie pożyczki, o którym mowa w art. 141l ust. 2 pkt 1 uzppr, może podlegać umorzeniu.

Program wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju - podmiot odpowiedzialny MKiDN, kwota wsparcia 45,0 mln euro.

Utworzenie modelowego centrum wspierania przemysłów kreatywnych – podmiot odpowiedzialny MKiDN, kwota wsparcia 50,0 mln euro.

Rozbudowa krajowego systemu serwisów monitoringowych, produktów, narzędzi analitycznych i usług i towarzyszącej infrastruktury wykorzystujących dane satelitarne – podmiot odpowiedzialny MRiT/MON, kwota wsparcia 150,0 mln euro.

Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich – podmiot odpowiedzialny MRiRW, kwota wsparcia 667,0 mln euro.

Inwestycje w budowę mieszkań przeznaczonych dla gospodarstw domowych o niskich i umiarkowanych dochodach, z uwzględnieniem efektywności energetycznej – podmiot odpowiedzialny MRiT, kwota wsparcia 755,0 mln euro

Rozwój cyfrowego otoczenia procesu wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego - podmiot odpowiedzialny MEiN, kwota wsparcia 250,0 mln euro

Rozwój i modernizacja infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym - podmiot odpowiedzialny MZ, kwota wsparcia 150,0 mln euro.

Łączna kwota wsparcia: 2067,0 mln euro.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego	1	-	Konieczność zawarcia porozumień w sprawie realizacji inwestycji z instytucjami odpowiedzialnymi za realizację inwestycji
Minister właściwy do spraw finansów publicznych	1	-	Przekazywanie środków dotacji na rzecz instytucji odpowiedzialnych za realizację inwestycji
Instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji	3	-	Konieczność realizacji inwestycji wskazanych w wykazie określonym w załączniku do rozporządzenia, w tym konieczność rozliczenia środków finansowych otrzymanych z budżetu państwa na realizację tych inwestycji
Ostateczni odbiorcy wsparcia	Brak danych	-	Konieczność realizacji określonej części inwestycji wskazanych w wykazie określonym w załączniku do rozporządzenia, w tym konieczność rozliczenia środków finansowych otrzymanych z budżetu państwa na realizację przedsięwzięcia.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do opinii reprezentatywnym organizacjom związków zawodowych, pracodawców oraz Radzie Dialogu Społecznego.

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) z dniem przekazania go do konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	2067,0
budżet państwa	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	2067,0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Saldo ogółem	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	-2067,0
budżet państwa	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	-2067,0
JST	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	0
Źródła finansowania													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie ma wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i na budżety jednostek samorządu terytorialnego												
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
Niemierzalne													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie ma wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na sytuację ekonomiczną osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.												
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu													
☐ nie dotyczy													
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).								☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy					
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:								zwiększenie liczby dokumentów zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:					

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowane regulacje nie mają wpływu na sytuację na rynku pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na ww. obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Regulacja wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ¹⁾**

z dnia

w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Na podstawie art. 30b ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 1861) zarządza się, co następuje:

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

§ 1.

Rozporządzenie określa szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy finansowej w ramach programu, o którym mowa w ustawie z dnia ... o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. ...), przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, zwane dalej "**Centrum**", w tym:

- 1) rodzaje kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, zwanych dalej "**kosztami kwalifikowalnymi**";
- 2) sposób kumulowania pomocy;
- 3) maksymalne wielkości pomocy.

§ 2.

Pomoc publiczna może być udzielana przez Centrum jako:

- 1) pomoc zgodna z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.²⁾), zwanego dalej "**rozporządzeniem nr 651/2014**", przeznaczona na:
 - a) prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych oraz przygotowanie studiów wykonalności - zgodnie z art. 25 rozporządzenia nr 651/2014,
 - b) wspieranie innowacyjności - zgodnie z art. 28 rozporządzenia nr 651/2014,

¹⁾ Minister Funduszy i Polityki Regionalnej kieruje działem administracji rządowej – rozwój regionalny, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej (Dz. U. poz. 1948).

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 329 z 15.12.2015, str. 28, Dz. Urz. UE L 149 z 07.06.2016, str. 10, Dz. Urz. UE L 156 z 20.06.2017, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 236 z 14.09.2017, str. 28.

- c) prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w sektorze rybołówstwa i akwakultury - zgodnie z art. 30 rozporządzenia nr 651/2014,
- d) wspieranie komercjalizacji wyników badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami, zwanej dalej "**komercjalizacją**", przez finansowanie ryzyka - zgodnie z art. 21 rozporządzenia nr 651/2014,
- e) wspieranie przedsiębiorców rozpoczynających prowadzenie działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej, zwanej dalej "**działalnością B+R+I**" - zgodnie z art. 22 rozporządzenia nr 651/2014,
- f) pokrycie kosztów rozpoznania potencjalnych beneficjentów pomocy publicznej na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka - zgodnie z art. 24 rozporządzenia nr 651/2014,
- g) usługi doradcze - zgodnie z art. 18 rozporządzenia nr 651/2014,
- h) wspieranie wdrażania wyników badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych przez finansowanie inwestycji początkowych oraz inwestycji początkowych na rzecz nowej działalności gospodarczej - zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 651/2014,
- i) udział w targach – zgodnie z art. 19 rozporządzenia nr 651/2014,
- j) wspieranie innowacji procesowych i organizacyjnych – zgodnie z art. 29 rozporządzenia nr 651/2014;
- k) pomoc szkoleniową – zgodnie z art. 31 rozporządzenia nr 651/2014,
- l) realizację inwestycji umożliwiającej podniesienie poziomu ochrony środowiska w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej, w tym poprzez stosowanie norm surowszych niż normy unijne, stanowiąca pomoc inwestycyjną umożliwiającą przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych i udzielana zgodnie z art. 36 rozporządzenia nr 651/2014,
- m) realizację inwestycji umożliwiającej podniesienie poziomu ochrony środowiska poprzez stosowanie jeszcze nieobowiązujących nowych norm unijnych stanowiąca pomoc inwestycyjną na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych i udzielana zgodnie z art. 37 rozporządzenia nr 651/2014,
- n) realizację inwestycji umożliwiającej osiągnięcie wyższego poziomu efektywności energetycznej w prowadzonej działalności stanowiąca pomoc inwestycyjną na środki wspierające efektywność energetyczną i udzielana zgodnie z art. 38 rozporządzenia nr 651/2014,
- o) realizację inwestycji w nowe lub zmodernizowane jednostki kogeneracji lub konwersję istniejących jednostek wytwórczych w jednostki kogeneracji stanowiąca pomoc na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji i udzielana zgodnie z art. 40 rozporządzenia nr 651/2014,
- p) realizację inwestycji w nowe lub zmodernizowane instalacje w zakresie produkcji lub wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych stanowiąca pomoc inwestycyjną na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych i udzielana zgodnie z art. 41 rozporządzenia nr 651/2014,
- q) realizację inwestycji w zakresie efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego lub chłodniczego stanowiąca pomoc inwestycyjną na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy i udzielana zgodnie z art. 46 rozporządzenia nr 651/2014,

- r) realizację inwestycji w zakresie recyklingu i ponownego wykorzystania odpadów wytwarzanych przez inne przedsiębiorstwa stanowiąca pomoc inwestycyjną na recykling i ponowne wykorzystanie odpadów i udzielana zgodnie z art. 47 rozporządzenia nr 651/2014,
 - s) realizację inwestycji w zakresie infrastruktury energetycznej stanowiąca pomoc inwestycyjną na infrastrukturę energetyczną i udzielana zgodnie z art. 48 rozporządzenia nr 651/2014,
 - t) realizację analiz, audytów i studiów wykonalności związanych z inwestycjami, o których mowa w lit. l-s, stanowiąca pomoc na badania środowiska i udzielana zgodnie z art. 49 rozporządzenia nr 651/2014
- zwana dalej "pomocą w ramach wyłączeń grupowych";
- 2) pomoc *de minimis* zgodna z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.³⁾), zwanego dalej "**rozporządzeniem nr 1407/2013**", przeznaczona na wspieranie działalności przedsiębiorstw z przeznaczeniem określonym w dokumentacji programowej lub konkursowej;
 - 3) pomoc na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (important projects of common European interest), o których mowa w art. 107 ust. 3 lit. b Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwana dalej "**pomocą na rzecz IPCEI**".

§ 3.

- 1. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do pomocy publicznej niebędącej pomocą *de minimis* albo pomocą na rzecz IPCEI, która:
 - 1) jest bezpośrednio związana z ilością wywożonych produktów, z tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub z innymi wydatkami bieżącymi, związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej;
 - 2) jest uwarunkowana pierwszeństwem użycia towarów produkcji krajowej w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy;
 - 3) jest udzielana w sektorze:
 - a) rybołówstwa i akwakultury zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 1, z późn. zm.⁴⁾), z wyłączeniem pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. a-f i k,
 - b) produkcji podstawowej produktów rolnych, z wyłączeniem pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. a-d, g, k oraz l-t,
 - c) przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, jeżeli:
 - jej wielkość jest ustalana na podstawie ceny lub ilości takich produktów zakupionych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorców objętych pomocą, lub
 - jej przyznanie zależy od przekazania części albo całości pomocy producentom surowców;

³⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 215 z 07.07.2020, str. 3.

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 86, Dz. Urz. UE L 133 z 29.05.2015, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 130 z 24.04.2020, str. 11.

- 4) służy ułatwieniu zamykania niekonkurencyjnych kopalń węgla i jest udzielana zgodnie z decyzją Rady 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla (Dz. Urz. UE L 336 z 21.12.2010, str. 24);
 - 5) jest zaliczana do którejkolwiek z kategorii pomocy regionalnej, o których mowa w art. 13 rozporządzenia nr 651/2014;
 - 6) ze względu na warunki lub metody finansowania jest nierozzerwalnie związana z naruszeniem prawa Unii Europejskiej, w szczególności jeżeli przewiduje zastosowanie środków pomocy:
 - a) w przypadku których jej udzielenie jest uwarunkowane obowiązkiem:
 - posiadania przez przedsiębiorcę siedziby w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub prowadzenia działalności w przeważającej mierze w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej,
 - korzystania przez przedsiębiorcę z towarów produkcji krajowej lub usług krajowych,
 - b) ograniczających możliwości przedsiębiorców w zakresie wykorzystania wyników działalności B+R+I w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej.
2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do pomocy de minimis, która jest:
- 1) bezpośrednio związana z ilością wywożonych produktów, z tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub z innymi wydatkami bieżącymi, związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej;
 - 2) uwarunkowana pierwszeństwem użycia towarów produkcji krajowej w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy;
 - 3) udzielana w sektorze:
 - a) rybołówstwa i akwakultury zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000;
 - b) produkcji podstawowej produktów rolnych;
 - c) przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, jeżeli:
 - jej wielkość jest ustalana na podstawie ceny lub ilości takich produktów zakupionych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorców objętych pomocą, lub
 - jej udzielenie zależy od przekazania części albo całości pomocy producentom surowców;
 - 4) udzielana przedsiębiorcom prowadzącym działalność zarobkową w zakresie transportu drogowego towarów na nabycie pojazdów przeznaczonych do wykorzystania w ramach tej działalności.
3. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do pomocy na rzecz IPCEI, która ze względu na warunki lub metody finansowania jest nierozzerwalnie związana z naruszeniem prawa Unii Europejskiej, w szczególności jeżeli przewiduje zastosowanie środków pomocy:
- 1) w przypadku których jej udzielenie jest uwarunkowane obowiązkiem:
 - a) posiadania przez przedsiębiorcę siedziby w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub prowadzenia działalności w przeważającej mierze w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej,
 - b) korzystania przez przedsiębiorcę z towarów produkcji krajowej lub usług krajowych;

- 2) ograniczających możliwości przedsiębiorców w zakresie wykorzystania wyników działalności B+R+I w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

§ 4.

Użyte w rozporządzeniu określenia:

- 1) **przedsiębiorca** - oznacza przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 1 załącznika I do rozporządzenia nr 651/2014;
- 2) **mikro-, mały lub średni przedsiębiorca** - oznacza mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 2 załącznika I do rozporządzenia nr 651/2014;
- 3) **duży przedsiębiorca** - oznacza przedsiębiorstwo inne niż mikro-, małe lub średnie;
- 4) **organizacja badawcza** - oznacza podmiot systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, 1630, 2141 i 2232 oraz z 2022 r. poz. ...), będący organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia nr 651/2014;
- 5) **badania podstawowe** - oznacza badania podstawowe w rozumieniu art. 2 pkt 84 rozporządzenia nr 651/2014;
- 6) **badania przemysłowe** - oznacza badania przemysłowe w rozumieniu art. 2 pkt 85 rozporządzenia nr 651/2014;
- 7) **eksperymentalne prace rozwojowe** - oznacza eksperymentalne prace rozwojowe w rozumieniu art. 2 pkt 86 rozporządzenia nr 651/2014;
- 8) **inwestycja początkowa** - oznacza inwestycję początkową w rozumieniu art. 2 pkt 49 rozporządzenia nr 651/2014;
- 9) **inwestycja początkowa na rzecz nowej działalności gospodarczej** - oznacza inwestycję początkową na rzecz nowej działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 pkt 51 rozporządzenia nr 651/2014;
- 10) **innowacja organizacyjna** – oznacza innowację organizacyjną w rozumieniu art. 2 pkt 96 rozporządzenia nr 651/2014;
- 11) **innowacja w obrębie procesu** – oznacza innowację w obrębie procesu w rozumieniu art. 2 pkt 97 rozporządzenia nr 651/2014;
- 12) **ochrona środowiska** – oznacza ochronę środowiska w rozumieniu art. 2 pkt 100 rozporządzenia nr 651/2014;
- 13) **norma unijna** – oznacza normę unijną w rozumieniu art. 2 pkt 102 rozporządzenia nr 651/2014;
- 14) **efektywność energetyczna** – oznacza efektywność energetyczną w rozumieniu art. 2 pkt 103 rozporządzenia nr 651/2014;
- 15) **budynek mieszkalny** – oznacza budynek mieszkalny w rozumieniu art. 2 pkt 103a rozporządzenia nr 651/2014;
- 16) **usługa socjalna** – oznacza usługę socjalną w rozumieniu art. 2 pkt 103b rozporządzenia nr 651/2014;
- 17) **cyfryzacja** – oznacza cyfryzację w rozumieniu art. 2 pkt 103c rozporządzenia nr 651/2014;
- 18) **gotowość do obsługi inteligentnych sieci** – oznacza gotowość do obsługi inteligentnych sieci w rozumieniu art. 2 pkt 103d rozporządzenia nr 651/2014;
- 19) **projekt na rzecz efektywności energetycznej** – oznacza projekt na rzecz efektywności energetycznej w rozumieniu art. 2 pkt 104 rozporządzenia nr 651/2014;
- 20) **wysokosprawna kogeneracja** – oznacza równoczesne wytwarzanie energii cieplnej i energii elektrycznej lub mechanicznej w trakcie tego samego procesu spełniające kryteria wynikające z art. 2 pkt 107 rozporządzenia nr 651/2014;

- 21) **energia ze źródeł odnawialnych** – oznacza energię ze źródeł odnawialnych w rozumieniu art. 2 pkt 109 rozporządzenia nr 651/2014;
- 22) **instalacja odnawialnego źródła energii** – oznacza odnawialne źródło energii w rozumieniu art. 2 pkt 110 rozporządzenia nr 651/2014;
- 23) **biopaliwo** – oznacza biopaliwo w rozumieniu art. 2 pkt 111 rozporządzenia nr 651/2014;
- 24) **zrównoważone biopaliwo** – oznacza zrównoważone biopaliwo w rozumieniu art. 2 pkt 112 rozporządzenia nr 651/2014;
- 25) **biopaliwo produkowane z roślin spożywczych** – oznacza biopaliwo produkowane z roślin spożywczych w rozumieniu art. 2 pkt 113 rozporządzenia nr 651/2014;
- 26) **efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy** – oznacza efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w rozumieniu art. 2 pkt 124 rozporządzenia nr 651/2014;
- 27) **zanieczyszczający** – oznacza zanieczyszczającego w rozumieniu art. 2 pkt 125 rozporządzenia nr 651/2014;
- 28) **ponowne użycie** – oznacza proces, o którym mowa w art. 2 pkt 126 rozporządzenia nr 651/2014;
- 29) **przygotowanie do ponownego użycia** – oznacza procesy, o których mowa w art. 2 pkt 127 rozporządzenia nr 651/2014;
- 30) **recykling** – oznacza proces, o którym mowa w art. 2 pkt 128 rozporządzenia nr 651/2014;
- 31) **proces zgodny z aktualnym stanem techniki** – oznacza proces, o którym mowa w art. 2 pkt 129 rozporządzenia nr 651/2014;
- 32) **infrastruktura energetyczna** – oznacza obiekty i urządzenia wskazane w art. 2 pkt 130 rozporządzenia nr 651/2014.

§ 5.

Jeżeli przedsiębiorca ubiegający się o pomoc w ramach wyłączeń grupowych albo pomoc *de minimis* prowadzi działalność w sektorach, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 albo ust. 2 pkt 3, w związku z którą nie może być udzielana taka pomoc, oraz inną działalność, pomoc może zostać mu udzielona pod warunkiem, że przedsiębiorca ten zobowiąże się do:

- 1) zapewnienia rozdzielności rachunkowej działalności, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 albo ust. 2 pkt 3, od pozostałej działalności, w tym do przypisywania przychodów i kosztów na podstawie konsekwentnie stosowanych i mających uzasadnienie metod;
- 2) określenia w dokumentacji, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, 2105 i 2106) sposobu zapewnienia rozdzielności rachunkowej, w tym określenia metod przypisywania przychodów i kosztów, zgodnie z pkt 1.

§ 6.

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych i pomoc na rzecz IPCEI nie mogą zostać udzielone przedsiębiorcy:

- 1) na którym ciąży obowiązek, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743), zwanej dalej "ustawą o pomocy publicznej";
- 2) znajdującemu się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia nr 651/2014, z wyjątkiem pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. e.

§ 7.

Pomoc publiczna, o której mowa w § 2, może być udzielona w wyniku przeprowadzenia naboru wniosków.

§ 8.

1. O pomoc publiczną, o której mowa w § 2, mogą ubiegać się:
 - 1) przedsiębiorca,
 - 2) grupa podmiotów, w skład której wchodzi dwóch lub więcej przedsiębiorców,
 - 3) grupa podmiotów, w skład której wchodzi co najmniej jedna organizacja badawcza i co najmniej jeden przedsiębiorca albo co najmniej jedna organizacja pozarządowa lub fundacja lub stowarzyszenie i co najmniej jeden przedsiębiorca
- wskazani w ogłoszeniu o naborze wniosków.
2. Wniosek o udzielenie pomocy publicznej w imieniu grupy podmiotów, o której mowa w ust. 1 pkt 2, może złożyć przedsiębiorca albo organizacja badawcza.

§ 9.

1. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. a-c i f-t, może zostać udzielona, jeżeli wniosek o jej udzielenie został złożony przed rozpoczęciem prac nad projektem. W przypadku pomocy w ramach wyłączeń grupowych, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. d i e, oraz pomocy *de minimis* wniosek może zostać złożony również po rozpoczęciu prac nad projektem.
2. Pomoc na rzecz IPCEI może zostać udzielona, jeżeli wniosek o jej udzielenie został złożony po wydaniu przez Komisję Europejską decyzji potwierdzającej zgodność tej pomocy z rynkiem wewnętrznym, zwaną dalej "**decyzją potwierdzającą zgodność**", i przed wydaniem tej decyzji nie zostały rozpoczęte prace nad projektem.
3. Wnioski, o których mowa w ust. 1 i 2, zawierają:
 - 1) firmę przedsiębiorcy i informację o jego wielkości w rozumieniu art. 2 załącznika I do rozporządzenia nr 651/2014;
 - 2) opis projektu, ze wskazaniem daty rozpoczęcia i zakończenia jego wykonywania;
 - 3) lokalizację projektu;
 - 4) wykaz kosztów projektu;
 - 5) wskazanie kwoty finansowania publicznego koniecznego do wykonania projektu, w tym wnioskowanej kwoty pomocy publicznej i jej formy, wybranej spośród następujących:
 - a) dotacja, w tym dotacja warunkowa, o której mowa w art. 57 Rozporządzenia 2021/1060,
 - b) pożyczka,
 - c) gwarancja,
 - d) zaliczka zwrotna,
 - e) inna forma, o której mowa w art. 21 rozporządzenia nr 651/2014;
 - 6) inne elementy niż wymienione w pkt 1-5, określone w ogłoszeniu o naborze wniosków.
4. Przed udzieleniem pomocy wnioskodawca przedstawia Centrum:
 - 1) w przypadku pomocy w ramach wyłączeń grupowych i pomocy na rzecz IPCEI - informacje dotyczące tego przedsiębiorcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacje o otrzymanej pomocy publicznej albo oświadczenie o nieotrzymaniu takiej pomocy, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 37 ust. 6 ustawy o pomocy publicznej;
 - 2) w przypadku pomocy *de minimis*:

- a) wszystkie zaświadczenia o udzieleniu pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymał w roku podatkowym, w którym ubiega się o pomoc, i w okresie dwóch poprzedzających go lat podatkowych, albo oświadczenie o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenie o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie,
- b) informacje niezbędne do jej udzielenia, dotyczące w szczególności tego przedsiębiorcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc *de minimis*, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 37 ust. 2a ustawy o pomocy publicznej;
- 3) inne informacje lub dokumenty niż wymienione w pkt 1 i 2, określone w ogłoszeniu o naborze wniosków.

§ 10.

- 1. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych może zostać udzielona, jeżeli jej wielkość nie przekracza:
 - 1) równowartości 40 000 000 euro dla przedsiębiorcy na jeden projekt - jeżeli ponad połowa całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu zostanie poniesiona na badania podstawowe;
 - 2) równowartości 20 000 000 euro dla przedsiębiorcy na jeden projekt - jeżeli ponad połowa całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu zostanie poniesiona na badania przemysłowe albo łącznie na badania przemysłowe i na badania podstawowe;
 - 3) równowartości 15 000 000 euro dla przedsiębiorcy na jeden projekt - jeżeli ponad połowa całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu zostanie poniesiona na eksperymentalne prace rozwojowe;
 - 4) równowartości 7 500 000 euro na jedno studium wykonalności poprzedzające badania podstawowe, badania przemysłowe lub eksperymentalne prace rozwojowe;
 - 5) równowartości 5 000 000 euro na przedsiębiorcę i na projekt - w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. b;
 - 6) równowartości 15 000 000 euro na przedsiębiorcę - w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. d;
 - 7) równowartości 2 000 000 euro na przedsiębiorcę i na projekt - w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. g;
 - 8) dostosowanej kwoty pomocy obliczonej zgodnie ze wzorem określonym w art. 2 pkt 20 rozporządzenia nr 651/2014 dla inwestycji, której koszty kwalifikowalne wynoszą 100 000 000 euro - w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. h;
 - 9) równowartości 2 000 000 euro na przedsiębiorcę rocznie - w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. i;
 - 10) równowartości 7 500 000 euro na przedsiębiorcę i na projekt - w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. j;
 - 11) równowartości 2 000 000 euro na przedsiębiorcę i na projekt - w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. k;
 - 12) równowartości 15 000 000 euro na przedsiębiorcę i na projekt - w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. l, m, n, o, p, r oraz w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. q, jeżeli wspierana inwestycja dotyczy budowy lub modernizacji źródła ciepła lub chłodu;

- 13) równowartości 20 000 000 euro na przedsiębiorcę i na projekt - w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. q, jeżeli wspierana inwestycja dotyczy budowy lub modernizacji sieci ciepłowniczej lub chłodniczej;
 - 14) równowartości 50 000 000 euro na przedsiębiorcę i na projekt - w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. s.
2. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. a, na wykonanie projektu w ramach inicjatywy Eureka lub przez wspólne przedsiębiorstwo „utworzone na podstawie art. 185 albo art. 187 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwanego dalej **„Traktatem”**, może zostać udzielona, jeżeli jej wielkość nie przekracza dwukrotności kwot, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3.

§ 11.

1. Do obliczania maksymalnej wielkości i maksymalnej intensywności pomocy w ramach wyłączeń grupowych oraz do ustalenia, czy wielkość pomocy nie przekracza progów, o których mowa w § 10, uwzględnia się całkowitą kwotę pomocy publicznej dla przedsiębiorcy, projektu lub działań objętych pomocą, z zachowaniem zasad, o których mowa w art. rozporządzenia nr 651/2014 i w art. 5 rozporządzenia nr 1407/2013.
2. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. a-c i f-t. można łączyć z inną pomocą publiczną:
 - 1) pod warunkiem, że każda z nich dotyczy innych, możliwych do wyodrębnienia kosztów kwalifikowanych;
 - 2) w odniesieniu do tych samych - pokrywających się częściowo albo w całości - kosztów kwalifikowalnych, jeżeli nie doprowadzi to do przekroczenia maksymalnej wielkości lub maksymalnej intensywności pomocy określonych dla danego rodzaju pomocy w rozporządzeniu nr 651/2014.
3. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. d i e, można łączyć z:
 - 1) pomocą publiczną, w przypadku której można wyodrębnić koszty kwalifikowalne;
 - 2) inną pomocą publiczną, w przypadku której nie można wyodrębnić kosztów kwalifikowalnych, do najwyższego, łącznego progu finansowania ustalonego z uwzględnieniem specyficznych uwarunkowań każdego przypadku w rozporządzeniu nr 651/2014, w innym rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych albo w decyzji Komisji Europejskiej.
4. Pomocy w ramach wyłączeń grupowych nie można łączyć z pomocą *de minimis* w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeżeli doprowadziłoby to do przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy określonej dla danego rodzaju pomocy w rozporządzeniu nr 651/2014.
5. Pomocy *de minimis* nie można łączyć z pomocą w ramach wyłączeń grupowych w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych lub z pomocą publiczną dla tego samego środka finansowania ryzyka, jeżeli doprowadziłoby to do przekroczenia maksymalnej intensywności pomocy lub maksymalnej wielkości pomocy określonych dla danego rodzaju pomocy w rozporządzeniu nr 651/2014 albo w decyzji Komisji Europejskiej.
6. Pomoc *de minimis* może zostać udzielona przedsiębiorcy, jeżeli wartość brutto tej pomocy łącznie z wartością brutto innej pomocy *de minimis*, udzielonej mu w okresie 3 lat podatkowych, nie przekroczy kwoty stanowiącej równowartość 200 000 euro, a w przypadku przedsiębiorcy prowadzącego działalność zarobkową w zakresie transportu drogowego towarów - 100 000 euro.

7. Pomoc na rzecz IPCEI można łączyć z inną pomocą publiczną, o której mowa w § 2, jeżeli taka kumulacja jest dopuszczalna na podstawie decyzji potwierdzającej zgodność.

Rozdział 2

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych oraz przygotowanie studiów wykonalności

§ 12.

1. W przypadku pomocy w ramach wyłączeń grupowych udzielanej na projekt obejmujący badania podstawowe, badania przemysłowe lub eksperymentalne prace rozwojowe kosztami kwalifikowalnymi są koszty:
 - 1) wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy, w tym składkami na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, osób zatrudnionych przy wykonywaniu projektu, w części, w jakiej wynagrodzenia te są bezpośrednio związane z jego wykonywaniem;
 - 2) aparatury i sprzętu w zakresie i przez okres, w jakich są one wykorzystywane przy wykonywaniu projektu; jeżeli nie są one wykorzystywane przy wykonywaniu projektu przez cały okres ich użytkowania, za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji w okresie wykonywania projektu, obliczone na podstawie przepisów o rachunkowości;
 - 3) nieruchomości w zakresie i przez okres, w jakich są one wykorzystywane przy wykonywaniu projektu; w przypadku budynków za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji w okresie wykonywania projektu obliczone na podstawie przepisów o rachunkowości, a w przypadku gruntów - koszty związane z przeniesieniem własności lub innych praw rzeczowych, koszty odpłatnego korzystania z gruntu lub faktycznie poniesione koszty kapitałowe;
 - 4) badań prowadzonych na podstawie umowy, wiedzy i patentów nabytych lub użytkowanych na podstawie licencji udzielonej przez podmioty zewnętrzne na warunkach pełnej konkurencji oraz koszty doradztwa i podobnych usług wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby wykonywania projektu;
 - 5) dodatkowe ogólne i inne operacyjne, w tym koszty materiałów, dostaw i produktów, ponoszone bezpośrednio w związku z wykonywaniem projektu.
2. W przypadku pomocy w ramach wyłączeń grupowych udzielanej na projekt obejmujący studium wykonalności kosztami kwalifikowalnymi są koszty opracowania tego studium.

§ 13.

Intensywność pomocy w ramach wyłączeń grupowych na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych oraz przygotowanie studiów wykonalności, liczona jako stosunek ekwiwalentu dotacji brutto w rozumieniu art. 2 pkt 22 rozporządzenia nr 651/2014 do kosztów kwalifikowalnych, nie może przekroczyć:

- 1) 100% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku badań podstawowych;
- 2) 50% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku badań przemysłowych;
- 3) 25% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku eksperymentalnych prac rozwojowych;
- 4) 50% kosztów kwalifikowalnych - w przypadku studiów wykonalności.

§ 14.

1. W przypadku badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych intensywność pomocy w ramach wyłączeń grupowych określona w § 13 pkt 2 i 3 ulega zwiększeniu o:
 - 1) 10 punktów procentowych - dla średnich przedsiębiorców;
 - 2) 20 punktów procentowych - dla mikro- i małych przedsiębiorców;
 - 3) 15 punktów procentowych - jeżeli zostanie spełniony co najmniej jeden z następujących warunków:
 - a) projekt obejmuje skuteczną współpracę między:
 - przedsiębiorcami, z których co najmniej jeden jest mikro-, małym lub średnim przedsiębiorcą, lub współpraca ma charakter międzynarodowy, co oznacza, że badania przemysłowe lub eksperymentalne prace rozwojowe są prowadzone w co najmniej dwóch państwach członkowskich Unii Europejskiej albo w państwie członkowskim Unii Europejskiej i w państwie członkowskim Europejskie-o Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a żaden z przedsiębiorców nie ponosi więcej niż 70% kosztów kwalifikowalnych, lub
 - przedsiębiorcą a co najmniej jedną organizacją badawczą, która ponosi co najmniej 10% kosztów kwalifikowalnych i ma prawo do publikowania wyników projektu w zakresie, w jakim pochodzą one z prowadzonych przez nią badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych,
 - b) wyniki projektu są szeroko rozpowszechniane:
 - podczas konferencji naukowych lub technicznych,
 - w formie publikacji w czasopiśmie naukowych lub technicznych,
 - za pośrednictwem powszechnie dostępnych baz danych, zapewniających swobodny dostęp do uzyskanych wyników projektu lub
 - za pośrednictwem oprogramowania bezpłatnego lub oprogramowania z licencją otwartego dostępu
 - do maksymalnie 80% kosztów kwalifikowanych.
2. W przypadku studiów wykonalności intensywność pomocy w ramach wyłączeń grupowych określona w § 13 pkt 4 ulega zwiększeniu o:
 - 1) 10 punktów procentowych - dla średnich przedsiębiorców;
 - 2) 20 punktów procentowych - dla mikro- i małych przedsiębiorców.

Rozdział 3

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie innowacyjności

§ 15.

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie innowacyjności jest udzielana mikro-, małemu albo średniemu przedsiębiorcy.

§ 16.

W przypadku pomocy w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie innowacyjności kosztami kwalifikowalnymi są koszty:

- 1) nabycia oraz ochrony wartości niematerialnych i prawnych w formie patentów, licencji, know-how, a także innych praw własności intelektualnej;
- 2) oddelegowania przez organizację badawczą lub dużego przedsiębiorcę wysoko wykwalifikowanego personelu w rozumieniu art. 2 pkt 93 rozporządzenia nr 651/2014, w celu prowadzenia działalności B+R+I na nowo utworzonych stanowiskach pracy u przedsiębiorcy, któremu została udzielona pomoc, pod warunkiem że personel ten nie zastępuje innego personelu;
- 3) usług doradczych w zakresie innowacji w rozumieniu art. 2 pkt 94 rozporządzenia nr 651/2014 i usług wsparcia innowacji w rozumieniu art. 2 pkt 95 rozporządzenia nr 651/2014.

§ 17.

1. Intensywność pomocy w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie innowacyjności nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych.
2. Intensywność pomocy w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie innowacyjności przeznaczonej na pokrycie kosztów, o których mowa w § 16 pkt 3, może zostać zwiększona do 100% kosztów kwalifikowalnych pod warunkiem, że całkowita wielkość tej pomocy nie przekroczy równowartości 200 000 euro dla jednego przedsiębiorcy w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku, o którym mowa w § 9 ust. 1.

Rozdział 4

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w sektorze rybołówstwa i akwakultury

§ 18.

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w sektorze rybołówstwa i akwakultury jest udzielana, jeżeli projekt objęty pomocą znajduje się w sferze zainteresowania wszystkich przedsiębiorców działających w tym sektorze.

§ 19.

Przed rozpoczęciem wykonywania projektu objętego pomocą w ramach wyłączeń grupowych na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w sektorze rybołówstwa i akwakultury przedsiębiorca publikuje w internecie informacje o:

- 1) zamiarze wykonania tego projektu;
- 2) celu tego projektu;
- 3) przybliżonym terminie udostępnienia wyników tego projektu i o adresie strony internetowej, na której zostaną one udostępnione;
- 4) zapewnieniu nieodpłatnej dostępności wyników tego projektu dla wszystkich przedsiębiorców działających w sektorze rybołówstwa i akwakultury.

§ 20.

Wyniki projektu objętego pomocą w ramach wyłączeń grupowych na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w sektorze rybołówstwa i akwakultury przedsiębiorca udostępnia w internecie:

- 1) od dnia zakończenia wykonywania tego projektu albo od dnia udostępnienia informacji dotyczącej tych wyników członkom jakiejkolwiek organizacji, w zależności od tego, która z tych dat nastąpi wcześniej;
- 2) przez okres co najmniej 5 lat od dnia zakończenia jego wykonywania.

§ 21.

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w sektorze rybołówstwa i akwakultury jest udzielana bezpośrednio organizacji badawczej, a w ramach tej pomocy nie może być w sposób bezpośredni udzielana pomoc niezwiązana z badaniami podstawowymi, badaniami przemysłowymi lub eksperymentalnymi pracami rozwojowymi przedsiębiorcom zajmującym się produkcją, przetwarzaniem lub wprowadzaniem do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury.

§ 22.

W przypadku pomocy w ramach wyłączeń grupowych na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w sektorze rybołówstwa i akwakultury kosztami kwalifikowalnymi są koszty, o których mowa w § 12 ust. 1.

§ 23.

Intensywność pomocy w ramach wyłączeń grupowych na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w sektorze rybołówstwa i akwakultury nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowalnych.

Rozdział 5

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka

§ 24.

1. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka jest udzielana mikro-, małemu albo średniemu przedsiębiorcy, prowadzącemu badania podstawowe, badania przemysłowe lub eksperymentalne prace rozwojowe, który w dniu dokonania początkowej inwestycji w zakresie finansowania ryzyka w rozumieniu art. 2 pkt 71 rozporządzenia nr 651/2014 jest nienotowanym mikro-, małym albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu art. 2 pkt 76 rozporządzenia nr 651/2014 i spełnia co najmniej jeden z następujących warunków:

- 1) nie prowadzi działalności na żadnym rynku,
- 2) prowadzi działalność na dowolnym rynku przez okres krótszy niż 7 lat od pierwszej sprzedaży komercyjnej w rozumieniu art. 2 pkt 75 rozporządzenia nr 651/2014,

3) potrzebuje początkowej inwestycji w zakresie finansowania ryzyka, która - w oparciu o biznesplan sporządzony w celu wprowadzenia na nowy rynek produktowy lub geograficzny produktu lub usługi, które powstały w wyniku badań podstawowych, badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych - przekracza 50% jego średnich rocznych obrotów w poprzednich 5 latach

- zwanemu dalej "przedsiębiorcą kwalifikowalnym".

2. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka może być przeznaczona również na pokrycie kosztów inwestycji kontynuacyjnych w rozumieniu art. 2 pkt 77 rozporządzenia nr 651/2014 w zakresie finansowania ryzyka, następujących po wcześniejszej albo kilku wcześniejszych inwestycjach w zakresie finansowania ryzyka w danego przedsiębiorcę kwalifikowalnego, w tym po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, pod warunkiem że:

- 1) całkowita wielkość tej pomocy nie przekracza równowartości 15 000 000 euro na przedsiębiorcę kwalifikowalnego;
- 2) możliwość dokonania inwestycji kontynuacyjnej została przewidziana w początkowym biznesplanie, sporządzonym w celu dokonywania inwestycji w danego przedsiębiorcę kwalifikowalnego;
- 3) przedsiębiorca kwalifikowany nie stał się przedsiębiorcą powiązany w rozumieniu art. 3 ust. 3 załącznika I do rozporządzenia nr 651/2014, z wyłączeniem podmiotów udzielających pomocy na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka, chyba że nowo powstały przedsiębiorca jest mikro-, małym albo średnim przedsiębiorcą.

§ 25.

1. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka jest udzielana - zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy – dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju - we współpracy z podmiotem:
 - 1) posiadającym osobowość prawną,
 - 2) posiadającym siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
 - 3) którego wyłącznym przedmiotem działalności jest inwestowanie, w tym w przedsięwzięcia innowacyjne, wykorzystujące wyniki badań podstawowych, badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych,
 - 4) wybranym przez Centrum w drodze otwartego, przejrzystego i niedyskryminującego naboru ofert, opartego na obiektywnych kryteriach związanych z:
 - a) doświadczeniem i wiedzą fachową członków organu zarządzającego tym podmiotem albo osób prowadzących jego sprawy,
 - b) potencjałem operacyjnym i finansowym tego podmiotu- zwanym dalej "funduszem".
2. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka może zostać udzielona, jeżeli fundusz spełnia następujące warunki:
 - 1) osoby mające istotny wpływ na jego decyzje inwestycyjne, w szczególności członkowie organu zarządzającego albo osoby prowadzące sprawy funduszu, posiadają doświadczenie zawodowe w zakresie inwestycji w mikro-, małych i średnich przedsiębiorców prowadzących badania podstawowe, badania

- przemysłowe lub eksperymentalne prace rozwojowe, lub komercjalizujących ich wyniki;
- 2) określi w ofercie:
 - a) przewidywaną wielkość inwestycji, kryteria ich dokonywania i przewidywany czas ich trwania,
 - b) oczekiwane zasady podziału zysku i ryzyka, z zastrzeżeniem, że w przypadku asymetrycznego podziału strat pierwsza strata pokrywana przez Centrum jest ograniczona do 25% całkowitych środków finansowych funduszu przeznaczonych na inwestowanie w przedsięwzięcia innowacyjne, wykorzystujące wyniki badań podstawowych, badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych,
 - c) łączną wysokość i warunki przekazywania środków finansowych do funduszu.
 3. Warunkiem udzielenia pomocy w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka jest zawarcie między Centrum a funduszem umowy o wspólne przedsięwzięcie określającej w szczególności:
 - 1) organizację funduszu i czas realizacji jego zadań;
 - 2) procedury podejmowania decyzji o inwestycjach w przedsiębiorców kwalifikowalnych,
w tym:
 - a) uprawnienia Centrum w procesie decyzyjnym zapewniające wykorzystywanie pomocy publicznej zgodnie z jej przeznaczeniem,
 - b) uprawnienie inwestorów do posiadania reprezentacji w organie zarządzającym funduszu albo do posiadania wpływu na prowadzenie jego spraw;
 - 3) zasady przeprowadzania audytu działalności funduszu przez niezależnego, zewnętrznego audytora, w tym obowiązek przeprowadzania takiego audytu co najmniej raz w roku;
 - 4) procedury i terminy przekazywania środków finansowych do funduszu przez inwestorów;
 - 5) procedury zarządzania konfliktem interesów w działalności funduszu;
 - 6) zobowiązanie funduszu do działania w dobrej wierze, z należytą starannością i z zastosowaniem najlepszych praktyk w zarządzaniu funduszem;
 - 7) zasady ochrony informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa.
 4. Wkład finansowy Centrum do funduszu stanowi nie więcej niż 50% całkowitych środków finansowych funduszu przeznaczonych na inwestowanie w przedsięwzięcia innowacyjne, wykorzystujące wyniki badań podstawowych, badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych.
 5. Przekazanie środków finansowych do funduszu przez Centrum nie może nastąpić wcześniej niż w dniu wniesienia do funduszu środków finansowych przez niezależnych inwestorów prywatnych w rozumieniu art. 2 pkt 72 rozporządzenia nr 651/2014.

§ 26.

1. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka polega na dokonywaniu przez fundusz inwestycji w przedsięwzięcia innowacyjne, wykorzystujące wyniki badań podstawowych, badań przemysłowych lub

eksperymentalnych prac rozwojowych, w formie wkładów pieniężnych, w szczególności przez:

- 1) obejmowanie nowych akcji lub udziałów przedsiębiorców kwalifikowalnych;
 - 2) uczestnictwo w przedsiębiorcach kwalifikowalnych będących spółkami osobowymi albo innymi podmiotami, w tym nieposiadającymi osobowości prawnej;
 - 3) obejmowanie instrumentów dłużnych przedsiębiorców kwalifikowalnych, w których fundusz objął akcje lub udziały, lub podjął się uczestnictwa, i udzielanie im pożyczek na warunkach określonych w art. 21 ust. 16 lit. a i b rozporządzenia nr 651/2014.
2. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka może być udzielana przedsiębiorcom kwalifikowalnym także przez nabywanie od innych inwestorów, akcjonariuszy lub udziałowców i obejmowanie istniejących akcji lub udziałów takich przedsiębiorców, pod warunkiem że jest to połączone z objęciem nowych akcji lub udziałów o wartości odpowiadającej co najmniej 50% wartości danej inwestycji.
3. Nabywane lub obejmowane akcje lub udziały przedsiębiorcy kwalifikowalnego nie mogą być przedmiotem oferty publicznej ani akcjami spółki publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1983 i 2140).
4. Dokonywanie inwestycji, o których mowa w ust. 1 i 2, wymaga:
- 1) spełnienia warunków, o których mowa w art. 21 ust. 14 lit. b-d rozporządzenia nr 651/2014;
 - 2) stosowania dobrych praktyk w zarządzaniu funduszem.
5. Wynagrodzenie z tytułu zarządzania funduszem jest powiązane z wynikami osiąganymi przez fundusz.

§ 27.

Udział pomocy w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie komercjalizacji, przez finansowanie ryzyka i innych środków publicznych w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.⁵⁾) w całkowitej wartości inwestycji:

- 1) przedsiębiorców kwalifikowalnych, o których mowa–w:
 - a) § 24 ust. 1 pkt 1 - wynosi nie więcej niż 9–%,
 - b) § 24 ust. 1 pkt 2 - wynosi nie więcej niż 60%,
 - c) § 24 ust. 1 pkt 3 - wynosi nie więcej niż 40%;
- 2) kontynuacyjnych w przedsiębiorców kwalifikowalnych po upływie okresu, o którym mowa w § 24 ust. 1 pkt 2 - wynosi nie więcej niż 40%.

Rozdział 6

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie przedsiębiorców rozpoczynających prowadzenie działalności B+R+I

§ 28.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1236, 1535, 1773, 1927, 1981, 2054 i 2270 oraz z 2022 r. poz. ...

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie przedsiębiorców rozpoczynających prowadzenie działalności B+R+I jest udzielana mikro- lub małemu przedsiębiorcy w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia nr 651/2014, który:

- 1) nie jest notowany na giełdzie i prowadzi działalność przez okres nie dłuższy niż 5 lat od dnia wpisania do właściwego rejestru albo ewidencji;
- 2) nie dokonał podziału zysków;
- 3) nie przejął działalności innego przedsiębiorcy albo nie został utworzony w wyniku połączenia, chyba że połączenie nastąpiło między małymi przedsiębiorcami spełniającymi warunki, o których mowa w pkt 1 i 2.

§ 29.

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie przedsiębiorców rozpoczynających prowadzenie działalności B+R+I może być udzielana w formie:

- 1) pożyczek o stopach procentowych korzystniejszych od rynkowych, udzielanych na okres:

- a) 10 lat, o maksymalnej kwocie nominalnej:

- 2 000 000 euro dla przedsiębiorców mających siedzibę albo miejsce zamieszkania na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. a Traktatu,

- 1 500 000 euro dla przedsiębiorców mających siedzibę albo miejsce zamieszkania na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. c Traktatu,

- 1 000 000 euro dla pozostałych przedsiębiorców,

- b) od 5 do 10 lat, o maksymalnej kwocie nominalnej określonej jako iloczyn kwot wskazanych w lit. a i ilorazu 10 lat oraz rzeczywistego okresu, na jaki pożyczka została udzielona,

- c) krótszy niż 5 lat, o maksymalnej kwocie nominalnej określonej jak dla pożyczek udzielanych na okres 5 lat;

- 2) gwarancji o prowizjach korzystniejszych od rynkowych i o wartości nieprzekraczającej 80% kwoty kredytu albo pożyczki, na zabezpieczenie których zostają udzielone, udzielanych na okres:

- a) 10 lat, w których maksymalna gwarantowana kwota wynosi:

- 3 000 000 euro dla przedsiębiorców mających siedzibę albo miejsce zamieszkania na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. a Traktatu,

- 2 250 000 euro dla przedsiębiorców mających siedzibę albo miejsce zamieszkania na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. c Traktatu,

- 1 500 000 euro dla pozostałych przedsiębiorców,

- b) od 5 do 10 lat, w których maksymalną gwarantowaną kwotę określa się jako iloczyn kwot wskazanych w lit. a i ilorazu 10 lat oraz rzeczywistego okresu, na jaki gwarancja została udzielona,

- c) krótszy niż 5 lat, w których maksymalną gwarantowaną kwotę określa się jak dla gwarancji udzielanych na okres 5 lat;

- 3) dotacji w tym w formie inwestycji kapitałowych, inwestycji quasi-kapitałowych w rozumieniu art. 2 pkt 66 rozporządzenia nr 651/2014, zmniejszenia stóp procentowych lub prowizji gwarancyjnych, o maksymalnej wartości ekwiwalentu dotacji brutto do:

- a) 800 000 euro dla przedsiębiorców mających siedzibę albo miejsce zamieszkania na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. a Traktatu,

- b) 600 000 euro dla przedsiębiorców mających siedzibę albo miejsce zamieszkania na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. c Traktatu,
- c) 400 000 euro dla pozostałych przedsiębiorców;
- 4) kombinacji form, o których mowa w pkt 1-3, pod warunkiem że odsetek kwoty przyznanej w jednej formie, obliczony na podstawie maksymalnej wielkości pomocy dopuszczalnej dla tej formy, jest uwzględniony przy ustalaniu pozostałego odsetka maksymalnej wielkości pomocy udzielanej w innych formach wchodzących w skład kombinacji.

§ 30.

W przypadku małych przedsiębiorców spełniających kryteria przedsiębiorstwa innowacyjnego w rozumieniu art. 2 pkt 80 rozporządzenia nr 651/2014 maksymalne wielkości pomocy, o których mowa w § 29, ulegają podwojeniu.

Rozdział 7

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na pokrycie kosztów rozpoznania potencjalnych beneficjentów pomocy na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka

§ 31.

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na pokrycie kosztów rozpoznania potencjalnych beneficjentów pomocy na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka jest udzielana funduszowi.

§ 32.

Kosztami kwalifikowalnymi są koszty wstępnego rozpoznania oraz badania sytuacji prawnej i ekonomicznej potencjalnych beneficjentów pomocy na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka, ponoszone w celu oceny szansy na dokonanie komercjalizacji.

§ 33.

Intensywność pomocy w ramach wyłączeń grupowych na pokrycie kosztów rozpoznania potencjalnych beneficjentów pomocy na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych.

Rozdział 8

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na usługi doradcze

§ 34.

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na usługi doradcze jest udzielana mikro-, małemu albo średniemu przedsiębiorcy, który:

- 1) realizuje fazę badań lub rozwoju produktu powstałego w wyniku badań podstawowych, badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych albo
- 2) wprowadza na rynek po raz pierwszy produkt powstały w wyniku badań podstawowych, badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych.

§ 35.

W przypadku pomocy w ramach wyłączeń grupowych na usługi doradcze kosztami kwalifikowalnymi są koszty tych usług:

- 1) świadczonych przez konsultantów zewnętrznych;
- 2) niemających charakteru ciągłego ani okresowego;
- 3) niezwiązanych ze zwykłymi kosztami operacyjnymi przedsiębiorcy, takimi jak stałe usługi doradztwa podatkowego, regularne usługi prawnicze lub reklama.

§ 36.

Intensywność pomocy w ramach wyłączeń grupowych na usługi doradcze nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych.

Rozdział 9

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie wdrażania wyników badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych przez finansowanie inwestycji początkowych oraz inwestycji początkowych na rzecz nowej działalności gospodarczej

§ 37.

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie wdrażania wyników badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych przez finansowanie:

- 1) inwestycji początkowych - jest udzielana:
 - a) mikro-, małemu albo średniemu przedsiębiorcy, działającemu na obszarze wszystkich województw,
 - b) dużemu przedsiębiorcy działającemu na obszarze wszystkich województw, z wyłączeniem województwa mazowieckiego,
 - 2) inwestycji początkowych na rzecz nowej działalności gospodarczej - jest udzielana dużemu przedsiębiorcy działającemu na obszarze województwa mazowieckiego
- jako regionalna pomoc inwestycyjna.

§ 38.

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie wdrażania wyników badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych przez finansowanie inwestycji początkowych oraz inwestycji początkowych na rzecz nowej działalności gospodarczej jest udzielana przedsiębiorcy po zapewnieniu spełnienia warunków, o których mowa w art. 14 ust. 5 i 16 rozporządzenia nr 651/2014.

§ 39.

1. W przypadku pomocy w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie wdrażania wyników badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych przez finansowanie inwestycji początkowych oraz inwestycji początkowych na rzecz nowej działalności gospodarczej kosztami kwalifikowalnymi są koszty:
 - 1) nabycia prawa użytkowania wieczystego gruntu i prawa własności nieruchomości, z wyłączeniem lokali mieszkalnych;
 - 2) nabycia albo wytworzenia środków trwałych innych niż określone w pkt 1;
 - 3) nabycia robót i materiałów budowlanych;
 - 4) nabycia oraz ochrony wartości niematerialnych i prawnych, w formie patentów, licencji, know-how, a także innych praw własności intelektualnej, które:

- a) będą wykorzystywane przez przedsiębiorcę wyłącznie w zakładzie otrzymującym pomoc,
- b) będą podlegać amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości,
- c) zostaną nabyte na warunkach rynkowych od osób trzecich, niepowiązanych z przedsiębiorcą,
- d) będą stanowić aktywa przedsiębiorcy i pozostaną związane z projektem:
 - w przypadku dużego przedsiębiorcy - przez okres co najmniej 5 lat,
 - w przypadku mikro-, małego albo średniego przedsiębiorcy - przez okres co najmniej 3 lat
 - od dnia zakończenia wykonywania projektu;

5) rat spłaty kapitału środków trwałych poniesione przez przedsiębiorcę jako korzystającego do dnia zakończenia wykonywania projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu, albo rat spłaty kapitału środków trwałych należnej finansującemu z tytułu umowy leasingu, jeżeli we wniosku, o którym mowa w § 9 ust. 1, finansujący jest wskazany przez przedsiębiorcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu, pod warunkiem, że w przypadku leasingu:

- a) nieruchomości - umowa leasingu została zawarta przez:
 - dużego przedsiębiorcę na okres co najmniej 5 lat,
 - mikro-, małego albo średniego przedsiębiorcę na okres co najmniej 3 lat
 - od dnia przewidywanego zakończenia realizacji inwestycji początkowej,
- b) środków trwałych innych niż nieruchomości - umowa leasingu prowadzi do przeniesienia własności tych środków na korzystającego, z wyłączeniem leasingu zwrotnego.

2. Łączna wartość kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 5 lit. a, może wynosić nie więcej niż 10% wszystkich kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w ust. 1.

3. W przypadku dużego przedsiębiorcy:

- 1) wartość kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w ust. 1 pkt 4, może wynosić nie więcej niż 50% wszystkich kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w ust. 1;
- 2) kosztami kwalifikowalnymi są koszty nabycia wyłącznie nowych środków trwałych, o których mowa w ust. 1 pkt 2;
- 3) pomoc na dywersyfikację produkcji istniejącego zakładu przez wprowadzenie nowych produktów może zostać udzielona pod warunkiem, że koszty kwalifikowalne przekraczają o co najmniej 200% wartość księgową aktywów, które były wykorzystywane w dotychczasowej produkcji tego zakładu i będą wykorzystywane do produkcji nowych produktów, odnotowaną w roku obrotowym poprzedzającym rozpoczęcie prac nad projektem;
- 4) pomoc na zasadniczą zmianę procesu produkcji może zostać udzielona pod warunkiem, że koszty kwalifikowalne przekraczają koszty amortyzacji aktywów związanych z produkcją, której dotyczy zmiana, w okresie poprzednich 3 lat obrotowych.

4. W przypadku pomocy na przejęcie aktywów zakładu koszty kwalifikowalne są uwzględniane zgodnie z warunkami określonymi w art. 14 ust. 6 rozporządzenia nr 651/2014.

Maksymalną intensywność pomocy w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie wdrażania wyników badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych przez finansowanie inwestycji początkowych oraz inwestycji początkowych na rzecz nowej działalności gospodarczej na pokrycie kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w § 39 ust. 1, określa się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o pomocy publicznej.

§ 41.

Maksymalną wielkość pomocy w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie wdrażania wyników badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych przez finansowanie inwestycji początkowych oraz inwestycji cząstkowych na rzecz nowej działalności gospodarczej oblicza się, uwzględniając warunki, o których mowa w art. 14 ust. 12-14 rozporządzenia nr 651/2014.

Rozdział 10

Pomoc na udział MŚP w targach

§ 42.

Do kosztów kwalifikowalnych w ramach pomocy na udział MŚP w targach zalicza się koszty wynajmu, budowy i obsługi stoiska wystawowego podczas uczestnictwa MŚP w danych targach lub danej wystawie.

§ 43.

Intensywność pomocy na udział MŚP w targach nie przekracza 50% kosztów kwalifikowalnych.

Rozdział 11

Pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne

§ 44.

Pomoc dla dużych przedsiębiorców może zostać udzielona, pod warunkiem, że skutecznie współpracują one z MŚP w zakresie działalności objętej pomocą, a współpracujące MŚP ponoszą przynajmniej 30 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych.

§ 45.

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty:

- 1) koszty personelu;
- 2) koszty aparatury, sprzętu, budynków i gruntu w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby projektu;
- 3) koszty badań wykonywanych na podstawie umowy, wiedzy i patentów zakupionych lub użytkowanych na podstawie licencji udzielonej przez źródła zewnętrzne w warunkach pełnej konkurencji;
- 4) dodatkowe koszty ogólne i inne koszty operacyjne, w tym koszty materiałów i podobnych produktów, ponoszone bezpośrednio w związku z realizowanym projektem.

§ 46.

Intensywność pomocy nie może przekroczyć 15 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku dużych przedsiębiorców i 50 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku MŚP.

Rozdział 12

Pomoc szkoleniowa

§ 47.

1. Pomoc szkoleniowa nie może być udzielana na szkolenia, których obowiązek przeprowadzenia wynika z przepisów prawa.
2. Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty:
 - 1) zatrudnienia wykładowców poniesione za godziny, podczas których wykładowcy uczestniczą w szkoleniu;
 - 2) operacyjne wykładowców i uczestników szkolenia bezpośrednio związane z danym szkoleniem, takie jak koszty podróży, zakwaterowania, materiałów bezpośrednio związanych ze szkoleniem, amortyzacji narzędzi i wyposażenia w zakresie, w jakim są wykorzystywane wyłącznie na potrzeby danego szkolenia;
 - 3) koszty usług doradczych związanych z danym szkoleniem;
 - 4) koszty osobowe uczestników szkolenia i koszty ogólne poniesione za czas, w którym uczestnicy szkolenia biorą udział w szkoleniu.

§ 48.

1. Intensywność pomocy szkoleniowej nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych.
2. Intensywność pomocy, o której mowa w ust. 1, zwiększa się o:
 - 1) 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorcy i 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz mikro- i małego przedsiębiorcy,
 - 2) 10 punktów procentowych w przypadku szkoleń dla pracowników niepełnosprawnych o których mowa w art. 2 pkt 3 rozporządzenia nr 651/2014, lub szkoleń dla pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, o których mowa w art. 2 pkt 4 rozporządzenia nr 651/2014- przy czym łącznie intensywność pomocy nie może przekroczyć 70% kosztów kwalifikowalnych.

Rozdział 13

Pomoc na realizację inwestycji umożliwiającej podniesienie poziomu ochrony środowiska w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej, w tym poprzez stosowanie norm surowszych niż normy unijne

§ 49.

1. Pomoc może zostać udzielona na inwestycję, która:
 - 1) umożliwia przedsiębiorcy podniesienie poziomu ochrony środowiska w wyniku prowadzonej przez niego działalności poprzez stosowanie norm surowszych niż normy unijne, niezależnie od istnienia obowiązujących norm krajowych, które są surowsze niż normy unijne; lub
 - 2) umożliwia przedsiębiorcy podniesienie poziomu ochrony środowiska w wyniku prowadzonej przez niego działalności w przypadku braku norm unijnych.

2. Z wyjątkiem przypadku określonego w art. 36 ust. 4 rozporządzenia nr 651/2014, pomoc nie może zostać udzielona, w przypadku, gdy inwestycja jest realizowana, by zapewnić przestrzeganie już przyjętych, ale jeszcze nieobowiązujących norm unijnych.

3. Kosztami kwalifikowalnymi są dodatkowe koszty inwestycji konieczne, aby osiągnąć poziom ochrony środowiska wyższy niż wymagają tego obowiązujące normy unijne lub zwiększyć poziom ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, ustalone w następujący sposób:

1) jeżeli koszty inwestycji w podniesienie poziomu ochrony środowiska można wyodrębnić z całkowitych kosztów inwestycji jako oddzielną inwestycję, za koszty kwalifikowalne uznaje się te koszty związane z podniesieniem poziomu ochrony środowiska;

2) w pozostałych przypadkach koszty inwestycji w podniesienie poziomu ochrony środowiska określa się poprzez odniesienie do podobnej, mniej przyjaznej dla środowiska inwestycji, która prawdopodobnie zostałaby przeprowadzona w przypadku braku pomocy. Różnica między kosztami obydwu inwestycji określa koszt związany z ochroną środowiska i stanowi koszty kwalifikowalne.

4. Kosztów, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska, nie uznaje się za kwalifikowalne.

5. Intensywność pomocy nie może przekroczyć 40% kosztów kwalifikowalnych.

6. Intensywność pomocy, o której mowa w ust. 5, zwiększa się o:

1) 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorcy i 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz mikro- i małego przedsiębiorcy;

2) 5 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze województwa mazowieckiego i 15 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze pozostałych województw.

Rozdział 14

Pomoc na realizację inwestycji umożliwiającej podniesienie poziomu ochrony środowiska poprzez stosowanie jeszcze nieobowiązujących nowych norm unijnych

§ 50.

1. Pomoc może zostać udzielona na inwestycję, w wyniku której przedsiębiorca będzie przestrzegał jeszcze nieobowiązujących nowych norm unijnych podnoszących poziom ochrony środowiska, przy czym realizacja i zakończenie inwestycji muszą mieć miejsce co najmniej rok przed datą wejścia w życie danej normy.

2. Kosztami kwalifikowalnymi są dodatkowe koszty inwestycji konieczne, aby osiągnąć poziom ochrony środowiska wyższy niż wymagają tego normy unijne, ustalone w następujący sposób:

1) jeżeli koszty inwestycji w podniesienie poziomu ochrony środowiska można wyodrębnić z całkowitych kosztów inwestycji jako oddzielną inwestycję, za koszty kwalifikowalne uznaje się te koszty związane z podniesieniem poziomu ochrony środowiska;

2) w pozostałych przypadkach koszty inwestycji w podniesienie poziomu ochrony środowiska określa się poprzez odniesienie do podobnej, mniej przyjaznej dla środowiska inwestycji, która prawdopodobnie zostałaby przeprowadzona w przypadku braku pomocy. Różnica między

kosztami obydwu inwestycji określa koszt związany z ochroną środowiska i stanowi koszty kwalifikowalne.

3. Kosztów, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska, nie uznaje się za kwalifikowalne.

4. Intensywność pomocy nie może przekroczyć:

1) 20 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku małych przedsiębiorców, 15 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku średnich przedsiębiorców oraz 10 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku dużych przedsiębiorców, jeżeli realizacja i zakończenie inwestycji mają miejsce wcześniej niż trzy lata przed dniem wejścia w życie nowej normy unijnej;

2) 15 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku małych przedsiębiorców, 10 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku średnich przedsiębiorców oraz 5 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku dużych przedsiębiorców, jeżeli realizacja i zakończenie inwestycji mają miejsce w okresie od roku do trzech lat przed dniem wejścia w życie nowej normy unijnej.

5. Intensywność pomocy, o której mowa w ust. 4, zwiększa się o:

1) 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorcy i 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz mikro- i małego przedsiębiorcy;

2) 5 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze województwa mazowieckiego i 15 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze pozostałych województw.

Rozdział 15

Pomoc na realizację inwestycji umożliwiającej osiągnięcie wyższego poziomu efektywności energetycznej w prowadzonej działalności

§ 51.

1. Pomoc może zostać udzielona na inwestycję umożliwiającą osiągnięcie wyższego poziomu efektywności energetycznej w działalności prowadzonej przez przedsiębiorcę.

2. Pomoc nie może zostać udzielona, w przypadku gdy inwestycja ma celu zapewnienie przestrzegania przez przedsiębiorcę już przyjętych norm unijnych, nawet jeżeli normy te jeszcze nie obowiązują.

3. Kosztami kwalifikowalnymi są dodatkowe koszty inwestycji konieczne, aby osiągnąć wyższy poziom efektywności energetycznej, ustalone w następujący sposób:

1) jeżeli koszty inwestycji umożliwiającej osiągnięcie wyższego poziomu efektywności energetycznej można wyodrębnić z całkowitych kosztów inwestycji jako oddzielną inwestycję, za koszty kwalifikowalne uznaje się te koszty związane z poprawą efektywności energetycznej;

2) jeżeli inwestycje dotyczą poprawy efektywności energetycznej:

a) budynków mieszkalnych,

b) budynków przeznaczonych do kształcenia lub świadczenia usług socjalnych,

c) budynków przeznaczonych do prowadzenia działań związanych z administracją publiczną lub usługami wymiaru sprawiedliwości, policji lub straży pożarnej lub

d) budynków, o których mowa w lit. a-c, w których działalność inna niż wskazana w lit. a-c zajmuje mniej niż 35 % całkowitej wewnętrznej powierzchni

– za koszty kwalifikowalne uznaje się całkowite koszty inwestycji niezbędne do osiągnięcia wyższego poziomu efektywności energetycznej, pod warunkiem że poprawa efektywności energetycznej prowadzi do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 20 % w przypadku modernizacji oraz, w przypadku nowych budynków, do oszczędności energii pierwotnej o co najmniej 10 % w porównaniu z progiem określonym dla budynków o niemal zerowym zużyciu energii zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010, str. 13, z późn. zm.⁶⁾). Początkowe zapotrzebowanie na energię pierwotną oraz szacowaną poprawę ustala się poprzez odniesienie do świadectwa charakterystyki energetycznej, o którym mowa w rozdziale 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 497);

3) w pozostałych przypadkach koszty inwestycji umożliwiającej osiągnięcie wyższego poziomu efektywności energetycznej określa się poprzez odniesienie do podobnej, mniej przyjaznej dla środowiska inwestycji, która prawdopodobnie zostałaby przeprowadzona w przypadku braku pomocy. Różnica między kosztami obydwu inwestycji określa koszt związany z poprawą efektywności energetycznej i stanowi koszty kwalifikowalne.

4. Kosztów, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu efektywności energetycznej, nie uznaje się za kwalifikowalne.

5. W przypadku inwestycji dotyczących poprawy efektywności energetycznej w budynkach, o których mowa w ust. 3 pkt 2, kosztami kwalifikowalnymi są także koszty:

- 1) instalacji wytwarzających energię elektryczną lub ciepło ze źródeł odnawialnych, zintegrowanych z budynkiem;
 - 2) urządzeń do magazynowania energii wytworzonej przez zintegrowaną z budynkiem instalację wytwarzającą energię ze źródeł odnawialnych;
 - 3) urządzeń i powiązanych z nimi infrastruktury wbudowanych w konstrukcję budynku i służących do ładowania pojazdów elektrycznych użytkowników budynku;
 - 4) związane z cyfryzacją budynku, w szczególności na rzecz zwiększenia jego gotowości do obsługi inteligentnych sieci, o których mowa w art. 38 ust. 3a lit. d rozporządzenia nr 651/2014.
6. Intensywność pomocy nie może przekroczyć 30% kosztów kwalifikowalnych.

7. Intensywność pomocy, o której mowa w ust. 6, zwiększa się o:

- 1) 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorcy i 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz mikro- i małego przedsiębiorcy;
- 2) 5 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze województwa mazowieckiego i 15 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze pozostałych województw.

Rozdział 16

Pomoc na realizację inwestycji w nowe lub zmodernizowane jednostki kogeneracji lub konwersję istniejących jednostek wytwórczych w jednostki kogeneracji

§ 52.

⁶⁾ Zmiany wymienionej dyrektywy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 75 oraz Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 1.

1. Pomoc może zostać udzielona na inwestycję polegającą na:
 - 1) budowie nowej jednostki kogeneracji;
 - 2) modernizacji istniejącej jednostki kogeneracji;
 - 3) konwersję istniejącej jednostki wytwórczej w jednostkę kogeneracji,pod warunkiem, że inwestycja przynosi oszczędności energii pierwotnej w porównaniu z początkową sytuacją.
2. Kosztami kwalifikowalnymi są:
 - 1) dodatkowe koszty inwestycji niezbędne do tego, by jednostka mogła funkcjonować jako jednostka wysokosprawnej kogeneracji, w porównaniu z konwencjonalną jednostką wytwarzającą energię elektryczną lub ciepłą o takiej samej mocy, lub
 - 2) dodatkowe koszty inwestycji na modernizację istniejącej jednostki kogeneracji w celu uzyskania wyższej sprawności, w przypadku gdy istniejąca instalacja spełnia już próg wysokiej sprawności.
3. Intensywność pomocy nie może przekroczyć 45% kosztów kwalifikowalnych.
4. Intensywność pomocy, o której mowa w ust. 3, zwiększa się o:
 - 1) 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorcy i 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz mikro- i małego przedsiębiorcy;
 - 2) 5 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze województwa mazowieckiego i 15 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze pozostałych województw.

Rozdział 17

Pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych

§ 53.

1. Pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych jest udzielana na budowę nowej instalacji odnawialnego źródła energii lub na modernizację istniejącej instalacji odnawialnego źródła energii.
2. W przypadku pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych przeznaczonej na produkcję biopaliw - pomoc jest udzielana na inwestycje służące produkcji biopaliw produkowanych w sposób zrównoważony, które nie są biopaliwami wyprodukowanymi z roślin spożywczych.
3. W przypadku pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych przeznaczonej na przekształcenie istniejących zakładów produkujących biopaliwa z roślin spożywczych na zaawansowane zakłady wytwarzające biopaliwo - pomoc jest udzielana po spełnieniu warunku, o którym mowa w art. 41 ust. 2 zdanie drugie rozporządzenia nr 651/2014.
4. Pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych nie może być udzielana w przypadkach wskazanych w art. 41 ust. 3 i 4 rozporządzenia nr 651/2014.
5. Koszty kwalifikowalne określa się zgodnie z art. 41 ust. 6 rozporządzenia Komisji nr 651/2014.
6. Maksymalną intensywność pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych określa się zgodnie z art. 41 ust. 7 rozporządzenia nr 651/2014.
7. Intensywność pomocy, o której mowa w ust. 7, zwiększa się o:

- 1) 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorcy i 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz mikro- i małego przedsiębiorcy;
- 2) 5 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze województwa mazowieckiego i 15 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze pozostałych województw.

Rozdział 18

Pomoc na realizację inwestycji w zakresie efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego lub chłodniczego

§ 54.

1. Pomoc może zostać udzielona na inwestycję związaną z budową lub modernizacją efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego lub chłodniczego.
2. Za koszty kwalifikowalne uznaje się:
 - 1) w przypadku jednostki wytwórczej – dodatkowe koszty niezbędne do budowy, rozbudowy lub modernizacji jednej lub większej liczby jednostek wytwórczych w celu ich eksploatacji jako efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w porównaniu z konwencjonalną jednostką wytwórczą. Inwestycja musi stanowić integralną część efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego;
 - 2) w przypadku sieci dystrybucyjnej – koszty budowy lub modernizacji sieci dystrybucyjnej.
3. Intensywność pomocy, o której mowa w ust. 2 pkt 1, nie może przekroczyć 45% kosztów kwalifikowalnych.
4. Intensywność pomocy, o której mowa w ust. 3, zwiększa się o:
 - 1) 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorcy i 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz mikro- i małego przedsiębiorcy;
 - 2) 5 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze województwa mazowieckiego i 15 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze pozostałych województw.
5. Dopuszczalna kwota pomocy, o której mowa w ust. 2 pkt 2, nie może przekroczyć różnicy między kosztami kwalifikowalnymi a zyskiem operacyjnym. Zysk operacyjny odlicza się od kosztów kwalifikowalnych ex ante albo poprzez mechanizm wycofania.

Rozdział 19

Pomoc inwestycyjna na recykling i ponowne wykorzystanie odpadów

§ 55.

1. Pomoc inwestycyjna na recykling i ponowne wykorzystanie odpadów jest udzielana wyłącznie na inwestycje związane z gospodarowaniem odpadami wytwarzanymi przez osoby trzecie oraz wyłącznie w przypadku, gdy przetwarzane materiały pochodzące z recyklingu lub ponownie użyte zostałyby w braku wspieranej inwestycji usunięte lub przetworzone w sposób mniej przyjazny dla środowiska.
2. Pomoc inwestycyjna na recykling i ponowne wykorzystanie odpadów nie może być udzielana na procesy odzysku odpadów inne niż recykling.
3. Pomoc inwestycyjna na recykling i ponowne wykorzystanie odpadów jest udzielana wyłącznie w przypadku, gdy planowana inwestycja wykracza poza aktualny stan techniki oraz

nie wpływa jedynie na zwiększenie popytu na materiały przeznaczone do recyklingu, bez równoczesnego zwiększenia ich pozysku.

4. Koszty kwalifikowalne określa się zgodnie z art. 47 ust. 7 rozporządzenia nr 651/2014.

5. Intensywność pomocy na recykling i ponowne wykorzystanie odpadów nie przekracza 35% kosztów kwalifikowalnych.

6. Intensywność pomocy, o której mowa w ust. 5, zwiększa się o:

1) 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorcy i 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz mikro- i małego przedsiębiorcy;

2) 5 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze województwa mazowieckiego i 15 punktów procentowych w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze pozostałych województw.

Rozdział 20

Pomoc na realizację inwestycji w zakresie infrastruktury energetycznej

§ 56.

1. Pomoc może zostać udzielona na inwestycję w zakresie budowy lub modernizacji infrastruktury energetycznej, z wyłączeniem projektów dotyczących magazynowania energii elektrycznej i gazu oraz infrastruktury naftowej w rozumieniu art. 2 pkt 130 lit. c rozporządzenia nr 651/2014.

2. Za koszty kwalifikowalne uznaje się koszty inwestycji w infrastrukturę energetyczną.

3. Dopuszczalna kwota pomocy nie może przekroczyć różnicy między kosztami kwalifikowalnymi a zyskiem operacyjnym. Zysk operacyjny odlicza się od kosztów kwalifikowalnych ex ante albo poprzez mechanizm wycofania.

Rozdział 21

Pomoc na badania środowiska

§ 57.

1. Pomoc może zostać udzielona na realizację analiz, audytów i studiów wykonalności bezpośrednio związanych z inwestycjami, o których mowa w rozdziałach 13-20.

2. Za koszty kwalifikowalne uznaje się koszty realizacji analiz, audytów i studiów wykonalności.

3. Intensywność pomocy nie przekracza 50% kosztów kwalifikowalnych.

4. Intensywność pomocy, o której mowa w ust. 3, zwiększa się o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorcy i 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz mikro- i małego przedsiębiorcy.

5. Pomoc nie może zostać udzielona dużemu przedsiębiorcy na przeprowadzenie obowiązkowego audytu energetycznego, o którym mowa w art. 36 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2166).

Rozdział 22

Pomoc de minimis

§ 58.

W przypadku pomocy de minimis kosztami kwalifikowalnymi są koszty projektu.

§ 59.

Intensywność pomocy de minimis nie może przekroczyć 100% wartości kosztów kwalifikowalnych określonych w § 58.

Rozdział 23

Pomoc na rzecz IPCEI w ramach programów finansowanych z udziałem funduszy europejskich

§ 60.

1. Pomoc na rzecz IPCEI jest udzielana przedsiębiorcy prowadzącemu działalność B+R+I.
2. Pomoc na rzecz IPCEI podlega indywidualnej notyfikacji Komisji Europejskiej przed wydaniem decyzji potwierdzającej zgodność.
3. Pomoc na rzecz IPCEI jest udzielana na warunkach określonych w decyzji potwierdzającej zgodność.

§ 61.

W przypadku pomocy na rzecz IPCEI kosztami kwalifikowalnymi są koszty:

- 1) studiów wykonalności, w tym wstępnych badań technicznych;
- 2) uzyskania pozwoleń, zezwoleń lub koncesji, niezbędnych do wykonywania projektu;
- 3) aparatury i sprzętu, w tym instalacji i środków transportu, ponoszone w zakresie i przez okres, w jakich są one wykorzystywane przy wykonywaniu projektu; jeżeli nie są one wykorzystywane przy wykonywaniu projektu przez cały okres ich użytkowania, za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji w okresie wykonywania projektu obliczone na podstawie przepisów o rachunkowości;
- 4) nieruchomości, ponoszone w zakresie i przez okres, w jakich są one wykorzystywane przy wykonywaniu projektu, w tym koszty związane z przeniesieniem własności lub innych praw rzeczowych, koszty odpłatnego korzystania z nieruchomości albo faktycznie poniesione koszty kapitałowe, a w przypadku budynków i budowli - także koszty ich amortyzacji w okresie wykonywania projektu obliczone na podstawie przepisów o rachunkowości;
- 5) inne operacyjne, w tym koszty dostaw, energii, materiałów i produktów, niezbędne do wykonywania projektu;
- 6) nabycia, walidacji oraz ochrony wartości niematerialnych i prawnych w formie patentów, licencji, know-how, a także innych praw własności intelektualnej;
- 7) badań prowadzonych na podstawie umowy, wiedzy i patentów nabytych lub użytkowanych na podstawie licencji udzielonej na warunkach rynkowych przez osoby trzecie, niepowiązane z przedsiębiorcą oraz koszty doradztwa i podobnych usług, wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby projektu;
- 8) wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy, w tym składkami na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, osób zatrudnionych przy wykonywaniu projektu, w części, w jakiej wynagrodzenia te są bezpośrednio związane z jego wykonywaniem;
- 9) administracyjne, w tym koszty ogólne, ponoszone bezpośrednio w związku z prowadzeniem działalności B+R+I, w tym dotyczącej projektu mającego na celu pierwsze zastosowanie w przemyśle, a w przypadku projektu w zakresie infrastruktury - ponoszone w trakcie budowy tej infrastruktury;

10) stanowiące wydatki kapitałowe niezbędne do wykonywania projektu, w tym koszty nabycia prawa własności nieruchomości albo prawa użytkowania wieczystego gruntu, koszty nabycia albo wytworzenia innych środków trwałych wraz z kosztami instalacji lub uruchomienia oraz koszty nabycia robót i materiałów budowlanych, i operacyjne, w tym koszty energii - w przypadku pomocy na wykonanie projektu mającego na celu pierwsze zastosowanie w przemyśle, jeżeli:

a) jest ono wynikiem działalności B+R+I, ale nie musi go dokonywać podmiot, który prowadził tę działalność, jeżeli uzyska prawo własności jej wyników, a zarówno działalność B+R+I, jak i pierwsze zastosowanie w przemyśle są objęte danym projektem i wspólnie zgłoszone Komisji Europejskiej,

b) zawiera ono znaczący element o charakterze badawczym, rozwojowym lub innowacyjnym, który jest integralną i niezbędną częścią prawidłowego wykonania projektu, a koszty stanowiące wydatki operacyjne są związane z tym elementem;

11) inne nierozłącznie związane z wykonywaniem projektu, z wyjątkiem kosztów stanowiących wydatki operacyjne nieobjęte pkt 10.

§ 62.

Intensywność pomocy na rzecz IPCEI nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowalnych.

Rozdział 24

Przepis przejściowy i przepisy końcowe

§ 63.

1. Pomoc w ramach wyłączeń grupowych, o której mowa w:
 - 1) § 2 pkt 1 lit. a-c i e-t, może być udzielana do końca okresu dostosowawczego, o którym mowa w art. 58 ust. 4 zdanie pierwsze rozporządzenia nr 651/2014, w związku z art. 59 zdanie drugie tego rozporządzenia;
 - 2) § 2 pkt 1 lit. d, może być udzielana do końca okresu określonego zgodnie z art. 58 ust. 4 zdanie trzecie rozporządzenia nr 651/2014, w związku z art. 59 zdanie drugie tego rozporządzenia;
 - 3) § 2 pkt 1 lit. h, może być udzielana do końca okresu obowiązywania mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020 określonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o pomocy publicznej.
2. Pomoc de minimis może być udzielana do końca okresu dostosowawczego, o którym mowa w art. 7 ust. 4 rozporządzenia nr 1407/2013, w związku z art. 8 zdanie drugie tego rozporządzenia.
3. Pomoc na rzecz IPCEI może być udzielana do końca okresu wskazanego w pkt 50 komunikatu Komisji Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania.

§ 64.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER

FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ

UZASADNIENIE

Podstawą do wydania rozporządzenia przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej jest art. 30b ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.

Celem projektowanej regulacji jest zapewnienie podstawy prawnej dla udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) w ramach Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG). Pomoc finansowa udzielana przez NCBiR w ramach projektowanego rozporządzenia stanowi pomoc spełniającą przesłanki art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 115 z 09.05.2008, str. 47). Dopuszczalność udzielanej przez NCBiR pomocy jest warunkowana zgodnością z przepisami prawa unijnego i krajowego w zakresie pomocy publicznej. W konsekwencji niniejszy projekt rozporządzenia stanowi jednocześnie program pomocy publicznej w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743).

Projekt rozporządzenia określa szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy finansowej stanowiącej:

- pomoc publiczną, do której mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem Komisji nr 651/2014”,
- pomoc *de minimis*, do której mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem Komisji nr 1407/2013”.

Rozdział 1 określa zakres regulacji i przepisy ogólne dotyczące pomocy finansowej udzielanej przez NCBiR w ramach FENG.

Pomoc finansowa udzielana przez NCBiR ze środków FENG stanowi pomoc publiczną lub pomoc *de minimis*, dlatego określono, że będzie ona udzielana zgodnie z warunkami określonymi odpowiednio: w rozporządzeniu Komisji nr 651/2014 lub w rozporządzeniu Komisji nr 1407/2013.

Pomoc finansowa może być udzielana w ramach jednego lub kilku przeznaczeń pomocy objętych rozporządzeniem.

Pomoc finansowa w ramach priorytetu 1. będzie udzielana na realizację kompleksowych projektów złożonych z modułów:

- 1) obligatoryjnych - prace B+R lub infrastruktura B+R;
- 2) fakultatywnych:
 - a) Wdrożenie innowacji lub
 - b) Kompetencje, lub
 - c) Zazielenienie przedsiębiorstw, lub

d) Cyfryzacja, lub

e) Internacjonalizacja i współpraca międzynarodowa.

Projekt kompleksowy, będzie mógł zostać ograniczony do realizacji jednego z modułów obligatoryjnych, jeżeli przedsiębiorca, który otrzymał pomoc finansową wykaże na podstawie niezależnej ekspertyzy lub niezależnej analizy rynkowej, że realizacja pozostałych modułów wskazanych we wniosku o udzielenie pomocy jest technicznie niemożliwa lub ekonomicznie nieopłacalna.

Rozdział 2 reguluje udzielanie pomocy na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych oraz przygotowanie studiów wykonalności.

Rozdział 3 reguluje udzielanie pomocy na wspieranie innowacyjności.

Rozdział 4 reguluje udzielanie pomocy na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w sektorze rybołówstwa i akwakultury.

Rozdział 5 reguluje udzielanie pomocy na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka.

Rozdział 6 reguluje udzielanie pomocy na wspieranie przedsiębiorców rozpoczynających prowadzenie działalności B+R+I.

Rozdział 7 reguluje udzielanie pomocy inwestycyjnej na pokrycie kosztów rozpoznania potencjalnych beneficjentów pomocy na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka.

Rozdział 8 reguluje udzielanie pomocy na usługi doradcze.

Rozdział 9 reguluje udzielanie pomocy na wspieranie wdrażania wyników badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych przez finansowanie inwestycji początkowych oraz inwestycji początkowych na rzecz nowej działalności gospodarczej.

Rozdział 10 reguluje udzielanie pomocy na udział MŚP w targach.

Rozdział 11 reguluje udzielanie pomocy inwestycyjnej na innowacje procesowe i organizacyjne

Rozdział 12 reguluje udzielanie pomocy szkoleniowej.

Rozdział 13 reguluje udzielanie pomocy na realizację inwestycji umożliwiającej podniesienie poziomu ochrony środowiska w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej, w tym poprzez stosowanie norm surowszych niż normy unijne.

Rozdział 14 reguluje udzielanie pomocy na realizację inwestycji umożliwiającej podniesienie poziomu ochrony środowiska poprzez stosowanie jeszcze nieobowiązujących nowych norm unijnych.

Rozdział 15 reguluje udzielanie pomocy na realizację inwestycji umożliwiającej osiągnięcie wyższego poziomu efektywności energetycznej w prowadzonej działalności

Rozdział 16 reguluje udzielanie pomocy na realizację inwestycji w nowe lub zmodernizowane jednostki kogeneracji lub konwersję istniejących jednostek wytwórczych w jednostki kogeneracji.

Rozdział 17 reguluje udzielanie pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych.

Rozdział 18 reguluje udzielanie pomocy na realizację inwestycji w zakresie efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego lub chłodniczego.

Rozdział 19 reguluje udzielanie pomocy inwestycyjnej na recykling i ponowne wykorzystanie odpadów.

Rozdział 20 reguluje udzielanie pomocy na realizację inwestycji w zakresie infrastruktury energetycznej.

Rozdział 21 reguluje udzielanie pomocy na badania środowiska.

Rozdział 22 reguluje udzielanie pomocy de minimis.

Rozdział 23 reguluje udzielanie pomocy na rzecz IPCEI w ramach programów finansowanych z udziałem funduszy europejskich

Rozdział 24 zawiera przepisy przejściowe i końcowe.

Przedmiotowa regulacja nie nakłada na podmioty objęte jej oddziaływaniem dodatkowych obowiązków, a jedynie reguluje warunki przyznawania wsparcia ze środków publicznych na projekty przez nie realizowane. W wyniku wprowadzenia niniejszej regulacji w życie adresaci aktu prawnego nie będą zobowiązani do dostosowania prowadzonej działalności do wymagań prawa, bowiem niniejsze rozporządzenie takich wymagań nie nakłada.

Zgodnie z delegacją ustawową, rozporządzenie wydaje właściwy minister pełniący funkcję instytucji zarządzającej programem operacyjnym, o którym mowa w ustawie o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2021-2027, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki i szkolnictwa wyższego.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, gdyż stanowi program pomocowy w ramach wyłączeń grupowych oraz program pomocy de minimis. Projekt rozporządzenia jest zgodny z obowiązującymi regulacjami Unii Europejskiej w tym zakresie.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji w rozumieniu tego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Ponadto, projekt został udostępniony na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Edukacji i Nauki Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jacek Żalek – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu	Data sporządzenia 4 lutego 2022 r. Źródło Podstawa prawna: art. 30b ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju Nr w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W związku z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 30b ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju zaistniała potrzeba opracowania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki i szkolnictwa wyższego, rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Celem projektowanej regulacji jest zapewnienie podstawy prawnej dla udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) w ramach Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG).

Należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia rozwiązań umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt rozporządzenia określa szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy finansowej stanowiącej:

- pomoc publiczną, do której mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem Komisji nr 651/2014”,
- pomoc de minimis, do której mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem Komisji nr 1407/2013”

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Krajowe programy pomocowe nie podlegają notyfikacji KE. Pomoc udzielana na ich podstawie musi być zgodna z rozporządzeniem Komisji nr 651/2014 oraz z rozporządzeniem Komisji nr 1407/2013. Wprowadzone do rozporządzenia zmiany służą celom zgodnym z założeniami polityki innowacyjnej UE.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
NCBiR	1	-	Umożliwienie udzielania wsparcia
Beneficjenci	Podmioty na terenie całego kraju (poza sektorami wyłączonymi rozporządzeniem)	Sprawozdawczość FENG	Umożliwienie udzielania pomocy

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do opinii reprezentatywnym organizacjom związków zawodowych, pracodawców.

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) z dniem przekazania go do konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2021 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln euro]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	
budżet państwa	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Saldo ogółem	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	
budżet państwa	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	
JST	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	0

Źródła finansowania	Źródłem finansowania pomocy udzielonej na podstawie projektowanego rozporządzenia będą środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego alokowane w ramach FENG.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Pomoc udzielana na warunkach i w trybie określonym w niniejszym rozporządzeniu będzie finansowana ze środków FENG, zgodnie z przyjętymi zasadami przepływów finansowych w ramach perspektywy 2021-2027

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							

Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowane rozporządzenie nie ma wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na sytuację ekonomiczną osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		zwiększenie liczby dokumentów zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
9. Wpływ na rynek pracy		
Przyjęcie projektowanej regulacji wpłynie pozytywnie na rynek pracy z uwagi na możliwość finansowania przedsięwzięć przedsiębiorców, a tym samym na ich konkurencyjność.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na ww. obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Regulacja wejdzie w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Efekty rozporządzenia zostaną zbadane przy pomocy ewaluacji ex-post w ramach POIR. Zastosowanie będą miały mierniki w postaci osiągniętych wskaźników monitoringowych.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia

**w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania przez Krajowy
Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wypłat w ramach realizacji Programu dotyczącego
zwalczania deprywacji materialnej**

Na podstawie art. 134u ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 i 2270 oraz z 2022 r. poz. 1, 66 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zwany dalej „Krajowym Ośrodkiem”, wypłat, o których mowa w art. 134o ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwanej dalej „ustawą”, dla beneficjentów - organizacji partnerskich w ramach Programu dotyczącego zwalczania deprywacji materialnej, zwanego dalej „Programem”.

§ 2. Wypłaty są realizowane na podstawie umowy o dofinansowanie, o której mowa w art. 134o ust. 2 pkt 2 ustawy, zwanej dalej „umową”, z przeznaczeniem na płatności oraz dotacje celowe, o których mowa w art. 186 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 poz. 305, z późn. zm.²⁾), z tytułu kosztów:

1) administracyjnych, transportu i magazynowania związanych z nieodpłatną dystrybucją artykułów spożywczych wśród osób najbardziej potrzebujących;

2) środków towarzyszących, których celem jest zmniejszenie wykluczenia społecznego osób najbardziej potrzebujących;

¹⁾ Minister Rodziny i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 1723 oraz z 2021 r. poz. 1473).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1236, 1535, 1773, 1927, 1981, 2054 i 2270 oraz z 2022 r. poz.

3) gromadzenia, transportu, magazynowania i dystrybucji darów żywnościowych oraz kosztu bezpośrednio z tym związanych działań podnoszących świadomość społeczną.

§ 3. Wyплаты są udzielane beneficjentom - organizacjom partnerskim, o których mowa w art. 134n ust. 1 pkt 5 ustawy, spełniającym warunki określone w umowie.

§ 4. Warunkiem udzielenia wypłaty jest złożenie wniosku o dofinansowanie projektu, o którym mowa w art. 134o ust. 6 ustawy, oraz zawarcie umowy.

§ 5. 1. Po ogłoszeniu na stronie internetowej administrowanej przez Krajowy Ośrodek wyników postępowania, o którym mowa w art. 134o ust. 2 pkt 1 ustawy, beneficjent - organizacja partnerska składa:

1) wniosek o dofinansowanie projektu z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania;

2) wniosek o dofinansowanie projektu z tytułu kosztów środków towarzyszących.

2. Wnioski o dofinansowanie projektów są składane przez beneficjenta - organizacje partnerskie w Krajowym Ośrodku na formularzach opracowanych przez Krajowy Ośrodek i udostępnionych na stronie internetowej administrowanej przez Krajowy Ośrodek.

3. Jeżeli wniosek o dofinansowanie zawiera braki, Krajowy Ośrodek wzywa beneficjenta - organizację partnerską do ich usunięcia we wskazanym w wezwaniu terminie.

4. Jeżeli beneficjent - organizacja partnerska nie usunęła, mimo upływu terminu określonego w wezwaniu, braków we wniosku, Krajowy Ośrodek odmawia zawarcia z beneficjentem - organizacją partnerską umowy.

§ 6. Wniosek o dofinansowanie, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, zawiera:

1) nazwę i adres beneficjenta - organizacji partnerskiej;

2) wnioskowaną kwotę dofinansowania;

3) opis projektu;

4) zestawienie planowanej ilości i wartości poszczególnych rodzajów artykułów spożywczych, które zostaną przekazane osobom najbardziej potrzebującym, z wyszczególnieniem wartości planowanych do osiągnięcia wskaźników produktu;

5) plan dystrybucji z uwzględnieniem liczby beneficjentów - organizacji partnerskich regionalnych, liczby beneficjentów - organizacji partnerskich lokalnych oraz liczby osób

najbardziej potrzebujących z wyszczególnieniem wartości planowanych do osiągnięcia wskaźników rezultatu;

6) oświadczenie o wybranym trybie udzielenia wypłaty, o którym mowa w § 9 ust. 2 albo 3.

§ 7. Wniosek o dofinansowanie, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 2, zawiera:

1) nazwę i adres beneficjenta - organizacji partnerskiej;

2) wnioskowaną kwotę dofinansowania;

3) opis projektu;

4) zestawienie działań planowanych do realizacji w ramach środków towarzyszących w ujęciu wojewódzkim, z wyszczególnieniem wartości planowanych do osiągnięcia wskaźników produktu i wskaźników rezultatu;

5) oświadczenie o wybranym trybie udzielenia wypłaty, o którym mowa w § 9 ust. 2 albo 3.

§ 8. 1. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosków o dofinansowanie projektów Krajowy Ośrodek zawiera z beneficjentem - organizacją partnerską umowę.

2. Umowa, poza elementami wskazanymi w art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, określa w szczególności:

1) ilość i wartość, o których mowa w § 6 pkt 4, terminy oraz warunki realizacji dostaw artykułów spożywczych zakupionych i przekazywanych przez Krajowy Ośrodek do magazynów regionalnych beneficjentów - organizacji partnerskich;

2) warunki i terminy zwrotu środków równych kosztowi zakupu artykułów spożywczych, o których mowa w pkt 1, wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie.

§ 9. 1. Krajowy Ośrodek dokonuje wypłaty z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz wypłaty z tytułu kosztów środków towarzyszących zgodnie ze wskazanym w umowie trybem łączonym albo standardowym.

2. Tryb łączony obejmuje wypłatę, na podstawie wniosku:

1) zaliczki z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania w wysokości nie większej niż 30% wartości dofinansowania z tytułu tych kosztów;

2) zaliczki z tytułu kosztów środków towarzyszących w wysokości nie większej niż 30% wartości dofinansowania z tytułu tych kosztów;

3) płatności z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania;

4) płatności z tytułu kosztów środków towarzyszących.

3. Tryb standardowy obejmuje wypłatę, na podstawie wniosku:

1) płatności z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania;

2) płatności z tytułu kosztów środków towarzyszących.

4. Wnioski, o których mowa w ust. 2 i 3, składane są przez beneficjenta - organizację partnerską w Krajowym Ośrodku na formularzach opracowanych przez Krajowy Ośrodek i udostępnionych na stronie internetowej administrowanej przez Krajowy Ośrodek.

5. Zaliczki, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, są wypłacane beneficjentowi - organizacji partnerskiej po ustanowieniu i wniesieniu przez nią zabezpieczenia zaliczki w wysokości co najmniej równowartości zaliczki wynikającej z umowy.

6. W przypadku gdy wartość zaliczki nie przekracza 10 000 000 zł, zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 5, ustanawiane jest w formie weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową.

7. W przypadku gdy nie jest możliwe ustanowienie zabezpieczenia w formie weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową albo beneficjent - organizacja partnerska wskaże jako preferowaną jedną z form zabezpieczenia, o których mowa w ust. 8, zabezpieczenie ustanawiane jest w tej formie.

8. W przypadku gdy wartość zaliczki przekracza 10 000 000 zł, zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 5, ustanawiane jest w jednej lub kilku z następujących form wybranych przez beneficjenta - organizację partnerską:

1) poręczenia bankowego;

2) gwarancji bankowej;

3) gwarancji ubezpieczeniowej;

4) weksla z poręczeniem wekslowym banku.

9. Zaliczka może być wypłacona po podpisaniu umowy na podstawie wniosków o wypłatę zaliczki, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2.

10. Zaliczkę wypłaca się w terminie do 60 dni od daty złożenia prawidłowego wniosku o wypłatę zaliczki.

11. Jeżeli wniosek o wypłatę zaliczki zawiera braki, Krajowy Ośrodek wzywa beneficjenta - organizację partnerską do ich usunięcia we wskazanym w wezwaniu terminie i wstrzymuje wypłatę zaliczki.

12. Rozliczenie zaliczki z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz zaliczki z tytułu kosztów środków towarzyszących następuje w pierwszym wniosku o płatność, o którym mowa odpowiednio w ust. 2 pkt 3 i 4, zwanym dalej „wnioskiem o płatność z opcją rozliczenia zaliczki”.

13. Wniosek o płatność z opcją rozliczenia zaliczki składany jest przez beneficjenta - organizację partnerską nie później niż do 15. dnia miesiąca następującego po ostatnim miesiącu okresu, w którym beneficjent - organizacja partnerska odebrała artykuły spożywcze, dla których należna kwota dofinansowania z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz kwota dofinansowania z tytułu kosztów środków towarzyszących stanowiła co najmniej równowartość wypłaconej kwoty zaliczki.

§ 10. 1. Wnioski o wypłatę zaliczki, o których mowa w § 9 ust. 2 pkt 1 i 2, są składane w Krajowym Ośrodku w terminie do 15 dni od dnia podpisania umowy.

2. Wnioski o płatność, o których mowa w § 9 ust. 2 pkt 3 i 4, są składane do 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym Krajowy Ośrodek przekazał beneficjentowi - organizacji partnerskiej artykuły spożywcze przeznaczone do nieodpłatnej dystrybucji wśród osób najbardziej potrzebujących.

3. Wnioski o płatność, o których mowa w § 9 ust. 2 pkt 3 i 4, obejmujące ostatni miesiąc przekazania artykułów spożywczych w ramach umowy, są składane przez beneficjentów - organizacje partnerskie w terminie do 15 dni od dnia upływu określonego w umowie ostatecznego terminu dystrybucji artykułów spożywczych wśród osób najbardziej potrzebujących.

4. Wnioski o płatność, o których mowa w § 9 ust. 2 pkt 3 i 4, obejmujące ostatni miesiąc przekazania artykułów spożywczych w ramach umowy, mogą zostać złożone przez beneficjentów - organizacje partnerskie w terminie do 15 dni od dnia upływu określonego w umowie ostatecznego terminu dostaw artykułów spożywczych do beneficjenta - organizacji partnerskiej, pod warunkiem złożenia zabezpieczenia płatności końcowej w wysokości

równowartości kwoty płatności określonej odpowiednio we wniosku o płatność z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz z tytułu kosztów środków towarzyszących.

5. Do zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 4, stosuje się odpowiednio § 9 ust. 6-8.

6. Rozliczenie płatności w przypadku wniosków o płatność, o których mowa w § 9 ust. 2 pkt 3 i 4, obejmujących ostatni miesiąc przekazania artykułów spożywczych w ramach umowy, następuje po złożeniu przez beneficjenta - organizację partnerską sprawozdań, o których mowa odpowiednio w § 11 ust. 3 i § 12 ust. 3.

§ 11. 1. Do wniosku o płatność z opcją rozliczenia zaliczki, w którym następuje rozliczenie zaliczki z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, beneficjent - organizacja partnerska załącza zestawienie ilości i wartości artykułów spożywczych przekazanych beneficjentowi - organizacji partnerskiej przez Krajowy Ośrodek za okres objęty wnioskiem.

2. Do wniosku o płatność, o którym mowa w § 9 ust. 2 pkt 3, beneficjent - organizacja partnerska załącza zestawienie ilości i wartości artykułów spożywczych przekazanych beneficjentowi - organizacji partnerskiej przez Krajowy Ośrodek za okres objęty wnioskiem, a w przypadku wniosku o płatność składanego za wybrane miesiące określone w umowie:

- 1) sprawozdanie z dystrybucji artykułów spożywczych;
- 2) zestawienie planowanej dystrybucji.

3. W terminie do 15 dni roboczych od dnia upływu określonego w umowie terminu dystrybucji artykułów spożywczych beneficjent - organizacja partnerska składa do Krajowego Ośrodka sprawozdanie końcowe z dystrybucji artykułów spożywczych.

§ 12. 1. Do wniosku o płatność z opcją rozliczenia zaliczki, w którym następuje rozliczenie zaliczki z tytułu kosztów środków towarzyszących, beneficjent - organizacja partnerska załącza sprawozdanie z przebiegu realizacji działań w ramach środków towarzyszących.

2. Do wniosku o płatność, o którym mowa w § 9 ust. 2 pkt 4, składanego za wybrane miesiące określone w umowie, beneficjent - organizacja partnerska załącza sprawozdanie z przebiegu realizacji działań w ramach środków towarzyszących.

3. W terminie do 15 dni roboczych od dnia upływu określonego w umowie terminu dystrybucji artykułów spożywczych beneficjent - organizacja partnerska składa do Krajowego Ośrodka sprawozdanie końcowe z przebiegu działań w ramach środków towarzyszących.

§ 13. 1. Wnioski o płatność, o których mowa w § 9 ust. 3, są składane do 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym Krajowy Ośrodek przekazał beneficjentowi - organizacji partnerskiej artykuły spożywcze przeznaczone do nieodpłatnej dystrybucji wśród osób najbardziej potrzebujących.

2. Wnioski o płatność, o których mowa w § 9 ust. 3, obejmujące ostatni miesiąc przekazania artykułów spożywczych w ramach umowy, są składane przez beneficjentów - organizacje partnerskie w terminie do 15 dni od dnia upływu określonego w umowie ostatecznego terminu dystrybucji artykułów spożywczych wśród osób najbardziej potrzebujących.

3. Wnioski o płatność, o których mowa w § 9 ust. 3, obejmujące ostatni miesiąc przekazania artykułów spożywczych w ramach umowy, mogą zostać złożone przez beneficjentów - organizacje partnerskie w terminie do 15 dni od dnia upływu określonego w umowie ostatecznego terminu dostaw artykułów spożywczych do beneficjenta - organizacji partnerskiej, pod warunkiem złożenia zabezpieczenia płatności końcowej w wysokości równowartości kwoty płatności określonej odpowiednio we wniosku o płatność z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz z tytułu kosztów środków towarzyszących.

4. Do zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 3, stosuje się odpowiednio § 9 ust. 6-8.

5. Rozliczenie płatności w przypadku wniosków o płatność, o których mowa w § 9 ust. 3, obejmujących ostatni miesiąc przekazania artykułów spożywczych w ramach umowy, następuje po złożeniu przez beneficjenta - organizację partnerską sprawozdań, o których mowa odpowiednio w ust. 7 i 9.

6. Do wniosku o płatność, o którym mowa w § 9 ust. 3 pkt 1, beneficjent - organizacja partnerska załącza zestawienie ilości i wartości artykułów spożywczych przekazanych beneficjentowi - organizacji partnerskiej przez Krajowy Ośrodek za okres objęty wnioskiem oraz, w przypadku wniosku o płatność składanego za wybrane miesiące określone w umowie:

- 1) sprawozdanie z dystrybucji artykułów spożywczych;
- 2) zestawienie planowanej dystrybucji.

7. W terminie do 15 dni roboczych od upływu określonego w umowie terminu dystrybucji artykułów spożywczych beneficjent - organizacja partnerska składa do Krajowego Ośrodka sprawozdanie końcowe z dystrybucji artykułów spożywczych.

8. Do wniosku o płatność, o którym mowa w § 9 ust. 3 pkt 2, w przypadku gdy wniosek ten jest składany za wybrane miesiące określone w umowie, beneficjent - organizacja partnerska załącza:

- 1) sprawozdanie z przebiegu realizacji działań w ramach środków towarzyszących;
- 2) zestawienie planowanych środków towarzyszących.

9. W terminie do 15 dni roboczych od dnia upływu określonego w umowie terminu dystrybucji artykułów spożywczych beneficjent - organizacja partnerska składa do Krajowego Ośrodka sprawozdanie końcowe z przebiegu działań w ramach środków towarzyszących.

§ 14. 1. Po złożeniu wniosku o płatność, o którym mowa w § 9 ust. 2 pkt 3 i 4 i ust. 3, Krajowy Ośrodek realizuje wypłatę w terminie do 90 dni od dnia otrzymania przez Krajowy Ośrodek prawidłowego wniosku.

2. Jeżeli wniosek o płatność, o którym mowa w § 9 ust. 2 pkt 3 i 4 i ust. 3, zawiera braki, Krajowy Ośrodek wzywa beneficjenta - organizację partnerską do ich usunięcia we wskazanym w wezwaniu terminie i wstrzymuje wypłatę, o której mowa w ust. 1.

§ 15. 1. Beneficjent - organizacja partnerska składa wniosek o dofinansowanie projektu z tytułu kosztów gromadzenia, transportu, magazynowania i dystrybucji darów żywnościowych oraz koszt bezpośrednio z tym związanych działań podnoszących świadomość społeczną w terminie, o którym mowa w § 5 ust 1.

2. Wniosek o dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) nazwę i adres beneficjenta - organizacji partnerskiej;
- 2) wnioskowaną kwotę dofinansowania;
- 3) opis projektu;
- 4) planowaną wartość wskaźnika produktu - ilości żywności z darowizn, która zostanie przekazana osobom najbardziej potrzebującym;
- 5) planowaną wartość wskaźnika rezultatu - liczba beneficjentów- organizacji partnerskich, które będą prowadzić dystrybucję żywności z darowizn;

6) planowaną wartość wskaźnika rezultatu - liczba odbiorców końcowych żywności z darowizn.

3. Do wniosku stosuje się § 5 ust. 2 – 4.

§ 16. 1. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, o którym mowa w § 15 ust. 1, Krajowy Ośrodek zawiera z beneficjentem - organizacją partnerską umowę.

2. Umowa, poza elementami wskazanymi w art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, określa w szczególności:

- 1) planowaną wartość wskaźników, o których mowa w § 15 ust. 2 pkt 4 - 6;
- 2) warunki i terminy zwrotu środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie.

§ 17. 1. Krajowy Ośrodek dokonuje wypłaty płatności z tytułu kosztów gromadzenia, transportu, magazynowania i dystrybucji darów żywnościowych oraz kosztu bezpośrednio z tym związanych działań podnoszących świadomość społeczną, na podstawie wniosku o płatność.

2. Wniosek o płatność składany jest przez beneficjenta - organizację partnerską w Krajowym Ośrodku na formularzu opracowanym przez Krajowy Ośrodek i udostępnionym na stronie internetowej administrowanej przez Krajowy Ośrodek.

3. Wniosek o płatność jest składany w terminie do 15 dni od dnia upływu określonego w umowie ostatecznego terminu dystrybucji darów żywnościowych.

4. Do wniosku o płatność beneficjent - organizacja partnerska załącza sprawozdanie dotyczące wykonania wskaźników produktu i rezultatu, o których mowa w § 15 ust. 2 pkt 4 – 6.

5. Po złożeniu wniosku o płatność Krajowy Ośrodek realizuje wypłatę w terminie do 90 dni od dnia otrzymania przez Krajowy Ośrodek prawidłowego wniosku.

6. Jeżeli wniosek o płatność zawiera braki, Krajowy Ośrodek wzywa beneficjenta - organizację partnerską do ich usunięcia we wskazanym w wezwaniu terminie i wstrzymuje wypłatę, o której mowa w ust. 1.

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 134u ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, w brzmieniu ustalonym przez art.... ustawy z dnia ... 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. ...).

Rozporządzenie określi szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zwany dalej „Krajowym Ośrodkiem”, wypłat, o których mowa w art. 134o ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy dla beneficjentów - organizacji partnerskich w ramach realizacji Programu dotyczącego zwalczania deprywacji materialnej, zwanego dalej „Programem”.

Nowy Program będzie następcą Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. W stosunku do wypłat dokonywanych w obecnym Programie Operacyjnym obowiązuje rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 sierpnia 2016 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wypłat w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 2049).

Krajowy Ośrodek jako instytucja pośrednicząca w systemie zarządzania Programem jest jednostką odpowiedzialną za realizację wypłat dla beneficjentów - organizacji partnerskich, tj. z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, z tytułu środków towarzyszących oraz z tytułu gromadzenia, transportu, magazynowania i dystrybucji darów żywnościowych oraz koszt bezpośrednio z tym związanych działań podnoszących świadomość społeczną, o których mowa w art. 22 ust. 1 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (rozporządzenie EFS+).

Zgodnie z art. 134o ust. 2 pkt 2 ustawy, na podstawie porozumienia o powierzeniu zadań instytucji pośredniczącej przez instytucję zarządzającą, Krajowy Ośrodek zawiera i rozlicza umowy o dofinansowanie projektów z beneficjentami - organizacjami partnerskimi.

W zakresie wypłat dla beneficjentów - organizacji partnerskich z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, a także z tytułu środków towarzyszących proponuje się pozostawienie bez zmian dotychczasowych rozwiązań przyjętych w

obowiązującym obecnie rozporządzeniu. Wypłaty będą więc realizowane w tzw. trybie łączonym obejmującym wypłatę zaliczek i późniejsze ich rozliczanie lub w trybie standardowym, w którym nie będą wypłacane zaliczki.

Natomiast w stosunku do wypłat z tytułu gromadzenia, transportu, magazynowania i dystrybucji darów żywnościowych oraz kosztu bezpośrednio z tym związanych działań podnoszących świadomość społeczną, które są nowym elementem w systemie wypłat, przewiduje się wprowadzenie tylko jednego trybu wypłat – bez wypłaty zaliczek. Jest to uzasadnione faktem pozyskiwania przez beneficjentów - organizacje pozarządowe żywności z przeznaczeniem na dary żywnościowe od przedsiębiorców poza zakupami dokonywanymi przez Krajowy Ośrodek.

Proponuje się by rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

W ocenie projektodawcy regulacje zawarte w projekcie nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega on notyfikacji.

Zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) w ocenie projektodawcy projekt nie podlega opinii właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.

Projektowane przepisy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wypłat w ramach realizacji Programu dotyczącego zwalczania deprivacji materialnej Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej (wiodące) Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Stanisław Szwed – Sekretarz Stanu w MRiPS Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Elżbieta Przybyszewska-Szczęsny tel. 22 661 13 15 e-mail: elzbieta.przybyszewska-szczesny@mrips.gov.pl	Data sporządzenia 13.01.2022 r. Źródło art. 134u ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.) Nr w Wykazie prac Rady Ministrów Zgłoszenie do wykazu
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej jako Instytucji Zarządzającej Programu Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa 2021-2027, zawartego w art. 134u ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Rozporządzenie określi szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wypłat, o których mowa w art. 134o ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy dla beneficjentów - organizacji partnerskich w ramach realizacji Programu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Regulacja umożliwi Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa realizację zadań przewidzianych dla Instytucji Pośredniczącej Programu na podstawie art. 134o ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, w tym w zakresie zawierania i rozliczania umów z beneficjentami – organizacjami partnerskimi. Zadania te są kluczowe dla systemu realizacji Programu w kontekście zapewnienia pomocy żywnościowej dla odbiorców końcowych. Ich prawidłowa realizacja jest gwarancją efektywnego wydatkowania środków EFS+ przeznaczonych na zwalczanie deprivacji materialnej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Każde państwo członkowskie UE otrzyma przydział środków z EFS+ na zwalczanie deprivacji materialnej. Podstawę wdrażania tych działań, w zależności od decyzji państwa członkowskiego, może być odrębny Program lub dedykowany cel szczegółowy w ramach ogólnokrajowego Programu EFS+. Zasady realizacji wypłat środków dla beneficjentów są wspólne dla wszystkich państw i wynikają z art. 22 ust. 1 rozporządzenia EFS+ (finansowanie w oparciu o środki ryczałtowe).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Osoby najbardziej potrzebujące – odbiorcy końcowi Programu	1,3 mln osób	MRiPS (2020)	Zapewnienie podstawowej pomocy żywnościowej oraz możliwości udziału w działaniach towarzyszących na rzecz włączenia społecznego
Beneficjenci – organizacje partnerskie (ngo)	1,4 tys. podmiotów	MRiPS (2020)	Udostępnienie finansowanych ze środków Programu artykułów spożywczych do dystrybucji wśród odbiorców końcowych oraz środków ryczałtowych na pokrycie części kosztów transportu, administrowania i magazynowania oraz prowadzenia działań towarzyszących. Dodatkowo beneficjentom – organizacjom partnerskim będą udostępniane środki z tytułu dystrybucji darów żywnościowych oraz na pokrycie kosztów bezpośrednio z tym związanych działań podnoszących świadomość społeczną

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt zostanie przesłany do Rady Dialogu Społecznego na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759) do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt zostanie przedłożony do zaopiniowania w trybie:

- 1) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263, z późn. zm.) następującym podmiotom:
 - a) Forum Związków Zawodowych,
 - b) NSZZ „Solidarność”,
 - c) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2022 r. poz. 97) następującym podmiotom:
 - a) Konfederacji „Lewiatan”;
 - b) Związkowi Pracodawców Business Centre Club;
 - c) Związkowi Rzemiosła Polskiego;
 - d) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
 - e) Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców.

W ramach konsultacji publicznych projekt rozporządzenia zostanie przedłożony następującym podmiotom:

- 1) Radzie Pomocy Społecznej;
- 2) Radzie Działalności Pożytku Publicznego;
- 3) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Samorządowych Dyrektorów Domów Pomocy Społecznej;
- 4) Stowarzyszeniu Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM;
- 5) Małopolskiemu Forum Pomocy Społecznej;
- 6) Dolnośląskiemu Forum Pomocy Społecznej;
- 7) Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych;
- 8) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”;
- 9) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”;
- 10) Polskiej Federacji Związkowej Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej;
- 11) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia;
- 12) Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych;
- 13) Polskiej Federacji Banków Żywności;
- 14) Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej;
- 15) Caritas Polska;
- 16) Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi,
- 17) Zespołowi Doradczemu do spraw Wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

[illegible]

Źródła finansowania	Źródła finansowania: cz. 44, dział 750, rozdz. 75001
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Na obecnym etapie nie jest możliwe precyzyjne określenie skutków finansowych wdrożenia regulacji. Ostateczna alokacja środków finansowych dla Polski na przeciwdziałanie depriwacji materialnej w ramach EFS+ nie została jeszcze ostatecznie potwierdzona. Według wstępnych założeń łączny budżet Programu wyniesie ok. 527,7 mln euro, przy czym 90% środków (475 mln euro) będzie pochodzić z budżetu środków europejskich, a 10% (52,7 mln euro) z budżetu państwa. Zgodnie ze wstępnym projektem Programu oraz wymogami wynikającymi z rozporządzenia EFS+ (art. 22 ust.1 lit. c) i e)), w ramach łącznej alokacji Programu przeznaczają się 7% środków na pokrycie kosztów administracji, transportu i magazynowania żywności, ponoszonych przez beneficjentów – organizacje partnerskie, a kolejne 7% środków na pokrycie kosztów realizacji środków towarzyszących. Na pokrycie kosztów dystrybucji darów żywnościowych planuje się przeznaczyć do 3% łącznej alokacji środków Programu.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki:								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d
	(dodaj/usuń)	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Nie dotyczy						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Poprawa sytuacji osób i rodzin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji poprzez udostępnienie podstawowej pomocy żywnościowej oraz zapewnienie możliwości udziału w działaniach towarzyszących na rzecz włączenia społecznego.						
Niemierzalne	organizacje pozarządowe nie działające dla osiągnięcia zysku	Zwiększenie potencjału beneficjentów – organizacji partnerskich w zakresie realizacji dystrybucji żywności.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Regulacja może mieć pośredni wpływ na sytuację przedsiębiorców działających na rynku spożywczym, poprzez możliwość ich udziału w postępowaniach na zakup artykułów spożywczych finansowanych z Programu i zapewnienie dostaw artykułów do magazynów beneficjentów – organizacji partnerskich.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
Komentarz: Regulacja opiera się w dużej mierze na rozwiązaniach już funkcjonujących w ramach POPŻ. Jedyną nową operacją podlegającą finansowaniu z Programu jest dystrybucja darów żywnościowych i bezpośrednio z tym związanych działań podnoszących świadomość społeczną. Przyjęto jednakże podobny sposób jej realizacji i rozliczania, zatem jedynie częściowo wdrożenie tej operacji spowoduje dodatkowe obciążenie dla KOWR i beneficjentów – organizacji partnerskich, przy czym wynika to wyłącznie z wdrożenia przepisu rozporządzenia EFS+ (art. 22 ust. 1 lit. d).		
9. Wpływ na rynek pracy		
Regulacja nie wpływa na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Regulacja poprzez przewidywane wsparcie dla beneficjentów – organizacji partnerskich z tytułu dystrybucji darów żywnościowych wpisuje się pośrednio w realizację celów zrównoważonego rozwoju – przeciwdziałanie marnowaniu żywności. Program Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa 2021-2027 jako finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus będzie komplementarny wobec innych programów wdrażanych w perspektywie 2021-2027, w tym programów wdrażanych na poziomie regionalnym (w szczególności z uwagi na zapewnienie wsparcia osobom indywidualnym, czego nie przewidują inne programy ogólnokrajowe). W tym kontekście realizacja Programu może pośrednio oddziaływać na sytuację i rozwój regionów.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja efektów projektu będzie częścią corocznej obowiązkowej ewaluacji wdrażania Programu (sprawozdawczość do Komisji Europejskiej). Mierniki efektywności będą tożsame ze specyficznymi dla Programu wskaźnikami produktu i rezultatu, określonymi w załączniku nr III do rozporządzenia EFS+.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

MINISTER DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ

Konrad Szymański

Sygn.: DPUE.920.2711.2021.MT(18)(mh)

dot.: RM-0610-114-21

**Pan Łukasz Schreiber
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Konrad Szymański

Minister do Spraw Unii Europejskiej

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan Grzegorz Puda

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej